MINISTERUL DE INTERNE
SERVICIUL CULTURAL, PRESĂ ȘI EDITORIAL

CULEGERE DE ACTE NORMATIVE PENTRU UZUL LUCRĂTORILOR MINISTERULUI DE INTERNE

1973

M I N I S T E R U L   D E   I N T E R N E

SERVICIUL CULTURAL, PRESĂ ȘI EDITORIAL

CULEGERE DE ACTE NORMATIVE PENTRU UZUL LUCRĂTORILOR MINISTERULUI DE INTERNE

— 1973 —

Pag.

Pag.

Programul partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate în patria noastră cuprinde ca o coordonată majoră necesitatea desfășurării întregii activități sociale în conformitate cu cerințele principiului legalității socialiste.

În calitate de organ central al administrației de stat, Ministerului de Interne îi sînt încredințate sarcini deosebit de importante pe linia înfăptuirii acestui principiu, el avînd obligația de a asigura, în activitatea sa, aplicarea legilor și a celorlalte acte normative.

Una din condițiile esențiale ale desfășurării activității Ministerului de Interne pe baza și în aplicarea prevederilor legale o constituie cunoașterea temeinică a acestora de către toate cadrele aparatului.

Prezenta culegere de acte normative este menită să servească atît ca un instrument de pregătire cît și ca unul de lucru pentru cadrele ministerului nostru. Ea face parte dintr-o suită de culegeri ce vor cuprinde cele mai importante acte normative din care rezultă sarcini, drepturi și obligații pentru aparatul Ministerului de Interne.

Începînd cu Constituția — legea fundamentală a Republicii Socialiste România —, volumul de față mai cuprinde o serie de legi, decrete ale Consiliului de Stat și hotărîri ale Consiliului de Miniștri care conțin reglementări ce se impun a fi cunoscute de întregul aparat.

Toate actele normative incluse în culegere sînt puse de acord cu modificările aduse legislației pînă la data tipăririi lucrării. Fac excepție denumirile unor instituții, care apar modificate — acolo unde este cazul — numai în acele acte normative ce au fost republicate sub egida Secției redacționale a Buletinului Oficial și a altor publicații legislative.

CONSTITUȚIA REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

TITLUL I

Republica Socialistă România

ART. 1. România este republică socialistă. Republica Socialistă România este stat al oamenilor muncii de la orașe și sate, suveran, independent și unitar. Teritoriul său este inalienabil și indivizibil.

ART. 2. Întreaga putere în Republica Socialistă România aparține poporului, liber și stăpîn pe soarta sa.

Puterea poporului se întemeiază pe alianța muncitorească-țărănească. În strînsă unire, clasa muncitoare — clasa conducătoare în societate, țărănimea, intelectualitatea, celelalte categorii de oameni ai muncii, fără deosebire de naționalitate, construiesc orînduirea socialistă, creînd condițiile trecerii la comunism.

ART. 3. În Republica Socialistă România, forța politică conducătoare a întregii societăți este Partidul Comunist Român.

ART. 4. Deţinător suveran al puterii, poporul o exercită prin Marea Adunare Naţională şi prin consiliile populare, organe alese prin vot universal, egal, direct şi secret.

Marea Adunare Naţională şi consiliile populare constituie baza întregului sistem de organe ale statului.

Marea Adunare Naţională este organul suprem al puterii de stat, sub conducerea şi controlul căruia îşi desfăşoară activitatea toate celelalte organe ale statului.

ART. 5. Economia naţională a României este o economie socialistă, bazată pe proprietatea socialistă asupra mijloacelor de producţie.

În Republica Socialistă România, exploatarea omului de către om este pentru totdeauna desfiinţată şi se înfăptuieşte principiul socialist al repartiţiei după cantitatea şi calitatea muncii.

Munca este o îndatorire de onoare pentru fiecare cetăţean al ţării.

ART. 6. Proprietatea socialistă asupra mijloacelor de producţie este fie proprietate de stat — asupra bunurilor aparţinînd întregului popor, fie proprietate cooperatistă — asupra bunurilor aparţinînd fiecărei organizaţii cooperatiste.

ART. 7. Bogăţiile de orice natură ale subsolului, minele, terenurile din fondul funciar de stat, pădurile, apele, izvoarele de energie naturală, fabricile şi uzinele, băncile, gospodăriile agricole de stat, staţiunile de maşini şi tractoare, căile de comunicaţie, mijloacele de transport şi telecomunicaţii de stat, fondul de stat de clădiri şi locuinţe, baza materială a instituţiilor social-culturale de stat, aparţin întregului popor, sînt proprietate de stat.

ART. 8. Comerţul exterior este monopol de stat.

ART. 9. Pămîntul cooperativelor agricole de producţie, animalele, uneltele, instalaţiile şi construcţiile ce le aparţin sînt proprietate cooperatistă.

Lotul de pămînt aflat, potrivit statutului cooperativelor agricole de producţie, în folosinţa gospodăriilor familiale ale ţăranilor cooperatori, constituie proprietate cooperatistă.

Casa de locuit şi construcţiile gospodăreşti anexe, terenul pe care acestea se află, precum şi, potrivit statutului cooperativelor agricole, animalele de producţie şi inventarul agricol mărunt, constituie proprietate personală a ţăranilor cooperatori.

Uneltele, maşinile, instalaţiile şi construcţiile cooperativelor meşteşugăreşti şi ale cooperativelor de consum sînt proprietate cooperatistă.

ART. 10. Cooperativele agricole de producţie, formă socialistă de organizare a agriculturii, asigură condiţii pentru cultivarea intensivă a pămîntului şi aplicarea ştiinţei înaintate, contribuie, prin sporirea producţiei, la dezvoltarea economiei naţionale, la ridicarea continuă a nivelului de viaţă al ţărănimii şi al întregului popor.

Statul sprijină cooperativele agricole de producţie şi ocroteşte proprietatea lor. De asemenea, statul sprijină celelalte organizaţii cooperatiste şi ocroteşte proprietatea lor.

ART. 11. În condiţiile agriculturii cooperativizate, statul garantează ţăranilor care nu se pot asocia în cooperative agricole de producţie, proprietatea asupra pămîntului pe care îl lucrează ei înşişi şi familiile lor, asupra uneltelor folosite în acest scop, ca şi proprietatea asupra animalelor de muncă şi de producţie.

Este garantată, de asemenea, proprietatea meșteșugarilor asupra atelierelor proprii.

ART. 12. Terenurile și construcțiile pot fi expropriate numai pentru lucrări de interes obștesc și cu plata unei juste despăgubiri.

ART. 13. În Republica Socialistă România, întreaga activitate de stat are drept scop dezvoltarea orînduirii și înflorirea națiunii socialiste, creșterea continuă a bunăstării materiale și culturale a poporului, asigurarea libertății și demnității omului, afirmarea multilaterală a personalității umane.

Pentru aceasta, statul socialist român:

Organizează, planifică și conduce economia națională;

Apără proprietatea socialistă;

Garantează exercitarea deplină a drepturilor cetățenilor, asigură legalitatea socialistă și apără ordinea de drept;

Dezvoltă învățămîntul de toate gradele, asigură condițiile pentru dezvoltarea științei, artei și culturii, înfăptuiește ocrotirea sănătății;

Asigură apărarea țării și organizează forțele sale armate;

Organizează relațiile cu celelalte state.

ART. 14. Republica Socialistă România întreține și dezvoltă relații de prietenie și colaborare frățească cu țările socialiste în spiritul internaționalismului socialist, promovează relații de colaborare cu țările avînd altă orînduire social-politică, activează în organizații internaționale în scopul asigurării păcii și înțelegerii între popoare.

Relațiile externe ale Republicii Socialiste România se bazează pe principiile respectării suveranității și independenței naționale, egalității în drepturi și avantajului reciproc, neamestecului în treburile interne.

ART. 15. Teritoriul Republicii Socialiste România este organizat în unități administrativ-teritoriale: județul, orașul și comuna.

Capitala Republicii Socialiste România este municipiul București, care este organizat pe sectoare.

Orașele mai importante pot fi organizate ca municipii.

ART. 16. Cetățenia română se dobîndește și se pierde potrivit legii.

TITLUL II

Drepturile și îndatoririle fundamentale ale cetățenilor

ART. 17. Cetățenii Republicii Socialiste România, fără deosebire de naționalitate, rasă, sex sau religie, sînt egali în drepturi în toate domeniile vieții economice, politice, juridice, sociale și culturale.

Statul garantează egalitatea în drepturi a cetățenilor. Nici o îngrădire a acestor drepturi și nici o deosebire în exercitarea lor pe temeiul naționalității, rasei, sexului sau religiei nu sînt îngăduite.

Orice manifestare avînd ca scop stabilirea unor asemenea îngrădiri, propaganda naționalist-șovină, ațîțarea urii de rasă sau naționale, sînt pedepsite prin lege.

ART. 18. În Republica Socialistă România, cetățenii au dreptul la muncă. Fiecărui cetățean i se asigură posibilitatea de a desfășura, potrivit pregătirii sale, o activitate în domeniul economic, administrativ, social

sau cultural, remunerată după cantitatea și calitatea ei. La muncă egală salariul este egal.

Prin lege se stabilesc măsurile de protecție și securitate a muncii, precum și măsuri speciale de ocrotire a muncii femeilor și tineretului.

ART. 19. Cetățenii Republicii Socialiste România au dreptul la odihnă.

Dreptul la odihnă este garantat celor ce muncesc prin stabilirea duratei maxime a zilei de muncă la 8 ore, a unui repaus săptămînal și prin concedii anuale plătite.

În sectoarele de muncă grea și foarte grea, durata zilei de muncă este redusă sub 8 ore, fără scăderea salariului.

ART. 20. Cetățenii Republicii Socialiste România au dreptul la asigurare materială de bătrînețe, boală sau incapacitate de muncă.

Dreptul la asigurare materială se realizează pentru muncitori și funcționari prin pensii și ajutoare de boală acordate în cadrul sistemului asigurărilor sociale de stat, iar pentru membrii organizațiilor cooperatiste sau ai altor organizații obștești, prin formele de asigurare organizate de acestea. Statul asigură asistența medicală prin instituțiile sale sanitare.

Concediul de maternitate plătit este garantat.

ART. 21. Cetățenii Republicii Socialiste România au dreptul la învățătură.

Dreptul la învățătură este asigurat prin învățămîntul general obligatoriu, prin gratuitatea învățămîntului de toate gradele, precum și prin sistemul burselor de stat.

Învățămîntul în Republica Socialistă România este învățămînt de stat.

ART. 22. În Republica Socialistă România, naționalităților conlocuitoare li se asigură folosirea liberă a limbii materne, precum și cărți, ziare, reviste, teatre, învățămîntul de toate gradele, în limba proprie. În unitățile administrativ-teritoriale locuite și de populație de altă naționalitate decît cea română, toate organele și instituțiile folosesc oral și scris și limba naționalității respective și fac numiri de funcționari din rîndul acesteia sau al altor cetățeni care cunosc limba și felul de trai al populației locale.

ART. 23. În Republica Socialistă România, femeia are drepturi egale cu bărbatul.

Statul ocrotește căsătoria și familia și apără interesele mamei și copilului.

ART. 24. Republica Socialistă România asigură tinerilor condițiile necesare dezvoltării aptitudinilor lor fizice și intelectuale.

ART. 25. Cetățenii Republicii Socialiste România au dreptul de a alege și de a fi aleși în Marea Adunare Națională și în consiliile populare.

Votul este universal, egal, direct și secret. Au drept de vot toți cetățenii care au împlinit vîrsta de 18 ani.

Cetățenii cu drept de vot care au împlinit vîrsta de 23 de ani pot fi aleși deputați în Marea Adunare Națională și în consiliile populare.

Dreptul de a depune candidaturi este asigurat tuturor organizațiilor oamenilor muncii: organizațiilor Partidului Comunist Român, sindicatelor, cooperativelor, organizațiilor de tineret, de femei, asociațiilor culturale și altor organizații de masă și obștești.

Alegătorii au dreptul de a revoca oricînd pe deputat, potrivit aceleiași proceduri după care acesta a fost propus și ales.

Nu au dreptul de a alege și de a fi aleși alienații și debilii mintali, precum și persoanele lipsite de aceste drepturi pe durata stabilită prin hotărîre judecătorească de condamnare.

ART. 26. Cetățenii cei mai înaintați și mai conștienți din rîndurile muncitorilor, țăranilor, intelectualilor și ale celorlalte categorii de oameni ai muncii se unesc în Partidul Comunist Român, cea mai înaltă formă de organizare a clasei muncitoare, detașamentul ei de avangardă.

Partidul Comunist Român exprimă și slujește cu fidelitate năzuințele și interesele vitale ale poporului, îndeplinește rolul conducător în toate domeniile construcției socialiste, îndrumează activitatea organizațiilor de masă și obștești, precum și a organelor de stat.

ART. 27. Cetățenii Republicii Socialiste România au dreptul de a se asocia în organizații sindicale, cooperatiste, de tineret, de femei, social-culturale, în uniuni de creație, asociații științifice, tehnice, sportive, precum și în alte organizații obștești.

Statul sprijină activitatea organizațiilor de masă și obștești, creează condiții pentru dezvoltarea bazei materiale a acestor organizații și ocrotește patrimoniul lor.

Organizațiile de masă și obștești asigură larga participare a maselor populare la viața politică, economică, socială, culturală a Republicii Socialiste România și la exercitarea controlului obștesc — expresie a democratismului orînduirii socialiste. Prin organizațiile de masă și obștești, Partidul Comunist Român înfăptuiește o legătură organizată cu clasa muncitoare, țărănimea, intelectualitatea și celelalte categorii de oameni ai muncii, le mobilizează în lupta pentru desăvîrșirea construcției socialismului.

ART. 28. Cetățenilor Republicii Socialiste România li se garantează libertatea cuvîntului, a presei, a întrunirilor, a mitingurilor și a demonstrațiilor.

ART. 29. Libertatea cuvîntului, presei, întrunirilor, mitingurilor și demonstrațiilor nu pot fi folosite în scopuri potrivnice orînduirii socialiste și intereselor celor ce muncesc.

Orice asociație cu caracter fascist sau antidemocratic este interzisă. Participarea la astfel de asociații și propaganda cu caracter fascist sau antidemocratic sînt pedepsite prin lege.

ART. 30. Libertatea conștiinței este garantată tuturor cetățenilor Republicii Socialiste România.

Oricine este liber să împărtășească sau nu o credință religioasă. Libertatea exercitării cultului religios este garantată. Cultele religioase se organizează și funcționează liber. Modul de organizare și funcționare a cultelor religioase este reglementat prin lege.

Școala este despărțită de biserică. Nici o confesiune, congregație sau comunitate religioasă nu poate deschide sau întreține alte instituții de învățămînt decît școli speciale pentru pregătirea personalului de cult.

ART. 31. Cetățenilor Republicii Socialiste România le este garantată inviolabilitatea persoanei.

Nici o persoană nu poate fi reținută sau arestată dacă împotriva ei nu există probe sau indicii temeinice că a săvîrșit o faptă prevăzută și pedepsită prin lege. Organele de cercetare pot dispune reținerea unei persoane pe o durată de cel mult 24 de ore. Nimeni nu poate fi arestat decît pe baza unui mandat de arestare emis de tribunal sau de procuror.

Dreptul de apărare este garantat în tot cursul procesului.

ART. 32. Domiciliul este inviolabil. Nimeni nu poate pătrunde în locuința unei persoane fără învoirea acesteia, decît în cazurile și în condițiile anume prevăzute de lege.

ART. 33. Secretul corespondenței și al convorbirilor telefonice este garantat.

ART. 34. Dreptul de petiționare este garantat. Organele de stat au obligația de a rezolva petițiile cetățenilor privind drepturi și interese personale sau obștești.

ART. 35. Cel vătămat într-un drept al său printr-un act ilegal al unui organ de stat poate cere organelor competente, în condițiile prevăzute de lege, anularea actului și repararea pagubei.

ART. 36. Dreptul de proprietate personală este ocrotit de lege.

Pot constitui obiect al dreptului de proprietate personală veniturile și economiile provenite din muncă, casa de locuit, gospodăria de pe lîngă ea și terenul pe care ele se află, precum și bunurile de uz și confort personal.

ART. 37. Dreptul de moștenire este ocrotit de lege.

ART. 38. Republica Socialistă România acordă drept de azil cetățenilor străini urmăriți pentru activitatea lor în apărarea intereselor celor ce muncesc, pentru participarea la lupta de eliberare națională sau de apărare a păcii.

ART. 39. Fiecare cetățean al Republicii Socialiste România este dator să respecte Constituția și legile, să apere proprietatea socialistă, să contribuie la întărirea și dezvoltarea orînduirii socialiste.

ART. 40. Serviciul militar în rîndurile forțelor armate ale Republicii Socialiste România este obligatoriu și constituie o îndatorire de onoare a cetățenilor Republicii Socialiste România.

ART. 41. Apărarea patriei este datoria sfîntă a fiecărui cetățean al Republicii Socialiste România. Călcarea jurămîntului militar, trădarea de patrie, trecerea de partea inamicului, aducerea de prejudicii capacității de apărare a statului, constituie crimele cele mai grave față de popor și sînt pedepsite prin lege cu toată asprimea.

TITLUL III

Organele supreme ale puterii de stat

Marea Adunare Națională

ART. 42. Marea Adunare Națională, organul suprem al puterii de stat, este unicul organ legiuitor al Republicii Socialiste România.

ART. 43. Marea Adunare Națională are următoarele atribuții principale:

1. Adoptă și modifică Constituția Republicii Socialiste România;

2. Reglementează sistemul electoral;

3. Adoptă planul de stat al economiei naționale, bugetul de stat și contul general de încheiere a exercițiului bugetar;

4. Organizează Consiliul de Miniștri, ministerele și celelalte organe centrale ale administrației de stat;

5. Reglementează organizarea judecătorească și a Procuraturii ;

6. Stabilește normele de organizare și funcționare a consiliilor populare ;

7. Stabilește organizarea administrativă a teritoriului ;

8. Acordă amnistia ;

9. Ratifică și denunță tratatele internaționale care implică modificarea legilor ;

10. Alege și revocă Consiliul de Stat ;

11. Alege și revocă Consiliul de Miniștri ;

12. Alege și revocă Tribunalul Suprem și procurorul general ;

13. Exercită controlul general al aplicării Constituției. Numai Marea Adunare Națională hotărăște asupra constituționalității legilor ;

14. Controlează activitatea Consiliului de Stat ;

15. Controlează activitatea Consiliului de Miniștri, a ministerelor și a celorlalte organe centrale ale administrației de stat ;

16. Ascultă dări de seamă cu privire la activitatea Tribunalului Suprem și controlează deciziile sale de îndrumare ;

17. Controlează activitatea Procuraturii ;

18. Exercită controlul general asupra activității consiliilor populare ;

19. Stabilește linia generală a politicii externe ;

20. Proclamă, în interesul apărării țării, a ordinii publice sau a securității statului, starea de necesitate, în unele localități sau pe întreg teritoriul țării ;

21. Declară mobilizarea parțială sau generală ;

22. Declară starea de război. Starea de război poate fi declarată numai în cazul unei agresiuni armate împotriva Republicii Socialiste România sau împotriva unui alt stat față de care Republica Socialistă România are obligații de apărare mutuală asumate prin tratate internaționale, dacă s-a produs situația pentru care obligația de declarare a stării de război este statornicită ;

23. Numește și revocă pe comandantul suprem al forțelor armate.

ART. 44. Deputații Marii Adunări Naționale se aleg pe circumscripții electorale avînd același număr de locuitori. Delimitarea circumscripțiilor electorale se face prin decret al Consiliului de Stat.

În fiecare circumscripție electorală se alege un deputat.

Marea Adunare Națională este alcătuită din 465 de deputați.

ART. 45. Marea Adunare Națională se alege pentru o legislatură de 5 ani, socotiți de la data încetării mandatului Marii Adunări Naționale precedente.

Mandatul Marii Adunări Naționale nu poate înceta înainte de expirarea termenului pentru care a fost aleasă.

În cazul cînd constată existența unor împrejurări care fac imposibilă efectuarea alegerilor, Marea Adunare Națională poate hotărî prelungirea mandatului său pe durata acestor împrejurări.

ART. 46. Alegerile pentru Marea Adunare Națională au loc în una din zilele nelucrătoare din ultima

lună a fiecărei legislaturi. Data alegerilor se stabilește cu cel puțin 60 de zile înainte.

Marea Adunare Națională nou aleasă este convocată în cursul următoarelor trei luni de la încetarea mandatului Marii Adunări Naționale precedente.

ART. 47. Marea Adunare Națională verifică legalitatea alegerii fiecărui deputat, hotărînd validarea sau anularea alegerii.

În cazul anulării unei alegeri, drepturile și datoriile deputatului încetează din momentul anulării.

ART. 48. Marea Adunare Națională adoptă regulamentul său de funcționare.

ART. 49. Marea Adunare Națională își stabilește anual bugetul, care se înscrie în bugetul de stat.

ART. 50. Marea Adunare Națională alege, pe durata legislaturii, Biroul Marii Adunări Naționale, alcătuit din președintele Marii Adunări Naționale și patru vicepreședinți.

ART. 51. Președintele Marii Adunări Naționale conduce lucrările sesiunilor Marii Adunări Naționale.

Președintele Marii Adunări Naționale poate desemna pe oricare dintre vicepreședinți pentru îndeplinirea unora din atribuțiile sale.

ART. 52. Marea Adunare Națională alege, dintre deputați, comisii permanente.

Comisiile permanente examinează și dezbat, din însărcinarea Marii Adunări Naționale sau a Consiliului de Stat, proiecte de legi, de decrete, de hotărîri sau alte acte ce urmează a fi adoptate, precum și orice alte probleme.

De asemenea, din însărcinarea Marii Adunări Naționale sau a Consiliului de Stat, comisiile permanente

ascultă, periodic sau pe probleme, fiecare potrivit competenței sale, rapoarte ale conducătorilor oricăror organe ale administrației de stat, ale Tribunalului Suprem și ale Procuraturii, asupra activității acestor organe, precum și ale președinților comitetelor executive ale consiliilor populare asupra activității acestor consilii, și analizează modul în care organele menționate înfăptuiesc politica Partidului Comunist Român și asigură aplicarea legii.

Comisiile întocmesc rapoarte, avize sau propuneri în legătură cu toate problemele menționate în alineatele 2 și 3, pe care le supun Marii Adunări Naționale sau Consiliului de Stat.

Marea Adunare Națională poate alege comisii temporare pentru orice probleme sau domenii de activitate, stabilind împuternicirile și modul de activitate pentru fiecare dintre aceste comisii.

Toate organele și funcționarii de stat au obligația să pună la dispoziția comisiilor Marii Adunări Naționale informațiile și documentele cerute.

ART. 53. În exercitarea controlului constituționalității legilor, Marea Adunare Națională alege pe durata legislaturii o comisie constituțională.

În comisia constituțională pot fi aleși — fără a depăși o treime din numărul total al membrilor comisiei — specialiști care nu sînt deputați.

Comisia prezintă Marii Adunări Naționale rapoarte și avize din proprie inițiativă sau la sesizarea organelor prevăzute în regulamentul de funcționare a Marii Adunări Naționale.

La cererea Biroului Marii Adunări Naționale, Comisia constituțională întocmește și prezintă rapoarte și asupra proiectelor de legi. De asemenea, la cererea

Consiliului de Stat, întocmește și prezintă acestuia rapoarte asupra proiectelor de decrete cuprinzînd norme cu putere de lege.

ART. 54. Marea Adunare Națională lucrează în sesiuni.

Sesiunile ordinare ale Marii Adunări Naționale se convoacă de două ori pe an.

Marea Adunare Națională se convoacă, ori de cîte ori este nevoie, în sesiuni extraordinare, din inițiativa Consiliului de Stat sau cel puțin a unei treimi din numărul total al deputaților.

ART. 55. Marea Adunare Națională lucrează numai dacă sînt prezenți cel puțin jumătate plus unu din numărul total al deputaților.

ART. 56. Marea Adunare Națională adoptă legi și hotărîri.

Legile și hotărîrile sînt adoptate dacă întrunesc votul majorității deputaților Marii Adunări Naționale.

Constituția se adoptă și se modifică cu votul a cel puțin două treimi din numărul total al deputaților Marii Adunări Naționale.

Legile și hotărîrile Marii Adunări Naționale se semnează de președintele sau vicepreședintele Marii Adunări Naționale care a condus ședința.

ART. 57. După adoptarea lor de către Marea Adunare Națională, legile se publică în Buletinul Oficial al Republicii Socialiste România, în termen de cel mult 10 zile, sub semnătura președintelui Consiliului de Stat.

ART. 58. Fiecare deputat al Marii Adunări Naționale are dreptul de a pune întrebări și de a adresa interpelări Consiliului de Miniștri sau oricăruia dintre membrii acestuia.

Deputatul, în cadrul controlului exercitat de Marea Adunare Națională, poate pune întrebări și adresa interpelări președintelui Tribunalului Suprem și procurorului general.

Cel întrebat ori interpelat are obligația de a răspunde verbal sau în scris, în termen de cel mult trei zile și în orice caz în aceeași sesiune.

ART. 59. În vederea pregătirii dezbaterilor Marii Adunări Naționale ori a interpelărilor, deputatul are dreptul să ceară informațiile necesare de la orice organ de stat, adresîndu-se în acest scop Biroului Marii Adunări Naționale.

ART. 60. Fiecare deputat este obligat să prezinte periodic alegătorilor dări de seamă asupra activității sale și a Marii Adunări Naționale.

ART. 61. Nici un deputat al Marii Adunări Naționale nu poate fi reținut, arestat sau trimis în judecată penală, fără încuviințarea prealabilă a Marii Adunări Naționale în timpul sesiunii, iar între sesiuni, a Consiliului de Stat.

Numai în caz de infracțiune flagrantă, deputatul poate fi reținut fără această încuviințare.

Consiliul de Stat

ART. 62. Consiliul de Stat al Republicii Socialiste România este organ suprem al puterii de stat cu activitate permanentă, subordonat Marii Adunări Naționale.

ART. 63. Consiliul de Stat exercită în mod permanent următoarele atribuții principale :

1. Stabilește data alegerilor pentru Marea Adunare Națională și consiliile populare ;

2. Numește și revocă conducătorii organelor centrale ale administrației de stat care nu fac parte din Consiliul de Miniștri;

3. Stabilește gradele militare; acordă gradele de general, amiral și mareșal;

4. Instituie și conferă decorațiile și titlurile de onoare; autorizează purtarea decorațiilor conferite de alte state;

5. Acordă grațierea;

6. Acordă cetățenia, aprobă renunțarea la cetățenie și retrage cetățenia română;

7. Acordă dreptul de azil;

8. Ratifică și denunță tratatele internaționale, cu excepția acelora a căror ratificare sau denunțare este de competența Marii Adunări Naționale;

9. Stabilește rangurile misiunilor diplomatice, acreditează și recheamă reprezentanții diplomatici ai Republicii Socialiste România;

10. Primește scrisorile de acreditare și de rechemare ale reprezentanților diplomatici ai altor state;

11. În relațiile internaționale, Consiliul de Stat, prin președintele său, reprezintă Republica Socialistă România.

ART. 64. Consiliul de Stat exercită, în intervalul dintre sesiunile Marii Adunări Naționale, următoarele atribuții principale:

1. Convoacă în sesiuni Marea Adunare Națională;

2. Stabilește, fără a putea să modifice Constituția, norme cu putere de lege. Normele cu putere de lege se supun, la prima sesiune, dezbaterii Marii Adunări Naționale, potrivit procedurii de adoptare a legilor.

Planul de stat al economiei naționale, bugetul de stat, precum și contul general de încheiere a exercițiului bugetar pot fi adoptate de Consiliul de Stat numai atunci cînd Marea Adunare Națională nu se poate întruni din cauza unor împrejurări excepționale;

3. Numește și revocă Consiliul de Miniștri, Tribunalul Suprem și procurorul general atunci cînd Marea Adunare Națională nu se poate întruni din cauza unor împrejurări excepționale;

4. Numește și revocă membrii Consiliului de Miniștri la propunerea președintelui acestuia;

5. Numește și revocă președintele și membrii Tribunalului Suprem;

6. Dă legilor în vigoare interpretarea general-obligatorie;

7. Acordă amnistia;

8. Controlează aplicarea legilor și hotărîrilor Marii Adunări Naționale, activitatea Consiliului de Miniștri, a ministerelor și a celorlalte organe centrale ale administrației de stat, precum și activitatea Procuraturii; ascultă dări de seamă ale Tribunalului Suprem și controlează deciziile sale de îndrumare; controlează hotărîrile consiliilor populare;

9. În interesul apărării Republicii Socialiste România, al asigurării ordinii publice sau a securității statului, proclamă, în caz de urgență, în unele localități sau pe întreg teritoriul țării, starea de necesitate;

10. Declară, în caz de urgență, mobilizarea parțială sau generală;

11. Declară, în caz de urgență, starea de război. Starea de război poate fi declarată numai în cazul unei agresiuni armate împotriva Republicii Socialiste România sau împotriva unui alt stat față de care Republica

Socialistă România are obligații de apărare mutuală asumate prin tratate internaționale, dacă s-a produs situația pentru care obligația de declarare a stării de război este statornicită ;

12. Numește și revocă pe comandantul suprem al forțelor armate.

ART. 65 Consiliul de Stat este ales de Marea Adunare Națională dintre membrii săi, pe durata legislaturii, în prima sesiune a acesteia. Consiliul de Stat funcționează pînă la alegerea noului Consiliu de Stat în legislatura următoare.

ART. 66. Consiliul de Stat se compune din : președintele Consiliului de Stat, patru vicepreședinți și douăzeci și doi de membri.

Consiliul de Stat își alege un secretar dintre membrii săi.

ART. 67. Consiliul de Stat își desfășoară activitatea potrivit principiului conducerii colective.

ART. 68. Consiliul de Stat emite decrete și adoptă hotărîri.

Decretele și hotărîrile se semnează de președintele Consiliului de Stat. Decretele cu putere de lege se publică in Buletinul Oficial al Republicii Socialiste România.

ART. 69. Consiliul de Stat prezintă Marii Adunări Naționale dări de seamă cu privire la exercitarea atribuțiilor sale, precum și la respectarea și executarea, în activitatea de stat, a legilor și hotărîrilor Marii Adunări Naționale.

Consiliul de Stat, în întregul său, și fiecare din membrii acestuia sînt răspunzători in fața Marii Adunări Naționale pentru întreaga activitate a Consiliului de Stat.

TITLUL IV

Organele centrale ale administrației de stat

ART. 70. Consiliul de Miniștri este organul suprem al administrației de stat.

Consiliul de Miniștri exercită conducerea generală a activității executive pe întreg teritoriul țării, avînd următoarele atribuții principale :

1. Stabilește măsuri generale pentru aducerea la îndeplinire a politicii interne și externe ;

2. Hotărăște măsurile necesare privind organizarea și asigurarea executării legilor ;

3. Conduce, coordonează și controlează activitatea ministerelor și a celorlalte organe centrale ale administrației de stat ;

4. Elaborează proiectul planului de stat și proiectul bugetului de stat, precum și orice alte proiecte de legi ; elaborează proiecte de decrete ;

5. Stabilește măsuri pentru realizarea planului de stat și a bugetului de stat ; întocmește raportul general cu privire la îndeplinirea planului de stat și contul general de încheiere a exercițiului bugetar ;

6. Înființează organizații economice, întreprinderi și instituții de stat de interes republican ;

7. Ia măsuri în vederea asigurării ordinii publice, apărării intereselor statului și ocrotirii drepturilor cetățenilor ;

8. Ia măsuri, potrivit hotărîrilor Consiliului Apărării, pentru organizarea generală a forțelor armate și fixarea contingentelor anuale de cetățeni care urmează să fie chemați la îndeplinirea serviciului militar ;

9. Exercită conducerea generală în domeniul relațiilor cu alte state și ia măsuri pentru încheierea acordurilor internaționale;

10. Sprijină activitatea organizațiilor de masă și obștești;

11. Exercită, în condițiile prevăzute de lege, atribuțiile sale de conducere și de control asupra activității comitetelor executive ale consiliilor populare.

ART. 71. Consiliul de Miniștri este ales de Marea Adunare Națională pe durata legislaturii, în prima sesiune a acesteia. Consiliul de Miniștri funcționează pînă la alegerea noului Consiliu de Miniștri în legislatura următoare.

ART. 72. În îndeplinirea atribuțiilor sale, Consiliul de Miniștri adoptă hotărîri pe baza și în vederea executării legilor.

Hotărîrile cu caracter normativ se publică în Buletinul Oficial al Republicii Socialiste România.

ART. 73. Consiliul de Miniștri se compune din: președintele Consiliului de Miniștri, prim-vicepreședintele și vicepreședinții Consiliului de Miniștri, miniștrii, precum și președinții altor organe centrale ale administrației de stat prevăzuți prin lege.

Din Consiliul de Miniștri fac parte, ca miniștri, și președintele Consiliului Central al Uniunii Generale a Sindicatelor, președintele Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole de Producție, precum și primul secretar al Comitetului Central al Uniunii Tineretului Comunist.

Președintele, prim-vicepreședintele și vicepreședinții Consiliului de Miniștri, precum și alți membri ai Consiliului de Miniștri prevăzuți de lege, alcătuiesc Biroul Permanent al Consiliului de Miniștri.

ART. 74. Consiliul de Miniștri își desfășoară activitatea potrivit principiului conducerii colective, asigurînd unitatea de acțiune politică și administrativă a ministerelor și a celorlalte organe centrale ale administrației de stat.

ART. 75. Consiliul de Miniștri în întregul său, și fiecare din membrii acestuia sînt răspunzători în fața Marii Adunări Naționale, iar în intervalul dintre sesiuni, în fața Consiliului de Stat. Fiecare membru al Consiliului de Miniștri este răspunzător atît pentru propria sa activitate, cît și pentru întreaga activitate a Consiliului de Miniștri.

ART. 76. Ministerele și celelalte organe centrale ale administrației de stat înfăptuiesc politica statului în ramurile sau domeniile de activitate pentru care au fost înființate.

Ele conduc, îndrumează și controlează întreprinderile, organizațiile economice și instituțiile de stat din subordinea lor.

ART. 77. Miniștrii și conducătorii celorlalte organe centrale ale administrației de stat emit, pe baza și în vederea executării legilor și hotărîrilor Consiliului de Miniștri, instrucțiuni și ordine, precum și alte acte prevăzute de lege; actele lor cu caracter normativ se publică în Buletinul Oficial al Republicii Socialiste România.

ART. 78. Miniștrii și conducătorii celorlalte organe centrale ale administrației de stat răspund de activitatea organelor pe care le conduc în fața Consiliului de Miniștri.

TITLUL V

Organele locale ale puterii de stat şi organele locale ale administraţiei de stat

ART. 79. Consiliile populare sînt organele locale ale puterii de stat în unităţile administrativ-teritoriale în care au fost alese.

Consiliile populare conduc activitatea locală, asigurînd dezvoltarea economică, social-culturală şi edilitar-gospodărească a unităţilor administrativ-teritoriale în care au fost alese, apărarea proprietăţii socialiste, ocrotirea drepturilor cetăţenilor, legalitatea socialistă şi menţinerea ordinii publice.

Consiliile populare organizează participarea cetăţenilor la rezolvarea pe plan local a treburilor de stat şi obşteşti.

ART. 80. Consiliul popular exercită următoarele atribuţii principale:

1. Adoptă planul economic şi bugetul local, aprobă contul de încheiere a exerciţiului bugetar;
2. Alege şi revocă comitetul său executiv;
3. Înfiinţează organizaţii economice, întreprinderi şi instituţii de stat de interes local;
4. Conduce, îndrumează şi controlează activitatea comitetului executiv, a organelor locale de specialitate ale administraţiei de stat, a organizaţiilor economice, întreprinderilor şi instituţiilor subordonate;
5. Controlează hotărîrile consiliilor populare ierarhic inferioare;

6. Alege şi revocă, potrivit legii, judecătorii, asesorii populari şi procurorul şef al judeţului sau al municipiului Bucureşti.

ART. 81. Consiliile populare sînt alcătuite din deputaţi aleşi pe circumscripţii electorale, cîte un deputat pentru fiecare circumscripţie.

Circumscripţiile electorale formate pentru alegerea deputaţilor unui consiliu popular au acelaşi număr de locuitori.

Durata mandatului consiliului popular este de 5 ani, socotiţi de la data încetării mandatului consiliului popular precedent.

Noile alegeri au loc în una din zilele nelucrătoare din ultima lună a duratei mandatului consiliului popular.

ART. 82. Consiliile populare aleg, dintre deputaţi, comisii permanente, care le sprijină în îndeplinirea sarcinilor lor.

ART. 83. Consiliile populare lucrează în sesiuni; convocarea în sesiuni se face de comitetul executiv al consiliului popular.

Consiliile populare se convoacă ori de cîte ori este nevoie în sesiuni extraordinare, din iniţiativa comitetului executiv sau a cel puţin unei treimi din numărul total al deputaţilor.

ART. 84. Consiliile populare lucrează în prezenţa a cel puţin jumătate plus unu din numărul total al deputaţilor.

ART. 85. Fiecare deputat este obligat să prezinte periodic alegătorilor dări de seamă asupra activităţii sale şi a consiliului popular în care a fost ales.

ART. 86. Consiliile populare adoptă hotărîri.

O hotărîre este adoptată dacă întrunește votul majorității deputaților consiliului popular.

Hotărîrile cu caracter normativ se aduc la cunoștința cetățenilor în formele prevăzute prin lege.

ART. 87. Comitetul executiv al consiliului popular este organul local al administrației de stat cu competență generală în unitatea administrativ-teritorială în care a fost ales consiliul popular.

ART. 88. Comitetul executiv al consiliului popular are următoarele atribuții principale :

1. Aduce la îndeplinire legile, decretele, precum și hotărîrile Consiliului de Miniștri și celelalte acte ale organelor superioare ;

2. Execută hotărîrile consiliului popular care l-a ales ;

3. Elaborează proiectele de plan economic și de buget local ;

4. Execută planul economic și bugetul local, întocmește raportul cu privire la îndeplinirea planului economic local, precum și contul de încheiere a exercițiului bugetar ;

5. Conduce, îndrumează și controlează activitatea organelor locale de specialitate ale administrației de stat ;

6. Conduce, îndrumează, coordonează și controlează activitatea organizațiilor economice, a întreprinderilor și instituțiilor subordonate ;

7. Conduce, îndrumează și controlează activitatea comitetelor executive ale consiliilor populare ierarhic inferioare consiliului popular care l-a ales.

În intervalul dintre sesiunile consiliului popular, comitetul executiv îndeplinește și atribuțiile acestuia, cu excepția celor prevăzute la art. 80 pct. 1, 2, 4, 5 și 6, supunînd deciziile adoptate ratificării consiliului popular la prima sa sesiune.

ART. 89. Comitetul executiv este ales de consiliul popular dintre deputați, la prima sesiune după alegeri, pe durata mandatului consiliului popular.

După expirarea mandatului consiliului popular, comitetul executiv continuă să funcționeze pînă la alegerea noului comitet executiv.

ART. 90. Comitetul executiv al consiliului popular este alcătuit din președinte, vicepreședinți, dintre care unul poate fi prim-vicepreședinte, și dintr-un număr de membri stabilit prin lege.

ART. 91. În exercitarea atribuțiilor sale, comitetul executiv al consiliului popular emite decizii pe baza și în vederea executării legii.

Deciziile cu caracter normativ se aduc la cunoștința cetățenilor în formele prevăzute prin lege.

ART. 92. Comitetul executiv își desfășoară activitatea potrivit principiului conducerii colective.

Comitetul executiv în întregul său și fiecare din membrii acestuia sînt răspunzători în fața consiliului popular care i-a ales, precum și în fața comitetului executiv al consiliului popular ierarhic superior și a Consiliului de Miniștri.

Fiecare membru al comitetului executiv este răspunzător atît pentru propria sa activitate, cît și pentru întreaga activitate a organului din care face parte.

ART. 93. Consiliile populare organizează, potrivit legii, pe lîngă comitetele lor executive, organe locale de specialitate ale administrației de stat. Organele locale de specialitate ale administrației de stat sînt subordonate atît consiliului popular și comitetului executiv, cît și organelor locale și centrale ale administrației de stat ierarhic superioare.

TITLUL VI

Organele judecătorești

ART. 94. În Republica Socialistă România justiția se înfăptuiește, potrivit legii, prin Tribunalul Suprem, tribunalele județene, judecătorii, precum și prin tribunalele militare.

ART. 95. Prin activitatea de judecată, tribunalele și judecătoriile apără orînduirea socialistă și drepturile persoanelor, educînd cetățenii în spiritul respectării legilor.

Tribunalele și judecătoriile, aplicînd sancțiuni penale, urmăresc îndreptarea și reeducarea infractorilor, precum și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni.

ART. 96. Tribunalele și judecătoriile judecă pricinile civile, penale și orice alte pricini date în competența lor.

În cazurile prevăzute prin lege, tribunalele și judecătoriile exercită controlul asupra hotărîrilor organelor administrative sau obștești cu activitate jurisdicțională.

Tribunalele și judecătoriile judecă cererile celor vătămați în drepturile lor prin acte administrative, putînd

să se pronunțe, în condițiile legii, și asupra legalității acestor acte.

ART. 97. Tribunalul Suprem exercită controlul general asupra activității de judecată a tuturor tribunalelor și judecătoriilor. Modul de exercitare a acestui control se stabilește prin lege.

În vederea aplicării unitare a legilor în activitatea de judecată, Tribunalul Suprem emite, în plenul său, decizii de îndrumare.

ART. 98. Tribunalul Suprem este ales de Marea Adunare Națională pe durata legislaturii, în prima sesiune a acesteia.

Tribunalul Suprem funcționează pînă la alegerea noului Tribunal Suprem în legislatura următoare.

ART. 99. Tribunalul Suprem răspunde pentru activitatea sa în fața Marii Adunări Naționale, iar între sesiuni în fața Consiliului de Stat.

ART. 100. Organizarea judecătoriilor și a tribunalelor, competența lor și procedura de judecată sînt stabilite prin lege.

Judecarea proceselor în primă instanță la judecătorii, la tribunalele județene și la tribunalele militare se face cu participarea asesorilor populari, afară de cazurile cînd legea dispune altfel.

ART. 101. Judecătorii și asesorii populari sînt aleși în conformitate cu procedura stabilită prin lege.

ART. 102. În Republica Socialistă România procedura judiciară se face în limba română, asigurîndu-se, în unitățile administrativ-teritoriale locuite și de popu-

lație de altă naționalitate decît cea română, folosirea limbii materne a acelei populații.

Părților care nu vorbesc limba în care se face procedura judiciară li se asigură posibilitatea de a lua cunoștință, prin traducător, de piesele dosarului, precum și dreptul de a vorbi în instanță și a pune concluzii în limba maternă.

ART. 103. Judecata se desfășoară în ședință publică, cu excepția cazurilor prevăzute prin lege.

ART. 104. În activitatea de judecată, judecătorii și asesorii populari sînt independenți și se supun numai legii.

TITLUL VII

Organele procuraturii

ART. 105. Procuratura Republicii Socialiste România exercită supravegherea activității organelor de urmărire penală și a organelor de executare a pedepselor și veghează, în condițiile legii, la respectarea legalității, apărarea orînduirii socialiste, a drepturilor și intereselor legitime ale organizațiilor socialiste, ale celorlalte persoane juridice, precum și ale cetățenilor.

ART. 106. Procuratura este condusă de procurorul general. Organele Procuraturii sînt: Procuratura Generală, procuraturile județene, procuraturile locale și procuraturile militare.

Organele Procuraturii sînt subordonate ierarhic.

ART. 107. Procurorul general este ales de Marea Adunare Națională pe durata legislaturii, în prima sesiune a acesteia, și funcționează pînă la alegerea noului procuror general în prima sesiune a legislaturii următoare.

Procurorii sînt numiți potrivit legii, cu excepția celor prevăzuți în art. 80 pct. 6.

ART. 108. Procurorul general răspunde în fața Marii Adunări Naționale de activitatea Procuraturii, iar în intervalul dintre sesiuni în fața Consiliului de Stat.

TITLUL VIII

Însemnele Republicii Socialiste România

ART. 109. Stema Republicii Socialiste România reprezintă munți împăduriți, deasupra cărora se ridică soarele. În partea stîngă a stemei se află o sondă. Stema este încadrată de o cunună de spice de grîu. În partea de sus a stemei se află o stea în cinci colțuri. În partea de jos a stemei, spicele sînt înfășurate într-o panglică tricoloră pe care este scris „REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA".

ART. 110. Pe sigiliul statului este reprezentată stema țării, în jurul căreia este scris „REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA".

ART. 111. Drapelul Republicii Socialiste România poartă culorile roșu, galben și albastru, așezate vertical, cu albastru lîngă lance. În mijloc este așezată stema Republicii Socialiste România.

ART. 112. Imnul de stat al Republicii Socialiste România se aprobă de către Marea Adunare Națională.

TITLUL IX

Dispoziţii finale

ART. 113. Prezenta Constituţie intră în vigoare la data adoptării ei.

ART. 114. Constituţia din 24 septembrie 1952, precum şi orice dispoziţii din legi, decrete şi alte acte normative, contrarii prevederilor prezentei Constituţii, sînt abrogate la aceeaşi dată.

N. red. — Textul Constituţiei Republicii Socialiste România este redat aşa cum a fost republicat în Buletinul Oficial, partea I, nr. 44, din 4 mai 1972, republicare făcută în temeiul art. II din Legea nr. 1/1972.

LEGEA Nr. 15

din 22 octombrie 1971

pentru organizarea şi funcţionarea Consiliului Legislativ

Publicată în B. Of. nr. 134 din 22 octombrie 1971

CAPITOLUL I

ÎNFIINŢAREA ŞI ATRIBUŢIILE CONSILIULUI LEGISLATIV

ART. 1. Se înfiinţează Consiliul Legislativ, organ consultativ de specialitate pe lîngă Consiliul de Stat, avînd sarcina de a sprijini organele de stat în activitatea de pregătire, coordonare şi sistematizare a legislaţiei, în scopul înfăptuirii politicii legislative a partidului şi statului.

ART. 2. Consiliul Legislativ are următoarele atribuţii principale :

a) întocmeşte studii asupra concordanţei reglementărilor juridice existente cu cerinţele dezvoltării vieţii economice şi sociale ; examinează proiectele de reglementări juridice propuse de organele iniţiatoare, sub aspectul necesităţii şi fundamentării lor, precum şi sub aspectul tehnicii legislative ; întocmeşte studii şi face propuneri organelor competente cu privire la continua

perfecționare a legislației, în vederea creării cadrului juridic corespunzător întăririi ordinii de drept socialiste;

b) întocmește și supune spre aprobare Consiliului de Stat metodologia generală de tehnică legislativă privind pregătirea și sistematizarea tuturor proiectelor de acte normative — legi, decrete, hotărîri ale Consiliului de Miniștri, instrucțiuni, alte asemenea acte ale organelor centrale ale administrației de stat, hotărîri și decizii ale organelor locale de stat;

c) avizează proiectele de legi, de decrete cuprinzînd norme cu putere de lege și de hotărîri ale Consiliului de Miniștri cu caracter normativ;

d) organizează evidența oficială a legislației, semnalînd organelor competente eventualele neconcordanțe în actele normative ce-i sînt comunicate spre evidență;

e) publică colecții și repertorii legislative, precum și buletine de informare legislativă.

ART. 3. Proiectele de acte normative prevăzute la art. 2 lit. c se trimit obligatoriu Consiliului Legislativ, spre consultare prealabilă.

Avizul Consiliului Legislativ are caracter consultativ.

Celelalte acte normative, adoptate sau emise de organele centrale de stat, în exercitarea atribuțiilor ce le revin, se comunică din oficiu Consiliului Legislativ, spre evidență.

ART. 4. Consiliul Legislativ își îndeplinește atribuțiile ce-i revin, atît prin personalul propriu de specialitate, cît și cu consultarea largă, după caz, a altor specialiști din diferitele ramuri ale economiei, ale cercetării științifice, ale tehnicii ori din domeniul social-cultural.

CAPITOLUL II

ORGANIZARE ȘI FUNCȚIONARE

ART. 5. Consiliul Legislativ este condus de un colegiu științific, organ deliberativ, alcătuit din președintele consiliului, șefii de secție, precum și din cîte un consilier permanent din partea fiecărei secții.

Președintele Consiliului Legislativ este președinte al colegiului științific.

Numirea în colegiu a consilierilor permanenți se face de Consiliul de Stat, la propunerea președintelui Consiliului Legislativ.

Colegiul științific răspunde în fața Consiliului de Stat, căruia îi prezintă dări de seamă cu privire la activitatea Consiliului Legislativ; fiecare membru al colegiului răspunde în fața colegiului și a președintelui acestuia pentru îndeplinirea sarcinilor ce-i sînt încredințate.

ART. 6. Consiliul Legislativ are în conducerea sa un președinte și un prim-vicepreședinte, numiți de Consiliul de Stat. *)

ART. 7. Președintele, împreună cu șefii de secție, rezolvă problemele curente ale activității Consiliului Legislativ și stabilește măsurile necesare pentru aducerea la îndeplinire a hotărîrilor colegiului.

Președintele reprezintă Consiliul Legislativ în raporturile cu celelalte organe și organizații.

În lipsa președintelui, atribuțiile sale se îndeplinesc de unul dintre șefii de secție, desemnat de președinte.

ART. 8. Consiliul Legislativ este organizat pe secții de specialitate, alcătuite fiecare din consilieri perma-

---

*) Textul art. 6 este redat așa cum a fost modificat prin Decretul nr. 163/1973 (N. R.).

nenți, consilieri temporari, experți, precum și din consultanți de specialitate.

Secțiile de specialitate sînt conduse de cîte un șef de secție, desemnat dintre consilierii permanenți.

ART. 9. Șefii de secție, consilierii permanenți, experții, precum și consultanții de specialitate sînt numiți, pe baza hotărîrii colegiului, de președintele Consiliului Legislativ.

Desemnarea consilierilor temporari se face în condițiile alineatului precedent, cu acordul conducătorului instituției sau organizației în care aceștia sînt încadrați.

Personalul tehnic-administrativ este numit de președintele Consiliului Legislativ.

ART. 10. *) Structura organizatorică a Consiliului Legislativ este următoarea:

a) Secția I pentru dreptul constituțional, dreptul administrativ, dreptul penal și procesual penal și dreptul internațional public;

b) Secția a II-a pentru dreptul civil, dreptul procesual civil, dreptul familiei, dreptul internațional privat și dreptul muncii;

c) Secția a III-a pentru legislație economică, dreptul financiar, dreptul cooperatist și legislația funciară;

d) Secția a IV-a pentru documentare și informare legislativă.

În funcție de necesități, la propunerea șefilor de secție, președintele Consiliului Legislativ poate constitui grupe de lucru, pe specialități sau pe probleme, formate din personalul de specialitate al consiliului, precum și din specialiști din alte domenii de activitate.

---

*) Textul art. 10 este redat așa cum a fost modificat prin Decretul nr. 163/1973 (N.R.).

Numărul maxim de personal al Consiliului Legislativ este prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezenta lege. *)

ART. 11. Colegiul științific al Consiliului Legislativ asigură îndeplinirea tuturor atribuțiilor prevăzute în prezenta lege și adoptă lucrările efectuate în exercitarea acestora. El lucrează în prezența a cel puțin două treimi din numărul total de membri și hotărăște cu majoritatea membrilor ce-l compun.

La ședințele colegiului științific în care se dezbat avizele la proiectele de acte normative vor fi invitați și reprezentanți ai organelor inițiatoare.

La ședințele de colegiu în care se dezbat proiectele de coduri, precum și studiile și propunerile de interes general privind sistematizarea și perfecționarea legislației, vor putea fi invitați ministrul justiției, președintele Tribunalului Suprem și procurorul general al Republicii Socialiste România.

ART. 12. Lucrările pentru îndeplinirea atribuțiilor prevăzute la art. 2 lit. a—c se efectuează și se dezbat în secții sau în grupele de lucru constituite în conformitate cu art. 10 alineat penultim.

Lucrările interesînd activitatea mai multor secții sau grupe de lucru se dezbat în ședință comună.

Pe baza concluziilor rezultate din dezbateri se întocmește raportul definitiv al secției sau, după caz, al grupei de lucru, care se supune, spre aprobare, colegiului științific al Consiliului Legislativ.

În procesul-verbal al ședinței colegiului, a secției sau a grupei de lucru se va face mențiune despre opiniile separate care au fost exprimate.

---

*) Anexa se comunică celor interesați.

CAPITOLUL III

AVIZAREA DE CĂTRE CONSILIUL LEGISLATIV A PROIECTELOR DE ACTE NORMATIVE

ART. 13. Avizul Consiliului Legislativ la proiectele de acte normative se va cere după ce aceste proiecte au fost avizate de toate organele interesate şi au fost definitivate pe baza acestor avize.

Pentru proiectele de legi sau decrete cuprinzînd norme cu putere de lege, propuse a fi iniţiate de Consiliul de Stat sau de Consiliul de Miniştri, avizul Consiliului Legislativ va fi cerut prin secretarul Consiliului de Stat sau, după caz, prin secretarul general al Consiliului de Miniştri, înainte ca aceste proiecte să fie supuse aprobării organelor iniţiatoare.

În cazul în care iniţiativa legislativă se exercită de o comisie permanentă a Marii Adunări Naţionale ori de un grup de deputaţi ai acesteia, întrunind numărul prevăzut de regulamentul ei de funcţionare, avizul va fi cerut prin Biroul Marii Adunări Naţionale.

Pentru proiectele de hotărîri ale Consiliului de Miniştri cu caracter normativ, avizul Consiliului Legislativ va fi cerut prin secretarul general al Consiliului de Miniştri.

ART. 14. Proiectul de act normativ trimis spre avizare va fi însoţit de expunerea de motive, cuprinzînd justificarea reglementării propuse, de studiile sau lucrările documentare care au stat la baza acestuia, precum şi de avizele tuturor organelor interesate.

Consiliul Legislativ verifică dacă au fost obţinute toate avizele necesare şi, în caz contrar, cere organului de stat care a iniţiat proiectul să obţină deîndată pe cele care lipsesc. De asemenea, în vederea îndeplinirii

atribuţiilor sale, Consiliul Legislativ va putea cere organului iniţiator completarea documentaţiei cu datele şi informaţiile necesare.

ART. 15. Proiectele de legi, de decrete cuprinzînd norme cu putere de lege, precum şi proiectele de hotărîri ale Consiliului de Miniştri cu caracter normativ vor fi supuse, spre adoptare, organelor competente, totdeauna însoţite de avizul Consiliului Legislativ.

ART. 16. În cazul cînd, după avizarea de către Consiliul Legislativ a unui proiect de act normativ, dar înainte de adoptarea acestuia, se aduc modificări textelor iniţiale, prin care se schimbă fondul reglementării ori soluţiile preconizate, sau se schimbă substanţial structura proiectului, se va cere, în mod obligatoriu, un nou aviz privind toate aceste modificări.

Pentru modificările din categoria celor menţionate în alineatul precedent, care se propun în cursul dezbaterilor Marii Adunări Naţionale, Consiliul Legislativ va întocmi şi transmite avizul de urgenţă, în termenul stabilit de Marea Adunare Naţională.

CAPITOLUL IV

PERSONALUL CONSILIULUI LEGISLATIV

ART. 17. Poate fi consilier permanent persoana care :

a) este cetăţean român ;

b) este absolvent cu diplomă al unei facultăţi de drept ;

c) are 14 ani vechime în munca juridică şi a desfăşurat o valoroasă activitate în domeniul cercetării ştiinţifice sau al aplicării dreptului.

ART. 18. Poate fi consilier temporar persoana, avînd cetățenia română, a cărei colaborare, datorită specialității sale, este apreciată ca utilă pentru efectuarea unei anumite lucrări de către Consiliul Legislativ.

ART. 19. Poate fi expert sau consultant de specialitate gradul I și II persoana care, îndeplinind condiția prevăzută la art. 17 lit. a, are studii superioare, a desfășurat o valoroasă activitate de specialitate și are o vechime de 14, 10 și respectiv 8 ani în această activitate. În cazul experților și consultanților specialiști în domeniile economiei și tehnicii, cel puțin 1/3 din această vechime trebuie să fi fost efectuată în unități direct productive.

ART. 20. Numărul de posturi, nomenclatorul funcțiilor și salariile tarifare ale personalului Consiliului Legislativ se aprobă de către Consiliul de Stat.

CAPITOLUL V

DISPOZIȚII TRANZITORII ȘI FINALE

ART. 21. În scopul organizării evidenței oficiale a legislației, Consiliul de Miniștri, ministerele și celelalte organe centrale ale administrației de stat vor comunica Consiliului Legislativ actele normative pe care le-au emis înainte de adoptarea prezentei legi și care sînt în vigoare.

ART. 22. În vederea sistematizării, perfecționării și simplificării legislației în vigoare la data publicării prezentei legi, Consiliul Legislativ va întocmi și înainta Consiliului de Miniștri proiectul de îndrumări privind modul în care ministerele și celelalte organe centrale ale administrației de stat vor proceda la reexaminarea legislației în vigoare în ramurile sau în domeniile lor de activitate.

Consiliul de Miniștri va dispune ca ministerele și celelalte organe centrale ale administrației de stat să ia măsurile necesare pentru :

a) înlocuirea, modificarea sau abrogarea expresă a acelor acte normative sau a prevederilor acestora care sînt în neconcordanță cu dispozițiile legii sau depășite de actualul stadiu de dezvoltare a relațiilor sociale ;

b) înlăturarea eventualelor paralelisme sau necorelări constatate în legislație și concentrarea în reglementări unitare a dispozițiilor cuprinse în actele normative rămase parțial în vigoare ori care sînt cuprinse în reglementări legale deosebite, dar care se referă la aceeași activitate ;

c) adoptarea de reglementări noi, necesare în unele sectoare de activitate.

ART. 23. Consiliul Legislativ va examina modul în care ministerele și celelalte organe centrale ale administrației de stat își îndeplinesc sarcinile prevăzute în prezentul capitol și va face propunerile corespunzătoare, pe care le va înainta Consiliului de Stat și Consiliului de Miniștri.

ART. 24. Prin derogare de la prevederile art. 9 alin. 1 și 2, pînă la constituirea colegiului științific al Consiliului Legislativ, numirea șefilor de secție, a consilierilor permanenți și temporari, a experților, precum și a consultanților de specialitate se face de președintele Consiliului Legislativ.

ART. 25. Prevederile capitolului III din prezenta lege intră în vigoare la data de 1 ianuarie 1972.

LEGEA Nr. 57

din 26 decembrie 1968

de organizare și funcționare a consiliilor populare

Publicată în B. Of. nr. 168 din 26 decembrie 1968

(extras)

CAPITOLUL I

DISPOZIȚII GENERALE

ART. 1. Consiliile populare sînt organe locale ale puterii de stat, alese prin vot universal, egal, direct și secret, prin care poporul exercită puterea de stat în județe, municipiul București și sectoarele acestuia, celelalte municipii, orașe și comune.

În înfăptuirea prevederilor constituționale, potrivit cărora puterea poporului se întemeiază pe alianța muncitorească-țărănească, consiliile populare asigură dezvoltarea și întărirea unității clasei muncitoare, țărănimii și intelectualității, a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate.

Întreaga activitate a consiliilor populare are drept scop întărirea orînduirii socialiste, buna gospodărire

a resurselor materiale și de muncă, dezvoltarea forțelor de producție și diversificarea economiei locale, creșterea continuă a bunăstării materiale și culturale a poporului, asigurarea libertății și demnității omului, afirmarea multilaterală a personalității umane.

Consiliile populare desfășoară o largă muncă de educare a maselor în spiritul devotamentului față de patrie și cauza socialismului, al internaționalismului socialist și al solidarității cu oamenii muncii de pretutindeni.

. . . .

ART. 6. Consiliile populare, în exercitarea puterii de stat pe plan local, dispun de o largă autonomie. Ele conduc și răspund de întreaga activitate locală de stat, asigurînd dezvoltarea complexă și multilaterală economică, social-culturală și edilitar-gospodărească a unităților administrativ-teritoriale în care sînt alese, apărarea proprietății socialiste.

Consiliile populare asigură ocrotirea drepturilor cetățenilor, legalitatea socialistă și menținerea ordinii publice.

ART. 7. Consiliile populare analizează problemele economice și social-culturale de interes local și cele de interes republican din cuprinsul unităților administrativ-teritoriale în care au fost alese și, după caz, le rezolvă sau fac propuneri organelor competente pentru soluționarea acestora, participînd la elaborarea măsurilor corespunzătoare.

În cazul în care, în rezolvarea unor probleme de interes republican ce privesc activitatea de stat pe plan local, opinia consiliului popular se deosebește de cea a unui organ central, va fi informat Consiliul de Miniștri.

. . . .

ART. 9. Consiliile populare, în exercitarea atribuţiilor lor, adoptă, cu respectarea legii, hotărîri.

Hotărîrile consiliilor populare sînt obligatorii în unităţile administrativ-teritoriale în care au fost alese.

. . . .

ART. 11. Comitetele executive ale consiliilor populare alese dintre deputaţi sînt organe locale ale administraţiei de stat cu competenţă generală în unităţile administrativ-teritoriale în care au fost alese consiliile populare.

. . . .

CAPITOLUL II

ATRIBUŢIILE CONSILIILOR POPULARE

ART. 14. Consiliile populare judeţene, municipale, orăşeneşti şi comunale hotărăsc, potrivit legii, în toate problemele de stat cu caracter local, exercitînd următoarele atribuţii principale şi răspunzînd de îndeplinirea lor :

. . . .

c) organizează aparatul propriu al comitetelor lor executive, precum şi organele locale de specialitate ale administraţiei de stat ; numesc şi revocă conducătorii acestor organe, cu acordul organelor administraţiei de stat ierarhic superioare de specialitate ; numesc şi revocă conducătorii organelor locale ale miliţiei cu acordul organelor ierarhic superioare ale acestora ;

. . . .

f) conduc, îndrumează şi controlează activitatea organelor locale de specialitate ale administraţiei de stat,

a organizaţiilor economice, întreprinderilor şi instituţiilor social-culturale subordonate ; examinează activitatea acestora şi stabilesc măsuri pentru îmbunătăţirea muncii lor ;

. . . .

s) asigură respectarea regulilor de convieţuire socială, apărarea proprietăţii socialiste şi a avutului cetăţenilor, ocrotirea drepturilor cetăţenilor, legalitatea socialistă şi menţinerea ordinii publice ; conduc şi îndrumează organele locale ale miliţiei şi le analizează periodic activitatea.

. . . .

CAPITOLUL VI

COMITETELE EXECUTIVE ALE CONSILIILOR POPULARE

Secţiunea I

Atribuţii

ART. 36. Comitetele executive ale consiliilor populare judeţene, municipale, orăşeneşti şi comunale exercită, potrivit legii, următoarele atribuţii principale şi răspund de îndeplinirea lor :

. . . .

h) conduc, îndrumează şi controlează activitatea organelor locale de specialitate ale administraţiei de stat ; conduc, îndrumează, coordonează şi controlează activitatea organizaţiilor economice, întreprinderilor şi instituţiilor social-culturale subordonate ; asigură condi-

ţiile necesare pentru creşterea continuă a eficienţei activităţii acestora;

. . . .

s) îndrumează şi controlează activitatea organelor locale ale miliţiei, a pompierilor, a pazei civile şi obşteşti; asigură dotarea formaţiilor de pompieri voluntari.

. . . .

LEGEA Nr. 5

din 14 martie 1969

privind înfiinţarea, organizarea şi funcţionarea Consiliului Apărării Republicii Socialiste România

Publicată în B. Of. nr. 32 din 14 martie 1969

În conformitate cu prevederile Constituţiei Republicii Socialiste România, privind apărarea patriei,

Marea Adunare Naţională a Republicii Socialiste România adoptă prezenta lege.

ART. 1. Se înfiinţează Consiliul Apărării Republicii Socialiste România, organ deliberativ, care are sarcina de a examina, coordona şi soluţiona principalele probleme în domeniul apărării ţării şi asigurării securităţii statului, atît în timp de pace, cît şi în timp de război.

ART. 2. Consiliul Apărării răspunde pentru întreaga sa activitate în faţa Comitetului Central al Partidului Comunist Român, organul politic conducător, şi în faţa Marii Adunări Naţionale, organul suprem al puterii de

stat în Republica Socialistă România ; în intervalul dintre sesiunile Marii Adunări Naționale, Consiliul Apărării răspunde și față de Consiliul de Stat.

ART. 3. Consiliul Apărării are următoarele atribuții principale :

a) stabilește concepția fundamentală a sistemului de apărare a Republicii Socialiste România ;

b) aprobă măsurile privind organizarea generală și pregătirea forțelor armate și a gărzilor patriotice ;

c) aprobă planurile de mobilizare și întrebuințare în război a forțelor armate și a gărzilor patriotice ;

d) aprobă măsurile referitoare la dislocarea și redislocarea trupelor pe teritoriul țării ;

e) adoptă măsurile principale privind pregătirea operativă a teritoriului țării ;

f) aprobă și urmărește realizarea planurilor referitoare la asigurarea mijloacelor materiale necesare pentru apărarea și securitatea țării, precum și a planurilor de mobilizare a economiei naționale ;

g) stabilește măsurile principale privind organizarea și asigurarea materială a apărării locale antiaeriene ; aprobă planurile de dispersare și evacuare a populației ;

h) ascultă rapoarte ale ministrului forțelor armate, președintelui Consiliului Securității Statului, ministrului afacerilor interne și șefului de stat major al Comandamentului central al gărzilor patriotice, precum și ale conducătorilor oricăror organe ale administrației de stat, referitoare la apărarea și securitatea statului ;

i) examinează și propune Marii Adunări Naționale, respectiv Consiliului de Stat, proclamarea stării de necesitate, mobilizarea parțială sau generală, precum și declararea stării de război ;

j) în caz de atac armat prin surprindere, ia deîndată toate măsurile necesare pentru respingerea atacului și apărarea țării ;

k) în timp de război conduce nemijlocit operațiunile de luptă și de mobilizare a întregului potențial uman și material al țării.

Consiliul Apărării poate îndeplini și alte atribuții privind apărarea și securitatea țării.

ART. 4. Consiliul Apărării se compune din :

a) președinte : — secretarul general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român ;

b) membri : — președintele Consiliului de Miniștri ;
— ministrul forțelor armate ;
— președintele Consiliului Securității Statului ;
— ministrul afacerilor interne ;
— ministrul afacerilor externe ;
— președintele Comitetului de Stat al Planificării ;
— alți membri desemnați de Comitetul Central al Partidului Comunist Român și numiți prin decret de către Consiliul de Stat ;

c) secretar : — șeful Marelui stat major.

ART. 5. Președintele Consiliului Apărării este comandantul suprem al forțelor armate ale Republicii Socialiste România.

ART. 6. Consiliul Apărării își desfășoară activitatea potrivit principiului muncii și conducerii colective.

Consiliul Apărării lucrează în prezența a cel puțin 2/3 din numărul membrilor săi și ia hotărîri prin vot deschis. Hotărîrile se adoptă cu majoritatea de voturi a membrilor săi.

Președintele coordonează și îndrumează întreaga activitate a Consiliului Apărării.

ART. 7. Consiliul Apărării se convoacă de către președinte, obligatoriu, cel puțin de două ori pe an și ori de cîte ori este nevoie.

La ședințele Consiliului Apărării pot participa ca invitați, fără drept de vot, și alte persoane, în funcție de problemele ce se analizează.

ART. 8. Hotărîrile Consiliului Apărării se consemnează, după fiecare ședință, într-un protocol, care va fi semnat de președinte și toți membrii consiliului.

ART. 9. Hotărîrile Consiliului Apărării sînt obligatorii pentru toate organele la care ele se referă.

ART. 10. În îndeplinirea atribuțiilor ce-i revin, secretarul Consiliului Apărării este ajutat de un secretariat format din generali și ofițeri din Ministerul Forțelor Armate, Consiliul Securității Statului și din specialiști aparținînd altor ministere sau organe centrale.

ART. 11. Documentele și arhiva Consiliului Apărării se păstrează la Marele stat major în condițiile prevăzute de lege.

ART. 12. Regulamentul de funcționare a Consiliului Apărării se aprobă de către Consiliul de Stat.

LEGEA Nr. 14

din 28 decembrie 1972

privind organizarea apărării naționale a Republicii Socialiste România

Publicată în B. Of. nr. 160 din 29 decembrie 1972

Apărarea Republicii Socialiste România constituie o parte integrantă a operei de construire a socialismului. În condițiile existenței imperialismului, a forțelor reacționare, care promovează o politică agresivă, ostilă socialismului, progresului și civilizației, răspunderea față de viitorul națiunii noastre, asigurarea muncii pașnice, creatoare a poporului, interesele păstrării neștirbite a independenței, suveranității și integrității Republicii Socialiste România, ale apărării cauzei socialismului și păcii, impun ca o necesitate vitală întărirea continuă a capacității defensive a țării, luarea tuturor măsurilor în vederea mobilizării resurselor umane și materiale pentru a putea respinge la nevoie orice agresiune armată.

Poporul român şi-a apărat întotdeauna cu arma în mînă, demn şi neînfricat, libertatea, dreptul la viaţă şi dezvoltare de sine stătătoare. Continuînd aceste glorioase tradiţii, în condiţiile de azi, cînd victoria într-un război antiimperialist de apărare se poate obţine numai prin lupta generală a întregului popor, toţi cetăţenii ţării trebuie să fie gata să lupte, chiar cu preţul vieţii, pentru salvgardarea muncii paşnice a poporului, suveranităţii şi integrităţii patriei.

Organizarea apărării naţionale a Republicii Socialiste România are la bază politica generală a Partidului Comunist Român de construire a socialismului şi comunismului, de întărire a prieteniei, colaborării şi alianţei cu ţările socialiste în conformitate cu principiile marxism-leninismului, ale internaţionalismului proletar, de promovare a relaţiilor de bună vecinătate şi convieţuire paşnică cu toate statele, indiferent de orînduirea socială, bazate pe deplina egalitate în drepturi, pe respectul independenţei şi suveranităţii naţionale, pe neamestecul în treburile interne şi avantaj reciproc, precum şi pe renunţarea la folosirea forţei sau la ameninţarea cu forţa în soluţionarea problemelor litigioase, în scopul apărării securităţii şi păcii în lume.

Dreptul de a hotărî asupra problemelor apărării Republicii Socialiste România constituie un atribut suveran al statului român. Luarea tuturor măsurilor în vederea apărării ţării este o obligaţie fundamentală a tuturor organelor de stat şi a celorlalte organizaţii socialiste şi obşteşti.

Cauză şi operă a întregului popor, apărarea patriei este datoria sfîntă a fiecărui cetăţean al Republicii Socialiste România, dovadă supremă a dragostei faţă de glia strămoşească, a devotamentului faţă de cauza

socialismului. Cetăţenii români, bărbaţi şi femei, fără deosebire de naţionalitate, religie şi ocupaţie, au dreptul şi obligaţia să participe la una dintre formele de pregătire militară stabilite prin lege, să-şi însuşească mînuirea mijloacelor de luptă şi să-şi perfecţioneze continuu această pregătire spre a fi oricînd în măsură să lupte cu arma în mînă pentru apărarea patriei socialiste.

În acest scop,

Marea Adunare Naţională a Republicii Socialiste România adoptă prezenta lege.

TITLUL I

Dispoziţii generale

ART. 1. Republica Socialistă România este stat socialist suveran, independent şi unitar — în care întreaga putere aparţine poporului —, iar teritoriul său este inalienabil şi indivizibil.

Este interzisă acceptarea sau recunoaşterea vreunei acţiuni a unui stat străin sau a oricărei situaţii — indiferent de natura sa, inclusiv capitularea generală, ocuparea teritoriului naţional — care în timp de pace sau de război ar aduce vreo atingere suveranităţii, independenţei naţionale şi integrităţii teritoriale a Republicii Socialiste România sau care ar slăbi în orice fel capacitatea sa de apărare.

Orice asemenea act de acceptare sau recunoaştere este nul şi neavenit, ca fiind contrar orînduirii de stat şi intereselor supreme ale naţiunii noastre socialiste.

ART. 2. Apărarea patriei, a suveranității și independenței naționale, a unității și integrității sale teritoriale, în cazul unei agresiuni armate sau al altor acțiuni îndreptate împotriva cuceririlor revoluționare ale oamenilor muncii din Republica Socialistă România este o datorie sfîntă a fiecărui cetățean român, bărbat sau femeie, indiferent de naționalitate.

ART. 3. Organizarea apărării naționale a Republicii Socialiste România are la bază concepția fundamentală a sistemului de apărare elaborată de Consiliul Apărării și asigură realizarea din timp de pace a tuturor măsurilor necesare pentru ridicarea continuă a capacității de apărare a statului.

Organizarea apărării naționale are drept scop să asigure condițiile necesare ducerii luptei de apărare pe tot teritoriul patriei, valorificînd întregul potențial uman și economic și subordonîndu-l efortului de apărare a țării în caz de război.

La elaborarea concepției fundamentale a sistemului de apărare, precum și la ducerea acțiunilor de luptă împotriva agresorului, se vor respecta prevederile înțelegerilor internaționale la care Republica Socialistă România este parte referitoare la legile și obiceiurile războiului.

ART. 4. Organizarea apărării naționale a Republicii Socialiste România privește :

— pregătirea populației pentru apărare ;
— pregătirea teritoriului pentru apărare ;
— pregătirea economiei naționale pentru apărare.

ART. 5. Organele supreme ale puterii de stat și organele centrale ale administrației de stat, consiliile populare și comitetele lor executive, precum și celelalte

organizații socialiste au obligația de a lua din timp de pace toate măsurile necesare pentru întărirea capacității de apărare a țării.

TITLUL II

Atribuțiile organelor de stat care răspund de organizarea apărării naționale a Republicii Socialiste România

CAPITOLUL I

MAREA ADUNARE NAȚIONALĂ ȘI CONSILIUL DE STAT

ART. 6. În conformitate cu prevederile constituționale, Marea Adunare Națională, iar în intervalul dintre sesiunile acesteia, în caz de urgență, Consiliul de Stat, proclamă în interesul apărării țării, a ordinii publice sau a securității statului, starea de necesitate în unele localități sau pe întreg teritoriul țării, declară mobilizarea parțială sau generală ori starea de război. Starea de război poate fi declarată numai în cazul unei agresiuni armate împotriva Republicii Socialiste România sau împotriva unui alt stat față de care Republica Socialistă România are obligații de apărare mutuală asumate prin tratate internaționale, dacă s-a produs situația pentru care obligația de declarare a stării de război este statornicită.

ART. 7. Tratativele privind suspendarea totală a ostilităților pe timp determinat pentru încheierea armistițiului general ori local, încetarea stării de război ori încheierea tratatului de pace, pot fi duse numai

cu aprobarea Marii Adunări Naționale, iar în intervalul dintre sesiunile acesteia, a Consiliului de Stat, la propunerea Consiliului Apărării Republicii Socialiste România, de către persoanele împuternicite de acestea.

Tratativele pentru suspendarea ostilităților pe un anumit sector al frontului și pentru o durată limitată pot fi duse de comandanții locali din împuternicirea comandantului suprem al forțelor armate.

CAPITOLUL II

CONSILIUL APĂRĂRII

ART. 8. Consiliul Apărării Republicii Socialiste România are sarcina de a examina, coordona și soluționa principalele probleme în domeniul apărării țării și asigurării securității statului, atît în timp de pace cît și în timp de război. În acest scop:

a) stabilește concepția fundamentală a sistemului de apărare a Republicii Socialiste România;

b) aprobă măsurile privind organizarea generală și pregătirea forțelor armate și a gărzilor patriotice;

c) aprobă planurile de mobilizare și întrebuințare în război a forțelor armate și a gărzilor patriotice;

d) aprobă măsurile referitoare la dislocarea și redislocarea trupelor pe teritoriul țării;

e) adoptă măsurile principale privind pregătirea operativă a teritoriului țării;

f) aprobă și urmărește realizarea planurilor referitoare la asigurarea mijloacelor materiale necesare pentru apărarea și securitatea țării, precum și a planului

de mobilizare a economiei naționale elaborat de Consiliul de Miniștri;

g) stabilește măsurile principale privind organizarea și asigurarea materială a apărării locale antiaeriene; aprobă planul de dispersare și evacuare a populației;

h) ascultă rapoarte ale ministrului apărării naționale, ministrului de interne și șefului de stat major al gărzilor patriotice de la Comitetul Central al Partidului Comunist Român, precum și ale conducătorilor oricăror organe ale administrației de stat, referitoare la apărarea și securitatea statului;

i) examinează și propune Marii Adunări Naționale, respectiv Consiliului de Stat, proclamarea stării de necesitate, mobilizarea parțială sau generală, precum și declararea stării de război;

j) în caz de atac armat prin surprindere, ia de îndată toate măsurile necesare pentru respingerea atacului și apărarea țării;

k) în timp de război, conduce nemijlocit operațiunile de luptă și de mobilizare a întregului potențial uman și material al țării.

Consiliul Apărării poate îndeplini și alte atribuții privind apărarea și securitatea țării.

Președintele Consiliului apărării este comandantul suprem al forțelor armate ale Republicii Socialiste România.

Hotărîrile Consiliului Apărării sînt obligatorii pentru toate organele la care ele se referă.

Consiliul Apărării răspunde pentru întreaga sa activitate în fața Comitetului Central al Partidului Comunist Român — organul politic conducător — și în fața Marii Adunări Naționale — organul suprem al

puterii de stat în Republica Socialistă România; în intervalul dintre sesiunile Marii Adunări Naționale, Consiliul Apărării răspunde și față de Consiliul de Stat.

Organizarea și funcționarea Consiliului Apărării se realizează potrivit legii.

CAPITOLUL III

CONSILIUL DE MINIȘTRI

ART. 9. Consiliul de Miniștri organizează aplicarea măsurilor generale privind apărarea țării, potrivit hotărîrilor Consiliului Apărării Republicii Socialiste România, în care scop:

a) conduce, coordonează și controlează activitatea ministerelor și a celorlalte organe centrale și locale ale administrației de stat, în legătură cu realizarea sarcinilor privind asigurarea capacității de apărare a țării;

b) elaborează din timp de pace proiectul planului de mobilizare a economiei naționale și proiectul bugetului de stat, pentru primul an de război;

c) stabilește măsurile pentru realizarea producției de bunuri materiale necesare populației în timp de război, precum și a producției de interes deosebit pentru nevoile de apărare;

d) ia măsuri pentru asigurarea mijloacelor financiare necesare;

e) ia măsuri, potrivit hotărîrilor Consiliului Apărării, pentru organizarea generală a forțelor armate și fixarea contingentelor anuale de cetățeni care urmează să fie chemați la îndeplinirea serviciului militar;

f) ia măsuri din timp de pace pentru constituirea rezervelor materiale necesare pe timp de război, atît pentru nevoile apărării cît și ale populației.

CAPITOLUL IV

MINISTERELE, CELELALTE ORGANE CENTRALE ALE ADMINISTRAȚIEI DE STAT ȘI ORGANIZAȚIILE CENTRALE COOPERATISTE

ART. 10. Ministerul Apărării Naționale și Ministerul de Interne înfăptuiesc, potrivit legii, politica partidului și statului în domeniul apărării țării, a ordinii publice și a securității statului, fiecare în domeniul său de activitate; participă împreună cu celelalte ministere și organe centrale ale administrației de stat, cu comitetele executive ale consiliilor populare și cu orice alte organizații socialiste, la pregătirea populației, teritoriului și economiei, pentru apărare.

În acest scop, Ministerul Apărării Naționale:

a) analizează nevoile de apărare a țării și propune Consiliului Apărării măsurile privind ridicarea continuă a capacității ei de apărare, îmbunătățirea organizării, înzestrării și pregătirii armatei, dislocarea și redislocarea trupelor, pregătirea operativă a teritoriului, precum și proiectul planului de întrebuințare a armatei în caz de război;

b) asigură pregătirea militară a tuturor cetățenilor români, organizează, conduce și îndrumă pregătirea operativă, de luptă, politică și tehnică în armată;

c) organizează și asigură pregătirea în probleme de apărare a patriei, a activiștilor de partid și de stat, cu

funcții de conducere în organele centrale și locale de partid, de stat și obștești ;

d) asigură organizarea și desfășurarea muncii politico-educative a militarilor în vederea cunoașterii și înfăptuirii politicii marxist-leniniste a Partidului Comunist Român, educării lor în spiritul patriotismului socialist și al internaționalismului proletar, al dragostei nețărmurite față de patrie, popor și partid, al hotărîrii de a apăra cuceririle revoluționare, hotarele patriei, independența, suveranitatea sa națională și pacea ;

e) asigură armamentul, muniția, tehnica de luptă și alte materiale necesare gărzilor patriotice și activității de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei ;

f) înfăptuiește sarcinile ce-i revin potrivit prevederilor legale cu privire la organizarea și funcționarea apărării locale antiaeriene în Republica Socialistă România ;

g) sprijină activitatea celorlalte ministere și altor organe centrale ale administrației de stat, a comitetelor executive ale consiliilor populare și a altor organizații socialiste, privitoare la pregătirea teritoriului potrivit intereselor apărării țării și controlează modul în care acestea își aduc la îndeplinire sarcinile ce le revin ;

h) urmărește, îndrumă și controlează pregătirea de mobilizare a ministerelor, celorlalte organe centrale ale administrației de stat, a comitetelor executive ale consiliilor populare și a altor organizații socialiste, în vederea satisfacerii nevoilor de apărare a țării.

ART. 11. Comitetul de Stat al Planificării, împreună cu ministerele și celelalte organe centrale ale administrației de stat, precum și cu comitetele executive ale consiliilor populare județene și al municipiului București, elaborează propuneri pentru proiectul planului de mobilizare a economiei naționale pentru primul an de război.

La elaborarea și aplicarea planului de mobilizare a economiei naționale, Comitetul de Stat al Planificării îndeplinește aceleași atribuții ce-i revin prin lege cu privire la planurile de stat curente și de perspectivă.

Împreună cu titularii de plan, Comitetul de Stat al Planificării propune realizarea, prin planurile de stat curente și de perspectivă, a măsurilor privind pregătirea de mobilizare a economiei și teritoriului.

ART. 12. Ministerul Finanțelor, pe baza proiectului planului de mobilizare a economiei naționale, elaborează propuneri pentru proiectul planului financiar centralizat și proiectul bugetului de stat, pentru primul an de război.

Ministerul Finanțelor, în colaborare cu Comitetul de Stat al Planificării, propune măsuri pentru acoperirea financiară a planului de mobilizare a economiei naționale pentru primul an de război.

ART. 13. Ministerele, celelalte organe centrale ale administrației de stat și organizațiile centrale cooperatiste iau măsuri din timp de pace, fiecare în domeniul său de activitate, pentru pregătirea de mobilizare a economiei și a teritoriului în vederea satisfacerii nevoilor de apărare și asigurarea desfășurării normale a activităților economice, politice și sociale pe timp de război.

Ministerul Educației și Învățămîntului împreună cu Ministerul Sănătății vor introduce în programul de învățămînt al facultăților de medicină, al școlilor de asistenți medicali și școlilor de surori medicale cicluri de lecții privind medicina în campanie.

Pentru elaborarea materialului didactic, Ministerul Apărării Naţionale va acorda asistenţa tehnică necesară.

Organele de conducere colectivă ale ministerelor şi ale celorlalte organe centrale ale administraţiei de stat, precum şi ale organizaţiilor centrale cooperatiste, vor analiza, ori de cîte ori este nevoie, modul în care au fost îndeplinite, de către aceste organe şi organizaţii centrale şi unităţile subordonate lor, sarcinile pentru apărare.

Miniştrii sau conducătorii celorlalte organe centrale ale administraţiei de stat şi cooperatiste vor desemna pe unul dintre adjuncţii lor să se ocupe nemijlocit de rezolvarea tuturor problemelor de apărare în cadrul organelor centrale respective sau al unităţilor subordonate, care va ţine legătura directă cu Ministerul Apărării Naţionale — Marele stat major.

Miniştrii, conducătorii celorlalte organe centrale ale administraţiei de stat şi cooperatiste, precum şi conducătorii oricăror organizaţii socialiste răspund, fiecare în domeniul său de activitate, de realizarea sarcinilor de apărare, luînd în acest scop toate măsurile ce se impun ; prezintă Consiliului Apărării, ori de cîte ori li se cere, rapoarte privind stadiul pregătirii populaţiei, teritoriului şi economiei naţionale pentru apărare.

CAPITOLUL V

ORGANELE LOCALE ALE PUTERII ŞI ADMINISTRAŢIEI DE STAT

ART. 14. Consiliile populare judeţene, municipale, ale sectoarelor municipiului Bucureşti, orăşeneşti şi comunale, precum şi comitetele lor executive, iau măsuri

în unităţile administrativ-teritoriale în care au fost alese aceste consilii populare, pentru pregătirea de mobilizare a întreprinderilor subordonate şi a teritoriului, precum şi pentru realizarea sarcinilor ce le revin din planul de mobilizare a economiei naţionale.

Comitetele executive ale consiliilor populare judeţene şi al municipiului Bucureşti întocmesc, ţin la curent şi pun la dispoziţia centrelor militare monografia economică militară a unităţilor administrativ-teritoriale respective.

ART. 15. În vederea coordonării şi realizării măsurilor de apărare pe plan local, la judeţe, municipii, sectoare ale municipiului Bucureşti, oraşe şi comune, funcţionează consilii locale de apărare, organe deliberative, care au sarcina de a soluţiona problemele de apărare atît în timp de pace, cît şi în timp de război.

ART. 16. Consiliul judeţean de apărare şi cel al municipiului Bucureşti este format din :

Preşedinte :
- primul secretar al comitetului judeţean de partid şi preşedinte al comitetului executiv al consiliului popular judeţean, respectiv al municipiului Bucureşti.

Membri :
- primul vicepreşedinte al comitetului executiv al consiliului popular ;
- secretarul comitetului executiv al consiliului popular ;
- primul secretar al comitetului judeţean, respectiv al municipiului Bucureşti, al Uniunii Tineretului Comunist ;

— comandantul militar al garnizoanei sau al unei unităţi militare, desemnat de Ministerul Apărării Naţionale ;
— comandantul centrului militar, care este şi secretarul consiliului local de apărare ;
— şeful inspectoratului judeţean, respectiv al municipiului Bucureşti, al Ministerului de Interne ;
— şeful de stat major al gărzilor patriotice ;
— şeful de stat major al apărării locale antiaeriene ;
— comandantul grupului de pompieri ;
— şefii direcţiilor judeţene, respectiv ale municipiului Bucureşti, sanitare, PTTR şi directorii sau împuterniciţii regionalelor de cale ferată, ai întreprinderilor de transporturi auto şi, după caz, ai celor aeriene şi navale ;
— şeful serviciului I al consiliului popular judeţean, respectiv al municipiului Bucureşti.

Consiliile judeţene de apărare şi cel al municipiului Bucureşti sînt subordonate şi răspund pentru întreaga lor activitate faţă de comandantul suprem al forţelor armate, Consiliul Apărării Republicii Socialiste România, iar pe plan local, faţă de comitetul judeţean de partid, consiliul popular judeţean, respectiv al municipiului Bucureşti.

ART. 17. Consiliul municipal, de sector al municipiului Bucureşti, orăşenesc şi comunal de apărare este format din :

Preşedinte : — primul secretar sau, acolo unde nu există această funcţie, secretarul comitetului municipal, de sector al municipiului Bucureşti, orăşenesc sau comunal de partid.

Membri :
— primarul sau, atunci cînd acesta este şi secretar al comitetului de partid, primul vicepreşedinte ori unul dintre vicepreşedinţii comitetului executiv al consiliului popular, acolo unde nu există funcţie de prim-vicepreşedinte ;
— secretarul comitetului executiv al consiliului popular, care este şi secretarul consiliului local de apărare ;
— primul secretar sau, acolo unde nu există această funcţie, secretarul comitetului Uniunii Tineretului Comunist, municipal, de sector al municipiului Bucureşti, orăşenesc sau comunal ;
— comandantul militar al garnizoanei sau al unei unităţi militare, acolo unde există astfel de unităţi, desemnat de Ministerul Apărării Naţionale ;
— şeful organului local al Ministerului de Interne ;
— şeful de stat major al gărzilor patriotice ;

— șeful de stat major al apărării locale antiaeriene, acolo unde există.

La sectoarele municipiului București și la municipiile în care funcționează centre militare, din consiliul local de apărare face parte și comandantul centrului militar, care este și secretar al consiliului de apărare.

Consiliile locale de apărare prevăzute la acest articol se subordonează consiliului județean de apărare, respectiv al municipiului București, și răspund pentru întreaga lor activitate în fața comitetului municipal, de sector al municipiului București, orășenesc sau comunal de partid, precum și în fața consiliilor populare corespunzătoare.

ART. 18. Consiliile locale de apărare care funcționează la județe, municipii, sectoare ale municipiului București, orașe sau comune, pe timp de pace sau război, au următoarele atribuții principale :

a) asigură îndeplinirea hotărîrilor Comitetului Central al Partidului Comunist Român, ale Marii Adunări Naționale și ale Consiliului Apărării, a ordinelor și dispozițiilor comandantului suprem ; de asemenea, asigură îndeplinirea hotărîrilor comitetelor de partid și consiliilor populare cărora le sînt subordonate ;

b) iau măsuri de pregătire a populației, gărzilor patriotice, formațiilor civile de apărare locală antiaeriană, de pompieri, sanitare și a detașamentelor de tineret care se pregătesc pentru apărarea patriei și urmăresc asigurarea lor din punct de vedere material, potrivit dispozițiilor legale ;

c) analizează cererile prezentate de unitățile militare pentru nevoile lor la mobilizare, iar hotărîrile luate în această privință vor fi aduse la îndeplinire de către comitetele executive ale consiliilor populare ;

d) iau măsurile necesare pentru desfășurarea în bune condiții a activităților de recrutare, încorporare, evidență militară și mobilizare ;

e) organizează și conduc în mod unitar acțiunile pentru prevenirea și lichidarea efectelor calamităților naturale, a incendiilor, pentru apărarea sănătății populației, a avutului obștesc, respectarea liniștii și ordinii publice ;

f) iau măsuri din timp de pace pentru asigurarea desfășurării normale a activităților economice, politice și sociale și de ducere a acțiunilor de luptă în timp de război, precum și pentru protecția cetățenilor și a bunurilor materiale de orice natură împotriva efectelor armelor de nimicire în masă și ale armelor obișnuite ;

g) pe timpul ducerii acțiunilor de luptă pe teritoriul aflat în raza lor de activitate subordonează marilor unități militare gărzile patriotice și celelalte formații de apărare, asigurînd participarea forțelor umane și resurselor materiale necesare, iar în cazul cînd pe teritoriul respectiv nu acționează mari unități militare, organizează și conduc nemijlocit acțiunile de luptă ale tuturor formațiunilor de apărare ;

h) constituie și pregătesc unități, subunități și grupuri ale luptei de rezistență în condițiile ducerii acțiunilor de luptă pe teritoriul vremelnic ocupat de inamic și conduc acțiunile acestora în timp de război ;

i) iau măsuri cu privire la mobilizarea economiei și pregătirea operativă a teritoriului din raza lor de activitate, în scopul satisfacerii nevoilor de apărare ;

j) în interesul apărării, al ordinii publice și securității statului, stabilesc măsurile necesare pentru efectuarea de rechiziții și chemări pentru prestări de servicii potrivit prevederilor legii rechizițiilor.

ART. 19. Convocarea consiliului local de apărare se face de către preşedintele acestuia, semestrial şi ori de cîte ori este nevoie.

În cazul cînd consiliul local de apărare examinează probleme ce se referă la mobilizarea economiei, la apărarea locală antiaeriană sau la pregătirea operativă a teritoriului, pot fi invitaţi să participe şi conducătorii organizaţiilor socialiste interesate.

ART. 20. Pentru rezolvarea operativă a problemelor curente privind organizarea apărării, la judeţe, municipii, sectoarele municipiului Bucureşti, oraşe şi la comune, funcţionează birouri ale consiliilor locale de apărare, formate din :

a) la judeţe, municipii şi sectoare ale municipiului Bucureşti :

— preşedintele consiliului local de apărare ;

— prim-vicepreşedintele comitetului executiv al consiliului popular ;

— secretarul comitetului executiv al consiliului popular ;

— comandantul militar al garnizoanei sau al unei unităţi militare, acolo unde există astfel de unităţi, desemnat de Ministerul Apărării Naţionale ;

— şeful organului local al Ministerului de Interne ;

— comandantul centrului militar, acolo unde funcţionează centre militare ;

— şeful de stat major al gărzilor patriotice.

b) la oraşe şi comune :

— preşedintele consiliului local de apărare ;

— primarul sau, atunci cînd acesta este şi secretar al comitetului de partid, primul vicepreşedinte ori unul

dintre vicepreşedinţii comitetului executiv al consiliului popular, acolo unde nu există funcţia de prim-vicepreşedinte ;

— secretarul comitetului executiv al consiliului popular ;

— comandantul militar al garnizoanei sau al unei unităţi militare, acolo unde există astfel de unităţi, desemnat de Ministerul Apărării Naţionale ;

— şeful organului local al Ministerului de Interne ;

— comandantul sau, după caz, şeful de stat major al gărzilor patriotice.

ART. 21. Organele de conducere colectivă ale tuturor organizaţiilor socialiste sînt obligate să ia toate măsurile necesare în vederea realizării sarcinilor de apărare ce le revin. Ele răspund în faţa consiliilor locale de apărare în a căror rază de activitate este situată fiecare organizaţie, pentru modul în care aduc la îndeplinire sarcinile de apărare.

TITLUL III

Pregătirea populaţiei pentru apărare

CAPITOLUL 1

DISPOZIŢII PRELIMINARE

ART. 22. Toţi cetăţenii români, indiferent de sex, au datoria să se pregătească pentru a fi în măsură să îndeplinească misiuni în legătură cu apărarea patriei.

Pregătirea militară a cetăţenilor români pentru apă-

rarea patriei se organizează pe baza concepţiei fundamentale a sistemului de apărare a Republicii Socialiste România stabilită de Consiliul Apărării şi a ordinelor comandantului suprem al forţelor armate, realizîndu-se prin:

A. îndeplinirea serviciului militar obligatoriu în cadrul unităţilor şi formaţiunilor militare ale Ministerului Apărării Naţionale şi Ministerului de Interne, în condiţiile stabilite prin prezenta lege;

B. participarea la alte forme de pregătire a populaţiei pentru apărare:

a) gărzi patriotice;

b) formaţii de apărare locală antiaeriană;

c) formaţiuni de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei;

d) alte organe sau organizaţii ce se vor stabili prin lege.

ART. 23. Durata şi normele generale privind organizarea şi desfăşurarea pregătirii militare a cetăţenilor români cuprinşi la formele de pregătire prevăzute la art. 22 lit. B se aprobă de către Consiliul Apărării.

ART. 24. Pregătirea militară a cetăţenilor în cadrul formelor prevăzute la art. 22 lit. B (lit. b, c şi d) se realizează sub coordonarea, controlul şi îndrumarea Ministerului Apărării Naţionale.

ART. 25. În interesul apărării Republicii Socialiste România, persoanele apte de muncă, începînd cu vîrsta de 16 ani împliniţi, pot fi chemate pentru prestări de servicii, în condiţiile prevăzute de legea rechiziţiilor.

CAPITOLUL II

ÎNDEPLINIREA SERVICIULUI MILITAR OBLIGATORIU ÎN FORŢELE ARMATE

Secţiunea I

Forţele armate

ART. 26. Forţele armate ale Republicii Socialiste România se compun din unităţile subordonate Ministerului Apărării Naţionale şi Ministerului de Interne şi au misiunea să apere independenţa, suveranitatea şi integritatea teritorială a patriei, precum şi cuceririle revoluţionare ale întregului popor.

ART. 27. Cetăţenii români fac parte din forţele armate în condiţiile stabilite prin prezenta lege.

Secţiunea a II-a

Îndeplinirea serviciului militar

ART. 28. Serviciul militar este obligatoriu pentru toţi cetăţenii români, indiferent de sex, şi se îndeplineşte de către aceştia în următoarele forme:

a) ca militari în termen, de la data la care cei încorporaţi s-au prezentat la centrele militare, unităţi sau formaţiuni militare şi pînă la data trecerii lor în rezervă;

b) ca militari cu termen redus, de la data la care absolvenţii de liceu admişi în instituţiile de învăţămînt superior s-au prezentat la centrele militare şi pînă la data trecerii lor în rezervă;

c) ca elevi în şcoli militare sau în instituţii militare de învăţămînt superior, de la data la care aceştia s-au

prezentat la școlile sau instituțiile militare de învățămînt superior și pînă la data absolvirii acestora ;

d) în calitate de rezerviști concentrați sau mobilizați, de la data la care s-au prezentat la centrele militare ori la unități sau formațiuni militare și pînă la data înmînării livretului militar cu mutația de desconcentrare sau de demobilizare ori a dovezii de desconcentrare sau de demobilizare ;

e) în calitate de cadre permanente — ofițeri, maiștri militari și subofițeri — ale Ministerului Apărării Naționale și Ministerului de Interne, de la data acordării gradului și pînă la data trecerii acestora în rezervă sau direct în retragere.

Studenții instituțiilor de învățămînt superior stabilite prin hotărîre a Consiliului de Miniștri pot îndeplini serviciul militar și prin executarea pregătirii militare pe timpul studiilor, urmată de convocări sau cursuri în unități sau instituții militare de învățămînt.

ART. 29. Cetățenii Republicii Socialiste România, bărbați, pot fi chemați pentru îndeplinirea serviciului militar, din anul în care împlinesc vîrsta de 20 ani, pînă la împlinirea vîrstei de 50 ani, cu excepțiile prevăzute în art. 45 alin. 2 și 4, art. 57, 62 și 67 din prezenta lege.

Între limitele de vîrstă prevăzute la alineatul precedent, pe timpul cît nu îndeplinesc serviciul militar, cetățenii se găsesc în rezerva forțelor armate.

Femeile în vîrstă de la 18 la 45 ani, cetățene ale Republicii Socialiste România, pot fi luate în evidența militară și vor putea fi chemate să îndeplinească serviciul militar în condițiile stabilite prin prezenta lege.

ART. 30. Nu îndeplinesc serviciul militar :

a) alienații și debilii mintali ;

b) inapții pentru serviciul militar cu scoaterea din evidență pentru invalidități sau boli permanente, altele decît cele prevăzute la lit. a ;

c) cei condamnați la închisoare, pe timpul executării pedepsei în penitenciare.

ART. 31. Durata serviciului militar este de 1 an și 4 luni pentru militarii în termen din toate armele, în afară de militarii în termen încorporați la marina militară și la navele grănicerești, pentru care durata serviciului militar este de 2 ani. Pentru stabilirea datei trecerii în rezervă, durata serviciului militar în termen se socotește începînd din prima zi a lunii următoare încorporării.

Durata serviciului militar, ca militar cu termen redus, este de 9 luni.

Tinerii prevăzuți la alineatul precedent îndeplinesc serviciul militar după ce au fost declarați reușiți la examenul de admitere în instituțiile de învățămînt superior, înainte de începerea cursurilor anului I.

Durata serviciului militar pentru studenții instituțiilor de învățămînt superior stabilite prin hotărîre a Consiliului de Miniștri, care au executat pregătirea militară pe timpul studiilor, este de 2 luni.

În caz de nevoie, durata serviciului militar în termen poate fi prelungită cu cel mult 8 luni și anume : pentru primele 3 luni, prin ordinul ministrului apărării naționale, iar pentru următoarele 5 luni, prin hotărîre a Consiliului de Miniștri. Pentru militarii cu termen redus, durata serviciului militar poate fi prelungită cu cel mult 2 luni și anume : pentru prima lună, prin or-

dinul ministrului apărării naționale, iar pentru următoarea lună, prin hotărîre a Consiliului de Miniştri.

În cazul cînd, din diferite motive, tinerii întrerup îndeplinirea serviciului militar, aceştia se consideră lăsaţi la vatră şi pot fi reîncorporaţi pentru continuarea îndeplinirii serviciului militar, în condiţiile şi cu durata prevăzute de prezenta lege.

Timpul cît militarii în termen condamnaţi execută pedeapsa închisorii într-o unitate militară disciplinară nu se consideră în calculul duratei serviciului militar. După executarea pedepsei, cei în cauză îşi continuă îndeplinirea serviciului militar. În perioada cît execută pedeapsa închisorii într-o unitate militară disciplinară, militarii în termen condamnaţi au gradul de soldat.

ART. 32. Cetăţenii care îndeplinesc serviciul militar se numesc militari, iar cei care se găsesc în rezervă se numesc rezervişti.

ART. 33. Militarii şi rezerviştii sînt :
— soldaţi ;
— gradaţi ;
— subofiţeri ;
— maiştri militari ;
— ofiţeri : inferiori, superiori, generali şi amirali, mareşali.

ART. 34. Gradele militarilor şi rezerviştilor, în ordinea lor ierarhică, sînt :

a) pentru soldaţi :
— soldat ;

b) pentru gradaţi :
— fruntaş ;
— caporal ;
— sergent ;

c) pentru subofiţeri :
— sergent-major ;
— plutonier ;
— plutonier-major ;
— plutonier-adjutant ;

d) pentru maiştri militari :
— maistru militar clasa a IV-a ;
— maistru militar clasa a III-a ;
— maistru militar clasa a II-a ;
— maistru militar clasa I ;
— maistru militar principal ;

e) pentru ofiţeri :
— ofiţeri inferiori :
  — sublocotenent ;
  — locotenent ;
  — locotenent-major ;
  — căpitan, căpitan-locotenent pentru marina militară ;
— ofiţeri superiori :
  — maior, căpitan de rangul III pentru marina militară ;
  — locotenent-colonel, căpitan de rangul II pentru marina militară ;
  — colonel, căpitan de rangul I pentru marina militară ;
— generali şi amirali :
  — general-maior, contraamiral pentru marina militară ;
  — general-locotenent, viceamiral pentru marina militară ;
  — general-colonel, amiral pentru marina militară ;

— general de armată ;
— mareşali.

ART. 35. Militarii depun jurămîntul militar de credinţă poporului şi patriei.

Jurămîntul militar are următorul cuprins :

„Pentru îndeplinirea datoriei sacre de apărare a patriei înscrisă în Constituţie, eu . . . . cetăţean al Republicii Socialiste România, intrînd în rîndurile forţelor armate, jur credinţă nestrămutată poporului român şi patriei mele socialiste.

Jur să respect legile ţării, să execut întocmai ordinele comandantului suprem, cerinţele regulamentelor militare şi ordinele comandanţilor şi şefilor mei, atît în timp de pace cît şi în timp de război.

Jur să nu-mi precupeţesc sîngele şi viaţa pentru a apăra pămîntul strămoşesc, independenţa şi suveranitatea patriei, cauza socialismului.

Dacă voi călca jurămîntul meu, să suport pedeapsa aspră a legilor Republicii Socialiste România".

Secţiunea a III-a

Serviciul militar în termen

ART. 36. În vederea îndeplinirii serviciului militar în termen, centrele militare efectuează în fiecare an recrutarea tinerilor.

Prin *recrutare* se înţelege luarea tinerilor în evidenţă militară, stabilirea aptitudinilor acestora pentru serviciul militar şi repartizarea lor pe arme în vederea încorporării.

Sînt recrutaţi tinerii care în perioada de la 1 ianuarie la 31 decembrie al anului cînd se face recrutarea împlinesc vîrsta de minimum 19 ani. Tinerii care cer să fie încorporaţi înainte de termen pot fi recrutaţi în anul în care împlinesc vîrsta de 18 ani.

Elevii liceelor sau ai altor şcoli echivalente acestora sînt recrutaţi în ultimul an de studii, chiar dacă nu au împlinit vîrsta prevăzută la alineatul precedent.

Tinerii care îndeplinesc condiţiile prevăzute la alineatele precedente, chiar dacă nu au primit ordine de chemare, sînt obligaţi să se prezinte în faţa comisiilor locale de recrutare-încorporare în perioada recrutării, sau cel mai tîrziu pînă în ultima lună a anului respectiv, la centrele militare judeţene, pentru a fi recrutaţi.

Tinerii recrutaţi de comisiile locale de recrutare-încorporare se numesc recruţi.

ART. 37. Recrutarea tinerilor şi încorporarea recruţilor se fac de către comisiile locale de recrutare-încorporare, constituite pe lîngă centrele militare, comisii ce pot funcţiona atît în localităţile de reşedinţă ale centrelor militare, cît şi în alte localităţi. Pe lîngă un centru militar pot funcţiona una sau mai multe comisii locale de recrutare-încorporare.

Fiecare comisie locală de recrutare-încorporare se compune din :

Preşedinte : — un ofiţer superior numit de către comandantul centrului militar.

Membri : — un delegat al comitetului executiv al consiliului popular local ;
— un delegat al inspectoratului judeţean sau al municipiului Bucureşti al Ministerului de Interne ;
— un medic din localitatea în care funcţionează comisia, desemnat de

directorul direcţiei sanitare judeţene sau a municipiului Bucureşti.
Secretar : — un ofiţer sau subofiţer din cadrul centrului militar.

Din comisiile locale de recrutare-încorporare, în afară de medicul desemnat de directorul direcţiei sanitare judeţene sau a municipiului Bucureşti, pot face parte şi medici militari desemnaţi de Ministerul Apărării Naţionale.

Hotărîrile comisiilor de recrutare-încorporare se comunică tinerilor şi recruţilor.

ART. 38. Comisiile locale de recrutare-încorporare au următoarele atribuţii :

a) examinează medical tinerii la recrutare şi recruţii la încorporare, stabilind dacă sînt apţi sau nu pentru serviciul militar, în conformitate cu prevederile baremului medical aplicabil în Ministerul Apărării Naţionale ;

b) repartizează la recrutare tinerii pe arme, iar la încorporare recruţii pe unităţi şi formaţiuni militare, pentru îndeplinirea serviciului militar ;

c) acordă scutiri de serviciu militar recruţilor care sînt unici susţinători de familie, precum şi amînări de la încorporare pentru motive de boală, greutăţi familiale deosebite sau pentru studii, în condiţiile prevăzute la art. 48 şi 49 din prezenta lege.

ART. 39. Tinerii sau recruţii pot face contestaţie împotriva hotărîrilor comisiilor locale de recrutare-încorporare la comisia judeţeană, respectiv a municipiului Bucureşti, de recrutare-încorporare, care se constituie din :

Preşedinte : — comandantul centrului militar.
Membri : — delegatul comitetului executiv al consiliului popular judeţean sau al municipiului Bucureşti ;
— delegatul inspectoratului judeţean sau al municipiului Bucureşti al Ministerului de Interne ;
— medicul centrului militar, iar în lipsa acestuia, un medic desemnat de directorul direcţiei sanitare judeţene sau a municipiului Bucureşti, altul decît cel care a făcut parte din comisia de recrutare-încorporare.

Contestaţia se depune la comisia judeţeană, respectiv a municipiului Bucureşti, de recrutare-încorporare, în termen de cel mult 3 zile de la comunicarea hotărîrii care se atacă.

Preşedintele comisiei fixează termen şi ia măsuri de rezolvare a contestaţiei în termen de maximum 5 zile de la data înregistrării.

Hotărîrea comisiei judeţene este definitivă.

ART. 40. Pentru clarificarea situaţiei medico-militare a recruţilor în perioada dintre recrutare şi încorporare, precum şi a rezerviştilor, se pot organiza la nevoie, pe lîngă centrele militare, la propunerea acestora, comisii de expertiză medico-militară, compuse din :

Preşedinte : — comandantul centrului militar sau un ofiţer superior numit de acesta.
Membri : — medicul centrului militar ;
— un medic desemnat de directorul direcţiei sanitare judeţene sau a municipiului Bucureşti.

ART. 41. Examinarea medicală de specialitate la comisiile de recrutare-încorporare şi la comisiile de expertiză medico-militară se efectuează în spitale sau policlinici, de către medici specialişti sau medici primari, desemnaţi de către directorul direcţiei sanitare judeţene sau a municipiului Bucureşti. Aceşti medici fac parte din comisiile de recrutare-încorporare sau, după caz, din comisiile de expertiză medico-militară.

ART. 42. Comitetele executive ale consiliilor populare judeţene şi al municipiului Bucureşti asigură comisiilor de recrutare-încorporare care funcţionează în cuprinsul judeţului sau municipiului localuri corespunzătoare, iluminatul şi încălzitul acestora, mobilier, materiale şi personal pentru întreţinerea localurilor şi personal ajutător pentru întocmirea documentelor de recrutare-încorporare. Cheltuielile ce se fac cu aceste activităţi se suportă de către comitetele executive ale consiliilor populare.

Comitetele executive ale consiliilor populare judeţene şi al municipiului Bucureşti, prin direcţiile sanitare, asigură personalul medico-sanitar şi auxiliar, precum şi instrumentarul medical şi medicamentele necesare efectuării examenului medical prevăzut la art. 38 şi 41. De asemenea, organizează tratamentul medical şi asigură recruţilor asistenţă şi tratament medical gratuit în spitale pentru acele boli care îi fac inapţi temporar pentru serviciul militar. Recruţii bolnavi sînt obligaţi să se prezinte pentru tratament medical la unităţile sanitare la care au fost repartizaţi.

ART. 43. Recrutarea şi încorporarea cetăţenilor români aflaţi în străinătate se efectuează în condiţiile prezentei legi, în termen de cel mult 6 luni de la înapoierea lor în ţară.

ART. 44. În vederea îndeplinirii serviciului militar în termen, centrele militare efectuează în fiecare an încorporarea recruţilor.

Prin *încorporare* se înţelege prezentarea recruţilor la centrele militare, examinarea medicală, repartizarea şi trimiterea acestora la unităţi şi formaţiuni militare, pentru îndeplinirea serviciului militar.

ART. 45. Sînt încorporaţi pentru îndeplinirea serviciului militar în termen cetăţenii români care în perioada de la 1 ianuarie la 31 decembrie al anului încorporării împlinesc vîrsta de 20 ani.

Pot fi încorporaţi pentru îndeplinirea serviciului militar în termen, la cererea acestora, şi cetăţenii care au împlinit vîrsta de 18 ani.

Limita maximă de vîrstă pînă la care cetăţenii români pot fi chemaţi să îndeplinească serviciul militar în termen este de 26 ani. Cei chemaţi pînă la împlinirea acestei vîrste vor fi încorporaţi şi îndeplinesc serviciul militar în termen cu durata prevăzută la art. 31 alin. 1.

Absolvenţii liceelor sau ai şcolilor echivalente acestora sînt chemaţi pentru îndeplinirea serviciului militar în termen în cursul anului în care au absolvit liceul, chiar dacă au vîrsta mai mică de 20 ani, însă nu înainte de perioada în care se ţine în anul respectiv examenul de admitere în instituţiile de învăţămînt superior şi în şcolile de specializare postliceală.

Absolvenţii liceelor de cultură generală care, pentru a se putea înscrie la concursul de admitere în învăţămîntul superior tehnic şi agronomic, trebuie să efectueze stagiul de un an în producţie, vor fi chemaţi pentru îndeplinirea serviciului militar în termen numai după efectuarea acestui stagiu dacă nu au reuşit la

examenul de admitere în învățămîntul superior. Cei care nu vor efectua stagiul în producție vor fi încorporați.

ART. 46. Pentru a fi încorporați, recruții sînt obligați să se prezinte la data, ora și locul prevăzute în ordinele de chemare.

De asemenea, sînt obligați să se prezinte la încorporare și tinerii care din diferite motive nu au fost recrutați dar fac parte din contingentul respectiv. Aceștia se vor prezenta la centrele militare pe a căror rază teritorială își au domiciliul sau reședința, pînă cel mai tîrziu la sfîrșitul lunii în care împlinesc vîrsta de 20 ani.

Prin *contingent* se înțelege totalitatea cetățenilor români născuți între 1 ianuarie și 31 decembrie al aceluiași an. Contingentul este indicat de anul nașterii.

Ordinul de chemare la recrutare sau incorporare, precum și pentru clarificarea situației militare a recruților, se înmînează în condițiile prevăzute de Codul de procedură penală referitoare la modul de comunicare a actelor procedurale.

În cazul în care la domiciliu nu este găsit cel chemat și nici persoanele care locuiesc cu acesta, ordinul de chemare se predă organului miliției, care are obligația să ia măsuri de îndată pentru a găsi persoana chemată și să-i înmîneze ordinul de chemare.

ART. 47. Cetățenii supuși încorporării care se găsesc arestați preventiv sau sînt trimiși în judecată prin rechizitoriu nu vor fi încorporați pînă la data rămînerii definitive a hotărîrii prin care s-a soluționat cauza penală.

ART. 48. Recruții care sînt unicii susținători de familie și contribuie efectiv la întreținerea acesteia sînt scutiți de serviciul militar dacă :

a) soția recrutului este bolnavă încadrată în gradul I sau II de invaliditate ;

b) recrutul are 1 sau mai mulți copii minori, iar soția acestuia este decedată ;

c) tatăl recrutului este în vîrstă de cel puțin 62 ani și mama 57 ani ;

d) ambii părinți sînt invalizi de gradul I sau II, indiferent de vîrstă ;

e) părintele supraviețuitor îndeplinește una dintre condițiile de mai sus ;

f) părintele despărțit legal sau în fapt, aflat în întreținerea recrutului, îndeplinește una dintre condițiile prevăzute la lit. c sau d dacă despărțirea a avut loc cu cel puțin 2 ani înainte de recrutare.

De asemenea, sînt scutiți de serviciul militar și recruții care sînt unicii susținători ai surorilor și fraților minori ori invalizi de gradul I sau II, dacă contribuie efectiv la întreținerea lor.

Recruții înfiați beneficiază de prevederile lit. c—f din prezentul articol, dacă înfierea a avut loc cu cel puțin 2 ani înainte de recrutare.

Se consideră unic susținător al părinților ori al surorilor sau fraților minori recrutul care :

a) nu mai are alte surori sau frați majori apți de muncă ;

b) mai are alte surori sau frați majori dar aceștia nu pot contribui la întreținerea părinților deoarece :

— sînt elevi sau studenți la cursurile de zi ;

— îndeplinesc serviciul militar în termen sau cu termen redus ;

— sînt elevi în școlile militare de ofițeri, maiștri militari, subofițeri activi sau de rezervă ;

— sînt invalizi de gradul I sau II.

Prin contribuţie efectivă se înţelege participarea permanentă a recrutului la întreţinerea părinţilor, surorilor şi fraţilor minori, cu o parte însemnată din veniturile lui, precum şi la îngrijirea acestora în cazul cînd prezenţa recrutului este absolut necesară.

ART. 49. Amînarea de la încorporare se acordă:

a) recruţilor găsiţi la încorporare bolnavi de una dintre bolile prevăzute în baremul medical aprobat de Ministerul Apărării Naţionale;

b) elevilor liceelor sau ai şcolilor echivalente acestora şi ai şcolilor de specializare postliceală de la cursurile de zi, precum şi elevilor de la cursurile serale ale liceelor industriale, pînă la absolvirea şcolii;

c) celor care au greutăţi familiale deosebite şi care se încadrează în următoarele situaţii:

— ambii părinţi sînt bolnavi clasaţi în gradul III de invaliditate;

— părinţii au cel puţin 2 copii minori, iar copilul cel mai mare este încorporat;

— părinţii îndeplinesc condiţiile de vîrstă pentru ca fiul să fie scutit de serviciul militar, dar mai au un fiu sau fiică majori încadraţi în gradul III de invaliditate, care au cel puţin 2 copii minori şi nu pot contribui la întreţinerea părinţilor;

— unul dintre părinţi este decedat, iar cel în viaţă are vîrsta de peste 40 ani şi întreţine cel puţin 2 copii minori;

— recrutul nu are părinţi, a fost crescut de bunici sau alte persoane, de la vîrsta de 1—14 ani, nu a fost înfiat, locuieşte cu cei care l-au crescut, aceştia sînt bolnavi şi se încadrează în gradul I sau II de invaliditate ori au vîrsta prevăzută în art. 48 lit. c;

— recrutul este căsătorit, are cel puţin 2 copii sub vîrsta de 7 ani.

Pentru cazurile prevăzute la subalineatele 1, 2, 4 şi 5 ale lit. c, venitul mediu lunar al celor ce au nevoie de întreţinere să nu fie mai mare decît cuantumul minim stabilit la pensia integrală pentru limită de vîrstă sau pensia de serviciu pentru o vechime de 25 ani, prevăzut în dispoziţiile legale, exclusiv indemnizaţia pentru copii.

Pierd dreptul de amînare de la încorporare şi sînt încorporaţi în condiţiile stabilite de prezenta lege:

— elevii exmatriculaţi pe termen nelimitat sau pe o durată mai mare de 1 an;

— elevii care întrerup studiile cu aprobarea organelor competente pe o perioadă mai mare de 2 ani;

— elevii care repetă anul de studii sau clasa mai mult de 1 an, din lipsă de interes la învăţătură sau abateri grave.

ART. 50. În cazul cînd încetează cauzele de scutire sau de amînare prevăzute de art. 48 şi 49 din prezenta lege, recruţii pot fi chemaţi pentru a îndeplini serviciul militar dacă nu au împlinit vîrsta de 26 ani.

Secţiunea a IV-a

Serviciul militar cu termen redus

ART. 51. Absolvenţii de liceu, reuşiţi la examenul de admitere în instituţiile de învăţămînt superior, îndeplinesc serviciul militar cu termen redus, beneficiind de drepturile prevăzute pentru elevii şcolilor militare. Încorporarea lor se va face la 1 octombrie al fiecărui an.

În timpul duratei de 9 luni de instrucție li se vor putea acorda grade de fruntaș, caporal sau sergent, în raport cu nivelul însușirii cunoștințelor militare.

ART. 52. Militarii prevăzuți la articolul precedent care pe timpul îndeplinirii serviciului militar manifestă lipsă de interes sau comit abateri disciplinare grave se trimit să îndeplinească serviciul militar în termen cu durata prevăzută la art. 31 alin. 1 din prezenta lege, fără a li se lua în considerare timpul efectuat în condițiile prevăzute în art. 51 din prezenta lege.

Militarii prevăzuți la alineatul precedent precum și cei care pe timpul îndeplinirii serviciului militar obțin rezultate nesatisfăcătoare la pregătirea militară, au o comportare neregulamentară ori dau dovadă de neglijență față de ținuta militară, vor fi comunicați instituțiilor de învățămînt unde au fost admiși. Pe baza notărilor comandanților de unități militare, conducerile instituțiilor de învățămînt superior vor hotărî dacă cei în cauză pot frecventa cursurile sau este cazul să li se aplice alte sancțiuni disciplinare.

ART. 53. După îndeplinirea duratei de 9 luni, cei prevăzuți la art. 51 sînt trecuți în rezervă cu gradele militare acordate pe timpul satisfacerii serviciului militar.

ART. 54. Pe timpul cît urmează cursurile de învățămînt superior, studenții continuă instruirea militară în cadrul gărzilor patriotice constituite în instituțiile de învățămînt pe care le frecventează.

ART. 55. După absolvirea instituțiilor de învățămînt superior cei care au îndeplinit serviciul militar în condițiile prevăzute la art. 51 din prezenta lege vor executa o convocare metodică cu durata de 2 săptămîni,

pentru verificarea cunoștințelor în vederea acordării gradului de ofițer sau subofițer de rezervă, în condițiile stabilite prin Statutul corpului ofițerilor și Statutul corpului subofițerilor.

Cei care nu reușesc la examen rămîn cu gradul militar avut la data trecerii în rezervă.

Pe timpul convocării de 2 săptămîni cei în cauză beneficiază de drepturile prevăzute pentru elevii școlilor militare.

Secțiunea a V-a

Serviciul militar în școlile militare și instituțiile militare de învățămînt superior

ART. 56. Absolvenții liceelor militare, după ce au reușit la examenul de bacalaureat și la examenul de admitere în școlile militare, sînt considerați încorporați la școlile militare la care au fost repartizați de către Ministerul Apărării Naționale.

Cei care nu au reușit la examenul de bacalaureat sau la examenul de admitere în școlile militare de ofițeri ori nu s-au prezentat pentru susținerea acestui ultim examen sînt încorporați pentru îndeplinirea serviciului militar în termen la unitățile militare.

Absolvenții liceelor militare care comit abateri incompatibile cu calitatea de ofițer sînt încorporați pentru îndeplinirea serviciului militar în termen la unitățile militare.

ART. 57. Condițiile de admitere în instituțiile militare de învățămînt se stabilesc de către Ministerul Apărării Naționale, în măsura în care nu sînt prevăzute prin alte acte normative.

La concursul de admitere se pot prezenta tinerii care au împlinit cel puţin 18 ani.

Cei admişi sînt consideraţi încorporaţi.

Pe timpul examenelor de admitere în instituţiile militare de învăţămînt, Ministerul Apărării Naţionale asigură gratuit candidaţilor cazare, hrană, asistenţă medicală şi medicamente în condiţiile stabilite pentru elevii acelor instituţii militare. De asemenea, le asigură gratuit documente militare de transport de la domiciliu la locul unde se ţin examenele şi înapoi, iar celor reuşiţi, de la domiciliu la instituţia militară de învăţămînt.

ART. 58. Candidaţii admişi în liceele militare, şcolile militare de ofiţeri, de maiştri militari şi subofiţeri, în Academia militară, precum şi în instituţii civile de învăţămînt superior pentru care cheltuielile de întreţinere se suportă de Ministerul Apărării Naţionale ori Ministerul de Interne, vor încheia angajamente scrise în condiţiile stabilite de lege.

ART. 59. Elevii şcolilor militare de ofiţeri, de maiştri militari şi subofiţeri activi şi elevii instituţiilor militare de învăţămînt superior care sînt eliminaţi pentru lipsă de interes la studii sau abateri disciplinare grave sînt trimişi să îndeplinească serviciul militar în termen la unităţi militare, fără a li se lua în considerare timpul petrecut în instituţia militară de învăţămînt. În cazul că au îndeplinit serviciul militar înainte de intrarea în instituţiile militare de învăţămînt, sînt trecuţi în rezervă cu gradul avut la intrarea în aceste instituţii.

Elevii din şcolile militare de ofiţeri, de maiştri militari şi subofiţeri activi sau din instituţiile militare de învăţămînt superior, care nu mai pot continua cursurile din cauză de boală sau pentru alte motive decît

cele prevăzute la alin. 1 al prezentului articol, dar sînt apţi pentru serviciul militar combatant sau necombatant, sînt trimişi la unităţi militare, pentru continuarea serviciului militar în termen sau sînt trecuţi în rezervă, acordîndu-li-se grade potrivit prevederilor statutelor corpului ofiţerilor, corpului maiştrilor militari şi corpului subofiţerilor, precum şi instrucţiunilor ministrului apărării naţionale emise în baza art. 102 din prezenta lege.

ART. 60. Studenţilor instituţiilor de învăţămînt superior stabilite prin hotărîre a Consiliului de Miniştri, care au executat pregătirea militară pe timpul studiilor şi au efectuat convocări sau au urmat cursuri în unităţi sau instituţii militare de învăţămînt timp de 2 luni, li se acordă grade de ofiţer în rezervă, dacă promovează examenul de absolvire a acestor forme de pregătire, în condiţiile stabilite de Statutul corpului ofiţerilor.

Secţiunea a VI-a

Serviciul militar în cadrele permanente ale forţelor armate ale Republicii Socialiste România

ART. 61. Cadrele permanente ale forţelor armate se compun din: subofiţeri, maiştri militari şi ofiţeri, în activitate.

ART. 62. Limita de vîrstă în grad pînă la care cadrele permanente ale forţelor armate pot fi menţinute în activitate este următoarea:

a) Subofiţerii:

— sergenţii-majori . . . . 45 ani
— plutonierii . . . . 50 ani

— plutonierii-majori . . . . 55 ani
— plutonierii-adjutanţi . . . . 60 ani

b) Maiştrii militari :

— maiştrii militari clasa a IV-a, maiştrii militari clasa a III-a şi maiştrii militari clasa a II-a . . . 50 ani
— maiştrii militari clasa I . . . . . . 55 ani
— maiştrii militari principali . . . . 60 ani

c) Ofiţerii :

— sublocotenenţii . . . . 30 ani
— locotenenţii . . . . 35 ani
— locotenenţii-majori . . . . 40 ani
— căpitanii şi căpitanii-locotenenţi . . 45 ani
— maiorii şi căpitanii de rangul III . . 50 ani
— locotenenţi-coloneii şi căpitanii de rangul II . . . . 55 ani
— coloneii, căpitanii de rangul I, generalii-maiori, contraamiralii, generalii-locotenenţi, viceamiralii . 60 ani.

Pentru gradele de general-colonel, amiral, general de armată şi mareşal nu sînt limite de vîrstă.

Subofiţerii, maiştrii militari şi ofiţerii necesari forţelor armate pot fi menţinuţi în activitate peste limitele de vîrstă în grad prevăzute la lit. a, b şi c.

Menţinerea în activitate a cadrelor permanente peste limitele de vîrstă în grad prevăzute la lit. a, b şi c se hotărăşte de către ministrul apărării naţionale.

ART. 63. Normele referitoare la : provenienţa cadrelor permanente şi a celor de rezervă, acordarea gradelor, numirea lor în funcţie, stabilirea duratei de stagiu în grad, durata concediului de odihnă, trecerea în rezervă şi în retragere, retrogradarea şi degradarea militară, precum şi alte norme în legătură cu situaţia militară, se stabilesc prin Statutul corpului subofiţerilor, Statutul corpului maiştrilor militari şi Statutul corpului ofiţerilor, aprobate prin decret al Consiliului de Stat.

Secţiunea a VII-a

Rezerviştii forţelor armate şi serviciul militar pe timpul concentrărilor şi mobilizărilor

ART. 64. Soldaţii şi gradaţii se iau şi se ţin în evidenţa rezervei forţelor armate de la trecerea lor în rezervă şi pînă la împlinirea vîrstei de 50 ani.

ART. 65. După vîrstă, soldaţii şi gradaţii în rezervă se împart în 3 clase :

a) clasa I, pînă la 35 ani inclusiv ;

b) clasa a II-a, de la 36 ani pînă la 45 ani inclusiv ;

c) clasa a III-a, de la 46 ani pînă la împlinirea vîrstei de 50 ani.

ART. 66. Pentru menţinerea şi perfecţionarea nivelului de pregătire militară, soldaţii şi gradaţii în rezervă pot fi chemaţi la concentrare la datele şi pe durata stabilite prin ordinul ministrului apărării naţionale, astfel :

— pe timpul cît se găsesc în clasa I şi a II-a ori de cîte ori este nevoie, fără ca durata fiecărei concentrări să depăşească 3 luni ;

— pe timpul cît se găsesc în clasa a III-a, la o singură concentrare cu durata de cel mult 3 luni.

ART. 67. Subofițerii, maiștrii militari și ofițerii în rezervă se împart după vîrstă în 3 clase, astfel :

GRADE	Limita de vîrstă		
	Clasa I	Clasa a II-a	Clasa a III-a
a) Subofițerii în rezervă :			
— sergenții-majori și plutonierii	40 ani	45 ani	55 ani
— plutonierii-majori și plutonierii-adjutanți	45 ani	50 ani	60 ani
b) Maiștrii militari în rezervă :			
— maiștrii militari clasa a IV-a și maiștrii militari clasa a III-a	45 ani	50 ani	60 ani
— maiștrii militari clasa a II-a și maiștrii militari clasa I	50 ani	55 ani	60 ani
— maiștrii militari principali	55 ani	—	60 ani
c) Ofițerii în rezervă :			
— sublocotenenții, locotenenții și locotenenții-majori	35 ani	45 ani	55 ani
— căpitanii și căpitanii-locotenenți	40 ani	50 ani	55 ani
— maiorii și căpitanii de rangul III	45 ani	50 ani	55 ani
— locotenenți-coloneii și căpitanii de rangul II	50 ani	55 ani	60 ani
— coloneii și căpitanii de rangul I	—	—	60 ani
— generalii-maiori, contraamiralii, generalii-locotenenți, viceamiralii	—	—	60 ani

Ofițerii în rezervă medici și cei cu specialități militare de ingineri și subingineri care au grade de la sublocotenent la maior, respectiv căpitan de rangul III inclusiv, rămîn în rezerva forțelor armate și după depășirea limitei de vîrstă prevăzute pentru gradul respectiv în clasa a III-a, pînă la vîrsta de 60 ani.

Pentru gradele de general-colonel, amiral, general de armată și mareșal în rezervă nu sînt limite de vîrstă.

ART. 68. Pentru menținerea și perfecționarea nivelului de pregătire militară, subofițerii, maiștrii militari și ofițerii în rezervă pot fi chemați la concentrare la datele și pe durata stabilite prin ordinul ministrului apărării naționale, astfel :

a) subofițerii, maiștrii militari și ofițerii în rezervă, pe timpul cît se găsesc în clasa I, în fiecare an pe o durată pînă la 3 luni ;

b) subofițerii, maiștrii militari și ofițerii în rezervă, pe timpul cît se găsesc în clasa a II-a, la 2 concentrări cu o durată de cel mult 3 luni fiecare ;

c) subofițerii, maiștrii militari și ofițerii în rezervă, pe timpul cît se găsesc în clasa a III-a, la o singură concentrare cu o durată de 2 luni.

De asemenea, subofițerii, maiștrii militari și ofițerii în rezervă pot fi chemați pentru instruirea periodică, fără scoaterea din producție, pe baza ordinului ministrului apărării naționale. Instruirea periodică se execută în 56 de ore repartizate în decursul a 4 luni și jumătate.

Pot fi chemați la instruirea periodică subofițerii, maiștrii militari și ofițerii în rezervă, după cum urmează :

a) în fiecare an, pe timpul cît se găsesc în clasa I,

b) de două ori, pe timpul cît se găsesc în clasa a II-a;

c) o singură dată, pe timpul cît se găsesc în clasa a III-a.

ART. 69. Durata concentrărilor poate fi prelungită în caz de nevoie, astfel :

a) prin ordinul ministrului apărării naționale, cu 2 luni ;

b) prin hotărîre a Consiliului de Miniștri, peste termenul prevăzut mai sus.

ART. 70. După declararea mobilizării, chemarea pentru mobilizare sau chemările ulterioare în timp de război se fac potrivit ordinului ministrului apărării naționale.

Ordinul de chemare la concentrare sau mobilizare se înmînează în condițiile stabilite de art. 46 din prezenta lege.

ART. 71. La declararea mobilizării, toți militarii din forțele armate, precum și rezerviștii concentrați se consideră mobilizați și rămîn în continuare în marile unități, unitățile și formațiunile militare, pînă la primirea de noi dispoziții.

ART. 72. Pentru satisfacerea nevoilor economiei naționale în timp de război, pot fi mobilizați la locul de muncă, în condițiile stabilite prin hotărîre a Consiliului de Miniștri, cetățenii care lucrează în ramurile importante ale economiei naționale și în administrația de stat.

Secțiunea a VIII-a

Obligațiile și drepturile recruților, militarilor și rezerviștilor

ART. 73. Persoanele supuse obligațiilor militare au următoarele îndatoriri :

a) să lupte pentru apărarea independenței și suveranității patriei, pentru cauza socialismului și a păcii, neprecupețindu-și sîngele și viața ;

b) în orice împrejurare să îndeplinească cu devotament și demnitate datoria de credință față de patrie și popor, luptînd cu hotărîre și fermitate pentru prevenirea, descoperirea și curmarea oricăror acțiuni îndreptate împotriva intereselor statului și poporului muncitor ;

c) să respecte întocmai legile țării și jurămîntul militar, să cunoască temeinic și să îndeplinească în mod conștiincios cerințele regulamentelor militare, ordinele comandanților și șefilor ;

d) să prețuiască onoarea și gloria de luptă a forțelor armate ale Republicii Socialiste România, precum și demnitatea gradului militar pe care-l poartă ;

e) să suporte cu tărie toate greutățile și privațiunile serviciului militar, să manifeste inițiativă, curaj și dîrzenie în îndeplinirea îndatoririlor ce le revin ;

f) să cunoască și să păstreze cu grijă armamentul și tehnica de luptă ce li s-au încredințat, precum și celelalte bunuri ale armatei și poporului ;

g) să fie cinstiți, drepți, sinceri și disciplinați, să-și ridice continuu nivelul conștiinței socialiste, pentru a contribui la dezvoltarea și întărirea patriei ;

h) să păstreze cu strictețe secretul de stat și de serviciu ;

i) să participe cu conştiinciozitate la toate şedinţele şi convocările de pregătire militară, în formele stabilite de organele competente, în vederea ridicării continue a nivelului de cunoştinţe militare şi a formării deprinderilor privind mînuirea armamentului şi tehnicii de luptă ;

j) să păstreze cu grijă şi în cele mai bune condiţii documentele de evidenţă militară aflate asupra lor ;

k) să se prezinte la organele de evidenţă militară în termen de 5 zile de la data trecerii lor în rezervă, pentru a fi luaţi în evidenţă ;

l) să răspundă cu promptitudine la chemările tuturor organelor de evidenţă militară, prezentîndu-se la locul şi data stabilite de acestea.

ART. 74. Tinerii chemaţi la recrutare, recruţii şi rezerviştii sînt obligaţi :

a) să se prezinte la locul, data şi ora prevăzute în ordinele de chemare emise de centrele militare ;

b) să se prezinte la organul de evidenţă militară pentru :

— scoaterea din evidenţă înainte de plecarea la noul domiciliu ;

— luarea în evidenţă în termen de 5 zile de la data sosirii la noul domiciliu, dar nu mai tîrziu de 10 zile de la data scoaterii din evidenţă ;

— anunţarea schimbării domiciliului în raza teritorială a aceluiaşi organ de evidenţă militară ;

— viza livretului militar sau anunţarea pierderii ori deteriorării acestuia, respectiv a adeverinţei de recrutare ;

c) să anunţe, prin prezentarea personală sau în scris, la centrul militar :

— cu 10 zile înaintea plecării, absentarea de la domiciliu pe o durată mai mare de 45 zile ;

— în termen de 5 zile, schimbările survenite în situaţia lor cu privire la locul de muncă, studii sau calificare, starea sănătăţii şi schimbarea numelui.

Obligaţiile prevăzute de prezentul articol revin recruţilor şi în cazul schimbării reşedinţei pe o durată mai mare de 45 zile.

Recruţii şi rezerviştii din localităţile în care sînt centre militare se prezintă la acestea, iar cei din alte localităţi se prezintă la organele locale ale miliţiei.

ART. 75. Neprezentarea la recrutare, încorporare sau concentrare la data fixată prin ordinul de chemare poate fi motivată :

a) cînd tînărul, recrutul sau rezervistul este bolnav şi nu se poate deplasa ;

b) în cazul decesului unui membru al familiei tînărului, recrutului sau rezervistului ori al unui părinte, frate sau soră ;

c) în cazuri de forţă majoră.

În situaţia prevăzută la lit. a, cei în cauză sînt obligaţi să facă dovada cu certificatul medical eliberat de organele sanitare competente.

Pentru cazurile prevăzute la lit. b şi c, cei în cauză sînt obligaţi să prezinte la centrul militar dovezi eliberate de comitetul executiv al consiliului popular local sau de alte organe competente, din care să rezulte cauza neprezentării la data stabilită.

Cei chemaţi la recrutare, încorporare sau concentrare ori, după caz, membrii familiilor lor, precum şi organizaţiile socialiste unde lucrează aceştia, au obligaţia de a anunţa de îndată centrelor militare motivele neprezentării la locul, data şi ora prevăzute în ordinele

de chemare, urmînd ca, în termen de 3 zile, să prezinte actele justificative.

ART. 76. Recruţii chemaţi la centrele militare în vederea încorporării, dar care nu au fost încorporaţi, precum şi cei lăsaţi la vatră ori trecuţi în rezervă, sînt obligaţi să se prezinte la locurile de muncă în termen de 5 zile de la data la care li s-a comunicat că nu au fost încorporaţi, respectiv în termen de 15 zile de la data lăsării lor la vatră ori a trecerii în rezervă.

În cazul nerespectării, cu vinovăţie, a obligaţiilor prevăzute la alineatul precedent, contractele de muncă ale celor în cauză pot fi desfăcute disciplinar, în temeiul art. 13 lit. e din Legea nr. 1/1970 (Legea organizării şi disciplinei muncii în unităţile socialiste de stat).

Unităţile militare sînt obligate să comunice în timp util, în scris, organizaţiilor socialiste interesate numele recruţilor care au fost chemaţi la încorporare dar nu au fost încorporaţi, data la care salariaţii admişi în şcolile militare sau în instituţiile militare de învăţămînt superior trebuie să se prezinte la acestea, precum şi data lăsării la vatră a militarilor care la încorporare aveau calitatea de salariaţi. Data trecerii în rezervă pentru cei care au îndeplinit serviciul militar este cea consemnată în livretul militar.

ART. 77. Militarii în termen, militarii cu termen redus, elevii instituţiilor militare de învăţămînt şi rezerviştii au dreptul, pe timpul îndeplinirii serviciului militar, la hrană, echipament, întreţinere, cazare, asistenţă medicală, medicamente şi soldă, în condiţiile stabilite de dispoziţiile legale. De asemenea, au dreptul la documente militare de transport la chemarea pentru îndeplinirea serviciului militar, la trecerea în rezervă, la lăsarea la vatră, la desconcentrare sau demobilizare, în caz de concedii, permisii, internări şi ieşiri din spitale, precum şi dreptul la pensie în caz de accidente sau boli ce au provocat invaliditate, survenite în timpul îndeplinirii obligaţiilor militare, în condiţiile prevăzute de legislaţia pensiilor.

Drepturile studenţilor care execută pregătirea militară pe timpul studiilor şi care efectuează convocări sau urmează cursuri în unităţi ori instituţii militare de învăţămînt timp de 2 luni se stabilesc prin hotărîre a Consiliului de Miniştri.

ART. 78. Militarii în termen, militarii cu termen redus şi elevii instituţiilor militare de învăţămînt au dreptul să primească ajutoare, în caz de deces al soţiei, copiilor sau al unui alt membru de familie aflat în întreţinerea acestora înainte de încorporare, în cuantumul stabilit prin dispoziţiile legale pentru salariaţii din organizaţiile socialiste de stat.

Ajutoarele prevăzute la alineatul precedent se plătesc de organizaţiile socialiste pentru cei care înainte de încorporare aveau calitatea de salariat ori de comitetele executive ale consiliilor populare locale, pentru cei care nu au avut această calitate.

În caz de deces al militarilor în termen, al militarilor cu termen redus şi al elevilor instituţiilor militare de învăţămînt, ajutorul de deces se acordă în cuantumul şi condiţiile stabilite pentru salariaţi şi se plăteşte de Ministerul Apărării Naţionale.

Militarii prevăzuţi la alin. 1 din prezentul articol, precum şi soldaţii şi gradaţii în rezervă concentraţi sau mobilizaţi, au dreptul la expedierea gratuită, în contul Ministerului Apărării Naţionale, a scrisorilor trimise prin unităţile militare.

ART. 79. Cadrele permanente ale forţelor armate beneficiază de soldă, echipament, concedii de odihnă, asistenţă medicală şi medicamente, pensie, documente militare de transport, precum şi de orice alte drepturi în condiţiile prevăzute de dispoziţiile legale.

Membrii de familie ai cadrelor permanente beneficiază, prin Ministerul Apărării Naţionale, de asistenţă medicală, documente militare de transport în cazul mutării cadrelor dintr-o garnizoană în alta, pensie de urmaş, ajutor sau despăgubiri în cazul decesului militarului, precum şi de alte drepturi, în condiţiile prevăzute de dispoziţiile legale.

ART. 80. Recruţii chemaţi pentru îndeplinirea serviciului militar au următoarele drepturi:

a) să primească de la organizaţiile socialiste la care sînt salariaţi toate drepturile la zi, inclusiv compensaţia în bani a concediului de odihnă neefectuat;

b) să primească de la Ministerul Apărării Naţionale documente de transport şi hrană pe timpul transportului de la centrele militare la unităţi, precum şi în alte situaţii, cu aprobarea ministrului apărării naţionale. De aceste drepturi beneficiază şi tinerii chemaţi la recrutare, precum şi rezerviştii chemaţi la concentrare sau mobilizare.

ART. 81. Contractele de muncă ale salariaţilor chemaţi pentru îndeplinirea serviciului militar în termen, cu termen redus sau ca elevi în şcolile militare de ofiţeri de rezervă se menţin în condiţiile prevăzute de lege.

Contractele de muncă ale celor prevăzuţi în alineatul precedent nu pot fi desfăcute decît ca urmare a desfiinţării unităţii sau restrîngerii activităţii acesteia. În aceste situaţii unitatea sau organul ierarhic superior,

după caz, este obligată să asigure plasarea celor în cauză în aceleaşi munci sau în munci echivalente, la alte unităţi din aceeaşi localitate, potrivit pregătirii şi capacităţii lor profesionale, comunicînd aceasta şi unităţii militare la care angajatul a fost încorporat.

Contractele de muncă ale salariaţilor care au fost admişi în şcolile militare sau în instituţiile militare de învăţămînt superior se desfac pe data prezentării la aceste şcoli şi instituţii, prevăzută în comunicarea făcută potrivit prevederilor art. 76 alin. 3 din prezenta lege.

Posturile în care sînt încadrate persoanele prevăzute la alin. 1 pot fi ocupate, pe timpul cît acestea îndeplinesc serviciul militar, numai pe baza unor contracte de muncă pe durată determinată.

La stabilirea numărului mediu scriptic de salariaţi se va lua în considerare numai numărul salariaţilor încadraţi temporar pe posturile celor chemaţi pentru îndeplinirea serviciului militar.

Compensaţia în bani pentru concediul de odihnă neefectuat, plătită recruţilor chemaţi la încorporare, se reţine din salariul acestora, în trei rate lunare, în cazul în care nu au fost încorporaţi, au fost lăsaţi la vatră ori au fost trecuţi în rezervă, dacă s-au reîntors în unităţi pînă la 1 decembrie al anului calendaristic în care au fost chemaţi la încorporare. Celor aflaţi în această situaţie unitatea este obligată să le acorde în natură concediul de odihnă rămas astfel neefectuat.

ART. 82. Pe toată durata concentrării rezerviştii primesc:

a) soldaţii şi gradaţii:

— solda prevăzută de dispoziţiile legale, de la unităţile militare la care sînt concentraţi;

— o indemnizație lunară egală cu jumătate din salariul lor mediu, luîndu-se ca bază salariul calculat pe ultimele 3 luni, de la organizațiile socialiste la care au lucrat.

Membrii cooperativelor meșteșugărești și membrii colegiilor de avocați primesc toate drepturile bănești prevăzute pentru militarii în termen de la unitățile militare la care sînt concentrați, iar de la cooperativele sau colegiile ai căror membri sînt primesc lunar jumătate din cîștigul lor mediu, luîndu-se ca bază cîștigul realizat pe ultimele 3 luni.

Membrii cooperativelor agricole de producție primesc toate drepturile bănești prevăzute pentru militarii în termen, de la unitățile militare la care sînt concentrați, iar de la cooperativele ai căror membri sînt, un ajutor lunar egal cu jumătate din cîștigul mediu realizat pe ultimele 12 luni din munca în cooperativă ;

b) subofițerii, maiștrii militari și ofițerii :

— solde și alte drepturi bănești stabilite potrivit dispozițiilor legale, ca și pentru cadrele militare permanente, de la unitățile militare la care sînt concentrați.

Organizațiile socialiste sînt obligate ca, pe timpul concentrării soldaților, gradaților, subofițerilor, maiștrilor militari și ofițerilor în rezervă, să le păstreze locul și funcția avute la data concentrării.

În cazul incapacității temporare de muncă intervenită pe timpul concentrării, care se prelungește și după data deconcentrării, rezerviștii primesc, în condițiile legii, de la organizațiile socialiste ai căror salariați sînt, ajutoare materiale în cadrul asigurărilor sociale de stat, de la data deconcentrării. De acest drept beneficiază și membrii cooperativelor meșteșugărești, ai cooperativelor agricole de producție și ai colegiilor de avocați, prin sistemele proprii de asigurări, în condițiile reglementărilor în vigoare.

ART. 83. Tinerii chemați la recrutare, recruții și rezerviștii care au calitatea de salariați și sînt chemați de către centrele militare pentru a da relații în legătură cu evidența militară au dreptul la concediu de maximum 3 zile, cu plata corespunzătoare a salariului calculat în raport cu salariul mediu realizat pe ultimele 3 luni. În mod corespunzător, de acest drept beneficiază și membrii cooperativelor meșteșugărești sau ai colegiilor de avocați, care primesc o indemnizație calculată pe baza cîștigului mediu realizat pe ultimele 3 luni, precum și membrii cooperativelor agricole de producție, care primesc o indemnizație calculată în raport cu cîștigul mediu realizat pe ultimele 12 luni din munca în cooperativă.

ART. 84. Pe lîngă drepturile prevăzute la acest capitol, militarii și rezerviștii beneficiază și de alte drepturi prevăzute în dispozițiile legale.

Secțiunea a IX-a

Evidența militară a recruților și rezerviștilor

ART. 85. Conducerea, îndrumarea și controlul activității de evidență militară, pe întreg teritoriul Republicii Socialiste România, se execută de către Ministerul Apărării Naționale.

Evidența militară a recruților se ține după domiciliul sau reședința acestora, iar a rezerviștilor numai după domiciliu.

Prin *organe de evidență militară* se înțeleg centrele militare și organele miliției.

Centrele militare funcționează în localitățile reședință de județ, în municipiul București și sectoarele acestuia și în alte municipii stabilite de Ministerul Apărării Naționale.

ART. 86. Evidența militară a cetățenilor Republicii Socialiste România, care se găsesc în străinătate pe o durată mai mare de 45 zile, se ține de misiunile diplomatice sau, acolo unde nu sînt misiuni diplomatice, de oficiile consulare ale Republicii Socialiste România din țările respective.

ART. 87. Centrele militare țin evidența nominală și numerică a tuturor recruților și rezerviștilor care au domiciliul, precum și a recruților care au reședința pe teritoriul lor.

Efectuează mutațiile de luare sau scoatere din evidență în adeverințele de recrutare sau în livretele militare, ale recruților și rezerviștilor care au domiciliul în localitatea de reședință, precum și pentru recruții care își schimbă reședința în această localitate.

ART. 88. Centrele militare au dreptul să cheme recruții și rezerviștii pentru precizarea unor date în legătură cu situația lor militară. Recruții pot fi chemați de cel mult 3 ori pe an, iar rezerviștii de cel mult 2 ori pe an.

Documentul de evidență militară aflat asupra recruților este adeverința de recrutare, iar pentru rezerviști livretul militar, care se eliberează gratuit. Livretul militar se vizează periodic, la datele ce se vor anunța, de către centrul militar în a cărui evidență se află titularul. Pierderea livretului militar se publică în Buletinul Oficial al Republicii Socialiste România.

ART. 89. Centrele militare verifică și îndrumă activitatea organizațiilor socialiste privind ținerea evidenței militare a recruților și rezerviștilor.

De asemenea, sprijină și îndrumă organele miliției în ceea ce privește ținerea evidenței militare a recruților și rezerviștilor.

ART. 90. Comitetele executive ale consiliilor populare comunale au următoarele obligații privind evidența militară a tinerilor, recruților și rezerviștilor care au domiciliul, precum și a tinerilor și recruților care au reședința pe teritoriul comunelor :

a) să recenzeze anual tinerii care urmează să fie recrutați ; să întocmească tabele nominale cu aceștia și să le trimită, la cerere, centrelor militare ;

b) să înmîneze tinerilor ordinele de chemare la recrutare. Aceștia vor fi însoțiți și prezentați comisiilor de recrutare-încorporare, de către președinții sau secretarii comitetelor executive ;

c) să înmîneze recruților ordinele de chemare la încorporare sau pentru clarificarea situației militare și să organizeze trimiterea acestora la data, ora și locul prevăzute în ordinele de chemare ;

d) să asigure înmînarea ordinelor de chemare la concentrare sau mobilizare rezerviștilor și să organizeze trimiterea acestora la data, ora și locul prevăzute în ordinele de chemare. Această ultimă obligație revine și comitetelor executive ale consiliilor populare ale municipiilor și orașelor în care nu funcționează centre militare.

Cazurile de deces al recruților și rezerviștilor se comunică centrelor militare de către comitetele executive ale consiliilor populare comunale, orășenești, municipale sau ale sectoarelor municipiului București.

ART. 91. Organele miliției din municipii, orașe și comune au următoarele obligații privind evidența militară a recruților și rezerviștilor care au domiciliul ori a recruților care au reședința în localitățile respective :

a) să țină, în comune, evidența nominală a cetățenilor supuși obligațiilor militare ;

b) să efectueze în documentele de evidență militară ale recruților și rezerviștilor, în municipiile, orașele și comunele unde nu funcționează centre militare, mutația de luare sau scoatere din evidență, să înmîneze rezerviștilor ordinele de chemare la concentrare sau mobilizare și să-i trimită la data, ora și locul prevăzute în ordinul de chemare ;

c) să întocmească anual, în municipii și orașe, tabele nominale cu tinerii care au domiciliul sau reședința în localitățile respective și care urmează să fie recrutați și să le predea centrelor militare, la cererea acestora ;

d) să efectueze în buletinele de identitate ale cetățenilor supuși obligațiilor militare, în localitățile unde sînt centre militare, mențiunea de schimbare a domiciliului, iar în cele ale recruților — și de stabilire sau schimbare a reședinței, numai după ce aceștia fac dovadă că au fost luați în evidență de către centrele militare ;

e) să ia măsuri de îndată să identifice locul unde se află persoana chemată și să-i înmîneze ordinul de chemare, în situația cînd acesta nu a putut fi înmînat din cauză că persoana respectivă sau persoanele cu care locuiește nu au fost găsite la domiciliu ;

f) să urmărească, în baza măsurilor ordonate de către organele de urmărire penală, și să conducă la

locul indicat de către acestea pe tinerii neprezentați la recrutare, precum și pe recruții și rezerviștii neprezentați la încorporare, respectiv la concentrare sau mobilizare.

ART. 92. Organizațiile socialiste au următoarele obligații în legătură cu evidența militară :

a) să țină la zi evidența nominală a recruților și rezerviștilor și să comunice lunar centrelor militare angajările și plecările din serviciu ale acestora. Evidența se va ține de compartimentul ori persoana desemnată de conducătorul organizației socialiste ;

b) să verifice înainte de angajarea în serviciu dacă recruții și rezerviștii posedă adeverință de recrutare sau, după caz, livret militar, cu mențiunea că au fost luați în evidență de centrul militar sau organul miliției din localitatea unde își au domiciliul sau reședința și să le pună în vedere, dacă este cazul, să-și clarifice înainte de a fi angajați situația militară ;

c) să întocmească anual tabele nominale cu tinerii care urmează să fie recrutați și să le predea centrului militar, la cererea acestuia ;

d) să înmîneze tinerilor ordinele de chemare la recrutare, recruților ordinele de chemare la încorporare, cît și ordinele de chemare în vederea clarificării situației militare a recruților și rezerviștilor, emise de centrul militar, pentru salariații care au domiciliul sau reședința în localitatea unde funcționează respectiva organizație socialistă ;

e) să înmîneze rezerviștilor ordinele de chemare la concentrare sau mobilizare ;

f) să verifice dacă recruții și rezerviștii respectă regulile de evidență militară și să ia măsuri ca aceștia

să se prezinte la organul de evidență militară, în termen de 10 zile, în cazul cînd nu posedă adeverință de recrutare sau livret militar ori nu au în adeverința de recrutare, respectiv în livretul militar, mențiunea de luare în evidență de către centrul militar sau organul miliției din localitatea unde își au domiciliul sau, după caz, reședința ;

g) să acorde un concediu fără plată de 5 zile, înainte de data prezentării la centrul militar, recruților chemați la încorporare pentru îndeplinirea serviciului militar, în scopul rezolvării problemelor personale și familiale ;

h) să comunice centrelor militare, nominal, absolvenții liceelor de cultură generală care s-au încadrat pentru a efectua stagiul în producție precum și cei care l-au întrerupt din diferite motive, pe parcurs.

Obligațiile prevăzute în prezentul articol revin în mod corespunzător, atunci cînd este cazul, și instituțiilor de învățămînt, pentru recruții elevi și studenți de la cursurile de zi. De asemenea, instituțiile de învățămînt sînt obligate să comunice centrului militar numele elevilor și studenților care au întrerupt studiile fără o justificare legală, au fost exmatriculați sau au rămas a doua oară repetenți.

Instituțiile de învățămînt superior sînt obligate în plus să comunice centrelor militare numele candidaților reușiți la examenul de admitere, în termen de 10 zile de la afișarea rezultatelor acestuia.

ART. 93. Comitetele executive ale consiliilor populare, organele miliției, instanțele judecătorești și celelalte organizații socialiste sînt obligate să comunice centrelor militare schimbările survenite în datele de evidență ale recruților și rezerviștilor.

Alte dispoziții privind îndeplinirea serviciului militar

ART. 94. Pentru asigurarea desfășurării activității centrelor militare, comitetelor executive ale consiliilor populare județene, municipale și de sector ale municipiului București, în afara obligațiilor prevăzute în articolele precedente din prezenta lege, le revin și următoarele sarcini :

a) să asigure centrelor militare localuri care să permită desfășurarea activității lor zilnice în condiții corespunzătoare și să suporte cheltuielile de reparații, întreținere și amenajare a acestora, precum și plata iluminatului, încălzitului, canalizării și salubrității. Pentru localurile aflate în administrarea Ministerului Apărării Naționale, folosite de centrele militare, reparațiile se suportă de acest minister, iar celelalte cheltuieli se suportă de către comitetele executive ale consiliilor populare județene, municipale sau de sector.

Comitetele executive ale consiliilor populare prevăzute la alin. 2 nu pot dispune mutarea centrelor militare din localurile ce le-au fost puse la dispoziție decît cu acordul Ministerului Apărării Naționale ;

b) să asigure, din bugetul local, înzestrarea centrelor militare care funcționează pe raza lor teritorială cu inventarul necesar ca : mobilier, cazarmament, mașini de scris, mașini de calculat, mașini de multiplicat, materiale de propagandă și agitație, rechizite, precum și alte materiale, după normele stabilite de Ministerul Apărării Naționale, de acord cu Comitetul de Stat pentru Economia și Administrația Locală ;

c) să asigure pentru autovehiculele din dotarea centrelor militare : carburanții și lubrifianții necesari în-

deplinirii sarcinilor de serviciu, întreţinerea, reparaţiile curente şi materialele necesare executării acestora, anvelopele precum şi garaje.

Reparaţiile capitale se vor executa prin grija Ministerului Apărării Naţionale.

ART. 95. Absolvenţii instituţiilor de învăţămînt superior care nu au îndeplinit serviciul militar în una dintre formele prevăzute la art. 28 din prezenta lege sînt încorporaţi după terminarea studiilor şi îndeplinesc serviciul militar ca elevi în şcolile militare de ofiţeri de rezervă sau ca militari cu termen redus.

ART. 96. Durata serviciului militar pentru cei prevăzuţi la articolul precedent este de 6 luni, cu excepţia celor care sînt instruiţi în specialităţile militare intendenţă şi finanţe, carburanţi, lubrifianţi, căi ferate şi serviciul medical, pentru care durata serviciului militar este de 4 luni.

Durata serviciului militar prevăzută în prezentul articol poate fi prelungită cu cel mult 3 luni şi anume: pentru prima lună prin ordinul ministrului apărării naţionale, iar pentru următoarele 2 luni prin hotărîre a Consiliului de Miniştri.

ART. 97. Absolvenţii instituţiilor de învăţămînt superior prevăzuţi la art. 95 sînt chemaţi pentru îndeplinirea serviciului militar pînă la împlinirea vîrstei de 50 ani.

ART. 98. Elevii şcolilor militare de ofiţeri de rezervă care sînt eliminaţi pentru lipsă de interes la studii sau abateri disciplinare grave sînt trimişi să îndeplinească serviciul militar la unităţi militare, ca militari cu termen redus cu durata prevăzută la art. 96, fără a li se lua în considerare timpul petrecut în şcoală.

ART. 99. Absolvenţilor şcolilor militare de ofiţeri de rezervă li se acordă grade de ofiţeri de rezervă în condiţiile stabilite prin Statutul corpului ofiţerilor.

Absolvenţilor instituţiilor de învăţămînt superior, la terminarea serviciului militar în unităţi militare ca militari cu termen redus, li se pot acorda grade de ofiţeri sau subofiţeri în rezervă în condiţiile stabilite de Statutul corpului ofiţerilor şi Statutul corpului subofiţerilor, precum şi de gradaţi sau soldaţi în rezervă.

ART. 100. Cei care au calitatea de studenţi la cursurile de zi, serale sau fără frecvenţă ai instituţiilor de învăţămînt superior, la data intrării în vigoare a prezentei legi, beneficiază de amînare de la încorporare pînă la absolvirea acelor instituţii.

Dreptul la amînare de la încorporare se pierde în situaţiile prevăzute pentru elevi la art. 49 alineatul ultim din prezenta lege.

ART. 101. Prevederile prezentului capitol se aplică în mod corespunzător militarilor din Ministerul de Interne.

Expresiile *ministrul apărării naţionale* şi *Ministerul Apărării Naţionale* din cuprinsul art. 10 lit. c, art. 31, 38, 56, 57, 59, 62, 66, 68, 69, 70, 78, 79 şi 80 ale prezentei legi se referă, după caz, şi la *ministrul de interne* ori la *Ministerul de Interne*.

ART. 102. Prin instrucţiuni ale ministrului apărării naţionale se va stabili modul de executare a prevederilor prezentului capitol de către organele subordonate, precum şi de ţinere a evidenţei militare de către comitetele executive ale consiliilor populare şi celelalte organizaţii socialiste.

Modalitatea examinării medicale a recruţilor şi rezerviştilor, a tratamentului medical al recruţilor, asi-

gurarea cu instrumentar medical, medicamente și personal sanitar, precum și întocmirea fișei de sănătate pentru tineri, se stabilesc prin instrucțiuni comune ale ministrului apărării naționale și ministrului sănătății.

Modul de executare a dispozițiilor prezentului capitol privind obligațiile ce revin organelor de miliție se stabilește prin instrucțiuni comune ale ministrului apărării naționale și ministrului de interne.

ART. 103. Obligațiile prevăzute în prezentul capitol pentru organizațiile socialiste revin în mod corespunzător și oricăror alte persoane juridice sau fizice care au salariați.

Prevederile art. 76 și 82 se aplică în mod corespunzător, potrivit reglementărilor existente în sectoarele respective, și membrilor cooperativelor meșteșugărești și ai cooperativelor agricole de producție.

CAPITOLUL III

ALTE FORME DE PREGĂTIRE A POPULAȚIEI PENTRU APĂRARE

Secțiunea I

Gărzile patriotice

ART. 104. Gărzile patriotice sînt unități de luptă înarmate ale oamenilor muncii de la orașe și sate, constituite în scopul întăririi capacității de apărare a patriei.

Ele au misiunea ca, împreună cu forțele armate, să participe activ la apărarea cuceririlor revoluționare ale poporului, a muncii sale pașnice, a suveranității și

securității patriei, la apărarea orașelor și comunelor, a întreprinderilor, instituțiilor și celorlalte organizații socialiste.

Gărzile patriotice participă, prin subunități destinate și pregătite special, la activitatea de sprijinire a grănicerilor în paza frontierei de stat, precum și a miliției în asigurarea menținerii ordinii publice.

Gărzile patriotice sprijină pregătirea tineretului pentru apărarea patriei prin instructaje, cu baza materială și prin participarea la aplicații tactice.

ART. 105. Gărzile patriotice își desfășoară activitatea sub conducerea nemijlocită a Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a comandantului suprem al forțelor armate și a organelor locale ale partidului. Organizarea, pregătirea gărzilor patriotice și folosirea lor în luptă se aprobă de Consiliul Apărării.

Întreaga activitate a gărzilor patriotice este sprijinită de către Ministerul Apărării Naționale, Ministerul de Interne și unitățile din subordinea acestora.

ART. 106. Pe timp de război, în situația cînd pe teritoriul unde acționează gărzi patriotice desfășoară acțiuni de luptă mari unități sau unități ale forțelor armate, gărzile patriotice se subordonează comandantului marii unități sau unității militare.

ART. 107. Gărzile patriotice se organizează pe principiul teritorial și al locului de muncă, în raport cu importanța obiectivelor și cu nevoile de apărare a patriei.

ART. 108. Gărzile patriotice sînt formate din cetățeni ai Republicii Socialiste România, muncitori, țărani și intelectuali, bărbați pînă la vîrsta de 60 ani și femei pînă la 55 ani, fără deosebire de naționalitate. Cei

care doresc pot activa în gărzile patriotice și peste aceste limite de vîrstă.

ART. 109. La Comitetul Central al Partidului Comunist Român, la comitetele județene, municipale, de sector ale municipiului București, orășenești și comunale de partid, precum și la unele organizații economice, întreprinderi și instituții, funcționează state majore ale gărzilor patriotice, constituite din cadre militare active și de rezervă, prin care organele de partid îndrumă și conduc instruirea și acțiunile gărzilor patriotice.

ART. 110. Dotarea gărzilor patriotice cu armament și muniția necesară, cu tehnică și aparatură de specialitate, înzestrarea cu hărți, regulamente, literatură militară și de specialitate, se asigură de către Ministerul Apărării Naționale. Verificarea tehnică și repararea armamentului, în măsura în care nu pot fi făcute de către organizațiile socialiste, se asigură de către Ministerul Apărării Naționale sau Ministerul de Interne.

Echipamentul necesar luptătorilor se asigură de către întreprinderi, instituții, organizații economice, organizații cooperatiste sau consilii populare, potrivit dispozițiilor legale în vigoare. Echipamentul intră în patrimoniul acestora și se dă spre folosința luptătorilor gărzilor patriotice pentru instruire și acțiuni.

ART. 111. Conducătorii întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor economice și președinții comitetelor executive ale consiliilor populare sînt obligați să pună la dispoziție încăperi amenajate conform instrucțiunilor Ministerului Apărării Naționale, pentru păstrarea armamentului, muniției, tehnicii și a altor materiale din înzestrarea gărzilor patriotice și să asigure mijloacele necesare pentru transportul luptătorilor și pentru desfășurarea ședințelor de pregătire, suportînd cheltuielile aferente.

În comune, armamentul și muniția se păstrează la posturile de miliție, iar tehnica și alte materiale care nu pot fi depozitate la un loc cu armamentul, în încăperi asigurate de către comitetele executive ale consiliilor populare.

ART. 112. Conducătorii organizațiilor socialiste, împreună cu comandanții gărzilor patriotice, iar la comune președinții comitetelor executive ale consiliilor populare, cu șefii posturilor de miliție și comandanții gărzilor patriotice, răspund de securitatea și paza armamentului, muniției, tehnicii de luptă și a altor materiale din înzestrarea gărzilor patriotice.

ART. 113. Statul major al gărzilor patriotice de la Comitetul Central al Partidului Comunist Român va elabora în baza dispozițiilor prezentei legi regulamentul de organizare și funcționare a acestora, care se va supune aprobării Consiliului Apărării.

ART. 114. Miniștrii și conducătorii celorlalte organe centrale, președinții comitetelor executive ale consiliilor populare, conducătorii organizațiilor economice, întreprinderilor, instituțiilor și ai altor organizații socialiste, sînt obligați să acorde tot sprijinul necesar bunei desfășurări a activității gărzilor patriotice.

Secțiunea a II-a

Apărarea locală antiaeriană

ART. 115. Apărarea locală antiaeriană se organizează în scopul asigurării desfășurării normale a activităților economice, politice, sociale și de ducere a acțiunilor de luptă pe timp de război și pentru protecția cetă-

tenilor şi a bunurilor materiale de orice natură împotriva efectelor armelor de nimicire în masă şi ale armelor obişnuite, în condiţiile stabilite de legea specială.

ART. 116. Apărarea locală antiaeriană se realizează în concordanţă cu celelalte măsuri de pregătire pentru apărarea teritoriului ţării şi cu cerinţele activităţilor productive şi sociale care se desfăşoară în timp de război şi se aplică în raport cu importanţa localităţilor şi organizaţiilor socialiste.

ART. 117. Cetăţenii români au obligaţia de a se pregăti pentru cunoaşterea şi aplicarea regulilor şi măsurilor de apărare locală antiaeriană.

Secţiunea a III-a

Pregătirea tineretului pentru apărarea patriei

ART. 118. Activitatea de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei se organizează, potrivit legii, cu cetăţeni ai Republicii Socialiste România — băieţi şi fete şi anume: cu tineretul şcolar începînd cu clasa a IX-a (anul I), pe toată durata şcolarităţii, cu elevii şcolilor de specializare postliceală din anii I şi II, precum şi cu tinerii din unităţile economice, instituţii şi comune, în vîrstă de la 16 la 20 ani, şi are ca scop educaţia patriotică, instruirea militară generală şi de apărare locală antiaeriană, precum şi pregătirea de specialitate în cadrul unor cercuri tehnico-aplicative.

Instruirea tinerilor se realizează în centre de pregătire organizate pe lîngă întreprinderi, instituţii, organizaţii economice, unităţi de învăţămînt, comune sau pe grupe de întreprinderi, instituţii sau organizaţii economice şi este condusă de către ofiţeri, subofiţeri şi gradaţi din rezervă, selecţionaţi din rîndul salariaţilor

organizaţiilor socialiste pe lîngă care funcţionează centrul de pregătire.

ART. 119. Activitatea de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei se desfăşoară sub conducerea Uniunii Tineretului Comunist, cu sprijinul organelor de stat, în condiţiile stabilite de lege.

Ministerul Apărării Naţionale asigură armamentul, muniţia şi alte materiale de instrucţie necesare activităţii de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei, precum şi instruirea metodică a comandanţilor centrelor de pregătire.

Secţiunea a IV-a

Drepturile şi îndatoririle cetăţenilor care participă la pregătirea militară

ART. 120. Membrii gărzilor patriotice, ai formaţiilor de apărare locală antiaeriană, comandanţii formaţiunilor de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei, precum şi membrii altor formaţiuni de pregătire militară au următoarele drepturi:

a) primesc asistenţă medicală, medicamente, spitalizare şi pensie, în aceleaşi condiţii ca şi salariaţii, pentru accidentele sau bolile ce au provocat invaliditate survenite pe timpul participării acestora la şedinţele de pregătire militară. În condiţii similare, beneficiază de aceste drepturi şi tinerii care participă la pregătirea tineretului pentru apărarea patriei;

b) li se consideră ca activitate în îndeplinirea serviciului militar perioada cît aceştia se află în executarea misiunilor de luptă ordonate, în timp de război, mobilizare sau stare de necesitate, în aceste situaţii fiind supuşi legislaţiei şi jurisdicţiei militare;

c) ofiţerii, maiştrii militari, subofiţerii, gradaţii şi soldaţii în rezervă care activează în gărzile patriotice sau îndeplinesc funcţia de comandanţi ai formaţiunilor de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei au prioritate la înaintarea în gradul următor, iar cei cu merite deosebite pot fi înaintaţi la gradul următor fără executarea concentrărilor prevăzute în statutele corpului ofiţerilor, corpului maiştrilor militari şi corpului subofiţerilor sau în instrucţiunile ministrului apărării naţionale.

ART. 121. Membrii gărzilor patriotice şi ai formaţiilor de apărare locală antiaeriană, comandanţii şi tinerii — băieţi şi fete — din formaţiunile de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei, membrii ai altor formaţiuni de pregătire militară, precum şi ceilalţi cetăţeni, sînt obligaţi :

a) să participe cu regularitate la convocările, şedinţele şi chemările în scopul pregătirii militare sau îndeplinirii misiunilor ordonate ;

b) să-şi însuşească cunoştinţele şi deprinderile necesare mînuirii armamentului şi tehnicii de luptă şi să-şi perfecţioneze continuu pregătirea militară ;

c) să îndeplinească întocmai ordinele primite şi să păstreze secretul de stat ;

d) să păstreze şi să întreţină în perfectă stare bunurile primite în scopul pregătirii ;

e) să-şi însuşească cunoştinţele de apărare locală antiaeriană şi să aducă la îndeplinire orice alte măsuri pe această linie ;

f) să-şi procure contra cost masca contra gazelor şi trusa sanitară antichimică ;

g) să participe la amenajarea de adăposturi pentru apărarea locală antiaeriană ;

h) să participe la acţiunile de limitare şi lichidare a urmărilor atacurilor din aer, la localizarea şi înlăturarea urmărilor provocate de calamităţi naturale şi catastrofe.

TITLUL IV

Pregătirea teritoriului pentru apărare

ART. 122. Pregătirea teritoriului pentru apărare are la bază concepţia fundamentală a sistemului de apărare a Republicii Socialiste România elaborată de Consiliul Apărării şi conţine ansamblul de măsuri necesare a se lua din timp de pace, pe linia pregătirii de mobilizare, în scopul satisfacerii nevoilor operative ale forţelor armate şi asigurării protejării pe timp de război a populaţiei, a bunurilor materiale şi a bunurilor culturale, împotriva armelor de nimicire în masă şi a armelor obişnuite.

ART. 123. Măsurile pentru pregătirea teritoriului în scopul satisfacerii nevoilor operative ale forţelor armate se stabilesc de Ministerul Apărării Naţionale şi Ministerul de Interne, fiecare în domeniul său de activitate, de regulă odată cu elaborarea planurilor de perspectivă de dezvoltare a economiei naţionale şi se supun centralizat, de Ministerul Apărării Naţionale, aprobării Consiliului Apărării.

Aceste măsuri se realizează de ministere şi celelalte organe centrale şi locale ale administraţiei de stat prin planurile de stat curente şi de perspectivă, precum şi

prin planul de mobilizare a economiei naționale pentru primul an de război.

ART. 124. Măsurile pentru pregătirea teritoriului în scopul protecției cetățenilor și a bunurilor materiale de orice natură împotriva efectelor armelor de nimicire în masă și ale armelor obișnuite se stabilesc și se realizează potrivit prevederilor cu privire la apărarea locală antiaeriană.

ART. 125. În scopul îndeplinirii măsurilor ce le revin privind pregătirea teritoriului pentru apărare, ministerele, celelalte organe centrale ale administrației de stat, organele centrale cooperatiste și ale celorlalte organizații obștești, comitetele executive ale consiliilor populare județene și al municipiului București au următoarele obligații :

a) să solicite avizul Ministerului Apărării Naționale privind amplasamentele noi ale obiectivelor economice ce urmează a fi incluse în planurile de stat curente și de perspectivă ;

b) să propună includerea în planurile de stat curente și de perspectivă, construirea din timp de pace a spațiilor de adăpostire pentru apărarea locală antiaeriană și de depozitare pentru bunurile materiale necesare asigurării nevoilor forțelor armate și populației pe timp de război ; locul de amplasare a acestora se va stabili cu acordul Ministerului Apărării Naționale ;

c) să studieze și să realizeze măsurile de apărare locală antiaeriană privind : amenajarea de spații de adăpostire în mine, canale, tunele și folosirea judicioasă a reliefului terenului pentru protecția cetățenilor ; executarea de mijloace individuale de protecție și a mijloacelor și dispozitivelor pentru camuflarea luminilor ; executarea degazării, dezactivării și dezinfectării mijloacelor de transport și tehnicii ; tratarea sanitară a personalului ;

d) să țină seama, în activitatea de dezvoltare și modernizare a căilor de comunicații, a mijloacelor de transport și telecomunicații civile, ca acestea să poată fi folosite și pentru satisfacerea nevoilor de apărare, în care scop lucrările respective vor fi avizate în prealabil de Ministerul Apărării Naționale.

ART. 126. Pe timp de război, ministerele, celelalte organe centrale ale administrației de stat, organele centrale cooperatiste și ale celorlalte organizații obștești, comitetele executive ale consiliilor populare județene și al municipiului București iau măsuri pentru refacerea operativă parțială sau totală a obiectivelor care au suferit distrugeri, în scopul asigurării funcționării lor continue.

TITLUL V

Pregătirea economiei naționale pentru apărare

ART. 127. Pregătirea economiei naționale pentru apărare cuprinde ansamblul de măsuri necesare a se lua din timp de pace, în cadrul pregătirii de mobilizare, în vederea valorificării întregului potențial economic al țării și subordonării acestuia, în caz de nevoie, efortului de apărare.

ART. 128. Comitetul de Stat al Planificării, în condițiile prevăzute la art. 11 alin. 1 din prezenta lege, elaborează propuneri pentru proiectul planului de mobilizare a economiei naționale pentru primul an de război.

ART. 129. Proiectul planului de mobilizare a economiei naționale cuprinde, pe ministere, celelalte organe centrale ale administrației de stat, comitete executive ale consiliilor populare județene și al municipiului București, sarcinile ce le revin pentru asigurarea necesităților forțelor armate, economiei naționale și populației pentru un an de război, precum și resursele ce se au în vedere pentru realizarea acestor sarcini.

ART. 130. Proiectul planului de mobilizare a economiei naționale și al bugetului de stat se întocmește pentru primul an al planului de perspectivă de dezvoltare a economiei naționale ca an de bază, iar anual se actualizează în măsura în care survin modificări în necesitățile forțelor armate sau în resursele și nevoile economiei naționale, care influențează gradul de asigurare a cererilor.

ART. 131. Proiectul planului de mobilizare a economiei naționale și al bugetului de stat elaborat de Consiliul de Miniștri se supune aprobării Consiliului Apărării. După aprobare, planul de mobilizare a economiei naționale va fi difuzat de către Comitetul de Stat al Planificării titularilor de plan în părțile ce îi privesc, pentru a fi desfășurat pe unități, în vederea luării măsurilor corespunzătoare.

ART. 132. Punerea în aplicare a planului de mobilizare a economiei naționale se aprobă de Marea Adunare Națională sau, după caz, de Consiliul de Stat, la propunerea Consiliului Apărării.

ART. 133. Ministerele, celelalte organe centrale ale administrației de stat și cooperatiste, comitetele executive ale consiliilor populare județene și al municipiului București, care, potrivit planului de mobilizare a economiei naționale, au sarcini pentru forțele armate în legătură cu producția și reparațiile de armament, muniții, tehnică de luptă și alte produse militare, asigurarea transporturilor militare, a legăturilor de telecomunicații, spitalizarea și tratamentul militarilor în spitale de zonă interioară, vor stabili capacitățile de mobilizare necesare pentru realizarea sarcinilor și vor lua măsuri din timp de pace, prin planurile de stat curente și de perspectivă, pentru asigurarea și menținerea acestora în stare de funcționare.

Constituie capacități de mobilizare :

a) *In industrie :*

— documentația, utilajele, instalațiile și suprafețele de producție, pregătite pentru a realiza fabricația și reparația de armament, muniții, tehnică de luptă și alte produse militare.

b) *In transporturi și telecomunicații :*

— documentația, mijloacele și instalațiile destinate a satisface în exclusivitate nevoile de transporturi și telecomunicații solicitate de forțele armate.

c) *Pentru ocrotirea sănătății :*

— documentația, utilajele, instalațiile, aparatura și instrumentarul, mijloacele sanitare și suprafețele din unitățile medico-sanitare, cercetare și producție, care participă la asigurarea asistenței medico-sanitare a răniților și bolnavilor proveniți din rîndul forțelor armate și a victimelor din rîndul populației.

ART. 134. Ministerele, celelalte organe centrale ale administrației de stat și comitetele executive ale consiliilor populare județene și al municipiului București

care, potrivit planului de mobilizare a economiei naționale, au sarcini pentru forțele armate și de asigurare medicală a victimelor din rîndul populației, vor lua măsuri de creare și păstrare a rezervelor de mobilizare prin prevederi în planurile de stat curente și de perspectivă, astfel :

a) *In industrie :*

— acumularea principalelor sortimente de materii prime, materiale, semifabricate și subansamble, echipament tehnologic complet, unele mașini și utilaje specializate, instalații complexe, aparatură de măsură și control și alte produse, care să asigure desfășurarea procesului de fabricație în timp de război la produsele militare.

b) *In transporturi și telecomunicații :*

— acumularea de materiale, aparatură, subansamble, piese de schimb și utilaje specifice ramurii, care să asigure realizarea sarcinilor ce le revin prin planul de mobilizare a economiei naționale.

c) *Pentru ocrotirea sănătății :*

— acumularea de aparatură, instrumentar medical, materiale sanitare consumabile, materii prime pentru medicamente și alte produse pentru completarea dotării unităților medico-sanitare care au sarcini de mobilizare și dotare a formațiilor spitalicești care se pun în funcție, la mobilizare, ca spitale de zonă interioară, cum și pentru producerea medicamentelor și materialelor sanitare necesare la război.

ART. 135. Nomenclatorul materialelor, grupelor de materiale și produse, Nomenclatorul grupelor de medicamente și produse tehnico-medicale, precum și nivelurile rezervelor de mobilizare, se aprobă odată cu planurile de stat curente și de perspectivă, la propunerea ministerelor, cu avizul Comitetului de Stat al Planificării.

ART. 136. Condițiile referitoare la crearea și păstrarea capacităților și rezervelor de mobilizare se vor reglementa prin hotărîre a Consiliului de Miniștri.

ART. 137. În timp de război, materiile prime, materialele și produsele industriale constituite, potrivit legii, în rezerve de stat pot fi folosite pentru satisfacerea nevoilor de apărare, cu aprobarea Consiliului Apărării, la propunerea Consiliului de Miniștri.

ART. 138. În vederea asigurării capacității de luptă a trupelor, ținîndu-se seama de necesitatea completării pierderilor și a consumurilor pe timp de război, Ministerul Apărării Naționale și Ministerul de Interne vor acumula din timp de pace, în cadrul rezervelor proprii, armament, muniții, tehnică de luptă și materiale.

Nomenclatorul și nivelurile acestor rezerve se vor propune de către Ministerul Apărării Naționale și Ministerul de Interne, fiecare în părțile ce le privesc, și se vor aproba de Consiliul Apărării, iar acumulările respective se vor realiza prin planurile de stat curente și de perspectivă.

ART. 139. Materialele perisabile ce se vor acumula în condițiile art. 138 și care depășesc posibilitățile de împrospătare în cadrul Ministerului Apărării Naționale și Ministerului de Interne se vor constitui ca rezervă, în custodie, la unitățile economice, în vederea împrospătării lor din producția curentă. Cantitățile de produse din această categorie vor fi stabilite de benefi-

ciari împreună cu Comitetul de Stat al Planificării și ministerele interesate, în funcție de posibilitățile de împrospătare.

ART. 140. În interesul apărării Republicii Socialiste România, a ordinii publice și a securității statului pot fi rechiziționate bunuri aparținînd organizațiilor socialiste de stat, organizațiilor cooperatiste ori altor organizații obștești, celorlalte persoane juridice, precum și persoanelor fizice, în conformitate cu dispozițiile legale privind rechizițiile.

ART. 141. Pentru asigurarea continuității activităților pe timp de război sau în alte situații excepționale, ministerele și celelalte organe centrale, toate organizațiile socialiste sînt obligate să stabilească din timp măsuri pentru pregătirea personalului care să înlocuiască pe cei chemați în forțele armate. Pe timp de război, contractul de muncă se poate desface la cererea salariaților organizațiilor socialiste, numai cu aprobarea celui ce angajează.

ART. 142. Ministerele, celelalte organe centrale ale administrației de stat, organele centrale cooperatiste și ale organizațiilor obștești, precum și comitetele executive ale consiliilor populare județene și al municipiului București, vor satisface cu prioritate, potrivit planului de stat, atît nevoile forțelor armate, cît și cererile furnizorilor de produse destinate sectorului de apărare.

ART. 143. Îndrumarea și controlul privind pregătirea economiei naționale pentru apărare se exercită de către :

a) Ministerul Apărării Naționale, cu privire la măsurile de pregătire de mobilizare luate de către ministere, celelalte organe centrale ale administrației de stat,

comitetele executive ale consiliilor populare județene și al municipiului București, precum și de unitățile subordonate acestora, pentru realizarea sarcinilor de plan privind asigurarea cererilor forțelor armate, întocmirea lucrărilor de mobilizare la locul de muncă, pregătirea teritoriului pentru nevoile operative ale forțelor armate și apărarea locală antiaeriană ;

b) Comitetul de Stat al Planificării, cu privire la îndeplinirea de către ministere, celelalte organe centrale ale administrației de stat, comitetele executive ale consiliilor populare județene și al municipiului București, precum și de unitățile subordonate acestora, a sarcinilor ce le revin pe linia pregătirii economiei naționale pentru mobilizare ;

c) Ministerul Finanțelor, pentru activitatea economico-financiară a ministerelor, celorlalte organe centrale ale administrației de stat, comitetelor executive ale consiliilor populare județene și al municipiului București, precum și a unităților subordonate acestora, pe linia pregătirii de mobilizare ;

d) Ministerul Sănătății, cu privire la îndeplinirea în domeniul său de activitate a acțiunilor și măsurilor privind pregătirea de mobilizare medico-sanitară ;

e) celelalte ministere și organe centrale ale administrației de stat sau cooperatiste, comitetele executive ale consiliilor populare județene și al municipiului București, cu privire la îndeplinirea de către unitățile subordonate a sarcinilor pe linia pregătirii de mobilizare.

ART. 144. Ministerul Apărării Naționale și Comitetul de Stat al Planificării prezintă Consiliului Apărării rapoarte privind stadiul pregătirii economiei naționale pentru apărare.

TITLUL VI

Asigurarea finanţării nevoilor de apărare

ART. 145. Cheltuielile necesare organizării, înzestrării, întreţinerii şi instruirii efectivelor, precum şi finanţării investiţiilor forţelor armate, se suportă din bugetul de stat, dacă prin lege nu se dispune altfel.

ART. 146. Mijloacele materiale şi financiare necesare gărzilor patriotice, activităţii de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei şi realizării măsurilor de apărare locală antiaeriană se asigură în condiţiile prevăzute de reglementările în vigoare.

ART. 147. Fondurile necesare realizării măsurilor pentru pregătirea operativă a teritoriului, creării capacităţilor şi rezervelor de mobilizare ce urmează a se folosi în timp de război se suportă din bugetul de stat.

ART. 148. Fondurile necesare asigurării transportului, depozitării, conservării, efectuării probelor de calitate şi manipulării rezervelor de mobilizare, precum şi cele legate de administrarea şi paza depozitelor în care acestea sînt constituite, se suportă din bugetul de stat.

În cazul în care materialele constituite în rezervele de mobilizare sînt păstrate în depozite comune cu cele destinate producţiei curente a organizaţiilor economice şi întreprinderilor, cheltuielile necesare depozitării, conservării, administrării şi pazei spaţiilor de depozitare se suportă din cheltuielile de producţie sau circulaţie ale organizaţiilor economice şi întreprinderilor.

ART. 149. Normele metodologice privind finanţarea constituirilor şi împrospătărilor, a cheltuielilor legate de depozitarea, administrarea şi conservarea materialelor rezervă de mobilizare, precum şi evidenţa contabilă şi de gestiune, se vor stabili de către Ministerul Finanţelor cu avizul Comitetului de Stat al Planificării.

TITLUL VII

Militarizarea unităţilor socialiste în timp de război

ART. 150. Unităţile socialiste de orice fel pot fi militarizate în timp de război oricînd interesele apărării naţionale a Republicii Socialiste România impun aceasta, în scopul desfăşurării în bune condiţii a întregii lor activităţi pentru realizarea tuturor sarcinilor de plan.

ART. 151. Prin *militarizarea unităţilor socialiste* se înţelege punerea sub regim de control, disciplină şi jurisdicţie militară a întregului personal al acestora, care va fi socotit mobilizat sau chemat pentru prestări de servicii, corespunzător situaţiei militare ce o are, astfel :

a) cei care sînt supuşi obligaţiilor militare sînt consideraţi mobilizaţi ;

b) cei care nu sînt supuşi obligaţiilor militare sînt consideraţi chemaţi pentru prestări de servicii, potrivit legii speciale.

Cei prevăzuţi la lit. a şi b de mai sus sînt consideraţi militari mobilizaţi în timp de război, cu gradele din evidenţa militară, numai în ceea ce priveşte aplicarea dispoziţiilor de la prezentul titlu.

În aceleaşi categorii intră şi personalul mobilizat pentru lucru ori cel chemat pentru prestări de servicii

conform legii rechiziţiilor, la unităţile socialiste nemilitarizate.

ART. 152. Militarizarea unităţilor socialiste se va face prin decret al Consiliului de Stat, la propunerea Ministerului Apărării Naţionale, aprobată de Consiliul Apărării.

Măsura prevăzută în alineatul precedent poate fi propusă de Ministerul Apărării Naţionale, din iniţiativă proprie, sau la propunerea ministerelor ori a altor organe centrale interesate.

ART. 153. Pe timpul militarizării lor, unităţile socialiste se află sub controlul Ministerului Apărării Naţionale, exercitat direct sau prin unităţile militare anume destinate.

ART. 154. Prin control se înţelege supravegherea întregii activităţi a unităţilor socialiste militarizate, precum şi a modului de asigurare a ordinii şi disciplinei, în scopul de a se crea toate condiţiile necesare pentru realizarea întocmai şi la timp a sarcinilor de plan ce le revin.

ART. 155. La unităţile socialiste militarizate se pot numi, la nevoie, comandanţi militari de către Ministerul Apărării Naţionale, cu aprobarea Consiliului Apărării.

ART. 156. Personalul unităţilor socialiste militarizate nu poate părăsi serviciul şi nici nu i se poate desface contractul de muncă din iniţiativa celui ce angajează, decît cu aprobarea organului militar care exercită controlul asupra activităţii unităţilor respective, pe baza propunerilor comandantului militar, acolo unde există, de acord cu organele de conducere respective.

Angajarea de personal nou se face cu avizul comandantului militar, iar acolo unde acesta nu există, cu acordul organului militar de control.

În cazuri bine motivate, comandantul militar sau organul militar de control poate cere pe cale ierarhică, Ministerului Apărării Naţionale, în interesul bunului mers al unităţii economice socialiste militarizate, schimbări de personal. Hotărîrea se va lua cu avizul prealabil al organului de conducere colectivă din unitatea respectivă şi al ministerului sau organului central de resort.

ART. 157. Pentru infracţiunile săvîrşite de personalul unităţilor socialiste militarizate în exerciţiul atribuţiilor de serviciu sau în legătură cu serviciul, competenţa de judecată revine tribunalelor militare, cu respectarea dispoziţiilor din Codul de procedură penală privitoare la competenţa după materie şi după calitatea persoanei.

Urmărirea penală poate începe numai la sesizarea comandantului militar, acolo unde există, sau a comandantului organului militar care exercită controlul şi se efectuează de aceştia sau de către ofiţerii cu cercetarea penală anume desemnaţi în acest scop.

Supravegherea activităţii de cercetare penală, punerea în mişcare a acţiunii penale şi trimiterea în judecată se efectuează de Procuratura militară, conform prevederilor Codului de procedură penală.

ART. 158. Organizarea şi funcţionarea unităţilor socialiste militarizate, măsurile privind asigurarea securităţii, ordinii şi disciplinei, sancţiunile şi modul lor de aplicare pentru personalul din unităţile militarizate, precum şi alte aspecte specifice, se stabilesc prin lege specială.

TITLUL VIII

Sancțiuni

ART. 159. Încălcarea prevederilor prezentei legi, în măsura în care constituie infracțiune, se pedepsește potrivit legii penale.

ART. 160. Constituie contravenții următoarele fapte săvîrșite de tinerii chemați la recrutare, recruți sau rezerviști :

a) neprezentarea în mod nejustificat a recrutului sau rezervistului la organul de evidență militară, pentru scoaterea din evidență ;

b) neprezentarea în mod nejustificat a recrutului sau rezervistului la organul de evidență militară în termenul de 5 zile de la data sosirii la noul domiciliu, pentru a fi luat în evidență, dar nu mai tîrziu de 10 zile de la data scoaterii din evidență ;

c) neprezentarea în mod nejustificat a recrutului sau rezervistului la data, ora și locul prevăzute în ordinul de chemare emis de centrul militar, pentru clarificarea situației militare ;

d) neanunțarea la organul de evidență militară, de către rezervist, cu 10 zile înaintea plecării, a absentării de la domiciliu pe o durată mai mare de 45 zile sau de către recrut a absentării de la domiciliu ori a schimbării reședinței pe o durată mai mare de 45 zile ;

e) pierderea adeverinței de recrutare din vina recrutului ;

f) pierderea livretului militar din vina rezervistului ;

g) neprezentarea în mod nejustificat a tînărului la recrutare la data, ora și locul stabilite în ordinul de

chemare, dacă fapta nu constituie infracțiune de sustragere de la recrutare ;

h) neprezentarea în termen legal a rezervistului pentru primirea sau viza livretului militar ;

i) încredințarea unei alte persoane a livretului militar, dacă aceasta nu s-a făcut cu scopul ca livretul militar să fie folosit fără drept.

Contravențiile prevăzute la lit. d, e și h se sancționează cu amendă de la 50 la 100 lei.

Contravențiile prevăzute la lit. a, b, c și f se sancționează cu amendă de la 50 la 200 lei.

Contravențiile prevăzute la lit. g și i se sancționează cu amendă de la 100 la 300 lei.

ART. 161. Constituie contravenții următoarele fapte săvîrșite de salariații organizațiilor socialiste :

a) neținerea evidenței militare a recruților și rezerviștilor conform dispozițiilor legale ;

b) neîntocmirea și netrimiterea în termenul cerut a tabelelor nominale cu tinerii care urmează să fie recrutați sau omiterea unor tineri de pe aceste tabele ;

c) neînmînarea în termen a ordinelor de chemare tinerilor, recruților și rezerviștilor ;

d) netrimiterea în termenul stabilit a dovezilor de primire a ordinelor de chemare ;

e) necomunicarea în termenul stabilit a schimbărilor survenite în datele de evidență ale recruților și rezerviștilor ;

f) angajarea în serviciu a recruților fără a fi luați în evidență de către organele de evidență militară în raza cărora domiciliază sau își au reședința ori a rezerviștilor fără a fi luați în evidență de către organele de evidență militară în raza cărora domiciliază ;

g) necomunicarea în termen la centrele militare a numelui și celorlalte date personale ale elevilor și studenților exmatriculați care au întrerupt studiile fără o justificare legală sau care au rămas a doua oară repetenți.

Contravențiile prevăzute la lit. b, d și e se sancționează cu amendă de la 50 la 150 lei.

Contravențiile prevăzute la lit. a, c, f și g se sancționează cu amendă de la 100 la 300 lei.

Sancțiunile prevăzute în prezentul articol se aplică salariaților desemnați de conducerea organizațiilor socialiste cu ținerea evidenței militare, cu înmînarea ordinelor de chemare, celor care răspund de angajarea personalului, precum și celor însărcinați, potrivit legii, să facă diferite comunicări privind evidența militară, care au săvîrșit contravenția.

Pentru săvîrșirea acelorași fapte, personalul organelor miliției se pedepsește disciplinar de către șefii ierarhici.

ART. 162. Contravențiile se constată de ofițerii, subofițerii și salariații centrelor militare anume împuterniciți de comandantul centrului militar, precum și de șefii posturilor, birourilor, secțiilor sau serviciilor de miliție cu sarcini de evidență militară. Agentul constatator aplică și sancțiunea.

Plîngerea împotriva procesului-verbal de constatare a contravenției se rezolvă de către comandantul centrului militar.

Dispozițiile prezentului articol se întregesc cu prevederile Legii nr. 32/1968 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor, care se aplică în mod corespunzător.

TITLUL IX

Dispoziții finale

ART. 163. Decretul nr. 468/1957 pentru reglementarea îndeplinirii serviciului militar, modificat prin decretele nr. 80/1960 și nr. 693/1963, republicat în Buletinul Oficial nr. 17 din 24 noiembrie 1964, modificat prin decretele nr. 726/1965 și nr. 711/1966; Decretul nr. 765/1968 privind constituirea, organizarea și funcționarea gărzilor patriotice; Hotărîrea Consiliului de Miniștri nr. 361/1954 pentru reglementarea operațiunilor de recrutare, pregătirea recruților pentru încorporare și a încorporării acestora; Hotărîrea Consiliului de Miniștri nr. 535/1957 pentru stabilirea atribuțiilor și normelor generale de organizare și funcționare a comisariatelor militare, precum și orice alte dispoziții contrare prezentei legi, se abrogă.

ART. 164. Prezenta lege intră în vigoare la data de 31 martie 1973.

LEGEA Nr. 33
din 13 noiembrie 1968
privind pregătirea tineretului pentru apărarea patriei

Publicată în B. Of. nr. 149 din 15 noiembrie 1968

Apărarea patriei, a cuceririlor revoluţionare ale poporului muncitor, este îndatorirea supremă a tuturor cetăţenilor Republicii Socialiste România.

În condiţiile existenţei imperialismului — pericol permanent pentru pacea şi securitatea popoarelor — întărirea capacităţii de apărare a ţării, adoptarea tuturor măsurilor necesare pentru a putea da riposta cuvenită uneltirilor agresive ale reacţiunii internaţionale, reprezintă o sarcină primordială a statului nostru socialist.

Ţinînd seama de durata redusă a stagiului militar obligatoriu, în scopul asigurării unor forme organizate de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei, pentru însuşirea unor cunoştinţe şi deprinderi militare, tehnice şi sanitare, pentru educarea lui în spiritul disciplinei şi ordinii, al patriotismului socialist şi internaţionalismului proletar, al abnegaţiei în apărarea independenţei şi suveranităţii naţionale, a cauzei socialismului şi păcii,

Marea Adunare Naţională a Republicii Socialiste România adoptă prezenta lege.

CAPITOLUL I
DISPOZIŢII GENERALE

ART. 1. În Republica Socialistă România se organizează activitatea de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei, la care au datoria patriotică să participe tineri — băieţi şi fete — cetăţeni ai Republicii Socialiste România.

ART. 2. Activitatea de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei cuprinde instruirea militară generală, cunoaşterea armelor de nimicire în masă şi protecţia împotriva lor, apărarea locală antiaeriană, pregătirea sanitară şi de prim ajutor, precum şi pregătirea de specialitate în cadrul unor cercuri tehnico-aplicative.

ART. 3. Conducerea activităţii de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei se exercită de Uniunea Tineretului Comunist cu sprijinul Ministerului Forţelor Armate, Ministerului Afacerilor Interne, Consiliului Securităţii Statului, Ministerului Învăţămîntului, Ministerului Sănătăţii, Consiliului Naţional pentru Educaţie Fizică şi Sport, Uniunii Naţionale a Cooperativelor Agricole de Producţie, Comitetului pentru Problemele Administraţiei Locale şi al comitetelor executive ale consiliilor populare.

CAPITOLUL II
ORGANIZAREA ACTIVITĂŢII DE PREGĂTIRE A TINERETULUI PENTRU APĂRAREA PATRIEI

ART. 4. Activitatea de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei are o durată de 2 ani şi cuprinde tinerii — băieţi şi fete — în vîrstă de la 18 la 20 de ani. *)

---

*) A se vedea art. 118 din Legea nr. 14/1972. (Vezi pag. 124.) — N.R.

Organizarea și desfășurarea acestei activități sînt reglementate prin instrucțiuni ale Comitetului Central al Uniunii Tineretului Comunist și Ministerului Forțelor Armate.

Programul de pregătire a elevilor și studenților se va include în orarul activității școlare ; pregătirea tineretului salariat se desfășoară în afara orelor de producție.

ART. 5. Tinerii care au îndeplinit serviciul militar pot să-și continue pregătirea în cadrul unor cercuri tehnico-aplicative.

Studenții și elevii școlilor de specializare postliceală pot participa la activitatea de pregătire în cadrul unor forme adecvate pentru însușirea de cunoștințe tehnico-aplicative.

ART. 6. Pregătirea tineretului pentru apărarea patriei se desfășoară în centre de pregătire organizate pe lîngă întreprinderi, instituții, organizații economice, unități de învățămînt, comune sau pe grupe de întreprinderi, instituții sau organizații economice. În cadrul centrelor, tinerii sînt organizați pe detașamente și grupe.

Numărul centrelor de pregătire și al detașamentelor se stabilește de organele teritoriale ale Uniunii Tineretului Comunist și Ministerului Forțelor Armate, împreună cu comitetele executive ale consiliilor populare, iar în licee, împreună cu inspectoratele școlare județene și al municipiului București.

De asemenea, pregătirea tineretului se desfășoară și în cercuri tehnico-aplicative organizate pe lîngă unități militare. În măsura asigurării bazei materiale corespunzătoare, asemenea cercuri se pot organiza și pe lîngă întreprinderi și unități de învățămînt.

ART. 7. Centrele de pregătire, detașamentele și grupele sînt comandate de ofițeri, subofițeri și gradați din

rezervă selecționați din rîndul salariaților organizației socialiste pe lîngă care funcționează centrul de pregătire ;

— la comune comandanții sînt selecționați din rîndul personalului didactic sau al altor salariați ;

— comandanții de grupe pot fi selecționați și din rîndul tinerilor care au obținut rezultate bune în pregătirea pentru apărarea patriei.

Comandanții centrelor de pregătire, ai detașamentelor și grupelor sînt numiți de centrele militare județene și organizațiile Uniunii Tineretului Comunist. Activitatea comandanților se va desfășura în afara obligațiilor de serviciu, fără plată, în cadrul îndatoririlor lor de ofițeri, subofițeri și gradați din rezervă.

Comandanții centrelor de pregătire execută anual convocări de scurtă durată pentru instruire metodică. Instruirea se organizează de Ministerul Forțelor Armate.

ART. 8. Cercurile tehnico-aplicative organizate pe lîngă unitățile militare sînt conduse de ofițeri, subofițeri și gradați activi. Celelalte cercuri sînt conduse de ofițeri și subofițeri din rezervă.

ART. 9. Comitetul Central al Uniunii Tineretului Comunist în colaborare cu Ministerul Forțelor Armate și Ministerul Învățămîntului organizează, în timpul vacanței de vară, tabere speciale pentru elevii din licee selecționați pentru a fi comandanți de grupe. Pentru organizarea acestor tabere se folosesc gratuit internatele și căminele unor instituții de învățămînt.

Aceste tabere se organizează și funcționează potrivit normelor legale cu privire la taberele de pregătire sportivă. Cheltuielile pentru organizarea și funcționarea acestor tabere vor fi incluse și suportate din bugetul

Comitetului Central al Uniunii Tineretului Comunist. Elevii sînt scutiți de plata oricăror contribuții.

ART. 10. Pentru participarea la activitățile practice de pregătire pentru apărarea patriei, care cer eforturi fizice, tinerii se vor prezenta, în prealabil, la vizita medicală în cadrul cabinetelor medicale din întreprinderi, instituții, organizații economice, unități de învățămînt sau circumscripții sanitare. Vizita medicală va consta din examenul clinic general, din care să rezulte că tînărul este apt pentru a participa la aceste activități.

CAPITOLUL III

DREPTURI ŞI ÎNDATORIRI

ART. 11. Tinerii care obțin rezultate bune la pregătirea pentru apărarea patriei primesc diplome, insigne şi alte stimulente. Cei care au frecventat cercurile tehnico-aplicative de paraşutism sau de zbor cu şi fără motor primesc şi brevete sau certificate. Tinerii (băieți) evidențiați în pregătire au prioritate la selecționarea în şcolile de ofițeri, de maiştri militari şi subofițeri activi, precum şi la alegerea armei la încorporare, în raport cu nevoile şi posibilitățile Ministerului Forțelor Armate, Ministerului Afacerilor Interne şi Consiliului Securității Statului.

ART. 12. Tinerii au îndatorirea de a participa cu regularitate la desfăşurarea programului de pregătire pentru apărarea patriei, de a-şi însuşi cunoştințe şi deprinderi militare, tehnice şi sanitare, de a respecta disciplina şi ordinea, de a îngriji cu răspundere armamentul şi materialele încredințate.

În timpul programului de pregătire, comandanții şi tinerii vor purta bască şi, facultativ, bluză sau uniformă.

ART. 13. Pe timpul instruirii metodice, comandanții centrelor de pregătire vor primi pentru această perioadă salariu, diurnă de delegare, cheltuieli de transport şi cheltuieli de cazare de la instituțiile şi întreprinderile din care fac parte, potrivit dispozițiilor legale în vigoare privitoare la drepturile angajaților aflați în delegare în interes de serviciu.

ART. 14. Ofițerii şi subofițerii din rezervă care activează în centrele de pregătire au prioritate la înaintarea în grad, iar cei cu merite deosebite vor putea fi înaintați în grad fără efectuarea concentrărilor prevăzute de Statutul corpului ofițerilor sau de Statutul corpului subofițerilor.

CAPITOLUL IV

ATRIBUȚIILE ORGANELOR DE STAT CU PRIVIRE LA ACTIVITATEA DE PREGĂTIRE A TINERETULUI PENTRU APĂRAREA PATRIEI

ART. 15. Ministerul Forțelor Armate asigură armamentul, muniția, precum şi materialele de întreținere necesare pregătirii tineretului pentru apărarea patriei.

ART. 16. Armele destinate pregătirii tineretului pentru apărarea patriei, materialele de întreținere, precum şi muniția pentru armele de calibru redus, se predau spre păstrare de organele Ministerului Forțelor Armate şi ale Ministerului Afacerilor Interne, organizațiilor so-

cialiste pe lîngă care funcţionează centrele de pregătire, iar în comune, organelor de miliţie.

Organele primitoare asigură păstrarea armamentului în încăperi amenajate în acest scop, precum şi paza necesară. Comitetele executive ale consiliilor populare comunale vor sprijini asigurarea şi amenajarea spaţiilor corespunzătoare.

ART. 17. Comitetele executive ale consiliilor populare, la solicitarea organizaţiilor Uniunii Tineretului Comunist, stabilesc terenuri ce pot fi folosite de centrele de pregătire pentru instruirea practică a tineretului. Aceste terenuri se folosesc fără plată.

ART. 18. Amenajarea terenurilor de instruire, a poligoanelor şi a pistei cu obstacole, confecţionarea aparaturii necesare instrucţiei focului, materialele pentru pregătirea sanitară şi de prim ajutor şi alte materiale se asigură de către organizaţiile socialiste pe lîngă care funcţionează centrele de pregătire, de acord cu comitetele executive ale consiliilor populare. În comune, materialele pentru pregătirea sanitară şi de prim ajutor se asigură de direcţiile sanitare judeţene şi a municipiului Bucureşti.

ART. 19. Comitetele executive ale consiliilor populare comunale, organele de miliţie, organizaţiile socialiste şi unităţile de învăţămînt vor sprijini organele Uniunii Tineretului Comunist şi cele militare la întocmirea evidenţei nominale a tinerilor care urmează să participe la pregătirea pentru apărarea patriei.

ART. 20. Înzestrarea centrelor de pregătire cu manuale, broşuri, hărţi şi altele asemenea se asigură de Ministerul Forţelor Armate.

ART. 21. Ministerul Industriei Construcţiilor de Maşini va organiza, cu începere din anul 1969, fabricarea armelor de calibru redus, a busolelor şi a altor materiale, în condiţiile stabilite de comun acord cu Ministerul Forţelor Armate.

ART. 22. Ministerul Industriei Uşoare va organiza producţia de băşti şi uniforme. Desfacerea acestora se face prin reţeaua comercială cu amănuntul.

ART. 23. Comitetul de Stat al Planificării şi Ministerul Finanţelor vor suplimenta, pentru anul 1968, planurile de aprovizionare tehnico-materială şi de cheltuieli ale Ministerului Forţelor Armate, Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Învăţămîntului şi Ministerului Sănătăţii, corespunzător sarcinilor ce rezultă din prezenta lege.

CAPITOLUL V

DISPOZIŢII TRANZITORII ŞI FINALE

ART. 24. Organizarea centrelor de pregătire, a cercurilor tehnico-aplicative şi a taberelor, conţinutul programelor, mişcarea armamentului şi muniţiei, asistenţa medicală, luarea în evidenţă a tinerilor, precum şi alte probleme legate de aplicarea prevederilor prezentei legi, se stabilesc prin instrucţiuni şi regulamente emise de organele centrale interesate.

DECRETUL Nr. 544

din 30 decembrie 1972

privind apărarea locală antiaeriană în Republica Socialistă România

Publicat în B. Of. nr. 162 din 30 decembrie 1972

Consiliul de Stat al Republicii Socialiste România decretează :

ART. 1. Apărarea locală antiaeriană se organizează în scopul asigurării desfășurării normale a activităților economice, politice, sociale și de ducere a acțiunilor de luptă în timp de război și pentru protecția cetățenilor și a bunurilor materiale de orice natură împotriva efectelor armelor de nimicire în masă și ale armelor obișnuite.

ART. 2. Apărarea locală antiaeriană are următoarele misiuni principale :

a) prevenirea cetățenilor despre pericolul atacurilor din aer, prin înștiințare și alarmare ;

b) protecția cetățenilor împotriva efectelor armelor de nimicire în masă și ale armelor obișnuite, prin mijloace individuale, adăpostire, dispersare și evacuare ;

c) protecția bunurilor materiale de orice natură, prin dispersare, evacuare, mascarea obiectivelor importante, camuflarea luminilor și alte măsuri tehnice și organizatorice care să asigure funcționarea neîntreruptă a economiei naționale în timp de război ;

d) pregătirea unităților militare și a formațiilor civile de apărare locală antiaeriană, precum și a cetățenilor ;

e) limitarea și lichidarea urmărilor atacurilor din aer, participarea la restabilirea capacității de producție a organizațiilor economice, întreprinderilor și instituțiilor de stat, cooperatiste și obștești ;

f) participarea la acțiunile de localizare și înlăturare a urmărilor provocate de calamități naturale și catastrofe.

ART. 3. Apărarea locală antiaeriană se realizează în concordanță cu celelalte măsuri de pregătire pentru apărarea teritoriului țării și cu cerințele activităților productive și sociale care se desfășoară în timp de război și se aplică în raport cu importanța localităților și organizațiilor socialiste.

Împărțirea localităților pe categorii, după importanța lor pentru apărarea locală antiaeriană, se stabilește prin hotărîre a Consiliului de Miniștri.

ART. 4. Șeful apărării locale antiaeriene în Republica Socialistă România este ministrul apărării naționale, care conduce, îndrumă și controlează activitatea de apărare locală antiaeriană.

În acest scop, se organizează, în cadrul Ministerului Apărării Naționale, Comandamentul apărării locale antiaeriene.

ART. 5. Șefii apărării locale antiaeriene a ministerelor și celorlalte organe centrale ale administrației de stat, cooperatiste și obștești sînt conducătorii acestora.

Ei poartă răspunderea pentru îndeplinirea măsurilor de apărare locală antiaeriană în sfera lor de activitate, pentru toate unităţile ce le sînt subordonate.

ART. 6. La ministere şi celelalte organe centrale ale administraţiei de stat, cooperatiste şi obşteşti se organizează servicii sau birouri de apărare locală antiaeriană, care sînt subordonate şefilor apărării locale antiaeriene.

Ministerele şi celelalte organe centrale ale administraţiei de stat, cooperatiste şi obşteşti, la care se organizează servicii sau birouri de apărare locală antiaeriană, se stabilesc prin hotărîre a Consiliului de Miniştri.

ART. 7. Şefii apărării locale antiaeriene a organizaţiilor economice, întreprinderilor şi instituţiilor de stat, cooperatiste şi obşteşti, sînt conducătorii acestora. Ei poartă răspunderea pentru îndeplinirea măsurilor de apărare locală antiaeriană în unităţile pe care le conduc.

ART. 8. Şefii apărării locale antiaeriene a judeţelor, municipiilor, sectoarelor municipiului Bucureşti, oraşelor şi comunelor sînt preşedinţii comitetelor executive ale consiliilor populare respective. Aceştia răspund de executarea măsurilor de apărare locală antiaeriană pe teritoriul unde îşi desfăşoară activitatea, inclusiv la organizaţiile economice, întreprinderile şi instituţiile subordonate ministerelor, celorlalte organe centrale ale administraţiei de stat, cooperatiste şi obşteşti, aflate pe teritoriul judeţelor, municipiilor, sectoarelor municipiului Bucureşti, oraşelor şi comunelor respective.

ART. 9. La judeţe, municipii, sectoarele municipiului Bucureşti, oraşe, comune, organizaţii economice,

întreprinderi şi instituţii de stat, cooperatiste şi obşteşti se organizează state majore de apărare locală antiaeriană, care sînt subordonate şefilor apărării locale antiaeriene.

ART. 10. La ministere, celelalte organe centrale ale administraţiei de stat, la comitetele executive ale consiliilor populare judeţene, municipale, ale sectoarelor municipiului Bucureşti, oraşelor şi comunelor, precum şi la organizaţiile economice, întreprinderile şi instituţiile de stat, cooperatiste şi obşteşti cu peste 200 salariaţi permanenţi, se organizează formaţii civile de apărare locală antiaeriană.

În formaţiile civile de apărare locală antiaeriană se încadrează cetăţeni valizi şi anume: bărbaţi în vîrstă de la 16 la 60 ani şi femei de la 16 la 55 ani, fără obligaţii militare, precum şi rezervişti din clasa a III-a, din ultimele două contingente supuse obligaţiilor militare.

În formaţiile civile de apărare locală antiaeriană nu se încadrează personalul din gărzile patriotice, tinerii cuprinşi la pregătirea tineretului pentru apărarea patriei, precum şi femeile gravide sau cu copii pînă la 6 ani.

ART. 11. Atribuţiile ce revin ministerelor, celorlalte organe centrale ale administraţiei de stat, cooperatiste şi obşteşti, organizaţiilor economice, întreprinderilor şi instituţiilor de stat, cooperatiste şi obşteşti, pentru îndeplinirea măsurilor de apărare locală antiaeriană, se stabilesc prin hotărîre a Consiliului de Miniştri.

ART. 12. În vederea aplicării măsurilor de apărare locală antiaeriană, cetăţenii au următoarele obligaţii:

a) să participe la pregătirea pentru apărarea locală antiaeriană ;

b) să-şi procure, contra cost, masca contra gazelor şi trusa sanitară antichimică. Modul în care se asigură mijloacele de protecţie individuală pentru cetăţeni şi personalul organizaţiilor economice, întreprinderilor şi instituţiilor de stat, cooperatiste şi obşteşti se stabileşte prin hotărîre a Consiliului de Miniştri ;

c) să-şi amenajeze spaţii de adăpostire la construcţia sau pe terenul proprietate personală ; să participe prin muncă şi contribuţie bănească la realizarea de adăposturi de interes colectiv pentru apărarea locală antiaeriană, în cadrul lucrărilor ce se execută potrivit Legii organizării contribuţiei băneşti şi în muncă pentru efectuarea unor lucrări de interes obştesc ;

d) să participe la acţiunile de limitare şi lichidare a urmărilor atacurilor din aer, la localizarea şi înlăturarea urmărilor provocate de calamităţi naturale şi catastrofe ;

e) să aducă la îndeplinire orice alte măsuri stabilite de organele de apărare locală antiaeriană în timp de război.

ART. 13. Protecţia populaţiei prin adăpostire se asigură în funcţie de importanţa localităţilor, organizaţiilor economice, întreprinderilor şi instituţiilor de stat, cooperatiste şi obşteşti, prin folosirea proprietăţilor naturale ale terenului şi adăposturilor existente, cît şi prin construirea şi amenajarea de adăposturi în timp de pace.

Localităţile, categoriile de construcţii şi condiţiile în care se amenajează adăposturi de apărare locală antiaeriană se stabilesc prin hotărîre a Consiliului de Miniştri.

ART. 14. Pregătirea pentru apărarea locală antiaeriană se execută de către: şefii apărării locale antiaeriene ; personalul din serviciile, birourile, statele majore şi formaţiile civile de apărare locală antiaeriană ; personalul din unităţile militare şi formaţiunile Ministerului Apărării Naţionale şi ale Ministerului de Interne, din gărzile patriotice, detaşamentele de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei şi formaţiile de Cruce Roşie, precum şi de către salariaţii organizaţiilor socialiste, studenţi, elevi şi alte categorii de cetăţeni.

La judeţe, municipii, oraşe, organizaţii economice, întreprinderi şi instituţii de stat, cooperatiste şi obşteşti se organizează periodic aplicaţii de apărare locală antiaeriană.

ART. 15. Pentru reducerea efectelor atacurilor din aer, se execută dispersarea şi evacuarea unei părţi din personalul ministerelor, celorlalte organe centrale şi locale ale administraţiei de stat, organizaţiilor economice, întreprinderilor şi instituţiilor de stat, cooperatiste şi obşteşti, a unor categorii de cetăţeni, a unor bunuri materiale, precum şi a unor obiecte ce reprezintă valori artistice, istorice, culturale sau documentare.

Localităţile din care se execută dispersarea şi evacuarea se stabilesc de Consiliul de Miniştri, potrivit planului de dispersare şi evacuare a populaţiei, aprobat de Consiliul Apărării Republicii Socialiste România.

Trecerea la executarea acţiunii de dispersare şi evacuare se hotărăşte de către Consiliul Apărării Republicii Socialiste România.

ART. 16. La acţiunile de limitare şi lichidare a urmărilor atacurilor din aer, precum şi la localizarea

și înlăturarea urmărilor provocate de calamități naturale și catastrofe, participă: unitățile militare și formațiile civile de apărare locală antiaeriană; organele miliției; unitățile și formațiunile de pompieri; alte unități și formațiuni ale Ministerului Apărării Naționale și ale Ministerului de Interne; gărzile patriotice și detașamentele de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei, în funcție de misiunile și situația acestora; formațiile de Cruce Roșie; salariații organizațiilor socialiste; studenții, elevii și ceilalți cetățeni apți de muncă.

ART. 17. Asigurarea materială, precum și a mijloacelor financiare necesare măsurilor de apărare locală antiaeriană, se realizează de Ministerul Apărării Naționale, ministere, celelalte organe centrale și locale ale administrației de stat, cooperatiste și obștești, organizațiile economice, întreprinderile și instituțiile de stat, cooperatiste și obștești, în condițiile ce se stabilesc de Consiliul de Miniștri.

ART. 18. Ministrul apărării naționale — șeful apărării locale antiaeriene în Republica Socialistă România, prezintă periodic informări Consiliului Apărării Republicii Socialiste România, cu privire la principalele probleme de apărare locală antiaeriană.

ART. 19. Decretul nr. 127/1958 privind organizarea și funcționarea apărării locale antiaeriene, precum și orice alte dispoziții contrare prevederilor prezentului decret, se abrogă.

LEGEA Nr. 58

din 26 decembrie 1968

pentru organizarea judecătorească

Publicată în B. Of. nr. 169 din 27 decembrie 1968

TITLUL I

Dispoziții generale

ART. 1. În Republica Socialistă România justiția se înfăptuiește prin instanțele judecătorești.

Instanțele judecătorești au sarcina să apere orînduirea socială și de stat, drepturile și interesele legitime ale persoanelor și să asigure respectarea legilor de către organele statului, instituțiile, întreprinderile și organizațiile economice de stat, organizațiile cooperatiste și celelalte organizații obștești, de către toți cetățenii, precum și de către orice alte persoane fizice sau juridice.

Prin activitatea de judecată instanțele judecătorești educă pe cetățeni în spiritul devotamentului față de patrie, al respectării legilor și regulilor de conviețuire socială, al grijii deosebite pentru proprietatea socialistă, al atitudinii corecte față de îndatoririle cetățenești.

ART. 2. Sarcinile instanțelor judecătorești se realizează prin :

a) judecarea pricinilor civile ;

b) judecarea pricinilor penale ;

c) judecarea oricăror alte pricini date în competența lor.

În cazurile determinate prin lege, instanțele judecătorești exercită controlul asupra hotărîrilor organelor administrative sau obștești cu activitate jurisdicțională.

Instanțele judecătorești judecă cererile celor vătămați în drepturile lor prin acte administrative, putînd să se pronunțe, în condițiile legii, și asupra legalității acestor acte.

ART. 3. Judecînd pricinile civile, instanțele judecătorești asigură constatarea și realizarea drepturilor persoanelor fizice și persoanelor juridice.

Aplicînd pedepse ori alte măsuri prevăzute de legea penală, instanțele judecătorești urmăresc îndreptarea și reeducarea infractorilor, precum și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni.

ART. 4. Pentru îndeplinirea sarcinilor ce le revin, instanțele judecătorești pot cere concursul organelor procuraturii și celor ale miliției, organelor administrației de stat, întreprinderilor și organizațiilor economice de stat, organizațiilor cooperatiste și celorlalte organizații obștești.

Organele și organizațiile arătate în alineatul precedent au obligația ca, în cadrul atribuțiilor lor, să dea instanțelor judecătorești concursul solicitat.

ART. 5. În cazurile prevăzute de lege, judecata se face cu participarea asesorilor populari.

ART. 6. În activitatea de judecată, judecătorii și asesorii populari sînt independenți și se supun numai legii.

ART. 7. Justiția în Republica Socialistă România se înfăptuiește în mod egal pentru toate persoanele.

ART. 8. În desfășurarea procesului se folosește limba română.

În unitățile administrativ-teritoriale locuite și de populație de altă naționalitate decît cea română se asigură folosirea limbii materne a acelei populații.

Părților care nu vorbesc limba în care se desfășoară procedura judiciară li se asigură posibilitatea de a lua cunoștință de piesele dosarului, precum și dreptul de a vorbi în instanță și a pune concluzii prin interpret.

ART. 9. Dreptul de apărare al părților este garantat în tot cursul procesului.

Realizarea acestui drept este asigurată prin modul cum sînt organizate și funcționează instanțele judecătorești, prin dispozițiile procedurale prevăzute de lege, precum și prin asistența judiciară.

ART. 10. Judecata se desfășoară în ședință publică, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

ART. 11. Hotărîrile instanțelor judecătorești se pronunță în numele legii.

TITLUL II
Instanțele judecătorești

CAPITOLUL I
DISPOZIȚII COMUNE

ART. 12. Instanțele judecătorești sînt :

a) judecătoriile ;

b) tribunalele județene ;

c) tribunalele militare de mari unități ;

d) tribunalele militare teritoriale;
e) Tribunalul Suprem.

Tribunalele județene și tribunalele militare teritoriale pot avea mai multe secții.

ART. 13. Fiecare instanță se încadrează cu numărul necesar de judecători și este condusă de un președinte, care exercită și atribuții de administrație.

Președinții tribunalelor județene și ai tribunalelor militare sînt ajutați de vicepreședinți. Ministerul Justiției poate stabili judecătoriile la care președinții sînt ajutați de vicepreședinți.

ART. 14. Secțiile tribunalelor județene și ale tribunalelor militare teritoriale sînt conduse de cîte un președinte de secție.

Președinții tribunalelor repartizează judecătorii pe secții și desemnează pe aceia dintre ei care urmează a îndeplini, potrivit legii, și alte atribuții.

ART. 15. Completul de judecată este prezidat, după caz, de președintele sau vicepreședintele instanței, ori de președintele secției, atunci cînd aceștia participă la judecată. În celelalte cazuri, completul de judecată este prezidat de către judecătorul desemnat de președintele instanței sau al secției.

Președintele și vicepreședintele pot prezida orice complet de judecată al instanței.

ART. 16. Hotărîrile instanțelor judecătorești se iau cu majoritatea voturilor membrilor completului de judecată.

În cazul în care completul de judecată este format din 2 judecători, iar aceștia nu ajung la un acord, pricina se judecă din nou în complet de divergență.

ART. 17. La instanțele judecătorești funcționează personal auxiliar, administrativ și de serviciu.

ART. 18. Sediile judecătoriilor și ale tribunalelor județene precum și numărul secțiilor acestor tribunale se stabilesc de Ministerul Justiției.

Sediile instanțelor militare și numărul secțiilor tribunalelor militare teritoriale se stabilesc de Ministerul Justiției, cu acordul Ministerului Forțelor Armate.

ART. 19. Mijloacele materiale necesare pentru buna funcționare a judecătoriilor și tribunalelor județene sînt asigurate din bugetul Ministerului Justiției. Pentru tribunalele militare, aceste mijloace se asigură de Ministerul Forțelor Armate.

La Tribunalul Suprem, mijloacele materiale pentru buna funcționare a instanței sînt asigurate din bugetul acestui tribunal.

ART. 20. Activitatea administrativă a judecătoriilor, tribunalelor județene și a tribunalelor militare, prin care se asigură buna desfășurare a activității de judecată și punerea în executare a hotărîrilor, poate fi verificată de organele ierarhic superioare.

Soluțiile date în procese se verifică numai după ce hotărîrile rămîn definitive.

CAPITOLUL II

JUDECĂTORIILE

ART. 21. Judecătoriile funcționează în fiecare județ și în municipiul București.

Numărul judecătoriilor și raza teritorială a acestora se stabilesc prin hotărîre a Consiliului de Miniștri, ți-

nîndu-se seama de cerințele unei bune administrări a justiției.

ART. 22. Judecătoriile judecă în primă instanță toate pricinile, în afară de acelea date prin lege în competența tribunalelor, iar în ultimă instanță, pricinile anume prevăzute prin lege.

Ministerul Justiției poate dispune ca, în municipiul București, pricinile privind infracțiuni flagrante să fie judecate numai la anumite judecătorii.

ART. 23.*) Pricinile și cererile de competența judecătoriilor se judecă în complet format din 2 judecători. În caz de divergență, instanța se completează cu președintele sau vicepreședintele judecătoriei ori cu un judecător desemnat de președinte.

Pricinile privind infracțiuni împotriva protecției muncii, litigiile de muncă și alte pricini sau cereri prevăzute de lege se judecă în complet format dintr-un judecător și 2 asesori populari.

Completele de judecată se compun cu asesori populari chiar dacă numai una dintre infracțiuni sau pricini ori dintre cererile formulate intră în prevederile alin. 2.

Se judecă de un singur judecător :

1. *în materie civilă :*

a) cererile introduse pe cale principală, referitoare la pensii de întreținere ; litigiile patrimoniale în care, potrivit legii, procedura de împăciuire în fața comisiei de judecată este obligatorie ; acțiunile posesorii ; cererile privind înregistrările în registrele de stare civilă ; plîngerile împotriva încheierilor de aprobare a proceselor-verbale de constatare a contravențiilor vamale ; luarea unor măsuri asigurătorii sau a unor măsuri vremelnice în cazuri urgente ; cererile de orice fel referitoare la popriri ;

b) pricinile și cererile care, potrivit legii, se soluționează de judecătorii în ultimă instanță, cu excepția litigiilor de muncă, pentru care completul se formează potrivit alin. 2 ;

c) cererile și căile de atac de competența judecătoriilor, în legătură cu pricinile arătate la lit. a și b ;

2. *în materie penală :*

a) pricinile privind infracțiunile pentru care acțiunea penală se pune în mișcare la plîngerea prealabilă a persoanei vătămate, în cazul în care, potrivit legii, procedura de împăciuire în fața comisiei de judecată este obligatorie ;

b) pricinile privind alte infracțiuni decît cele arătate la lit. a, pentru care legea prevede pedeapsa închisorii de cel mult 2 ani sau o pedeapsă mai ușoară ;

c) cererile și căile de atac de competența judecătoriilor, în legătură cu pricinile arătate la lit. a și b ;

d) cererile de reabilitare și cererile sau propunerile de liberare condiționată, atunci cînd pedeapsa aplicată nu depășește 5 ani.

În caz de indivizibilitate sau conexitate, chiar dacă numai una dintre cereri sau infracțiuni nu întrunește condițiile prevăzute în alineatul precedent, completele de judecată se compun potrivit dispozițiilor alin. 1 sau 2, după caz.

*) Textul art. 23 este redat astfel cum a fost modificat prin Decretul nr. 84/1973 (N.R.).

CAPITOLUL III

TRIBUNALELE JUDEŢENE

ART. 24. În fiecare judeţ funcţionează un tribunal judeţean, iar în municipiul Bucureşti, un tribunal avînd aceeaşi competenţă materială ca şi tribunalele judeţene, denumit Tribunalul municipiului Bucureşti.

ART. 25.*) Tribunalele judeţene şi Tribunalul municipiului Bucureşti judecă în primă instanţă pricinile date prin lege în competenţa lor.

Ca instanţă de recurs, tribunalele judeţene şi Tribunalul municipiului Bucureşti judecă :

— recursurile împotriva hotărîrilor pronunţate în primă instanţă de judecătoriile din cuprinsul judeţului sau, după caz, al municipiului Bucureşti ;

— recursurile extraordinare declarate de procurorul general, dacă prin hotărîrea atacată pricina a fost judecată de judecătorie în ultimă instanţă ;

— alte recursuri, în cazuri prevăzute de lege.

ART. 26. Recursurile şi recursurile extraordinare se judecă în complet format din 3 judecători.

Judecata în faţa instanţei de recurs continuă în aceeaşi compunere şi în cazul casării hotărîrii primei instanţe, cu reţinere spre rejudecare.

Pricinile referitoare la infracţiuni pentru care legea prevede pedeapsa cu moartea, precum şi pricinile privind infracţiunile de omor, omor calificat, loviri sau vătămări cauzatoare de moarte se judecă, în primă instanţă, în complet format din 2 judecători şi 3 asesori populari.

---

*) Textul art. 25 alin. 2 este redat astfel cum a fost modificat prin Decretul nr. 84/1973 (N.R.).

Toate celelalte pricini penale şi civile, precum şi cererile de orice fel de competenţa tribunalelor judeţene în primă instanţă, se judecă în complet format din 2 judecători. În caz de divergenţă, instanţa se completează cu preşedintele sau vicepreşedintele instanţei ori cu un judecător desemnat de preşedinte.

CAPITOLUL IV

TRIBUNALELE MILITARE

ART. 27. Numărul şi raza teritorială a tribunalelor militare se stabilesc prin hotărîre a Consiliului de Miniştri, ţinîndu-se seama de cerinţele unei bune administrări a justiţiei.

ART. 28. Tribunalele militare de mari unităţi şi tribunalele militare teritoriale judecă în primă instanţă infracţiunile date prin lege în competenţa lor.

Tribunalele militare teritoriale judecă şi recursurile împotriva hotărîrilor pronunţate de tribunalele militare de mari unităţi.

ART. 29. Tribunalele militare de mari unităţi judecă pricinile de competenţa lor în primă instanţă în complet format dintr-un judecător şi 2 asesori populari, ofiţeri activi.

Tribunalele militare teritoriale judecă pricinile de competenţa lor în primă instanţă în complet format din 2 judecători şi 3 asesori populari, ofiţeri activi.

Recursurile se judecă, de către tribunalele militare teritoriale, în complet format din 3 judecători.

Judecata în faţa instanţei de recurs continuă în aceeaşi compunere şi în cazul casării hotărîrii primei instanţe, cu reţinere spre rejudecare.

ART. 30. Preşedintele tribunalului militar teritorial trebuie să aibă cel puţin gradul de colonel, iar preşedintele tribunalului militar de mare unitate, cel puţin gradul de maior.

Cînd inculpatul este militar, judecătorii şi asesorii populari, care intră în compunerea completului de judecată la tribunalele militare de mari unităţi şi cele teritoriale, trebuie să aibă cel puţin gradul inculpatului.

CAPITOLUL V

TRIBUNALUL SUPREM

ART. 31. Tribunalul Suprem al Republicii Socialiste România are sediul în municipiul Bucureşti.

ART. 32. Tribunalul Suprem este ales de Marea Adunare Naţională, pe durata legislaturii, în prima sesiune a acesteia şi funcţionează pînă la alegerea noului Tribunal Suprem în legislatura următoare, putînd fi revocat de Marea Adunare Naţională.

În cazul în care Marea Adunare Naţională nu se poate întruni din cauza unor împrejurări excepţionale, Tribunalul Suprem este numit şi revocat de către Consiliul de Stat.

În intervalul dintre sesiunile Marii Adunări Naţionale, preşedintele, vicepreşedinţii şi ceilalţi membri ai Tribunalului Suprem se numesc şi se revocă de către Consiliul de Stat.

ART. 33. *) Tribunalul Suprem are următoarea structură organizatorică :

*) Textul art. 33 este redat aşa cum a fost modificat prin Decretul nr. 151/1973 (N. R.).

a) Secţia civilă ;
b) Secţia penală ;
c) Serviciul secretariat şi documentare ;
d) Serviciul financiar-administrativ.

Numărul maxim de personal în aparatul Tribunalului Suprem este prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezenta lege. *)

Atribuţiile şi normele de organizare şi funcţionare a compartimentelor prevăzute în alineatul 1 se stabilesc prin regulament de către preşedintele Tribunalului Suprem, potrivit normelor legale.

ART. 34. **) Preşedintele Tribunalului Suprem este ajutat de un vicepreşedinte, care are atribuţia de a conduce nemijlocit o secţie, precum şi de un preşedinte de secţie.

ART. 35. ***) Tribunalul Suprem are următoarele atribuţii :

1. Exercită controlul general asupra activităţii de judecată a tuturor tribunalelor şi judecătoriilor, prin :

a) judecarea recursurilor extraordinare, de competenţa sa, declarate de procurorul general împotriva hotărîrilor judecătoreşti definitive ;

b) judecarea recursurilor declarate împotriva hotărîrilor pronunţate în primă instanţă de tribunalele judeţene, Tribunalul municipiului Bucureşti şi tribunalele militare teritoriale, precum şi împotriva hotărîrilor pronunţate în primă instanţă de secţiile Tribunalului Suprem ;

*) Anexa se comunică celor interesaţi.

**) Textul art. 34 este redat aşa cum a fost modificat prin Decretul nr. 151/1973 (N. R.).

***) Textul art. 35 este redat aşa cum a fost modificat prin Decretul nr. 84/1973 (N. R.).

c) studierea practicii judiciare a tribunalelor și judecătoriilor și luarea măsurilor ce s-ar învedera necesare potrivit art. 36 pct. 2 lit. b, c și d.

2. Emite decizii de îndrumare, în vederea aplicării unitare a legilor în activitatea de judecată.

3. Judecă în primă instanță pricinile date prin lege în competența sa.

4. Judecă orice alte cereri pe care legea i le dă în competență.

ART. 36. În vederea aplicării dispozițiilor art. 35 pct. 1 lit. c și pct. 2 :

1. Președintele Tribunalului Suprem, de acord cu ministrul justiției, poate invita pe președinții tribunalelor județene, președintele Tribunalului municipiului București și președinții tribunalelor militare teritoriale la consfătuiri, în cadrul cărora aceștia să prezinte, în fața plenului, informări asupra activității de judecată a instanțelor, îndeosebi în legătură cu aplicarea unitară a legii, precum și cu orice alte probleme de practică judiciară.

2. Președintele Tribunalului Suprem poate dispune ca membri ai Tribunalului Suprem să studieze, la sediul instanțelor, practica judiciară.

În îndeplinirea acestei dispoziții, membrii Tribunalului Suprem pot :

a) să examineze hotărîrile judecătorești definitive, lucrările de generalizare a practicii judiciare, precum și datele referitoare la starea infracțională și la alte aspecte din activitatea instanțelor ;

b) să se informeze asupra problemelor privind aplicarea corectă și unitară a legii, rezultate din hotărîrile judecătorești definitive, făcînd cunoscută practica Tribunalului Suprem ;

c) să constate dacă în activitatea instanțelor s-au pronunțat hotărîri definitive ori s-au învederat situații care justifică propuneri de îmbunătățire a legislației ;

d) să constate cazuri de aplicare neunitară a legii, care fac necesară emiterea unor decizii de îndrumare.

ART. 37. Ședințele Tribunalului Suprem în plenul său au loc cu participarea tuturor membrilor tribunalului, iar în caz de împiedicare a unora dintre aceștia, cu participarea a cel puțin jumătate din numărul membrilor fiecărei secții și întotdeauna cu un număr de membri fără soț.

Plenul Tribunalului Suprem este prezidat de președintele Tribunalului Suprem, iar în caz de împiedicare, de unul dintre vicepreședinți, desemnat de acesta.

ART. 38. În vederea emiterii deciziilor de îndrumare Tribunalul Suprem se întrunește, în plenul său, cel puțin o dată la 3 luni.

În ședințele prevăzute în alineatul precedent pun concluzii ministrul justiției și procurorul general.

ART. 39. *) Secțiile Tribunalului Suprem judecă în complet format din 3 judecători.

Recursul extraordinar declarat împotriva hotărîrilor pronunțate de secțiile Tribunalului Suprem se judecă în complet format din 7 judecători, desemnați de președinte, alții decît cei care au dat hotărîrea.

Recursul împotriva hotărîrilor pronunțate de secțiile Tribunalului Suprem în primă instanță se judecă, de asemenea, de un complet format din 7 judecători, desemnați în modul arătat în alineatul 2.

---

*) Textul art. 39 este redat așa cum a fost modificat prin Decretul nr. 111/1970.

Recursul extraordinar exercitat împotriva hotărîrilor pronunțate potrivit alineatului 3 este de competența plenului Tribunalului Suprem.

Cînd inculpatul este militar, judecătorii care intră în compunerea completului de judecată trebuie să aibă cel puțin gradul inculpatului. În cazul în care judecata se face în plen sau de către completele prevăzute în alineatele 2 și 3, acestea se constituie cu judecători militari, alții decît cei care au pronunțat hotărîrea, precum și cu numărul necesar de judecători civili.

ART. 40. Președintele Tribunalului Suprem prezintă Marii Adunări Naționale, iar în intervalul dintre sesiuni, Consiliului de Stat, dări de seamă cu privire la activitatea Tribunalului Suprem.

Președintele Tribunalului Suprem poate face Consiliului de Stat propuneri cu caracter legislativ ; de asemenea, poate sesiza Consiliul de Stat spre a se da legilor în vigoare interpretarea general obligatorie.

ART. 41. Deciziile de îndrumare ale plenului Tribunalului Suprem sînt supuse controlului Marii Adunări Naționale, iar în intervalul dintre sesiuni, controlului Consiliului de Stat.

CAPITOLUL VI
JUDECĂTORII

Secțiunea I
Judecătorii de la tribunalele județene, Tribunalul municipiului București și judecătorii

ART. 42. Președinții tribunalelor județene și cel al Tribunalului municipiului București, judecătorii acestor tribunale, precum și judecătorii de la judecătorii, sînt

aleși și revocați de consiliile populare județene sau, după caz, de Consiliul popular al municipiului București, la propunerea Ministerului Justiției.

Pentru ocuparea posturilor devenite vacante la tribunalele județene, tribunalul municipiului București și judecătorii se vor face alegeri parțiale, în prima sesiune a consiliului popular județean sau a Consiliului popular al municipiului București, ce urmează a se ține după declararea vacanței.

Alegerile prevăzute în alin. 1 și 2 se fac pe durata mandatului consiliului popular. Cei aleși funcționează pînă la efectuarea unor noi alegeri de președinți și judecători.

ART. 43. Numărul judecătorilor la tribunalele județene, Tribunalul municipiului București și judecătorii se stabilește de Ministerul Justiției.

Secțiunea a II-a
Condiții pentru a fi judecător

ART. 44. Poate fi judecător persoana care :

a) este cetățean român și are capacitate de exercițiu ;

b) este doctor sau licențiat în drept ;

c) nu a fost condamnat penal și se bucură de o reputație neștirbită.

La instanțele din unitățile administrativ-teritoriale locuite și de populație de altă naționalitate decît cea română vor funcționa și judecători care cunosc și limba acelei populații.

ART. 45. Pentru a putea fi ales judecător la judecătorie candidatul va trebui să îndeplinească condițiile

prevăzute de art. 44 şi să fi fost declarat reuşit la examenul de capacitate prevăzut de lege sau să aibă o vechime în munca juridică de cel puţin 5 ani ca lucrător de specialitate în Ministerul Justiţiei, procuror, consultant la Tribunalul Suprem, jurisconsult, avocat, notar de stat, arbitru de stat sau consultant arbitral, membru al personalului didactic din învăţămîntul juridic superior, redactor la o revistă juridică sau la o editură cu specific juridic, lucrător de specialitate juridică la Institutul de cercetări juridice al Academiei Republicii Socialiste România, Institutul de criminalistică, laboratoarele de expertiză criminalistică sau în unele direcţii, secţii sau birouri cu atribuţii speciale de legislaţie sau studii juridice.

Procurorii care au promovat examenul de capacitate în această calitate pot fi aleşi judecători, fără a mai fi obligaţi de a promova examenul de capacitate ca judecător.

ART. 46. Pentru a fi ales sau desemnat într-una din funcţiile judecătoreşti superioare aceleia de judecător de judecătorie, se cere o vechime în munca de judecător de 5 ani pentru vicepreşedinte de judecătorie, 7 ani pentru preşedinte de judecătorie, 8 ani pentru judecător de tribunal judeţean, 9 ani pentru preşedinte de secţie la tribunalul judeţean şi vicepreşedinte de tribunal judeţean şi 10 ani pentru preşedinte de tribunal judeţean.

Activitatea ca judecător stagiar se socoteşte în calculul vechimii prevăzute în alineatul precedent.

Cei ce au prestat efectiv o muncă juridică din cele enumerate la art. 45 vor putea fi aleşi sau desemnaţi

în funcţiile arătate în alineatul 1, dacă au în acea muncă vechimea prevăzută la acel alineat, sporită cu 3 ani.

Secţiunea a III-a

Repartizarea judecătorilor de la judecătorii şi desemnarea funcţiilor de conducere la instanţele judecătoreşti

ART. 47. Repartizarea judecătorilor aleşi pentru judecătorii, la instanţele ce funcţionează în cuprinsul judeţului sau al municipiului Bucureşti, în care s-a făcut alegerea, se face de Ministerul Justiţiei.

ART. 48. Vicepreşedinţii, preşedinţii de secţii şi judecătorii inspectori de la tribunalele judeţene sau Tribunalul municipiului Bucureşti sînt desemnaţi de Ministerul Justiţiei dintre judecătorii aleşi pentru aceste instanţe.

Preşedinţii şi vicepreşedinţii de judecătorii sînt desemnaţi de Ministerul Justiţiei dintre judecătorii aleşi pentru judecătorii.

La desemnarea în funcţiile prevăzute în alineatele precedente se au în vedere condiţiile de vechime cerute de art. 46 din prezenta lege, precum şi titlurile şi activitatea ştiinţifică desfăşurată.

ART. 49. Preşedintele tribunalului judeţean şi cel al Tribunalului municipiului Bucureşti prezintă, anual, în sesiunile consiliului popular judeţean sau al municipiului Bucureşti, dări de seamă cu privire la starea legalităţii din cuprinsul judeţului sau al municipiului Bucureşti.

Secţiunea a IV-a

Judecătorii militari

ART. 50. Pînă la stabilirea procedurii de alegere a judecătorilor de la tribunalele militare, preşedinţii, vicepreşedinţii, preşedinţii de secţii şi judecătorii de la aceste instanţe se numesc de Ministerul Justiţiei cu acordul Ministerului Forţelor Armate.

Numărul judecătorilor tribunalelor militare se stabileşte de Ministerul Justiţiei cu acordul Ministerului Forţelor Armate.

Condiţiile prevăzute de art. 44, 45 şi 46 sînt aplicabile în mod corespunzător şi judecătorilor militari.

Secţiunea a V-a

Judecătorii stagiari, stagiul şi examenul de capacitate

ART. 51. La judecătorii şi tribunalele militare de mari unităţi pot funcţiona judecători stagiari, numiţi de Ministerul Justiţiei.

Condiţiile pentru numirea judecătorilor stagiari sînt cele prevăzute de art. 44.

La numirea judecătorilor stagiari se vor avea în vedere şi notele obţinute în facultate.

Pentru judecătorii stagiari de la tribunalele militare, numirea se face cu acordul Ministerului Forţelor Armate.

ART. 52. Judecătorii stagiari efectuează un stagiu de 2 ani.

ART. 53. După 6 luni de funcţionare efectivă, judecătorii stagiari sînt examinaţi sub aspectul cunoştinţelor dobîndite în vederea acordării dreptului de a exercita unele atribuţii de judecată.

Judecătorii stagiari de la judecătorii participă la activitatea de judecată în completele în care celălalt judecător este ales. După 1 an de funcţionare efectivă, judecătorii stagiari pot judeca cererile şi pricinile prevăzute în art. 23 alin. 4.*)

Judecătorii stagiari de la tribunalele militare de mari unităţi participă la activitatea de judecată în complet constituit cu 2 asesori populari.

ART. 54. După împlinirea a 2 ani de stagiu, judecătorii stagiari sînt obligaţi să se prezinte la examenul de capacitate.

Cei care au exercitat funcţia de judecător stagiar timp de 2 ani, fără a fi depus examenul de capacitate, se pot prezenta la acest examen, dacă de la încetarea acestei funcţii şi pînă la data fixată pentru examen nu au trecut mai mult de 3 ani.

ART. 55. Examenul de capacitate se ţine în condiţiile, la data şi locul ce se stabilesc de Ministerul Justiţiei.

Neprezentarea nejustificată la examenul de capacitate la prima sesiune sau respingerea candidatului la două sesiuni atrage pierderea calităţii de judecător stagiar.

Secţiunea a VI-a

Delegarea, detaşarea şi transferarea

ART. 56. În interes de serviciu, judecătorii pot fi delegaţi sau detaşaţi, în condiţiile codului muncii, la o altă judecătorie din cuprinsul aceluiaşi judeţ, de către

---

*) Textul art. 53 alin. 2 este redat aşa cum a fost modificat prin Decretul nr. 84/1973 (N.R.).

preşedintele tribunalului judeţean, cu acordarea drepturilor legale cuvenite angajaţilor delegaţi sau detaşaţi.

Judecătorii de la judecătorii pot fi transferaţi în cadrul judeţului, la cerere sau în interes de serviciu, în condiţiile codului muncii, de Ministerul Justiţiei.

ART. 57. Ministerul Justiţiei poate propune consiliului popular judeţean eliberarea din funcţie a judecătorilor, în vederea alegerii lor în alt judeţ.

Secţiunea a VII-a

Disciplina muncii

ART. 58. Judecătorii sînt obligaţi să îndeplinească îndatoririle de serviciu, respectînd cu stricteţe dispoziţiile legii şi să lupte pentru apărarea şi întărirea legalităţii socialiste. Ei sînt datori ca atît în activitatea de serviciu cît şi în relaţiile sociale să dea dovadă de o comportare corectă şi demnă, compatibilă cu prestigiul pe care trebuie să-l aibă cel ce îndeplineşte această funcţie.

Săvîrşirea unor fapte penale ori a altor fapte nedemne, care aduc atingere reputaţiei de judecător, atrage pierderea dreptului de a mai îndeplini această funcţie.

ART. 59. Judecătorii răspund disciplinar pentru abaterile de la îndatoririle de serviciu, precum şi pentru comportări ce dăunează interesului serviciului ori prestigiului justiţiei.

ART. 60. Sancţiunile ce se aplică pentru abaterile disciplinare sînt:

a) observaţia;
b) mustrarea;
c) mustrarea cu avertisment;
d) desfacerea contractului de muncă, în cazul abaterilor grave, pentru judecătorii stagiari; desărcinarea din funcţie pentru judecătorii militari.

Pentru abateri grave, la cererea consiliului disciplinar, Ministerul Justiţiei poate propune consiliului popular judeţean revocarea din funcţia de judecător de judecătorie sau de tribunal judeţean.

În cazul judecătorilor de la Tribunalul Suprem, revocarea este propusă Marii Adunări Naţionale sau, după caz, Consiliului de Stat, de către preşedintele acestui tribunal.

ART. 61. Acţiunea disciplinară se exercită de ministrul justiţiei, de preşedintele tribunalului judeţean sau preşedintele tribunalului militar teritorial, ori de preşedintele Tribunalului Suprem, după caz, pe baza unor cercetări prealabile, după ascultarea obligatorie a judecătorului de către cei care au efectuat cercetarea.

Dacă acţiunea disciplinară se exercită de preşedintele tribunalului judeţean ori de preşedintele tribunalului militar teritorial, aceştia vor înştiinţa şi Ministerul Justiţiei.

În cazul abaterilor grave, săvîrşite de judecătorii de la judecătorii, tribunalele judeţene, Tribunalul municipiului Bucureşti şi tribunalele militare, ministrul justiţiei poate dispune suspendarea acestora pînă la soluţionarea acţiunii disciplinare. În ce priveşte judecătorii Tribunalului Suprem care au săvîrşit abateri grave, suspendarea se poate dispune de Consiliul de Stat, la propunerea preşedintelui Tribunalului Suprem.

În caz de punere în mişcare a acţiunii penale împotriva judecătorilor, aceştia vor fi suspendaţi din funcţie pînă la terminarea definitivă a procesului penal.

ART. 62. Abaterile disciplinare se judecă de către consilii disciplinare formate din 3 judecători, desemnați de președintele instanței respective, și care funcționează :

a) pe lîngă tribunalele județene și Tribunalul municipiului București, pentru judecătorii de la judecătorii ;

b) pe lîngă tribunalele militare teritoriale, pentru judecătorii de la tribunalele militare de mari unități ;

c) pe lîngă Tribunalul Suprem, pentru ceilalți judecători.

Sesizarea consiliului disciplinar se face în termen de 30 zile de la data cînd cel ce a dispus cercetarea judecătorului a luat cunoștință de rezultatul cercetărilor, dar nu mai tîrziu de un an de la data săvîrșirii abaterii.

Sancțiunile se comunică în scris celui sancționat, precum și organului care a exercitat acțiunea disciplinară. În cazul acțiunii exercitate de președintele tribunalului județean ori de președintele tribunalului militar teritorial, sancțiunea se comunică și Ministerului Justiției.

ART. 63. Contestațiile împotriva deciziilor date de consiliile prevăzute de art. 62 lit. a și b se judecă de către consiliul disciplinar de pe lîngă Tribunalul Suprem.

Contestațiile împotriva deciziilor date de consiliul prevăzut de art. 62 lit. c se judecă de consiliul disciplinar de pe lîngă Tribunalul Suprem, format din 5 membri, alții decît cei ce au pronunțat prima decizie.

Termenul în care se poate introduce contestația este de 10 zile de la primirea comunicării.

ART. 64. Reabilitarea operează de drept, în cazul sancțiunilor prevăzute de art. 60 lit. a, b și c, dacă, în decurs de un an, cel sancționat nu mai săvîrșește o altă abatere disciplinară.

Secțiunea a VIII-a

Încetarea calității de judecător

ART. 65. Calitatea de judecător încetează prin :

a) expirarea mandatului, revocarea sau eliberarea din funcție, pentru cei aleși ;

b) demisie, transferarea în altă funcție sau desfacerea contractului de muncă, în condițiile legii, pentru judecătorii stagiari, desărcinarea din funcție pentru judecătorii militari.

Eliberarea din funcție se face și la cererea judecătorului, pentru motive temeinice.

ART. 66. Eliberarea din funcție a judecătorilor se face în aceleași condiții în care aceștia au fost aleși.

CAPITOLUL VII

ASESORII POPULARI

ART. 67. Asesor popular poate fi orice persoană care este cetățean român, are vîrsta de 23 ani împliniți, nu a fost condamnat penal, are capacitatea de exercițiu, este absolvent al școlii generale și se bucură de o reputație neștirbită.

ART. 68. Asesorii populari pentru tribunalele județene, Tribunalul municipiului București și pentru judecătorii se aleg de consiliile populare județene ori, după caz, de Consiliul popular al municipiului București, pe termen de 4 ani. Ei pot fi revocați în aceleași condiții în care au fost aleși.

Numărul asesorilor populari, pentru fiecare tribunal județean și judecătorie, precum și pentru Tribunalul

municipiului București, se stabilește de Ministerul Justiției.

Drepturile bănești ale asesorilor populari, pe timpul cît funcționează la tribunalele județene, Tribunalul municipiului București și judecătorii, se stabilesc prin hotărîre a Consiliului de Miniștri.

Pînă la stabilirea procedurii de alegere a asesorilor populari de la instanțele militare, aceștia se numesc, pe termen de un an, de către ministrul forțelor armate. Ei pot fi revocați în aceleași condiții în care au fost numiți.

Numărul asesorilor populari pentru fiecare tribunal militar se stabilește de Ministerul Justiției, cu acordul Ministerului Forțelor Armate.

ART. 69. Asesorii populari își păstrează locul și funcția în producție, pe timpul cît își exercită mandatul.

ART. 70. Dispozițiile legale privind îndeplinirea atribuțiilor de judecată se aplică și asesorilor populari.

CAPITOLUL VIII

VERIFICAREA LOCURILOR DE DEȚINERE, PRECUM ȘI A INSTITUȚIILOR SANITARE ÎN CARE SÎNT INTERNAȚI BOLNAVI MINTALI PERICULOȘI

ART. 71. Președintele tribunalului județean, al Tribunalului municipiului București sau judecătorii delegați de aceștia verifică, la locurile de deținere, legalitatea deținerii și modul de executare a pedepselor privative de libertate.

Persoanele prevăzute în alineatul precedent verifică, de asemenea, legalitatea internării în instituțiile sanitare a bolnavilor mintali periculoși.

Președintele sau judecătorul delegat are acces deplin la locurile de deținere preventivă, de executare a pedepselor, la locurile de muncă ale condamnaților, la locurile de executare a măsurilor educative aplicate minorilor, precum și la instituțiile sanitare în care sînt internați bolnavi mintali periculoși pe baza hotărîrilor judecătorești.

Dispozițiile alineatelor precedente se aplică, în mod corespunzător, și președintelui tribunalului militar teritorial sau judecătorului delegat de acesta, în ceea ce privește unitățile militare disciplinare.

ART. 72. Președintele sau judecătorul delegat examinează ordinele, instrucțiunile, dispozițiile și alte acte referitoare la legalitatea deținerii sau internării, dosarele personale și orice alte lucrări în legătură cu situația arestaților preventiv, a condamnaților sau a internaților.

Președintele sau judecătorul delegat examinează cererile sau reclamațiile verbale ale arestaților preventiv, ale condamnaților sau ale internaților, putîndu-i asculta fără prezența altor persoane. Dacă constată cazuri de deținere sau internare ilegală ori alte cazuri de nerespectare a legii, sesizează organele competente pentru luarea măsurilor necesare.

CAPITOLUL IX

EXECUTORII JUDECĂTOREȘTI

ART. 73. La judecătorii, tribunalele județene și Tribunalul municipiului București funcționează executori judecătorești.

Executorii judecătorești sînt subordonați președintelui instanței, în condițiile personalului auxiliar.

ART. 74. Executorii judecătoreşti execută hotărîrile pronunţate în pricinile civile şi dispoziţiile cu caracter civil cuprinse în hotărîrile pronunţate în pricinile penale, precum şi orice alte titluri executorii, afară de cazurile în care legea prevede competenţa altor organe.

Executorii judecătoreşti îndeplinesc orice alte lucrări date prin lege în competenţa lor.

ART. 75. Executor judecătoresc poate fi persoana care are capacitate de exerciţiu şi a absolvit cel puţin liceul avînd şi examenul de bacalaureat.

Executorii judecătoreşti se numesc de Ministerul Justiţiei.

ART. 76. Executorii judecătoreşti îşi exercită atribuţiile în raza teritorială a instanţei la care funcţionează. Prin ordinul ministrului justiţiei, această competenţă poate fi extinsă.

Modul în care sînt aduse la îndeplinire atribuţiile executorilor judecătoreşti se stabileşte, prin regulament, de Ministerul Justiţiei.

TITLUL III

Dispoziţii finale şi tranzitorii

ART. 77. Salarizarea judecătorilor se stabileşte prin hotărîre a Consiliului de Miniştri.

Salarizarea precum şi orice alte drepturi cuvenite personalului de la tribunalele militare se stabilesc potrivit dispoziţiilor legale care reglementează astfel de drepturi pentru personalul din Ministerul Forţelor Armate şi se asigură de către acest minister.

ART. 78. Judecătorii, cu excepţia judecătorilor stagiari, actualmente în funcţie, sînt consideraţi că îndeplinesc condiţiile prevăzute de art. 54, precum şi condiţiile de vechime pentru funcţiile pe care le ocupă.

Dispoziţiile alin. 1 se aplică şi foştilor judecători şi procurori definitivi, aleşi sau numiţi în organizaţiile obşteşti sau în aparatul de stat în funcţii legate de activitatea justiţiei.

Timpul cît se prestează efectiv munca într-una din funcţiile din alineatul precedent va fi cuprins în vechimea de judecător.

Dispoziţiile alin. 1 sînt aplicabile, în mod corespunzător, şi executorilor judecătoreşti.

ART. 79. Pînă la alegerea judecătorilor potrivit dispoziţiilor legii de faţă, judecătorii numiţi continuă să-şi exercite atribuţiile lor. Pînă la aceeaşi dată, angajarea, transferarea şi desfacerea contractului de muncă a judecătorilor se fac de Ministerul Justiţiei.

ART. 80. Judecătorii militari de toate gradele sînt în serviciul militar activ.

Încadrarea şi avansarea în grad în cadrul forţelor armate ale Republicii Socialiste România a judecătorilor militari se fac, potrivit Statutului corpului ofiţerilor, la propunerea ministrului justiţiei sau a preşedintelui Tribunalului Suprem, după caz.

Pentru abaterile de la disciplina militară, judecătorii militari răspund potrivit Regulamentului disciplinar al forţelor armate ale Republicii Socialiste România.

ART. 81. Dispoziţiile codului muncii şi celelalte prevederi ale legislaţiei muncii sînt aplicabile judecătorilor.

Atribuţiile, care potrivit acestei legislaţii revin conducerii unităţii, se vor exercita, în cazul judecătorilor, de către Ministerul Justiţiei sau preşedintele Tribunalului Suprem, după caz.

Dispozițiile alineatelor precedente sînt aplicabile în măsura în care prin prezenta lege nu se dispune altfel.

ART. 82. Judecătorii beneficiază de aceleași drepturi pe care le au, potrivit legislației muncii, angajații cu contracte de muncă pe durată nedeterminată.

ART. 83. Judecătorii care au promovat examenul de capacitate dar nu au fost aleși, cei care la expirarea mandatului nu au fost realeși, precum și cei eliberați din funcții, beneficiază de drepturile prevăzute de codul muncii privitoare la desfacerea contractului de muncă de către unitate, pentru motive neimputabile angajatului.

ART. 84. În caz de realegere sau transferare la o instanță din altă localitate, judecătorii se vor considera transferați în interes de serviciu în înțelesul codului muncii.

ART. 85. În ședințele instanțelor judecătorești, membrii completului, cu excepția militarilor, sînt obligați să poarte ținuta vestimentară de judecată.

ART. 86. Pe baza și în vederea executării prezentei legi, ministrul justiției va emite instrucțiuni privind activitatea ce va fi desfășurată de judecătorii stagiari, modul în care li se acordă dreptul de a exercita atribuțiile funcției înainte de depunerea examenului, examenul de capacitate, notarea judecătorilor, precum și pentru aplicarea celorlalte dispoziții ale legii.

ART. 87. Legea nr. 5 din 19 iunie 1952 pentru organizarea judecătorească, cu modificările ulterioare, Statutul disciplinar al judecătorilor aprobat prin Decretul nr. 338 din 23 decembrie 1953, precum și orice alte dispoziții contrare prezentei legi, se abrogă.

ART. 88. Prezenta lege intră în vigoare pe data de 1 ianuarie 1969.

LEGEA Nr. 60
din 26 decembrie 1968
pentru organizarea și funcționarea Procuraturii Republicii Socialiste România

Publicată în B. Of. nr. 169 din 27 decembrie 1968

CAPITOLUL I
DISPOZIȚII GENERALE

ART. 1. Procuratura Republicii Socialiste România, în înfăptuirea politicii partidului și statului de asigurare și întărire continuă a legalității socialiste, apără cuceririle revoluționare ale poporului, orînduirea socială și de stat, proprietatea socialistă, drepturile și interesele legitime ale organizațiilor socialiste, ale celorlalte persoane juridice, precum și ale cetățenilor.

ART. 2. Prin întreaga sa activitate, Procuratura Republicii Socialiste România contribuie la aplicarea justă și unitară a legii, la prevenirea și combaterea infracțiunilor și a altor fapte de încălcare a ordinii de drept, la educarea cetățenilor în spiritul respectării legilor și a regulilor de conviețuire socială.

CAPITOLUL II

ATRIBUȚIILE PROCURATURII REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

ART. 3. Procuratura Republicii Socialiste România are următoarele atribuții:

a) asigură efectuarea urmăririi penale și exercită supravegherea acesteia; supraveghează respectarea legalității la locurile de reținere și deținere preventivă;

b) veghează la respectarea legii în cauzele de orice fel la instanțele judecătorești, precum și în ce privește activitatea acestora de punere în executare a hotărîrilor și a altor titluri executorii;

c) supraveghează respectarea legii în activitatea organelor de executare a hotărîrilor judecătorești penale și a organelor de la locurile de executare a pedepselor, a măsurilor educative și a măsurilor de siguranță;

d) rezolvă reclamațiile și sesizările referitoare la încălcarea legalității și ia măsuri pentru restabilirea acesteia în cazurile în care nu este prevăzută o procedură jurisdicțională;

e) organizează și desfășoară activitatea ce îi revine în probleme de criminalistică și de prevenire a infracțiunilor;

f) exercită orice alte atribuții ce îi sînt date prin lege.

ART. 4. Atribuțiile organelor procuraturii se exercită de către acestea, numai în baza legii și a dispozițiilor organelor ierarhic superioare.

ART. 5. Procurorul ierarhic superior poate să îndeplinească oricare din atribuțiile procurorilor în subordine sau să suspende ori să anuleze actele și dispozițiile acestora.

Dispozițiile procurorului ierarhic superior sînt obligatorii pentru procurorii în subordine.

ART. 6. Procurorul își exercită atribuțiile fără vreo imixtiune sau substituire în activitatea altor organe de stat, el avînd obligația să acționeze, în limitele competenței sale, numai în vederea asigurării respectării legii.

ART. 7. În vederea îndeplinirii atribuțiilor sale, procurorul poate cere actele, lucrările, datele sau explicațiile necesare, de la ministere și celelalte organe centrale ale administrației de stat, de la organele locale ale administrației de stat, organizațiile economice, întreprinderile și instituțiile de stat, organizațiile cooperatiste și alte organizații obștești, precum și de la orice persoană care exercită o funcție sau îndeplinește o însărcinare în cadrul organizațiilor socialiste prevăzute mai sus, care sînt obligate să dea urmare cererii procurorului.

CAPITOLUL III

EXERCITAREA ATRIBUȚIILOR PROCURATURII REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

Secțiunea I

Urmărirea penală și supravegherea acesteia. Supravegherea legalității la locurile de reținere și de deținere preventivă

ART. 8. Procurorul poate să efectueze orice act de urmărire penală, în orice cauză.

În cazurile prevăzute de lege, urmărirea penală se efectuează în mod obligatoriu de procuror.

ART. 9. Procurorul supraveghează ca urmărirea penală să fie efectuată cu respectarea legii. În îndeplinirea acestei activităţi, procurorul dă dispoziţii organelor de cercetare penală sau ia alte măsuri necesare cu privire la efectuarea oricărui act de urmărire penală.

Procurorul dă dispoziţii şi ia măsuri în scris şi motivat.

Dispoziţiile date de procuror sînt obligatorii pentru organul de cercetare penală.

ART. 10. Procurorul veghează ca orice infracţiune să fie la timp descoperită şi complet stabilită, ca orice infractor să fie tras la răspundere penală şi ca nici o persoană să nu fie urmărită penal decît în cazurile şi în condiţiile prevăzute de lege.

De asemenea, veghează la respectarea libertăţii individuale a cetăţenilor, verificînd temeinicia şi legalitatea reţinerii sau arestării preventive, astfel ca nici o persoană să nu fie lipsită de libertate decît în cazurile şi în condiţiile prevăzute de lege.

ART. 11. Procurorul pune în mişcare acţiunea penală, ia măsurile preventive prevăzute de lege, dispune trimiterea în judecată şi sesizează instanţa ori dă alte soluţii ce intră în competenţa sa.

El rezolvă plîngerile împotriva măsurilor şi actelor de urmărire penală. Plîngerea împotriva măsurilor luate sau a actelor efectuate de procuror ori efectuate pe baza dispoziţiilor date de acesta se rezolvă de procurorul şef al unităţii.

În cazul cînd măsurile şi actele sînt ale procurorului şef, ori sînt luate sau efectuate pe baza dispoziţiilor date de către acesta, plîngerea se rezolvă de procurorul ierarhic superior.

ART. 12. Procurorul poate să ceară spre verificare orice dosar de la organul de cercetare penală, care este obligat să-l trimită cu toate actele, materialele şi datele privitoare la fapta care formează obiectul cercetării.

ART. 13. Procurorul încuviinţează, autoriză, confirmă sau infirmă, după caz, actele sau măsurile procesuale ale organului de urmărire penală.

ART. 14. Procurorul verifică la locurile de reţinere şi de deţinere preventivă legalitatea măsurilor de reţinere şi arestare preventivă, precum şi a condiţiilor de reţinere şi de deţinere, luînd măsurile prevăzute de lege.

Dispoziţiile art. 25 alin. 1, 2 şi 3 se aplică în mod corespunzător şi în cazul verificărilor prevăzute de alineatul precedent.

Secţiunea a II-a

Activitatea desfăşurată în legătură cu respectarea legii în cauzele de orice fel, la instanţele judecătoreşti, precum şi în ce priveşte punerea în executare de către acestea a hotărîrilor şi a altor titluri executorii

ART. 15. Procurorul participă la dezbateri în cauzele în care legea prevede obligatoriu aceasta, iar în celelalte cauze numai cînd apărarea unor interese de stat, obşteşti sau ale părţilor face necesară participarea sa.

Participarea procurorului la dezbaterea recursului în cauzele penale, precum şi a recursului extraordinar, oricare ar fi obiectul cauzei, este obligatorie.

ART. 16. În desfăşurarea cercetării judecătoreşti şi a dezbaterilor, procurorul are rol activ în vederea aflării adevărului şi a respectării dispoziţiilor legii, formulînd cereri şi punînd concluzii.

Cererile și concluziile procurorului trebuie să fie motivate.

ART. 17. Procurorul susține învinuirea în cauzele penale, potrivit legii. Cînd cercetarea judecătorească nu confirmă învinuirea sau cînd a intervenit o cauză de încetare a procesului penal, procurorul pune, după caz, concluzii de achitare a inculpatului sau de încetare a procesului penal.

ART. 18. Procurorul examinează hotărîrile judecătorești, iar cînd consideră că acestea sînt netemeinice sau nelegale, folosește căile de atac prevăzute de lege.

În cauzele civile, aplicarea dispozițiilor alineatului precedent este obligatorie numai în cazul hotărîrilor care se comunică procurorului, potrivit legii, sau cînd este sesizat de alte persoane decît cele care pot să exercite căile de atac.

ART. 19. Procurorul general poate cere spre examinare dosarele privind procesele definitiv judecate, de la orice judecătorie sau tribunal, și să atace cu recurs extraordinar, la sesizare sau din oficiu, hotărîrile definitive cînd consideră că prin acestea s-a adus o încălcare esențială legii sau că ele sînt vădit netemeinice.

ART. 20. Procurorul general poate sesiza Tribunalul Suprem, ca acesta să emită decizii de îndrumare, în vederea aplicării unitare a legii în activitatea de judecată.

ART. 21. Procurorul general participă la ședințele Tribunalului Suprem în care se dau decizii de îndrumare.

ART. 22. Procurorul veghează ca actele și lucrările de punere în executare a hotărîrilor judecătorești și a altor titluri executorii să fie efectuate de către instanțele judecătorești cu respectarea legii.

Secțiunea a III-a

Supravegherea respectării legii în activitatea organelor de executare a hotărîrilor judecătorești penale și a organelor de la locurile de executare a pedepselor, a măsurilor educative și a măsurilor de siguranță

ART. 23. Procurorul verifică dacă organele miliției efectuează în termen și cu respectarea dispozițiilor legii lucrările de aducere la îndeplinire a mandatelor de executare.

Dacă constată că există mandate de executare care nu au fost aduse la îndeplinire, ia măsurile ce intră în competența sa ori sesizează organele competente să ia măsurile necesare.

ART. 24. Procurorul supraveghează respectarea legii de către organele de la locurile de executare a pedepselor, locurile de muncă ale condamnaților, locurile de executare a măsurilor educative luate față de minori, precum și de către organele din instituțiile sanitare în care sînt internați medical bolnavi pe baza hotărîrilor judecătorești.

Procurorul are acces deplin la locurile și instituțiile prevăzute în alineatul precedent, verificînd legalitatea deținerii sau internării, precum și a condițiilor de deținere sau internare prevăzute de dispozițiile legii.

ART. 25. Procurorul se deplasează la locurile de executare a pedepselor și la locurile de muncă ale condamnaților și examinează ordinele, instrucțiunile, dispozițiile și orice alte acte referitoare la legalitatea deținerii și a condițiilor de deținere, precum și dosarele personale ale condamnaților.

Procurorul examinează cererile sau reclamațiile verbale ori scrise ale condamnaților, iar la cererea lor

sau cînd consideră necesar, îi ascultă pe aceştia fără prezenţa altor persoane.

Dacă constată cazuri de deţinere ilegală sau alte cazuri de nerespectare a legii, ia măsurile ce intră în competenţa sa ori sesizează organele competente să ia măsurile necesare.

Dispoziţiile alineatelor precedente se aplică în mod corespunzător şi în ce priveşte locurile în care se execută măsuri educative luate faţă de minori, precum şi în ce priveşte instituţiile sanitare în care sînt internaţi medical bolnavi pe baza hotărîrilor judecătoreşti.

ART. 26. Procurorul care îndeplineşte atribuţiile prevăzute în prezenta secţiune verifică, în cazul infracţiunilor săvîrşite de deţinuţii şi internaţii din locurile şi instituţiile prevăzute de art. 24, dacă cercetarea penală se efectuează potrivit legii.

Secţiunea a IV-a

Rezolvarea reclamaţiilor şi sesizărilor şi restabilirea legalităţii în cazurile în care nu este prevăzută o procedură jurisdicţională

ART. 27. Procurorul primeşte, examinează şi rezolvă reclamaţiile şi sesizările organizaţiilor socialiste şi ale cetăţenilor, referitoare la încălcări ale dispoziţiilor legii săvîrşite de către funcţionarii organelor şi organizaţiilor socialiste prevăzute de art. 7.

Dispoziţiile alineatului precedent nu sînt aplicabile cererilor de competenţa instanţelor judecătoreşti sau a altor organe cu activitate jurisdicţională.

ART. 28. Procurorul, în exercitarea atribuţiilor prevăzute de art. 27, cînd constată încălcări ale dispoziţiilor legii, ia, după caz, măsurile prevăzute de legea penală sau sesizează organul în activitatea căruia s-a constatat încălcarea, în vederea restabilirii legalităţii, cerînd totodată organului competent să aplice dispoziţiile legale privitoare la răspunderea administrativă, disciplinară sau materială.

Organul prevăzut în alineatul precedent este obligat să rezolve sesizarea şi să ia măsurile necesare pentru restabilirea legalităţii şi de sancţionare a celor vinovaţi, comunicînd procurorului, în termen de 30 zile de la primirea sesizării, măsurile luate.

Dacă organul sesizat nu ia măsurile necesare sau acestea nu sînt corespunzătoare dispoziţiilor legii, procurorul încunoştinţează pe procurorul ierarhic superior, pînă la procurorul general, în vederea introducerii sesizării la organul ierarhic superior celui prevăzut în alin. 1.

ART. 29. Dacă aplicarea măsurilor prevăzute în articolul precedent nu este posibilă datorită împlinirii prescripţiei sau altor cauze legale, procurorul, prin sesizarea sa, va cere organului competent să ia măsuri de înlăturare şi prevenire a cauzelor care determină nerespectarea legii.

Cînd constată cazuri frecvente de nerespectare a legii în una sau mai multe unităţi, în afara măsurilor ce se iau potrivit art. 28, procurorul sesizează direct sau, după caz, face propuneri în vederea sesizării organului ierarhic superior al unităţilor în activitatea cărora s-au constatat cazuri de nerespectare a legii.

Organul sesizat potrivit alin. 1 şi 2 este obligat să răspundă procurorului în termen de 60 zile de la primirea sesizării.

ART. 30. Cînd din actele şi lucrările efectuate în exercitarea atribuţiilor prevăzute în secţiunile I, II şi III din prezentul capitol, precum şi în cazul cînd din orice alte lucrări ce intră în competenţa organelor procuraturii se constată încălcări ale legii, procurorul se sesizează şi, efectuînd verificările necesare, procedează potrivit art. 28 şi 29.

Secţiunea a V-a

Studierea şi introducerea în practică a metodelor şi mijloacelor ştiinţifice de cercetare şi prevenire a infracţiunilor

ART. 31. Procuratura Republicii Socialiste România organizează introducerea şi aplicarea în practica de urmărire penală a metodelor ştiinţifice şi mijloacelor tehnice criminalistice, pentru ridicarea continuă a calităţii urmăririi penale şi a calificării profesionale a procurorilor.

ART. 32. Procuratura Republicii Socialiste România studiază şi generalizează experienţa practicii de urmărire penală, efectuează lucrări de laborator şi contribuie la stabilirea metodelor ştiinţifice şi mijloacelor tehnice criminalistice pentru descoperirea, cercetarea şi prevenirea infracţiunilor.

ART. 33. Procurorul general poate dispune înfiinţarea cabinetelor de criminalistică la procuraturile judeţene.

CAPITOLUL IV

COMPETENŢA ORGANELOR DE PROCURATURĂ MILITARĂ

ART. 34. Procurorul militar are următoarea competenţă :

a) efectuează urmărirea penală potrivit legii, supraveghează activitatea organelor care efectuează cercetarea penală în cauzele de competenţa tribunalelor militare, precum şi a organelor de la locurile de reţinere şi de deţinere preventivă a învinuiţilor din aceste cauze ;

b) veghează la respectarea legii în cauzele penale la instanţele militare precum şi în activitatea de punere în executare de către acestea a hotărîrilor pronunţate ;

c) supraveghează respectarea legii în activitatea unităţilor şi formaţiunilor militare în legătură cu aducerea la îndeplinire a mandatelor de executare emise de instanţele judecătoreşti, precum şi în activitatea organelor de la locurile de executare a pedepselor pronunţate de tribunalele militare pentru infracţiuni contra securităţii statului sau a pedepselor pronunţate cu executarea într-o unitate militară disciplinară ;

d) rezolvă reclamaţiile şi sesizările referitoare la încălcări ale legii săvîrşite de militarii şi angajaţii civili din organele, instituţiile, unităţile şi formaţiunile militare, luînd măsurile prevăzute de lege.

Cînd din actele şi lucrările efectuate în exercitarea atribuţiilor prevăzute la lit. a—c inclusiv, precum şi în cazul cînd din orice alte lucrări ce intră în competenţa organelor de procuratură militară rezultă încălcări ale legii, ale jurămîntului militar sau ale obligaţiilor referitoare la datoria, ordinea şi disciplina militară,

procurorul militar se sesizează şi ia măsurile prevăzute de lege.

ART. 35. În desfăşurarea activităţii prevăzute de art. 34, procurorul militar exercită atribuţiile şi foloseşte mijloacele prevăzute de prezenta lege, ale cărei dispoziţii se aplică în mod corespunzător şi procurorilor militari.

CAPITOLUL V

ORGANIZAREA PROCURATURII REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

ART. 36. Procuratura Republicii Socialiste România este condusă de procurorul general, ajutat de un colegiu.

Colegiul este format din procurorul general, adjuncţii acestuia, precum şi din alte persoane cu funcţii de conducere în organele procuraturii.

Componenţa colegiului se aprobă de Consiliul de Stat, la propunerea procurorului general.

Procurorul general este preşedintele colegiului şi coordonează activitatea acestuia.

Colegiul Procuraturii Republicii Socialiste România este organ deliberativ care îşi desfăşoară activitatea potrivit principiului muncii şi conducerii colective. Colegiul dezbate şi ia hotărîri în principalele probleme din domeniul de activitate al procuraturii. El se întruneşte cel puţin o dată pe lună, lucrează în prezenţa a cel puţin 2/3 din numărul membrilor săi şi ia hotărîri cu jumătate plus unu din numărul total al membrilor ce-l compun.

Dacă procurorul general nu este de părerea majorităţii, informează despre aceasta Consiliul de Stat, pentru a decide.

Membrii colegiului răspund în faţa colegiului şi a procurorului general pentru îndeplinirea sarcinilor ce le sînt repartizate.

Procurorul general şi adjuncţii acestuia asigură aducerea la îndeplinire a hotărîrilor colegiului şi exercită conducerea operativă a activităţii procuraturii.

ART. 37. Procurorul general răspunde în faţa Marii Adunări Naţionale de activitatea procuraturii, iar în intervalul dintre sesiuni, în faţa Consiliului de Stat.

ART. 38. În îndeplinirea atribuţiilor sale, procurorul general emite ordine şi instrucţiuni, pe baza şi în vederea aplicării legii, obligatorii pentru toate organele procuraturii, precum şi pentru toate organele de urmărire penală în ceea ce priveşte desfăşurarea activităţii de urmărire penală.

Ordinele şi instrucţiunile procurorului general pot fi anulate sau suspendate de către Marea Adunare Naţională, iar în intervalul dintre sesiuni, de către Consiliul de Stat.

ART. 39. Procurorul general poate face Consiliului de Stat propuneri cu caracter legislativ; de asemenea, poate sesiza Consiliul de Stat spre a se da legilor în vigoare interpretarea general obligatorie.

ART. 40. Procuratura Republicii Socialiste România are următoarele organe: Procuratura Generală, procuraturile judeţene, procuraturile locale şi procuraturile militare.

Procuratura municipiului Bucureşti are aceeaşi organizare şi competenţă ca procuratura judeţeană.

Dispozițiile alineatului precedent se aplică și în cazul activității desfășurate ca membru al corpului didactic din învățămîntul juridic superior, redactor la o revistă juridică sau la o editură cu specific juridic, lucrător în specialitate juridică la Institutul de cercetări juridice al Academiei Republicii Socialiste România sau în Ministerul Justiției ori în laboratoarele de expertiză criminalistică de pe lîngă Ministerul Justiției, precum și la unele direcții, secții sau birouri cu atribuții speciale de legislație sau studii juridice.

ART. 48. Acordarea gradelor militare și înaintarea în grad a personalului militar din organele de procuratură militară se fac potrivit normelor aplicabile cadrelor permanente ale Ministerului Forțelor Armate.

ART. 49. Personalul din organele de procuratură militară intră în efectivul Ministerului Forțelor Armate.

Personalul militar prevăzut în art. 48 face parte din cadrele permanente ale forțelor armate, fiindu-i aplicabile prevederile legilor, decretelor, hotărîrilor Consiliului de Miniștri, statutelor, regulamentelor și instrucțiunilor privitoare la drepturile și obligațiile cadrelor permanente.

Acordarea recompenselor și aplicarea măsurilor disciplinare personalului prevăzut la alineatul precedent aparțin organelor ierarhic superioare din Procuratura Republicii Socialiste România.

Procurorii militari sînt subordonați organelor ierarhic superioare din Procuratura Republicii Socialiste România.

ART. 50. Procurorii sînt obligați să îndeplinească conștiincios îndatoririle de serviciu, să respecte cu strictețe dispozițiile legii, hotărîrile și ordinele organelor

ierarhic superioare și să lupte pentru apărarea și întărirea legalității socialiste. Ei sînt datori ca atît în activitatea de serviciu, cît și în relațiile sociale, să aibă o comportare corectă și demnă, compatibilă cu prestigiul funcției ce îndeplinesc.

Săvîrșirea unor fapte penale ori a altor fapte nedemne care aduc atingere reputației de procuror atrage pierderea dreptului de a mai îndeplini această funcție.

ART. 51. Procurorii răspund disciplinar pentru abaterile de la îndatoririle de serviciu sau de la regulile de conviețuire socială ori pentru comportări ce dăunează interesului serviciului sau prestigiului funcției.

ART. 52. Sancțiunile ce se aplică pentru abaterile disciplinare sînt :

a) observația ;

b) mustrarea ;

c) suspendarea temporară de la avansare pe termen de 1—3 ani ;

d) retrogradarea în funcție pe termen de cel mult 3 luni, cu reducerea corespunzătoare a salariului ;

e) transferarea disciplinară ;

f) desărcinarea din funcție, prin revocare sau prin desfacerea contractului de muncă, după caz.

Dacă cel sancționat nu dă urmare transferării, se va putea dispune desărcinarea din funcție.

ART. 53. Sancțiunile prevăzute de art. 52 lit. c—f inclusiv se aplică de procurorul general direct sau prin adjuncții săi desemnați în acest scop.

Competența de aplicare a celorlalte sancțiuni disciplinare poate fi delegată și procurorilor șefi.

Procurorii învinuiți de abateri grave pot fi suspendați din funcție pînă la terminarea cercetărilor.

În caz de punere în mișcare a acțiunii penale împotriva acestora, suspendarea din funcție pînă la terminarea definitivă a procesului penal este obligatorie.

Măsurile prevăzute de alin. 3 și 4 se iau de către procurorul general.

ART. 54. Salarizarea procurorilor se stabilește prin hotărîre a Consiliului de Miniștri.

Salarizarea personalului din organele de procuratură militară se stabilește potrivit reglementărilor în vigoare pentru personalul din unitățile militare bugetare.

Pentru personalul militar, toate celelalte drepturi, precum și condițiile de pensionare și drepturile la pensie, sînt cele stabilite pentru militari.

ART. 55. În afara cazurilor prevăzute de art. 52 alin. 1 lit. f și alin. 2, funcția de procuror încetează prin :

a) pensionare ;

b) demisie ;

c) transferare în altă funcție decît aceea de procuror ;

d) eliberarea din funcție.

ART. 56. În aplicarea prezentei legi și a prevederilor din legislația muncii, procurorul general va stabili prin ordin condițiile de transferare, încetare a funcției, efectuare a stagiului de practică, susținere a examenului de capacitate, notare, acordare a recompenselor, aplicare a sancțiunilor disciplinare, precum și celelalte drepturi și obligații ale procurorilor.

ART. 57. Numirea, avansarea, transferarea, desfacerea contractului de muncă și aplicarea măsurilor disciplinare personalului administrativ, tehnic și de serviciu al Procuraturii Republicii Socialiste România se fac de către procurorul general, direct sau prin delegații săi, în condițiile prevăzute de legislația muncii.

CAPITOLUL VII

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

ART. 58. Structura organizatorică a Procuraturii Generale, funcțiile procurorilor și ierarhia acestora, precum și condițiile de vechime pentru avansarea în funcție, se stabilesc de Consiliul de Stat.

ART. 59. Procurorii, cu excepția celor care efectuează stagiul de practică, aflați în funcție la data intrării în vigoare a prezentei legi, sînt considerați că îndeplinesc condițiile prevăzute de art. 47, precum și condițiile de vechime pentru funcțiile pe care le ocupă.

Dispozițiile alin. 1 se aplică și foștilor procurori și judecători aleși ori numiți în organizațiile obștești sau în aparatul de stat, în funcții legate de activitatea justiției.

ART. 60. Procurorii care participă la dezbaterile instanțelor de judecată poartă ținuta vestimentară de ședință.

ART. 61. Prezenta lege intră în vigoare pe data de 1 ianuarie 1969.

Pe aceeaşi dată Legea nr. 6 din 21 iunie 1952 pentru înfiinţarea şi organizarea Procuraturii Republicii Socialiste România, republicată în Buletinul Oficial nr. 14 din 29 mai 1961, cu modificările ulterioare, Decretul nr. 88 din 8 februarie 1956, publicat în Buletinul Oficial nr. 10 din 23 martie 1956, cu modificările ulterioare, precum şi orice dispoziţii contrare prezentei legi, se abrogă.

DECRETUL Nr. 130

din 19 aprilie 1972

privind înfiinţarea, organizarea şi funcţionarea Ministerului de Interne

Publicat în B. Of. nr. 39 din 19 aprilie 1972

CAPITOLUL I

DISPOZIŢII GENERALE

ART. 1. Se înfiinţează Ministerul de Interne prin fuziunea Consiliului Securităţii Statului cu Ministerul Afacerilor Interne.

Ministerul de Interne, organ central al administraţiei de stat, are sarcina de a înfăptui politica partidului şi statului în domeniul apărării securităţii statului, asigurării ordinii publice, apărării proprietăţii socialiste şi personale, a drepturilor şi intereselor legale ale persoanelor, prevenirii şi descoperirii infracţiunilor, contribuind prin aceasta la asigurarea muncii paşnice de construcţie socialistă a poporului român.

ART. 2. Ministerul de Interne asigură, în activitatea sa, aplicarea legilor, decretelor, hotărîrilor Consiliului Apărării și a hotărîrilor Consiliului de Miniștri.

Ministerul de Interne răspunde față de conducerea partidului și statului pentru întreaga activitate pe care o desfășoară.

Pentru activitatea de securitate Ministerul de Interne răspunde nemijlocit în fața Comitetului Central al Partidului Comunist Român.

ART. 3. În îndeplinirea atribuțiilor sale Ministerul de Interne colaborează cu ministerele, celelalte organe centrale și locale ale administrației de stat, Uniunea Tineretului Comunist, Statul Major al Gărzilor Patriotice și se sprijină pe concursul larg al colectivelor de oameni ai muncii.

CAPITOLUL II

ATRIBUȚII

ART. 4. Ministerul de Interne are următoarele atribuții principale :

I. Atribuții cu privire la organele de securitate

a) organizează și desfășoară activitatea de apărare a securității statului în scopul prevenirii, descoperirii și lichidării acțiunilor întreprinse de serviciile de spionaj străine și agenturile acestora împotriva statului român, a acțiunilor de sabotaj, diversiune și subminare a economiei naționale, precum și a altor infracțiuni contra securității statului ;

b) organizează și desfășoară activitatea de contrainformații militare, în scopul prevenirii, descoperirii și

lichidării acțiunilor serviciilor de spionaj străine îndreptate împotriva capacității de apărare a țării și a forțelor armate ale Republicii Socialiste România ;

c) organizează activitatea de informații pentru cunoașterea acțiunilor îndreptate împotriva statului român ;

d) organizează și desfășoară activitatea de contrainformații radio pe teritoriul Republicii Socialiste România ;

e) ia măsuri pentru apărarea secretului de stat, verifică, potrivit legii, în cadrul organizațiilor socialiste, modul de aplicare a dispozițiilor legale privind apărarea secretului de stat, contribuie la educarea cetățenilor în spiritul vigilenței ;

f) asigură securitatea personală a conducătorilor de partid și de stat.

II. Atribuții cu privire la organele de miliție

a) asigură menținerea ordinii publice și respectarea regulilor de conviețuire socială ;

b) apără proprietatea socialistă împotriva acțiunilor întreprinse de infractori sau alte persoane care lezează avutul obștesc ;

c) apără proprietatea personală ; ia măsuri, potrivit competenței sale, pentru prevenirea, descoperirea și lichidarea acțiunilor de încălcare a drepturilor și intereselor legale ale persoanelor ;

d) asigură menținerea ordinii și paza pe teritoriul comunelor, orașelor și municipiilor ;

e) ia măsuri pentru siguranța circulației pe drumurile publice, îndrumă, supraveghează și controlează circulația. În acest scop :

— prezintă propuneri organizațiilor socialiste care au în administrare drumurile publice pentru luarea mă-

surilor ce se impun în scopul îmbunătățirii condițiilor de circulație și participă, prin organele sale de specialitate, la întocmirea planurilor de sistematizare și dirijare a circulației în localități și în afara lor ;

— avizează construcțiile și amenajările de drumuri publice, precum și alte lucrări destinate parcării și garării vehiculelor ;

f) asigură respectarea normelor legale privitoare la regimul armelor, munițiilor și materiilor explozive ; asigură respectarea normelor legale care reglementează regimul obiectelor și materiilor ce prezintă pericol public ori pot fi folosite la săvîrșirea unor infracțiuni ;

g) organizează activitatea, care îi revine potrivit legii, cu privire la eliberarea și controlul actelor de trecere a frontierei de stat a Republicii Socialiste România ;

h) organizează, îndrumă și controlează, potrivit legii, activitatea cu privire la :

— ținerea evidenței populației și eliberarea actelor care certifică identitatea, domiciliul și cetățenia română ;

— ținerea evidenței străinilor și eliberarea actelor care certifică identitatea celor care domiciliază în țară și, în cazurile determinate de lege, a celor cu reședința în Republica Socialistă România.

III. Atribuții comune organelor de securitate și miliție

a) organizează și desfășoară activitatea ce îi revine pentru prevenirea și descoperirea infracțiunilor, identificarea și prinderea infractorilor ; organizează activitatea pe care organele sale o desfășoară, potrivit legii, în cursul procesului penal ; organizează locuri de reținere și arest preventiv ; organizează cazierul judiciar

pentru ținerea evidenței persoanelor condamnate ori împotriva cărora s-au luat alte măsuri cu caracter penal ;

b) elaborează studii împreună cu ministerele și celelalte organe centrale interesate cu privire la starea infracțională, cauzele acesteia și măsurile ce se impun a fi luate.

IV. Atribuții cu privire la trupele de securitate

a) asigură, la nevoie, participarea trupelor de securitate la menținerea ordinii publice ;

b) asigură cu trupe de securitate paza unor obiective de importanță deosebită stabilite prin hotărîri ale Consiliului de Miniștri ;

c) participă, în cooperare cu unități ale Ministerului Forțelor Armate și ale gărzilor patriotice, la îndeplinirea unor misiuni speciale.

V. Atribuții cu privire la prevenirea și stingerea incendiilor

a) organizează unități și formațiuni militare de pompieri care au sarcina de a preveni și combate incendiile ;

b) asigură îndrumarea și controlul tehnic de specialitate al activității de prevenire și stingere a incendiilor pe întreg teritoriul Republicii Socialiste România ;

c) emite sau avizează, împreună cu organele stabilite prin lege, norme general obligatorii cu privire la prevenirea și stingerea incendiilor, la proiectarea și executarea construcțiilor și instalațiilor ;

d) stabilește necesarul de mașini, instalații, utilaje, accesorii și agenți stingători, avizează proiectarea și omologarea acestora și participă la recepționarea lor.

VI. Atribuții cu privire la unitățile și formațiunile de penitenciare

a) organizează locurile de deținere și asigură executarea pedepselor privative de libertate și a închisorii contravenționale ;

b) asigură reeducarea prin muncă precum și prin alte activități prevăzute de lege a celor condamnați, pentru ca aceștia să devină utili societății ;

c) organizează educarea minorilor internați în baza hotărîrilor instanțelor judecătorești în centre de reeducare ale Ministerului de Interne, prin școli și activități cu caracter cultural-educativ.

VII. Atribuții cu privire la Fondul Arhivistic Național

a) organizează, îndrumă și controlează, potrivit legii, activitatea cu privire la evidența, selecționarea, păstrarea și folosirea documentelor din Fondul Arhivistic Național ;

b) elaborează norme tehnice pentru desfășurarea activității arhivistice în conformitate cu prevederile legii ; îndrumă și controlează aplicarea acestora ;

c) preia de la organizațiile socialiste și celelalte organizații documentele care se păstrează permanent, în condițiile și termenele prevăzute de lege, și asigură condițiile necesare conservării lor.

Pentru documentele de importanță deosebită, organizează un fond de asigurare pe bază de microfilme și alte forme de reproducere adecvate ;

d) informează instituțiile științifice și cultural-educative din țară asupra documentelor pe care le deține și care conțin date privind domeniul lor de activitate ;

e) întreține și dezvoltă relații cu organizații din străinătate, în vederea schimbului de informații în domeniul arhivistic și al schimbului de documente și reproduceri de pe acestea.

VIII. Alte atribuții

a) organizează și asigură desfășurarea muncii politico-ideologice, precum și pregătirea militară și profesională de specialitate a militarilor și personalului civil din Ministerul de Interne, în vederea cunoașterii și înfăptuirii politicii marxist-leniniste a Partidului Comunist Român, a educării lor în spiritul patriotismului socialist și al internaționalismului proletar, al dragostei nețărmurite față de patrie, popor și partid, al respectului față de lege ; asigură permanenta capacitate de luptă și mobilizare a unității lor pentru apărarea cu fermitate a cuceririlor revoluționare, a securității statului, proprietății socialiste și personale, ordinii și liniștei publice, drepturilor și intereselor legale ale cetățenilor ;*)

b) realizează încadrarea aparatului Ministerului de Interne cu personal militar activ și de rezervă, asigură încadrarea personalului civil al ministerului și cel de conducere al întreprinderilor subordonate ;

c) planifică, coordonează și controlează activitatea economică și financiară a organelor și unităților din subordinea sa ;

d) asigură dotarea cu materiale și mijloace tehnice necesare și stabilește normele de dotare și consum pentru armament, muniție și tehnica de luptă, precum

---

*) Art. 4, punctul VIII, litera a este reprodus astfel cum a fost modificat prin Decretul nr. 362/1973, publicat în B. Of. nr. 94 din 27 iunie 1973 (N.R.).

și pentru materialele și mijloacele tehnice specifice activității ministerului ;

e) exercită orice alte atribuții ce îi sînt date prin lege.

ART. 5. În exercitarea atribuțiilor ce le revin potrivit legii, organele Ministerului de Interne au următoarele drepturi și obligații :

a) să acorde sprijin persoanelor cu funcții ce implică exercițiul autorității de stat, dacă acestea întîmpină rezistență fizică în executarea sarcinilor de serviciu ;

b) să legitimeze și să stabilească identitatea persoanelor care au încălcat dispozițiile legale sau sînt suspecte. Măsura legitimării se ia de ofițeri și subofițeri, care prezintă legitimația de serviciu ;

c) să conducă în fața organelor de urmărire penală pe cei care prin acțiunile lor periclitează ordinea publică, viața persoanelor sau alte valori sociale și să efectueze cercetarea penală în cazurile prevăzute de lege ;

d) să ia măsura reținerii, în cazurile și în condițiile prevăzute de lege ; să pună în executare mandatele de arestare și pe cele de executare a pedepselor ;

e) să intre, pentru îndeplinirea atribuțiilor legale, în incinta organizațiilor socialiste ori la bordul navelor sau aeronavelor române. Percheziţiile sau alte acte de urmărire penală se pot face cu consimțămîntul conducerii acestor organizații, al comandanților navelor și cu asistența organelor căpităniei de port, al comandanților aeronavelor ori cu autorizația procurorului, în condițiile prevăzute de lege. În caz de infracțiuni flagrante, consimțămîntul sau autorizația nu este necesară ;

f) să intre în locuința persoanelor fizice în vederea îndeplinirii atribuțiilor legale :

— la solicitarea sau consimțămîntul scris al acestora ;

— fără încuviințare sau autorizația procurorului, în caz de infracțiuni flagrante ;

— în celelalte cazuri, numai cu autorizația procurorului, în condițiile prevăzute de lege ;

g) să execute dispozițiile comitetelor executive ale consiliilor populare privitoare la respectarea legilor, menținerea ordinii și paza pe teritoriul municipiilor, orașelor și comunelor ;

h) să participe la luarea măsurilor pentru prevenirea calamităților și înlăturarea urmărilor acestora.

ART. 6. Ofițerii, maiștrii militari și subofițerii din Ministerul de Interne sînt obligați să intervină și în afara orelor de program ori a atribuțiilor lor de serviciu, cînd iau cunoștință de existența unor acțiuni îndreptate împotriva securității statului sau în caz de infracțiuni flagrante, precum și pentru conservarea probelor în cazul altor infracțiuni a căror cercetare va fi efectuată de organele competente.

CAPITOLUL III

ORGANIZARE ȘI FUNCȚIONARE *)

ART. 7. Ministerul de Interne este condus de consiliul de conducere al ministerului, organ deliberativ, care hotărăște în problemele generale privind activitatea acestuia.

*) Art. 7—21 sînt reproduse conform Decretului nr. 362/1973 (N.R.).

ART. 8. Consiliul de conducere al ministerului este alcătuit din: ministru, prim-adjuncţii ministrului, adjuncţii ministrului, secretarul general, comandanţii (şefii) unor comandamente de armă, direcţii generale, direcţii, inspectorate, primul secretar al comitetului de partid al aparatului central al ministerului, specialişti cu experienţă îndelungată şi înaltă calificare, precum şi alte cadre cu funcţii de conducere.

Componenţa consiliului de conducere al ministerului se aprobă de Consiliul Apărării, la propunerea ministrului.

Preşedintele consiliului de conducere al ministerului este ministrul; în lipsa ministrului, atribuţiile de preşedinte se îndeplinesc de unul dintre prim-adjuncţii ministrului, desemnat de ministru, iar în lipsa acestora, de unul dintre adjuncţi, desemnat de ministru.

ART. 9. Şedinţele consiliului de conducere au loc cel puţin o dată pe trimestru şi se convoacă, în timp util, de ministru; pentru dezbaterea unor probleme de importanţă deosebită şi care nu suferă amînare, la cererea a cel puţin o treime din numărul membrilor consiliului de conducere sau din iniţiativa preşedintelui acestuia, pot fi convocate şi alte şedinţe ale consiliului.

ART. 10. Consiliul de conducere al ministerului îşi desfăşoară activitatea în prezenţa a cel puţin două treimi din numărul membrilor săi şi adoptă hotărîri cu votul a cel puţin jumătate plus unu din numărul total al membrilor ce îl compun.

În caz de divergenţă între preşedinte şi majoritatea membrilor consiliului de conducere, problema asupra căreia nu s-a realizat un acord se raportează, de îndată, Consiliului Apărării, pentru a hotărî.

ART. 11. La şedinţele consiliului de conducere al ministerului pot fi invitaţi delegaţi ai unor organe de stat şi organizaţii obşteşti, interesate în examinarea problemelor supuse dezbaterii, precum şi specialişti din cadrul ministerului sau din afara acestuia.

ART. 12. Pentru analizarea unor probleme de mare complexitate sau care interesează întreaga activitate a ministerului, consiliul de conducere poate constitui colective de lucru cuprinzînd specialişti din cadrul ministerului sau din afara acestuia; desemnarea specialiştilor din afara ministerului se va face cu acordul conducerii ministerului sau organului central respectiv.

ART. 13. Consiliul de conducere al ministerului în întregul său şi fiecare membru în parte răspund în faţa Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a Consiliului Apărării şi a Consiliului de Miniştri pentru întreaga activitate a ministerului; fiecare membru răspunde în faţa preşedintelui consiliului pentru îndeplinirea sarcinilor ce îi sînt încredinţate.

ART. 14. Conducerea colectivă a activităţii operative a Ministerului de Interne şi asigurarea aducerii la îndeplinire a hotărîrilor consiliului de conducere se realizează prin biroul executiv al acestuia.

Biroul executiv, organ deliberativ, este alcătuit din ministru, prim-adjuncţii ministrului, adjuncţii ministrului, secretarul general şi primul secretar al comitetului de partid al aparatului central al ministerului.

Preşedintele biroului executiv este ministrul. În lipsa acestuia, atribuţiile de preşedinte se îndeplinesc de unul dintre prim-adjuncţii ministrului, desemnat de ministru, iar în lipsa acestora, de unul dintre adjuncţi, desemnat de ministru.

ART. 15. Şedinţele biroului executiv au loc cel puţin de două ori pe lună şi se convoacă, în timp util, de ministru. Biroul executiv va fi convocat şi la cererea a cel puţin o treime din numărul membrilor săi.

La şedinţele biroului executiv, în funcţie de natura şi importanţa problemelor ce se dezbat, pot fi invitate cadre de conducere şi specialişti din aparatul ministerului, precum şi alte cadre din unităţile subordonate.

ART. 16. Dispoziţiile art. 10 alin. 1 şi art. 12 se aplică în mod corespunzător şi biroului executiv.

În caz de divergenţă între preşedintele biroului executiv şi majoritatea membrilor acestuia, problema asupra căreia nu s-a realizat un acord se supune consiliului de conducere al ministerului, pentru a hotărî; în caz de divergenţă în probleme deosebite, care nu suferă amînare, acestea vor fi supuse spre soluţionare, de îndată, Consiliului Apărării, urmînd ca informarea consiliului de conducere asupra hotărîrii luate să se facă la prima şedinţă a acestuia, de către ministru.

ART. 17. Biroul executiv în întregul său şi fiecare membru în parte răspund în faţa consiliului de conducere al ministerului pentru întreaga activitate a biroului; fiecare membru al biroului executiv răspunde în faţa preşedintelui acestuia pentru îndeplinirea sarcinilor ce îi sînt încredinţate.

ART. 18. Biroul executiv informează, prin preşedintele său, consiliul de conducere al ministerului asupra activităţii desfăşurate între şedinţele acestuia.

ART. 19. Ministrul răspunde de aplicarea politicii partidului şi statului în domeniul de activitate al Ministerului de Interne, în care scop ia măsuri pentru aducerea la îndeplinire a sarcinilor ce revin ministerului

din hotărîrile de partid, din legile statului şi din hotărîrile Consiliului Apărării şi ale Consiliului de Miniştri, organizează buna funcţionare a consiliului de conducere şi a biroului executiv ale ministerului, ia măsuri pentru îndeplinirea hotărîrilor acestora şi asigură conducerea curentă a activităţii ministerului.

ART. 20. Ministrul informează consiliul de conducere şi biroul executiv asupra principalelor probleme rezolvate în perioada dintre şedinţele acestora.

ART. 21. În vederea executării legilor, decretelor, precum şi a hotărîrilor Consiliului Apărării, Consiliului de Miniştri, ale consiliului de conducere al ministerului şi ale biroului executiv şi în exercitarea atribuţiilor proprii, ministrul emite, potrivit legii, ordine, regulamente, instrucţiuni şi alte acte prevăzute de lege.

ART. 21[1]. Ministerul de Interne are în conducerea sa un ministru, doi prim-adjuncţi ai ministrului, patru adjuncţi ai ministrului şi un secretar general.

Prim-adjuncţii ministrului, adjuncţii ministrului şi secretarul general se numesc prin hotărîre a Consiliului de Miniştri; atribuţiile acestora se stabilesc de consiliul de conducere al ministerului, iar sarcinile operative curente în domeniile de activitate ce le-au fost repartizate se stabilesc de ministrul de interne.

ART. 21[2]. Ministrul reprezintă Ministerul de Interne în raporturile cu celelalte organe de stat şi alte organizaţii din ţară, precum şi în relaţiile internaţionale şi angajează ministerul în raporturile cu persoanele juridice şi fizice; în acest scop poate da şi împuterniciri de reprezentare altor cadre din subordine.

ART. 21[3]. Din Ministerul de Interne fac parte: securitatea, miliţia, trupele de securitate şi de pompieri,

arhivele statului, penitenciarele şi centrele de reeducare a minorilor.

Ministerul de Interne are în structura organizatorică Inspectoratul general al miliţiei, direcţii generale, comandamente de armă, direcţii şi unităţi asimilate acestora, servicii, inspectorate judeţene şi al municipiului Bucureşti, potrivit anexei nr. 1 *) punctul I, care face parte integrantă din prezentul decret.

În subordinea Ministerului de Interne funcţionează unităţile prevăzute la anexa nr. 1, punctul II, precum şi întreprinderi, cluburi şi asociaţii sportive, cu personalitate juridică.

Încadrarea, atribuţiile, dotarea, normele de funcţionare şi structura organizatorică a unităţilor ministerului se stabilesc de ministrul de interne.

ART. 21[4]. În cadrul Inspectoratului general al miliţiei şi la comandamentele de armă se organizează şi funcţionează consilii militare, ca organe deliberative, care hotărăsc asupra principalelor probleme din domeniul lor de activitate.

Componenţa consiliilor militare, precum şi regulamentele de funcţionare a acestora, se aprobă de ministrul de interne.

ART. 21[5]. În cadrul Ministerului de Interne funcţionează Consiliul tehnico-economic şi Comisia ştiinţifică pentru probleme arhivistice, care se organizează şi funcţionează potrivit legii.

ART. 21[6]. Personalul Ministerului de Interne se compune din militari şi salariaţi civili.

Nomenclatorul funcţiilor militare şi funcţiilor specifice pentru salariaţii civili din Ministerul de Interne sînt

*) Anexa se comunică celor interesaţi.

cele prevăzute în anexa nr. 2 *), care face parte integrantă din prezentul decret.

Numărul maxim al posturilor de ofiţeri, maiştri militari, subofiţeri, militari în termen şi salariaţi civili, la pace şi mobilizare, al Ministerului de Interne este cel prevăzut în anexa nr. 3*), care face parte integrantă din prezentul decret.

ART. 21[7]. Militarii din Ministerul de Interne au drepturile şi obligaţiile prevăzute în normele legale pentru militarii forţelor armate ale Republicii Socialiste România.

Salariaţii civili sînt supuşi dispoziţiilor Codului muncii şi celorlalte norme legale.

CAPITOLUL IV

DISPOZIŢII FINALE

ART. 22. Timpul servit ca ofiţer şi subofiţer militarizat pînă la 21 iulie 1967 se consideră ca vechime în serviciul militar la acordarea drepturilor ce se cuvin militarilor pentru vechime în serviciu.

ART. 23. Ministerul de Interne asigură, potrivit legii, asistenţa medicală, socială, drepturile de pensie şi asigurări sociale ale personalului, precum şi ale familiilor şi urmaşilor acestuia.

ART. 24. Sarcinile privind Consiliul Securităţii Statului şi Ministerului Afacerilor Interne, prevăzute de actele normative în vigoare, trec asupra Ministerului de Interne.

*) Anexa se comunică celor interesaţi.

Obligațiile, drepturile și alte prevederi stabilite prin acte normative cu privire la personalul Consiliului Securității Statului și Ministerului Afacerilor Interne se aplică în mod corespunzător personalului Ministerului de Interne.

ART. 25. Decretul nr. 294/1968 privind organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Legea nr. 23/1968, Decretul nr. 295/1968 privind înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Securității Statului, aprobat prin Legea nr. 24/1968, precum și orice alte dispoziții contrare, se abrogă.

LEGEA Nr. 21

din 18 noiembrie 1969

privind organizarea și funcționarea miliției

Publicată în B. Of. nr. 132 din 18 noiembrie 1969

CAPITOLUL I

DISPOZIȚII GENERALE

ART. 1. În înfăptuirea politicii partidului și statului miliția are sarcina de a contribui la apărarea cuceririlor revoluționare ale poporului, a muncii sale pașnice de construcție socialistă, a avutului obștesc și celui personal, a vieții, libertății și demnității persoanelor, a ordinii de drept statornicite în România. Ea contribuie la educarea persoanelor în spiritul respectării legilor, precum și a regulilor de conviețuire socială.

Organele de miliție își desfășoară întreaga lor activitate pe baza și în executarea legii.

ART. 2. În îndeplinirea sarcinilor ce-i revin, miliția colaborează cu instituțiile, organizațiile economice și

întreprinderile de stat, precum şi cu organizaţiile cooperatiste şi cu celelalte organizaţii obşteşti, şi se sprijină pe concursul larg al oamenilor muncii.

CAPITOLUL II

ATRIBUŢII

ART. 3. Miliţia are următoarele atribuţii :

a) asigură menţinerea ordinii publice şi respectarea regulilor de convieţuire socială ;

b) apără proprietatea socialistă împotriva acţiunilor întreprinse de infractori sau alte persoane care lezează avutul obştesc ; apără proprietatea personală, drepturile şi libertăţile persoanelor ; ia măsuri, potrivit competenţei sale, pentru prevenirea, descoperirea şi lichidarea acţiunilor de încălcare a prevederilor legale ;

c) asigură paza în municipii, oraşe şi comune ; îndrumă, controlează şi acordă asistenţă de specialitate în organizarea şi funcţionarea sistemelor civile de pază şi a unor activităţi de stat sau obşteşti, pentru asigurarea bunurilor sau a altor valori ; instruieşte personalul din sistemele civile de pază, în vederea asigurării ordinii interioare şi întăririi disciplinei ;

d) ia măsuri pentru cunoaşterea activităţii ilicite a persoanelor despre care există indicii sau date că se pregătesc să săvîrşească sau au săvîrşit fapte prevăzute de legea penală ; conlucrează cu organele de stat şi obşteşti la organizarea şi efectuarea de controale şi verificări pentru prevenirea săvîrşirii de infracţiuni ;

e) efectuează urmărirea penală în cazurile şi în condiţiile prevăzute de lege ; efectuează investigaţii, constatări tehnico-ştiinţifice şi alte activităţi necesare în

vederea strîngerii şi verificării probelor privind pregătirea ori săvîrşirea infracţiunilor, identificarea şi prinderea infractorilor ; asigură funcţionarea aresturilor organizate în cadrul miliţiei ;

f) îndeplineşte, în mediul rural, sarcini privind securitatea statului ;

g) asigură respectarea normelor legale privitoare la regimul armelor, muniţiilor şi materiilor explozive, al produselor şi substanţelor toxice şi stupefiantelor, precum şi al altor obiecte şi materii ce prezintă pericol public, ori care pot fi folosite la săvîrşirea de infracţiuni ;

h) ia măsuri pentru siguranţa circulaţiei pe drumurile publice, îndrumă, supraveghează şi controlează circulaţia ; ţine evidenţa conducătorilor de autovehicule şi a autovehiculelor, în afara cazurilor exceptate prin lege ;

i) ţine evidenţa populaţiei, eliberează acte de identitate cetăţenilor români, străinilor care domiciliază în ţară şi, în cazurile determinate de lege, străinilor cu reşedinţa în Republica Socialistă România ; organizează activitatea care-i revine, potrivit legii, cu privire la eliberarea şi controlul actelor de trecere a frontierei de stat române ;

j) ajută comitetele executive ale consiliilor populare în activitatea de stare civilă ; asigură registrele şi certificatele necesare pentru această activitate ;

k) ţine evidenţa persoanelor condamnate şi alte evidenţe necesare activităţii de urmărire penală ;

l) exercită atribuţiile ce îi revin, potrivit legii, în domeniul îndeplinirii serviciului militar, pregătirii tineretului pentru apărarea patriei şi al gărzilor patriotice ;

m) îndeplinește orice alte atribuții ce îi sînt date prin lege.

ART. 4. În exercitarea atribuțiilor de serviciu, ofițerii și subofițerii de miliție au următoarele drepturi și îndatoriri :

a) acordă sprijin persoanelor cu funcții ce implică exercițiul autorității de stat, dacă acestea întîmpină rezistență în executarea atribuțiilor de serviciu ;

b) efectuează controale și razii, cînd există indicii temeinice cu privire la săvîrșirea de infracțiuni sau la ascunderea unor infractori ori persoane suspecte ;

c) legitimează și stabilesc identitatea persoanelor care încalcă dispozițiile legale ori sînt suspecte. Ofițerii și subofițerii de miliție care iau aceste măsuri sînt obligați, în cazul cînd nu sînt în uniformă, să prezinte în prealabil legitimația sau insigna de serviciu ;

d) invită la sediul miliției persoanele a căror înfățișare este necesară pentru exercitarea atribuțiilor ce revin miliției potrivit legii ;

e) conduc la sediul miliției, în vederea luării măsurilor legale corespunzătoare, persoanele care prin acțiunile lor periclitează ordinea publică sau persoanele cu privire la care există date sau indicii temeinice că au săvîrșit infracțiuni ;

f) pot imobiliza sau aduce la sediul miliției :

— persoanele care întreprind acțiuni prin care pun în pericol integritatea corporală a altor persoane ;

— persoanele care tulbură prin acte violente ordinea și liniștea publică ;

— persoanele care degradează ori distrug bunuri aparținînd organizațiilor socialiste sau persoanelor fizice ;

— persoanele care întreprind acțiuni de ultraj împotriva ofițerilor sau subofițerilor de miliție.

În acest scop, pentru împiedicarea acțiunilor agresive pot folosi mijloacele de imobilizare din dotare ;

g) iau măsura reținerii, în cazurile și în condițiile prevăzute de lege ; pun în executare mandatele de arestare și pe cele de executare a pedepselor ;

h) pot intra, pentru îndeplinirea atribuțiilor legale, în incinta organizațiilor socialiste ori la bordul navelor sau aeronavelor române. Percheziţiile sau alte acte de urmărire penală se pot face cu consimțămîntul conducerii acestor organizații, al comandanților navelor și cu asistența organelor căpităniei de port, al comandanților aeronavelor ori cu autorizația procurorului, în condițiile prevăzute de lege. În caz de infracțiuni flagrante, consimțămîntul sau autorizația nu sînt necesare ;

i) pot intra în locuința persoanelor fizice în vederea îndeplinirii atribuțiilor legale :

— la solicitarea sau cu consimțămîntul scris al acestora ;

— fără încuviințare sau autorizație legală, în caz de infracțiuni flagrante ;

— în celelalte cazuri, numai cu autorizația procurorului, în condițiile prevăzute de lege ;

j) pot folosi orice mijloace de transport și telecomunicații ale organizațiilor socialiste și persoanelor fizice, pentru luarea unor măsuri legale ce nu suferă amînare. În cazul folosirii unor mijloace de transport aparținînd persoanelor fizice sau organizațiilor obștești, se vor suporta ulterior cheltuielile ocazionate ;

k) folosesc armele de foc, în cazurile și în condițiile prevăzute de lege ;

l) participă la acțiunile organizate pentru prevenirea și înlăturarea urmărilor calamităților ;

m) iau măsuri de ordine la mitinguri, demonstrații, manifestări sportive, cultural-artistice și în alte împrejurări în care se impune asigurarea ordinii publice ;

n) exercită orice alte drepturi și îndeplinesc orice alte îndatoriri prevăzute de lege.

ART. 5. Ofițerii și subofițerii de miliție care au sarcini de prevenire și descoperire a infracțiunilor au calitatea de organ de cercetare penală.

ART. 6. Ofițerii și subofițerii de miliție au dreptul și obligația de a constata contravenții și de a aplica sancțiuni contravenționale, în cazurile și în condițiile prevăzute de lege.

ART. 7. Ofițerii și subofițerii de miliție au competența teritorială corespunzătoare aceleia a organului de miliție din care fac parte.

În caz de detașare sau misiune ordonată pe raza teritorială a altui organ al miliției, ofițerii și subofițerii au competența teritorială stabilită pentru acel organ, cu excepția celor din Inspectoratul general al miliției, care au competență teritorială generală.

ART. 8. Ofițerii și subofițerii de miliție sînt obligați să intervină chiar în afara orelor de program, a atribuțiilor lor de serviciu și a competenței teritoriale a organului din care fac parte, în caz de infracțiuni flagrante, pentru conservarea probelor în cazul altor infracțiuni, precum și pentru restabilirea ordinii publice.

CAPITOLUL III

ORGANIZARE ȘI FUNCȚIONARE *)

ART. 9. Miliția are următoarea structură organizatorică :

a) Inspectoratul general al miliției ;
b) Inspectoratul miliției municipiului București ;
c) inspectorate ale miliției județene ;
d) sectoare ale miliției municipiului București ;
e) servicii, secții sau birouri ale mililiilor municipale și orășenești ;
f) posturi de miliție comunale ;
g) organe ale miliției, prevăzute la art. 15.

ART. 10. Inspectoratul general al miliției este organizat și funcționează în cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

Inspectoratul general al miliției conduce, îndrumă și controlează activitatea tuturor organelor miliției, desfășoară activitatea operativă în cauze de importanță deosebită, precum și orice altă activitate dată în competența sa prin lege.

ART. 11. La județe funcționează inspectorate ale miliției județene, iar în municipiul București Inspectoratul miliției municipiului București, care conduc, îndrumă și controlează activitatea organelor în subordine și îndeplinesc atribuțiile miliției în cuprinsul unităților administrativ-teritoriale în care funcționează.

---

*) Conform art. II din Decretul nr. 362/1973, denumirile *inspectorate ale miliției județene* și *Inspectoratul miliției municipiului București* din cuprinsul art. 9, 11, 13 și 14, se înlocuiesc cu denumirile *miliții județene* și, respectiv, *Miliția municipiului București* (N.R.).

În cadrul Inspectoratului miliţiei municipiului Bucureşti funcţionează organe ale miliţiei de sector, care conduc, îndrumă şi controlează activitatea circumscripţiilor de miliţie.

ART. 12. Organele miliţiei municipale şi orăşeneşti, precum şi posturile de miliţie, îndeplinesc atribuţiile miliţiei în cuprinsul unităţilor administrativ-teritoriale în care funcţionează.

ART. 13. Inspectoratele miliţiei judeţene şi Inspectoratul miliţiei municipiului Bucureşti sînt conduse de şefi ai inspectoratelor.

ART. 14. Inspectoratele miliţiei judeţene şi al municipiului Bucureşti, precum şi organele miliţiei sectoarelor municipiului Bucureşti, municipale, orăşeneşti şi comunale, sînt subordonate atît consiliului popular şi comitetului lui executiv, cît şi organului miliţiei ierarhic superior.

Organele miliţiei îndeplinesc sarcinile ce le revin din hotărîrile consiliilor populare şi deciziile comitetelor executive ale acestora cu privire la apărarea proprietăţii socialiste şi personale, ocrotirea drepturilor persoanelor, asigurarea ordinii publice şi a pazei pe teritoriul municipiilor, oraşelor şi comunelor.

Organele miliţiei informează periodic consiliile populare şi comitetele lor executive despre starea infracţională, măsurile luate pentru prevenirea şi descoperirea infracţiunilor, menţinerea ordinii publice, asigurarea pazei, precum şi despre îndeplinirea oricăror sarcini ce le revin din hotărîrile consiliilor populare şi deciziile comitetelor executive ale acestora.

Organele miliţiei informează pe preşedintele comitetului executiv al consiliului popular despre ordinele şi

instrucţiunile primite de la Ministerul Afacerilor Interne, precum şi despre măsurile ce trebuie luate pentru aplicarea lor.

ART. 15. În staţii feroviare, porturi, aerogări, pe marile şantiere de construcţii şi în alte locuri impuse de nevoile muncii, funcţionează organe ale miliţiei cu competenţă specifică, înfiinţate prin ordinul ministrului afacerilor interne.

CAPITOLUL IV
FORME DE SPRIJINIRE A ACTIVITĂŢII MILIŢIEI DE CĂTRE CETĂŢENI

ART. 16. În municipii, oraşe sau comune se pot organiza de către organele miliţiei grupe de sprijin formate din cetăţeni care se bucură de stimă şi respect în rîndurile locuitorilor, care în mod voluntar se oferă să sprijine miliţia pentru menţinerea ordinii publice, precum şi pentru prevenirea şi descoperirea infracţiunilor şi contravenţiilor.

ART. 17. Membrii grupelor de sprijin au îndatorirea să atragă atenţia persoanelor care încalcă normele de convieţuire socială, să sesizeze organele miliţiei atunci cînd iau cunoştinţă despre pregătirea unei infracţiuni ori săvîrşirea unei fapte prevăzute de legea penală sau a unei contravenţii şi să participe, atunci cînd sînt solicitaţi, la măsurile de pază a locurilor unde s-au săvîrşit infracţiuni şi la acţiunile pentru apărarea ordinii publice.

CAPITOLUL V

PERSONALUL MILIŢIEI

ART. 18. Personalul miliţiei se compune din militari şi angajaţi civili care fac parte din personalul Ministerului Afacerilor Interne.

Prevederile statutelor corpului ofiţerilor, corpului maiştrilor militari şi corpului subofiţerilor forţelor armate ale Republicii Socialiste România se aplică tuturor ofiţerilor, maiştrilor militari şi subofiţerilor de miliţie. Drepturile şi îndatoririle specifice de serviciu ale personalului militar din miliţie se stabilesc prin regulament aprobat de ministrul afacerilor interne.

Angajaţii civili sînt supuşi dispoziţiilor codului muncii şi prevederilor legilor speciale.

ART. 19. Ofiţerii, maiştrii militari şi subofiţerii provin din rîndul absolvenţilor şcolilor militare.

Pentru satisfacerea nevoilor de specialişti ce nu pot fi pregătiţi în şcolile militare, se pot angaja în miliţie şi absolvenţi ai instituţiilor civile de învăţămînt.

ART. 20. Pregătirea personalului militar al miliţiei se face în :

a) şcoli militare de ofiţeri ;

b) şcoli militare de maiştri militari şi subofiţeri ;

c) centre şi cursuri de perfecţionare.

CAPITOLUL VI

DISPOZIŢII FINALE

ART. 21. Organele miliţiei cooperează cu :

a) celelalte unităţi şi organe ale Ministerului Afacerilor Interne ;

b) unităţile şi organele Consiliului Securităţii Statului, pentru îndeplinirea unor atribuţii privind securitatea statului ;

c) marile unităţi, unităţile şi instituţiile Ministerului Forţelor Armate, în exercitarea unor atribuţii privind paza frontierei de stat, apărarea locală antiaeriană, efectuarea aplicaţiilor militare, circulaţia pe drumurile publice, precum şi a altor atribuţii prevăzute de lege.

ART. 22. Pentru prevenirea infracţiunilor şi contravenţiilor şi pentru crearea opiniei de masă împotriva celor care încalcă legile, organele miliţiei colaborează cu organele şi organizaţiile de stat care activează în domeniul presei, radiodifuziunii, televiziunii, cinematografiei, precum şi cu organizaţiile obşteşti.

ART. 23. Organizaţiile socialiste, care în baza dispoziţiilor legale folosesc efective de miliţie pentru paza unor obiective ori valori, vor suporta cheltuielile aferente, potrivit normelor stabilite prin hotărîre a Consiliului de Miniştri.

ART. 24. Miliţia română cooperează cu organele similare din alte state şi cu organisme internaţionale de poliţie, în baza înţelegerilor internaţionale la care Republica Socialistă România este parte.

ART. 25. Dispoziţiile contrare prevederilor prezentei legi se abrogă.

LEGEA Nr. 32

din 12 noiembrie 1968

privind stabilirea şi sancţionarea contravenţiilor

Publicată în B. Of. nr. 148 din 14 noiembrie 1968

Marea Adunare Naţională a Republicii Socialiste România adoptă prezenta lege.

CAPITOLUL I

DISPOZIŢII GENERALE

ART. 1. Contravenţie este fapta săvîrşită cu vinovăţie, care prezintă un pericol social mai redus decît infracţiunea şi este prevăzută şi sancţionată ca atare prin legi, decrete sau prin acte normative ale organelor arătate în legea de faţă.

ART. 2. Au dreptul să emită acte normative de stabilire şi sancţionare a contravenţiilor :

a) Consiliul de Miniştri ;

b) consiliile populare judeţene, Consiliul popular al municipiului Bucureşti şi consiliile populare municipale şi orăşeneşti, în următoarele sectoare de activitate : întreţinerea şi folosirea fondului locativ de stat, a drumurilor, străzilor şi celorlalte căi de comunicaţie, a plantaţiilor, parcurilor şi surselor naturale de importanţă locală ; menţinerea liniştii publice, ocrotirea sănătăţii, salubritatea, menţinerea esteticii localităţilor, transportul în comun din cuprinsul localităţilor, aplicarea regimului preţurilor, precum şi comerţul în pieţe, tîrguri şi oboare.

În cazuri de epidemii, epizootii, inundaţii sau alte calamităţi, precum şi în orice alte situaţii care reclamă măsuri urgente, au dreptul să emită acte normative de stabilire şi sancţionare a contravenţiilor şi comitetele executive ale consiliilor populare prevăzute în alineatul precedent.

ART. 3. Actele normative emise de organele arătate în art. 2 vor cuprinde descrierea faptelor ce constituie contravenţii şi sancţiunea ce urmează a se aplica pentru fiecare contravenţie, iar în cazul amenzii, limita minimă şi maximă a acesteia ; de asemenea, ele pot cuprinde tarife de stabilire a despăgubirilor pentru pagubele pricinuite prin săvîrşirea contravenţiilor.

ART. 4. Actele normative prin care se stabilesc şi se sancţionează contravenţii intră în vigoare în termen de 10 zile de la aducerea lor la cunoştinţa publică, în afară de cazul cînd ele prevăd un termen mai lung.

În cazuri urgente, actele normative pot prevedea intrarea lor în vigoare într-un termen mai scurt.

Aducerea la cunoştinţă publică se face prin mijloacele prevăzute de lege.

ART. 5. Contravenţiile se sancţionează cu avertisment sau cu amendă.

Sancţiunile se aplică persoanelor fizice care au săvîrşit contravenţiile.

Prin derogare de la dispoziţiile alineatului precedent, sancţiunile pot fi aplicate şi persoanelor juridice, dar numai dacă aceasta se prevede prin lege sau decret. Amenzile aplicate persoanelor juridice vor fi imputate de acestea persoanelor fizice vinovate.

În celelalte cazuri în care se săvîrşesc contravenţii la norme ce prevăd obligaţii pentru organizaţiile socialiste, sancţiunea se aplică angajatului, membrului cooperativei sau al altei organizaţii obşteşti, care are îndatorirea să aducă la îndeplinire aceste norme, fie în baza dispoziţiilor unui act normativ, a contractului de muncă, regulamentului de ordine interioară sau statutului, fie în baza unei însărcinări scrise, date în acest scop de conducătorul organizaţiei socialiste care avea atribuţia de a da o astfel de însărcinare. Sancţiunea se aplică conducătorului organizaţiei socialiste, dacă însărcinarea scrisă nu a fost dată, deşi era necesară.

ART. 6. Prin avertisment se atrage atenţia contravenientului asupra pericolului faptei săvîrşite şi i se recomandă ca pe viitor să respecte dispoziţiile legale.

Avertismentul se aplică în cazurile în care fapta este de mică importanţă şi se apreciază că acela care a săvîrşit-o nu o va mai repeta chiar fără aplicarea unei amenzi.

Avertismentul se poate aplica chiar dacă actul normativ de stabilire şi sancţionare a contravenţiei nu prevede această sancţiune.

ART. 7. Amenda are caracter administrativ.

Pentru contravenţiile stabilite prin hotărîri ale Consiliului de Miniştri se pot prevedea amenzi între 20 şi 1 500 lei, iar în cazuri deosebite pînă la 10 000 lei *).

Pentru contravenţiile stabilite prin hotărîri ale consiliilor populare sau decizii ale comitetelor lor executive se pot prevedea amenzi între 20 şi 500 lei.

Amenzile se fac venit la bugetul de stat.

ART. 8. Sînt supuse confiscării, dacă confiscarea este prevăzută expres în actul normativ de stabilire şi sancţionare a contravenţiei :

a) lucrurile produse prin contravenţie ;

b) lucrurile care au servit la săvîrşirea contravenţiei, dacă sînt ale contravenientului ;

c) lucrurile dobîndite prin săvîrşirea contravenţiei, dacă nu sînt restituite persoanei vătămate.

Lucrurile a căror deţinere sau circulaţie este interzisă vor fi supuse confiscării independent de condiţiile prevăzute în alineatul precedent.

ART. 9. Dacă aceeaşi persoană a săvîrşit mai multe contravenţii sancţionate cu amendă, sancţiunea se aplică pentru fiecare contravenţie în parte.

Cînd contravenţiile au fost constatate prin acelaşi proces-verbal, amenzile totalizate potrivit dispoziţiilor alineatului 1 nu pot depăşi dublul maximului prevăzut prin actul normativ pentru contravenţia cea mai gravă.

În cazul în care la săvîrşirea unei contravenţii au luat parte mai multe persoane, sancţiunea se aplică fiecărui participant, separat.

---

*) Alineatul 2 al articolului 7 din Legea nr. 32/1968 este reprodus astfel cum a fost modificat prin Decretul nr. 505/1970, publicat în B. Of. nr. 143 din 16 decembrie 1970.

ART. 10. Fapta prevăzută de lege sau alt act normativ ca fiind contravenţie se sancţionează chiar dacă este săvîrşită fără intenţie, în afară de cazul în care prin actul normativ se dispune altfel.

Nu constituie contravenţie fapta săvîrşită în stare de legitimă apărare, din cauza unei întîmplări ce nu putea fi prevăzută sau înlăturată, precum şi aceea săvîrşită din constrîngere, eroare de fapt sau în stare de necesitate.

De asemenea, nu constituie contravenţie fapta săvîrşită de o persoană care din cauza stării mintale sau a vreunei infirmităţi nu poate răspunde de fapta imputată.

ART. 11. Fapta săvîrşită de un minor sub 14 ani nu constituie contravenţie.

Pentru contravenţiile săvîrşite de minorii care au împlinit 14 ani, minimul şi maximul amenzii se reduc la jumătate din minimul şi maximul amenzii stabilite în actul normativ pentru fapta săvîrşită.

ART. 12. Dacă printr-un nou act normativ fapta nu mai este socotită contravenţie, ea nu se mai sancţionează, chiar dacă a fost săvîrşită înainte de data intrării în vigoare a noului act normativ, iar sancţiunea aplicată şi neexecutată pînă la această dată nu se mai execută.

Dacă sancţiunea prevăzută în noul act normativ este mai uşoară, se va aplica această sancţiune, iar amenda aplicată potrivit vechiului act normativ se va executa numai pînă la limita maximului prevăzut în noul act normativ. În cazul în care noul act normativ prevede o sancţiune mai gravă, contravenţia săvîrşită anterior va fi sancţionată în conformitate cu prevederile actului normativ în vigoare la data săvîrşirii ei.

ART. 13. Aplicarea sancţiunii pentru contravenţii se prescrie în termen de 3 luni de la data săvîrşirii faptei.

Cînd fapta a fost urmărită ca infracţiune şi ulterior s-a stabilit că ea constituie contravenţie, prescripţia aplicării sancţiunii nu curge pe tot timpul cît pricina s-a aflat în faţa organului de urmărire penală sau a instanţei de judecată, dacă sesizarea s-a făcut înăuntrul termenului prevăzut în alineatul 1. Prescripţia operează totuşi, dacă sancţiunea nu a fost aplicată în termen de 1 an de la data săvîrşirii faptei.

Dispoziţiile alineatului precedent se aplică şi în cazurile în care pricina s-a aflat în faţa comisiei de judecată.

În cazul contravenţiilor la normele privind impozitele, taxele, primele de asigurare prin efectul legii şi disciplina financiară, aplicarea sancţiunii se prescrie în termen de 1 an de la data săvîrşirii faptei.

ART. 14. Executarea sancţiunii se prescrie, dacă procesul-verbal de constatare a contravenţiei, precum şi, cînd este cazul, înştiinţarea de plată a amenzii nu au fost comunicate celui sancţionat în termen de o lună de la data aplicării sancţiunii. Executarea sancţiunii se prescrie, de asemenea, în termenul de 1 an de la data aplicării ei, chiar dacă contravenientul a exercitat calea de atac. Prescripţia executării sancţiunii nu curge pe tot timpul cît, la cererea contravenientului, executarea a fost amînată sau eşalonată.

ART. 15. Dispoziţiile art. 13 şi 14 nu împiedică urmărirea despăgubirilor şi confiscarea lucrurilor supuse acestei măsuri.

CAPITOLUL II

CONSTATAREA CONTRAVENȚIEI ȘI APLICAREA SANCȚIUNII

ART. 16. Contravenția se constată printr-un proces-verbal încheiat de persoanele anume prevăzute în actul normativ care stabilește și sancționează contravenția, de primar, de ofițerii ori subofițerii de miliție, precum și de șefii de servicii sau secții, ori asimilații acestora din organizațiile de stat, anume împuterniciți de conducătorul organizației.

Primarul constată contravențiile stabilite prin actele normative emise de consiliile populare și comitetele lor executive, precum și contravențiile la dispozițiile legale privind : apărarea ordinii publice, regulile generale de comerț, vînzarea, circulația și transportul produselor alimentare, circulația produselor agricole, producția, vînzarea, circulația și desfacerea vinului și rachiurilor naturale, pescuitul, vînatul, prevenirea și combaterea epidemiilor și epizootiilor, întreținerea drumurilor naționale și locale, a podurilor și accesoriilor acestora, executarea lucrărilor edilitare, regimul construcțiilor, folosirea fondului locativ de stat, ocrotirea lucrărilor de îmbunătățiri funciare și a lucrărilor de gospodărire a apelor, precum și contravențiile silvice.

Ofițerii și subofițerii de miliție constată contravențiile la dispozițiile legale privind : apărarea ordinii publice și celelalte sectoare de activitate care intră în atribuțiile miliției, regulile generale de comerț, vînzarea, circulația și transportul produselor alimentare, circulația produselor agricole, producția, vînzarea, circulația și desfacerea vinului și rachiurilor naturale, pescuitul, vînatul, întreținerea drumurilor naționale și

locale, a podurilor și accesoriilor acestora și regimul construcțiilor.

Prin actele normative de stabilire și sancționare a contravențiilor pot fi prevăzute și alte persoane care constată contravențiile arătate în alineatele 2 și 3, precum și alte contravenții care se constată de primar sau de ofițerii ori subofițerii de miliție.

Contravențiile săvîrșite de angajații organizațiilor de stat la locul de muncă se constată atît de persoanele prevăzute în actele normative care stabilesc și sancționează contravențiile, cît și de șefii de servicii sau secții ori asimilații acestora, anume împuterniciți de conducătorul organizației, dacă ele au fost săvîrșite de personalul în subordine. Aceleași persoane constată și contravențiile săvîrșite în incinta organizațiilor de stat de către cei care nu sînt angajați ai acestora.

Dispozițiile alineatului precedent se aplică în mod corespunzător și în cazul contravențiilor săvîrșite la locul de muncă de angajații sau membrii organizațiilor cooperatiste ori ai altor organizații obștești, precum și în cazul contravențiilor săvîrșite în incinta acestor organizații de către alte persoane, dacă prin actele normative de stabilire și sancționare a contravențiilor se prevede expres aceasta.

Dacă o persoană săvîrșește mai multe contravenții, constatate în același timp de același agent constatator, se încheie un singur proces-verbal.

ART. 17. Procesul-verbal de constatare a contravenției va cuprinde : data și locul unde este încheiat, numele, prenumele și calitatea celui care îl încheie ; numele, prenumele, domiciliul, ocupația și locul de muncă al contravenientului, numărul și data actului de identitate al acestuia, cu mențiunea organului care l-a

emis; descrierea faptei ce constituie contravenție, cu indicarea datei și orei cînd a fost săvîrșită, precum și cu arătarea tuturor împrejurărilor ce pot servi la aprecierea gravității acesteia și la evaluarea eventualelor pagube pricinuite; indicarea actului normativ prin care se stabilește și se sancționează contravenția; mențiunea că contravenientul poate achita în termen de 48 ore jumătate din minimul amenzii în condițiile art. 26. În cazul în care contravenientul este minor, procesul-verbal va cuprinde și numele, prenumele și domiciliul părinților sau ale tutorelui.

Agentul constatator va consemna în procesul-verbal, la cererea contravenientului, obiecțiunile acestuia cu privire la conținutul procesului-verbal și mijloacele de probă de care înțelege să se servească în cauză.

Lipsa din procesul-verbal a mențiunilor privind numele și prenumele contravenientului, fapta săvîrșită și data comiterii acesteia sau a semnăturii agentului constatator atrage nulitatea procesului-verbal. Nulitatea se constată și din oficiu.

ART. 18. Contravenientul este obligat să prezinte agentului constatator, la cererea acestuia, actul de identitate, iar pentru determinarea locului său de muncă, și alte acte pe care le are asupra sa.

Pentru legitimarea contravenientului, agentul constatator poate apela, în caz de nevoie, la ofițerii și subofițerii de miliție, care sînt obligați să-i acorde sprijin.

ART. 19. Procesul-verbal se semnează pe fiecare pagină de cel care îl încheie și de contravenient.

În cazul în care contravenientul nu este de față, refuză sau nu poate să semneze, agentul constatator va face mențiune despre aceste împrejurări, care trebuie

să fie adeverite de cel puțin un martor. Procesul-verbal, în acest caz, va cuprinde și numele, prenumele și domiciliul martorului, numărul și data actului său de identitate cu mențiunea organului care l-a emis, precum și semnătura martorului. În lipsă de martori, agentul constatator va arăta în procesul-verbal din ce cauză acesta a fost încheiat astfel.

ART. 20. Dacă prin actul normativ de stabilire și sancționare a contravenției nu se prevede altfel, agentul constatator, prin procesul-verbal de constatare, aplică și sancțiunea.

Sancțiunea se aplică în limitele prevăzute de actul normativ, ținîndu-se seama de împrejurările în care fapta a fost săvîrșită, de starea materială a făptuitorului, precum și de celelalte date privitoare la contravenient cuprinse în procesul-verbal.

ART. 21. În cazul în care prin săvîrșirea contravenției s-a pricinuit o pagubă și există tarif de evaluare a acesteia, agentul constatator, dacă are dreptul să aplice sancțiunea, stabilește și despăgubirea pe bază de tarif, făcînd mențiunea corespunzătoare în procesul-verbal.

Dacă nu există tarif de evaluare a pagubei, partea vătămată își va putea valorifica pretențiile potrivit legii civile.

ART. 22. În cazul în care agentul constatator aplică sancțiunea, el dispune și confiscarea. Atît în acest caz, cît și atunci cînd sancțiunea se aplică de un alt organ, agentul constatator va descrie în procesul-verbal lucrurile supuse confiscării și va lua în privința lor măsurile de conservare sau de valorificare prevăzute de dispozițiile legale. Despre măsurile luate se fac mențiunile corespunzătoare în procesul-verbal.

Dacă lucrurile confiscate aparţin altei persoane decît contravenientului, în procesul-verbal se vor arăta numele, prenumele şi domiciliul persoanei fizice, ori denumirea şi sediul persoanei juridice, în măsura în care aceste date sînt cunoscute.

ART. 23. Dacă potrivit actului normativ de stabilire şi sancţionare a contravenţiei, agentul constatator nu este în drept să aplice şi sancţiunea, procesul-verbal de constatare se trimite de îndată organului competent, care aplică sancţiunea potrivit dispoziţiilor art. 20 alin. 2, prin rezoluţie pe procesul-verbal.

Odată cu aplicarea sancţiunii, organul competent stabileşte despăgubirea pe bază de tarif şi dispune confiscarea sau, după caz, restituirea către cel în drept a lucrurilor ori a sumelor rezultate din valorificarea acestora, procedînd potrivit dispoziţiilor art. 21 şi 22 care se aplică în mod corespunzător.

ART. 24. Procesul-verbal se comunică în copie contravenientului, părţii vătămate şi persoanei fizice sau juridice prevăzute în art. 22 alin. 2, de către organul care a aplicat sancţiunea, în termen de cel mult o lună de la data aplicării sancţiunii.

Dacă contravenientul a fost sancţionat cu amendă, precum şi în cazul în care a fost obligat la despăgubire, odată cu procesul-verbal i se va comunica şi înştiinţarea de plată. În înştiinţarea de plată se va arăta că dacă nu achită amenda şi despăgubirea în termen de 15 zile de la comunicare, se va proceda la executare silită.

În cazul în care agentul constatator aplică şi sancţiunea, iar contravenientul este de faţă la încheierea procesului-verbal, copia acestuia şi înştiinţarea de plată

se înmînează contravenientului, făcîndu-se menţiune despre aceasta în procesul-verbal.

Dispoziţiile alineatului precedent se aplică şi faţă de celelalte persoane cărora trebuie să li se comunice copia procesului-verbal.

ART. 25. În cazul în care contravenientul achită pe loc agentului constatator jumătate din minimul amenzii prevăzute în actul normativ pentru fapta săvîrşită, iar prin contravenţie nu s-a cauzat o pagubă şi nu există lucruri supuse confiscării, procesul-verbal nu se mai încheie şi orice urmărire încetează. Plata amenzii se face contra chitanţă, în care se va specifica contravenţia pentru care a fost încasată amenda.

Procesul-verbal nu se încheie nici dacă agentul constatator aplică avertismentul, iar prin contravenţie nu s-a pricinuit o pagubă şi nu există lucruri supuse confiscării, cu excepţia cazurilor cînd în actul normativ care stabileşte şi sancţionează contravenţia se prevede altfel.

ART. 26. Dacă contravenientul se angajează sub semnătură să achite, în cel mult 48 ore de la data încheierii procesului-verbal, jumătate din minimul amenzii prevăzute de actul normativ pentru fapta săvîrşită, agentul constatator va face menţiune despre aceasta în procesul-verbal.

Plata amenzii se face la Casa de Economii şi Consemnaţiuni ori la organizaţia socialistă arătată în procesul-verbal, iar chitanţa se predă de către contravenient agentului constatator sau se trimite prin poştă organului din care face parte agentul constatator, în termenul prevăzut în alineatul precedent.

Dacă contravenientul achită în termenul pentru care s-a angajat jumătate din minimul amenzii prevăzute în actul normativ pentru fapta săvîrşită, orice urmărire în ceea ce priveşte amenda încetează. În cazul în care contravenientul nu achită în acest termen jumătate din minimul amenzii prevăzute în actul normativ, se vor aplica dispoziţiile art. 20 sau 23 alin. 1, după caz.

ART. 27. Dispoziţiile art. 25 şi 26 se aplică şi în cazurile prevăzute de art. 9 alin. 2, dacă contravenientul achită pe loc sau, după caz, în cel mult 48 ore, jumătate din minimul amenzii prevăzute de actul normativ pentru fiecare dintre contravenţiile constatate, fără ca prin totalizare să se depăşească maximul prevăzut pentru contravenţia cea mai gravă.

ART. 28. Dacă în cazurile prevăzute în art. 25, 26 şi 27, prin contravenţie s-a cauzat o pagubă ori sînt lucruri supuse confiscării, organul competent potrivit dispoziţiilor prezentei legi stabileşte despăgubirea pe bază de tarif şi dispune confiscarea.

ART. 29. Dacă organul în drept să aplice sancţiunea apreciază că fapta socotită contravenţie a fost săvîrşită în astfel de condiţii încît potrivit legii penale ea constituie infracţiune, sesizează organul de urmărire penală competent.

ART. 30. În cazul în care fapta a fost urmărită ca infracţiune şi ulterior s-a stabilit, prin rezoluţia sau ordonanţa procurorului ori prin hotărîre judecătorească, că ea ar putea constitui contravenţie, actul de sesizare sau constatare a faptei, împreună cu copia ordonanţei sau hotărîrii, se trimit de îndată organului în drept să constate contravenţia.

CAPITOLUL III

CĂILE DE ATAC ŞI EXECUTAREA SANCŢIUNILOR, A DESPĂGUBIRILOR STABILITE PE BAZĂ DE TARIF ŞI A CONFISCĂRII

ART. 31. Împotriva procesului-verbal de constatare a contravenţiei se poate face plîngere în termen de 15 zile de la data comunicării acestuia.

Partea vătămată poate face plîngere numai în ceea ce priveşte despăgubirea stabilită pe bază de tarif, iar cel căruia îi aparţin lucrurile confiscate, altul decît contravenientul, numai în ceea ce priveşte măsura confiscării.

Plîngerea suspendă executarea. Plîngerea persoanelor prevăzute în alineatul 2 suspendă executarea numai în ceea ce priveşte despăgubirea sau măsura confiscării.

ART. 32. Dacă agentul constatator a aplicat sancţiunea, a stabilit despăgubirea sau a dispus confiscarea, plîngerea se soluţionează după cum urmează:

a) în cazul contravenţiilor prevăzute în actele normative emise de Consiliul de Miniştri, plîngerea se soluţionează de către conducătorul organului din care face parte agentul constatator sau de către un alt angajat, ierarhic superior agentului constatator, împuternicit de conducătorul acestui organ.

Dacă contravenţia a fost constatată de conducătorul organului, plîngerea se soluţionează de către conducătorul organului ierarhic superior.

În cazul în care procesul-verbal a fost întocmit de primar, plîngerea se soluţionează de comitetul executiv al consiliului popular.

Dacă procesul-verbal a fost întocmit de şeful de serviciu sau secţie al unei organizaţii socialiste, ori de

cei asimilaţi acestora, plîngerea se soluţionează de conducătorul organizaţiei în care a fost săvîrşită contravenţia ;

b) în cazul contravenţiilor prevăzute în actele normative emise de organele locale, plîngerea se soluţionează de primarul comunei, oraşului, municipiului sau sectorului municipiului Bucureşti, pe al cărui teritoriu a fost săvîrşită fapta.

Dispoziţiile lit. a alin. 3 se aplică în mod corespunzător.

ART. 33. Dacă un alt organ decît agentul constatator a aplicat sancţiunea, a stabilit despăgubirea sau a dispus confiscarea, plîngerea se soluţionează de organul prevăzut în actul normativ de stabilire şi sancţionare a contravenţiei. Dacă actul normativ nu prevede un asemenea organ, plîngerea se soluţionează de organul ierarhic superior celui care a aplicat sancţiunea.

ART. 34. În cazul contravenţiilor pentru care actul normativ prevede o amendă de peste 1 000 lei, sau dacă despăgubirea stabilită pe bază de tarif ori valoarea lucrurilor confiscate depăşeşte 1 000 lei, plîngerea se soluţionează de judecătoria în a cărei rază teritorială a fost săvîrşită contravenţia.

ART. 35. În cazul amenzii aplicate unei persoane juridice, plîngerea acesteia se rezolvă de organul indicat în legea sau decretul care prevede sancţionarea persoanei juridice. Dacă legea sau decretul nu indică un asemenea organ, plîngerea se rezolvă de conducătorul organului central al administraţiei de stat în a cărui ramură sau domeniu de activitate s-a comis contravenţia ori de un angajat, avînd cel puţin funcţia

de director, împuternicit de conducătorul organului central.

ART. 36. Plîngerea se depune la organul din care face parte agentul constatator şi va fi însoţită de copia procesului-verbal de constatare a contravenţiei.

Plîngerea cît şi celelalte acte de procedură privind soluţionarea acesteia sînt scutite de taxa de timbru.

ART. 37. Plîngerea împreună cu dosarul cauzei se trimit de îndată organului în drept să o soluţioneze, care citează pe cel care a făcut plîngerea, precum şi orice altă persoană în măsură să contribuie la rezolvarea justă a acesteia. Agentul constatator şi organul care a aplicat sancţiunea nu se citează.

ART. 38. Organul care soluţionează plîngerea, după ce constată că aceasta a fost introdusă în termen, ascultă pe cel care a făcut-o şi celelalte persoane citate, dacă aceştia s-au prezentat, administrează orice alte probe prevăzute de lege, necesare verificării legalităţii şi temeiniciei procesului-verbal şi hotărăşte asupra sancţiunii, despăgubirii stabilite pe bază de tarif, precum şi asupra măsurii confiscării, printr-o încheiere motivată care are caracterul unui act jurisdicţional sau, după caz, prin hotărîre judecătorească, în termen de cel mult 30 zile de la data înregistrării plîngerii.

Încheierea prin care s-a soluţionat plîngerea şi hotărîrea judecătorească sînt definitive şi executorii.

ART. 39. În caz de anulare a procesului-verbal, lucrurile confiscate, cu excepţia celor a căror deţinere sau circulaţie este interzisă, se restituie celui în drept.

Dacă lucrurile prevăzute în alineatul 1 au fost valorificate, se va dispune să se achite celui în drept o

despăgubire bănească egală cu suma realizată prin valorificare.

ART. 40. Punerea în executare a amenzii se face:

a) de către organul care a aplicat amenda, ori de cîte ori procesul-verbal de constatare a contravenţiei a rămas definitiv prin neexercitarea căii de atac în termenul prevăzut de lege;

b) de către organul care a soluţionat plîngerea, în celelalte cazuri.

În vederea executării amenzii, organele prevăzute în alineatul precedent vor comunica din oficiu, organului financiar al comitetului executiv al consiliului popular al localităţii în care domiciliază sau îşi are sediul contravenientul, procesul-verbal de constatare a contravenţiei sau, după caz, o copie a încheierii ori a dispozitivului hotărîrii judecătoreşti de soluţionare a plîngerii. Executarea se face asupra veniturilor sau celorlalte bunuri ale contravenientului, în condiţiile prevăzute de dispoziţiile legale.

Fiecare dintre actele prevăzute în alineatul 2 constituie titlu executor.

ART. 41. În scopul executării despăgubirii stabilite pe bază de tarif, actele prevăzute în art. 40 alin 2 se comunică şi părţii vătămate, care va proceda potrivit dispoziţiilor legale privitoare la executarea silită a creanţelor, dispoziţiile art. 40 alin. ultim fiind aplicabile.

ART. 42. Confiscarea se aduce la îndeplinire de organul care a dispus această măsură, în condiţiile prevăzute de lege.

ART. 43. Avertismentul se adresează oral ori de cîte ori contravenientul este prezent la constatarea contravenţiei şi sancţiunea este aplicată de agentul constatator.

În celelalte cazuri, avertismentul se socoteşte executat prin comunicarea procesului-verbal de constatare a contravenţiei cu rezoluţia corespunzătoare, iar dacă sancţiunea a fost aplicată de organul care a soluţionat plîngerea, prin încunoştinţare scrisă.

CAPITOLUL IV

DISPOZIŢII SPECIALE ŞI TRANZITORII

ART. 44. Sancţiunile prevăzute în prezenta lege nu se aplică în cazul contravenţiilor săvîrşite de militarii în termen. Procesul-verbal de constatare se trimite comandantului unităţii din care face parte contravenientul, spre a i se aplica, dacă procesul-verbal este întemeiat, măsuri disciplinare.

Dacă prin contravenţia săvîrşită de un militar în termen s-a cauzat o pagubă sau dacă sînt lucruri supuse confiscării, organul competent potrivit dispoziţiilor prezentei legi va stabili despăgubirea pe bază de tarif şi va dispune asupra confiscării. Copie de pe procesul-verbal se comunică contravenientului, părţii vătămate şi celui căruia îi aparţin lucrurile confiscate.

ART. 45. Ministerul Forţelor Armate şi Ministerul de Interne *) vor stabili organele care constată şi sancţionează contravenţiile săvîrşite de ofiţeri, subofiţeri,

*) Denumirile „Ministerul Afacerilor Interne" şi „Consiliul Securităţii Statului" au fost înlocuite cu „Ministerul de Interne" înfiinţat prin Decretul nr. 130/1972, publicat în B. Of. nr. 39 din 19 aprilie 1972.

maiştri militari sau angajaţi civili în cadrul unităţilor, formaţiunilor, eşaloanelor şi comenzilor respective în legătură cu serviciul, precum şi organele care soluţionează plîngerile contra proceselor-verbale de constatare a acestor contravenţii.

ART. 46. Dispoziţiile prezentei legi se întregesc cu dispoziţiile codului de procedură civilă, care se aplică în mod corespunzător.

ART. 47. Dispoziţiile legii de faţă nu se aplică contravenţiilor la regimul vămilor.

De asemenea, dispoziţiile art. 25, 26 şi 27 nu se aplică în cazul contravenţiilor prevăzute în Decretul nr. 887 pentru stabilirea şi sancţionarea contravenţiilor privind poluarea apelor mării de către nave maritime, din 8 septembrie 1967.

ART. 48. Termenele de prescripţie prevăzute în Decretul nr. 184/1954 rămîn aplicabile prescripţiilor neîmplinite la data intrării în vigoare a legii de faţă, dacă nu sînt aplicabile dispoziţiile art. 12 alin. 1.

ART. 49. Dispoziţiile prezentei legi se aplică şi în cazul proceselor-verbale de constatare a contravenţiilor încheiate pînă la data intrării acesteia în vigoare şi care se mai află la agenţii constatatori.

Procesele-verbale de constatare a contravenţiilor, care la data intrării în vigoare a legii de faţă se află înaintate la organele prevăzute în art. 19 din Decretul nr. 184/1954, vor fi rezolvate de aceste organe.

Plîngerile împotriva încheierilor de aplicare a sancţiunii şi a măsurii confiscării, precum şi de stabilire a despăgubirilor, date de organele prevăzute în art. 19 alin. 1 lit. a din Decretul nr. 184/1954, se soluţionează de organele imediat superioare acestora. Dacă prin ac-

tul normativ de stabilire şi sancţionare a contravenţiei se prevede pentru contravenţia săvîrşită o amendă mai mare de 1 000 lei sau dacă despăgubirea stabilită pe bază de tarif ori valoarea lucrurilor confiscate depăşeşte 1 000 lei, plîngerea persoanei fizice se soluţionează de judecătoria în a cărei rază teritorială a fost săvîrşită contravenţia.

Dacă încheierea de aplicare a sancţiunii şi a măsurii confiscării, precum şi de stabilire a despăgubirilor a fost dată de una dintre comisiile prevăzute în art. 19 alin. 1 lit. b din Decretul nr. 184/1954, plîngerea se soluţionează de preşedintele comitetului executiv al consiliului popular pe lîngă care funcţionează comisia.

Plîngerile împotriva încheierilor de aplicare a sancţiunii şi a măsurii confiscării, precum şi de stabilire a despăgubirilor, pendinte la judecătorii la data intrării în vigoare a legii de faţă, vor fi soluţionate de către acestea.

ART. 50. Decretul nr. 184/1954 pentru reglementarea sancţionării contravenţiilor, republicat la 28 mai 1955, cu modificările ulterioare, Decretul nr. 420 pentru exceptarea personalului Ministerului Forţelor Armate, respectiv Ministerului Afacerilor Interne, de la prevederile art. 25 din Decretul nr. 184/1954 în cazul contravenţiilor privind disciplina financiară, din 19 noiembrie 1959, precum şi orice alte dispoziţii contrare prezentei legi, se abrogă.

Rămîn în vigoare dispoziţiile Decretului nr. 329 privind sancţionarea unor contravenţii la regulile de călătorie cu trenul, din 3 mai 1966, precum şi dispoziţiile din legi sau decrete care stabilesc fapte ce constituie contravenţii şi sancţiunile corespunzătoare. Dispoziţiile art. 21 din Decretul nr. 379 privind stabilirea impozi-

tului pe veniturile agricole ale populației, din 8 august 1957, art. 37 din Decretul nr. 18 pentru stabilirea impozitelor și taxelor locale, din 18 ianuarie 1952 și art. 38 din Decretul nr. 153 privitor la impozitul pe veniturile populației, din 11 mai 1954, continuă să se aplice numai pînă la intrarea în vigoare a hotărîrii Consiliului de Miniștri pentru stabilirea și sancționarea contravențiilor la normele privind impozitele și taxele.

ART. 51. Prezenta lege intră în vigoare la 1 ianuarie 1969.

Pînă la intrarea în vigoare a actelor normative de stabilire și sancționare a contravențiilor ce se vor emite potrivit prezentei legi de organele arătate în art. 2, dar nu mai tîrziu de 1 an de la data prevăzută în alineatul 1, rămîn aplicabile dispozițiile privind determinarea faptelor ce constituie contravenții, sancțiunile corespunzătoare și persoanele cărora le sînt aplicabile, cuprinse în actele normative emise în temeiul Decretului nr. 184/1954.

LEGEA Nr. 23

din 17 decembrie 1971

privind apărarea secretului de stat în Republica Socialistă România

Publicată în B. Of. nr. 157 din 17 decembrie 1971

Făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate în patria noastră, amploarea cercetării științifice, ca și participarea mai largă a României socialiste la schimbul de valori pe plan mondial, impun măsuri mai ferme pentru apărarea secretului de stat.

Păstrarea secretului de stat, cerință de seamă a apărării orînduirii noastre socialiste, a independenței, suveranității și integrității teritoriale a României, constituie totodată o condiție a progresului pe toate planurile vieții economice și sociale ale patriei noastre.

Conștient de răspunderea pe care o poartă pentru apărarea cuceririlor revoluționare ale poporului, fiecare cetățean al Republicii Socialiste România are obligația să păstreze cu strictețe secretul de stat și să-și sporească vigilența și combativitatea împotriva tuturor

celor care, pe o cale sau alta, încearcă să afle, să divulge sau să transmită date cu caracter secret de stat.

Transmiterea secretelor de stat unei puteri sau organizații străine ori agenților acestora constituie act de trădare și se pedepsește potrivit legii penale ca fiind o acțiune deosebit de gravă îndreptată împotriva securității statului.

Miniștrii și ceilalți conducători ai organizațiilor de stat sau obștești răspund de asigurarea secretului de stat, precum și de securitatea obiectivelor și sectoarelor pe care le conduc. Ei trebuie să acorde o atenție deosebită dezvoltării la toți salariații sau membrii organizațiilor socialiste ce lucrează cu date sau documente secrete a răspunderii personale pentru apărarea acestora, educîndu-i în spiritul vigilenței revoluționare și al combativității față de orice abatere de la prevederile legii.

Ministerul de Interne *) răspunde față de conducerea partidului și statului pentru aplicarea întocmai a prevederilor prezentei legi.

În scopul îmbunătățirii reglementărilor legale cu privire la apărarea secretului de stat, în raport cu cerințele actuale ale dezvoltării societății socialiste în patria noastră,

Marea Adunare Națională a Republicii Socialiste România adoptă prezenta lege.

---

*) Denumirea „Consiliul Securității Statului", din cuprinsul Legii nr. 23/1971 și a H.C.M. nr. 19/1972, a fost înlocuită cu „Ministerul de Interne", înființat prin Decretul nr. 130/1972, publicat în B. Of. nr. 39 din 19 aprilie 1972.

CAPITOLUL I

DISPOZIȚII GENERALE

ART. 1. Apărarea secretului de stat este o îndatorire patriotică, o obligație de onoare a tuturor cetățenilor Republicii Socialiste România — muncitori, țărani, intelectuali și alte categorii de oameni ai muncii — prin care aceștia își aduc contribuția la apărarea cuceririlor revoluționare ale poporului român, a independenței, suveranității și integrității teritoriale a statului nostru.

ART. 2. Constituie secrete de stat, potrivit prevederilor Codului penal, informațiile, datele și documentele care prezintă în mod vădit acest caracter, precum și cele declarate sau calificate astfel prin hotărîre a Consiliului de Miniștri.

Transmiterea sau divulgarea informațiilor, datelor și documentelor ce constituie secrete de stat, pierderea, deținerea în afara îndatoririlor de serviciu, distrugerea, alterarea ori sustragerea documentelor cu un asemenea caracter, neglijența care a avut drept urmare una din aceste fapte sau care a dat posibilitatea altei persoane să intre în posesia unor informații, date sau documente de natură să pună în pericol interesele economice, tehnico-științifice, militare sau politice ale statului, precum și orice alte încălcări ale normelor privind apărarea secretului de stat, constituie fapte deosebit de grave și sînt pedepsite de legea penală.

Conducătorii și salariații organizațiilor socialiste, precum și orice alte persoane care iau cunoștință despre săvîrșirea unei fapte privind pierderea, alte-

țarea, distrugerea ori sustragerea documentelor ce constituie secrete de stat sau despre transmiterea ori divulgarea unor informații sau date avînd un astfel de caracter, au obligația să sesizeze de îndată șefii ierarhici, precum și organele Ministerului de Interne.

ART. 3. În funcție de importanța lor, informațiile, datele și documentele ce constituie secrete de stat se clasifică astfel: strict secrete de importanță deosebită, strict secrete și secrete.

Informațiile, datele și documentele care se încadrează în una din categoriile prevăzute la alineatul precedent se stabilesc prin hotărîre a Consiliului de Miniștri.

ART. 4. Informațiile, datele sau documentele care, potrivit prezentei legi, nu constituie secrete de stat, dar nu sînt destinate publicității, sînt secrete de serviciu și nu pot fi divulgate.

ART. 5. Publicarea sau difuzarea prin presă, radio, televiziune sau prin orice alte mijloace a datelor referitoare la planurile de producție, investiții, forțe de muncă și mijloace de producție, precum și a datelor referitoare la capacitățile de producție în funcțiune sau perspectivă, altele decît cele cuprinse în statisticile oficiale, se face, de regulă, în procente, iar atunci cînd este necesar, și în cifre absolute cu aprobarea scrisă a conducătorilor organelor centrale sau a președinților comitetelor executive ale consiliilor populare județene, respectiv al municipiului București, inclusiv pentru organizațiile socialiste subordonate acestora.

Se interzice scoaterea, difuzarea sau publicarea în străinătate a lucrărilor sau scrierilor de orice fel, care ar putea prejudicia interesele statului român.

CAPITOLUL II

OBLIGAȚII CU PRIVIRE LA APĂRAREA SECRETULUI DE STAT

Secțiunea 1

Obligațiile organizațiilor socialiste și ale conducătorilor acestora

ART. 6. Răspunderea pentru luarea măsurilor de apărare a secretului de stat o au miniștrii și conducătorii celorlalte organe centrale, președinții comitetelor executive ale consiliilor populare județene și al municipiului București, conducătorii organizațiilor economice, întreprinderilor și instituțiilor, precum și șefii misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale Republicii Socialiste România.

Conducătorii organizațiilor socialiste vor asigura un control permanent asupra păstrării și manipulării documentelor ce constituie secrete de stat, pentru prevenirea și descoperirea oricăror pierderi, alterări, distrugeri, sustrageri ori transmiteri sau divulgări ale acestora.

Semestrial, organele de conducere prevăzute la alineatul 1 vor analiza modul cum se asigură păstrarea secretului de stat, atît la organul central, cît și în întreprinderile, organizațiile economice și instituțiile subordonate și vor lua măsuri pentru aplicarea riguroasă a prevederilor prezentei legi.

ART. 7. Conducătorii organizațiilor socialiste sînt obligați să țină evidența persoanelor care au primit aprobare să lucreze cu informații, date sau documente

secrete de stat ori în sectoare unde se execută lucrări cu un asemenea caracter. Evidenţa lor se va ţine şi după desfacerea contractului de muncă, timp de 3 ani.

ART. 8. Conducătorii organizaţiilor socialiste sînt obligaţi să menţioneze, după caz, în adresa de solicitare a vizei sau pe cererea salariatului care urmează să plece în străinătate în interes de serviciu ori personal, dacă acesta lucrează sau a lucrat cu informaţii, date şi documente secrete de stat, dacă lucrează la invenţii sau inovaţii cu caracter deosebit, exprimîndu-şi totodată părerea asupra garanţiilor moral-politice pe care le prezintă.

Persoana care a lucrat cu documente strict secrete de importanţă deosebită nu poate pleca definitiv din ţară decît după cel puţin 3 ani de la data cînd a încetat să mai lucreze cu astfel de documente.

Secţiunea a II-a

Obligaţiile Ministerului de Interne

ART. 9. In vederea apărării secretului de stat, Ministerul de Interne are următoarele obligaţii :

a) controlează periodic la ministere, celelalte organe centrale sau alte organizaţii socialiste modul de aplicare a dispoziţiilor legale privind apărarea secretului de stat, stabilind măsuri obligatorii pentru înlăturarea deficienţelor constatate ;

b) stabileşte, împreună cu conducătorii organizaţiilor socialiste, obiectivele şi locurile în care este interzisă fotografierea, filmarea sau executarea de lucrări de arte plastice ;

c) sprijină organizaţiile socialiste în vederea organizării activităţii privind evidenţa, păstrarea şi manipularea documentelor secrete de stat şi asigură instruirea necesară pentru aplicarea unitară a prevederilor prezentei legi.

Ministrul de interne va informa periodic Consiliul de Stat şi Consiliul de Miniştri asupra modului de aplicare a dispoziţiilor legale privind apărarea secretului de stat.

Secţiunea a III-a

Obligaţiile persoanelor fizice

ART. 10. Persoana căreia îi sînt încredinţate date sau documente ce constituie secrete de stat este direct răspunzătoare pentru asigurarea securităţii acestora.

ART. 11. Este interzis ca salariatul care are acces la informaţii, date sau documente ce constituie secrete de stat, precum şi persoana care, prin natura serviciului sau profesiei, află asemenea date, să divulge sub orice formă conţinutul acestora, atît faţă de cetăţenii români, cît şi faţă de cei străini. Interdicţia este obligatorie şi după încetarea raporturilor de muncă în cadrul cărora persoana respectivă a luat cunoştinţă despre informaţii, date sau documente ce constituie secrete de stat.

ART. 12. Persoana care nu lucrează cu informaţii, date şi documente ce constituie secrete de stat, dar care află de conţinutul acestora sau intră în posesia lor, este obligată să anunţe ori, după caz, să le predea de îndată organelor Ministerului de Interne.

ART. 13. Salariatul care deţine informaţii, date ori documente ce constituie secrete de stat sau desfăşoară activitate în locuri unde se execută lucrări cu un asemenea caracter nu poate stabili relaţii de serviciu cu

organizațiile internaționale, reprezentanțele și organizațiile străine, fără aprobarea prealabilă a conducătorului organizației socialiste din care face parte.

Stabilirea relațiilor în interes de serviciu cu străinii care nu au domiciliul în Republica Socialistă România, de către persoana prevăzută la alineatul precedent, se poate face numai cu aprobarea prealabilă a conducătorului organizației socialiste din care aceasta face parte. În cazul în care cererea de aprobare prealabilă nu a fost posibilă, salariatul va informa în termen de 24 ore pe conducătorul organizației socialiste, despre relațiile stabilite.

Se interzice ca salariatul care deține informații, date ori documente ce constituie secrete de stat să stabilească relații personale cu străinii care nu au domiciliul în Republica Socialistă România, dacă acestea afectează interesele statului român.

ART. 14. Se interzice cetățenilor români de a avea orice fel de legătură cu posturile de radio sau televiziune ori cu organe de presă din străinătate, care, prin acțiunile lor, desfășoară o activitate de defăimare sau contrară intereselor statului român.

ART. 15. Acordarea de interviuri organelor de presă, agențiilor de știri ori posturilor de radio sau televiziune străine de către cetățenii români, în țară sau pe timpul cît se află în străinătate în interes de serviciu sau personal, pentru probleme ce privesc interese politice, social-economice, de apărare și tehnico-științifice ale statului român, se va face numai cu aprobarea conducătorului organului central în subordinea căruia se află organizația din care face parte cel în cauză sau, după caz, a președintelui comitetului executiv al consiliului popular județean ori al municipiului București.

Secțiunea a IV-a

Sarcini cu privire la activitatea de educare a cetățenilor în spiritul apărării secretului de stat

ART. 16. Conducătorii organizațiilor socialiste vor lua toate măsurile ce se impun pentru educarea salariaților în spiritul păstrării secretului de stat, al vigilenței, cinstei și demnității în relațiile cu străinii.

Radioul, televiziunea, presa centrală și locală, revistele și publicațiile periodice vor acorda o atenție deosebită dezvoltării la toți cetățenii a simțului răspunderii pentru păstrarea cu strictețe a secretului de stat, precum și pentru sporirea vigilenței și combativității împotriva tuturor celor care prin pălăvrăgeală, lăudăroșenie sau neglijență aduc prejudicii securității statului român.

Consiliul Culturii și Educației Socialiste împreună cu uniunile de creație vor stimula realizarea și publicarea unor lucrări menite să contribuie la educarea cetățenilor pentru apărarea și păstrarea secretului de stat.

CAPITOLUL III

ORGANIZAREA ACTIVITĂȚII DE APĂRARE A SECRETULUI DE STAT

Secțiunea I

Evidența, păstrarea, manipularea și multiplicarea documentelor secrete de stat

ART. 17. Ministerele și celelalte organe centrale, comitetele executive ale consiliilor populare, organizațiile economice, întreprinderile și instituțiile vor asigura evidența, păstrarea și manipularea datelor și

documentelor ce constituie secrete de stat şi a celor care constituie secrete de serviciu, separat de documentele nesecrete.

ART. 18. La organizaţiile socialiste cu un volum mare de informaţii, date şi documente cu caracter secret de stat se organizează compartimente speciale pentru evidenţa, păstrarea şi manipularea acestora, în cadrul numărului de posturi şi al fondurilor de salarii existente la data prezentei legi. Acolo unde volumul de documente secrete nu justifică înfiinţarea unor asemenea compartimente, conducătorul organizaţiei socialiste va desemna un salariat care, pe lîngă atribuţiile ce îi revin potrivit funcţiei sale, va îndeplini şi astfel de sarcini, făcîndu-se menţiune în acest sens în statele de funcţii.

Compartimentele speciale prevăzute la alineatul precedent vor fi înfiinţate de conducerea organului central sau de comitetul executiv al consiliului popular judeţean ori al municipiului Bucureşti, cu acordul Ministerului de Interne.

Înfiinţarea compartimentelor prevăzute la alineatul 1 în cadrul Ministerului Forţelor Armate şi Ministerului de Interne *) se face numai cu aprobarea conducătorilor acestor organe centrale.

Angajarea sau numirea salariaţilor ce vor încadra compartimentele speciale, precum şi desemnarea celor

*) Denumirea „Ministerul Afacerilor Interne", din cuprinsul Legii nr. 23/1971 şi a H.C.M. nr. 19/1972, a fost înlocuită cu „Ministerul de Interne", înfiinţat prin Decretul nr. 130/1972.

care vor exercita şi atribuţii cu privire la evidenţa, păstrarea şi manipularea informaţiilor, datelor şi documentelor cu caracter secret de stat, se fac cu avizul Ministerului de Interne.

ART. 19. În afara programului de lucru, documentele cu caracter secret de stat se păstrează la compartimentul special sau la salariatul care exercită şi atribuţii cu privire la evidenţa, păstrarea şi manipularea informaţiilor, datelor şi documentelor cu caracter secret de stat.

Se interzice scoaterea din incinta organizaţiei socialiste a documentelor ce conţin secrete de stat pentru a fi duse la domiciliu sau în alte locuri neautorizate.

Şefii ori secretarii de cabinete de la Marea Adunare Naţională, Consiliul de Stat, Consiliul de Miniştri, de la miniştri, ceilalţi conducători ai organelor centrale şi adjuncţii acestora, de la preşedinţii comitetelor executive ale consiliilor populare judeţene şi al municipiului Bucureşti, precum şi secretarii conducătorilor centralelor industriale şi marilor întreprinderi, sînt consideraţi salariaţi care îndeplinesc şi atribuţii legate de evidenţa, păstrarea şi manipularea documentelor cu caracter secret de stat.

ART. 20. Multiplicarea documentelor ce constituie secrete de stat se face numai de către persoane care au aprobare să lucreze cu astfel de documente, păstrîndu-se o evidenţă strictă a exemplarelor multiplicate.

Se interzice multiplicarea documentelor strict secrete de importanţă deosebită primite de la alte organizaţii socialiste.

Secţiunea a II-a

Accesul la informaţii, date şi documente ce constituie secrete de stat

ART. 21. *) Persoana care se angajează la o organizaţie socialistă şi urmează să-şi desfăşoare activitatea într-un loc de muncă unde se execută lucrări cu caracter secret de stat va fi încunoştinţată de specificul activităţii şi i se va cere să semneze un angajament cu privire la păstrarea cu stricteţe a secretului de stat. Un astfel de angajament va fi semnat şi de salariatul care, la data prezentei legi, execută sau are acces la asemenea lucrări.

Fac excepţie de la prevederile alineatului precedent cadrele permanente ale forţelor armate care s-au angajat în acest sens prin jurămîntul militar.

Salariatul care, pentru îndeplinirea atribuţiilor de serviciu, trebuie să lucreze sau să consulte date şi documente ce constituie secrete de stat, urmează să aibă o aprobare specială în acest scop.

Aprobarea prevăzută la alineatul precedent se dă de către:

a) conducătorul organizaţiei socialiste pentru categoria *strict secret de importanţă deosebită* şi *strict secret*;

b) locţiitorul conducătorului organizaţiei socialiste, împuternicit în acest scop, pentru categoria *secret*.

Pentru salariaţii reprezentanţelor permanente române din străinătate, aprobarea se dă cu avizul Ministerului de Interne.

*) Alineatul 5 al art. 21 a fost introdus prin Decretul nr. 304/1972, publicat în B. Of. nr. 82 din 1 august 1972.

Aprobarea dată pentru accesul la o categorie superioară de documente permite accesul şi la o categorie inferioară.

Persoanelor care fac practică la organizaţiile socialiste sau în locurile de muncă unde se află informaţii, date şi documente ce constituie secrete de stat ori se execută lucrări cu un astfel de caracter, li se aplică acelaşi regim ca şi salariaţilor, în ce priveşte apărarea secretului de stat.

Secţiunea a III-a

Accesul în organizaţiile socialiste, precum şi în locurile în care se află informaţii, date sau documente ce constituie secrete de stat ori se execută lucrări cu un asemenea caracter

ART. 22. Accesul în organizaţiile socialiste este admis pe bază de legitimaţii, permise sau bilete de intrare, după distincţiile prevăzute în prezenta secţiune.

Dispoziţiile alineatului precedent nu se aplică compartimentelor organizaţiilor socialiste care prestează servicii publice.

ART. 23. *) Este interzis accesul cu aparate de fotografiat sau filmat în locurile în care se află documente ce constituie secrete de stat ori unde se execută lucrări cu un asemenea caracter, cu excepţia cazurilor în care organele de urmărire penală sau instanţa de judecată efectuează cercetarea la faţa locului.

ART. 24. Conducătorii organizaţiilor socialiste vor stabili reguli cu privire la circulaţia şi ordinea interioară în incinta unităţilor, astfel încît accesul în locu-

*) Art. 23 este reprodus astfel cum a fost modificat prin Decretul nr. 304/1972.

rile şi sectoarele în care se află informaţii, date sau documente ce constituie secrete de stat sau unde se execută lucrări cu un astfel de caracter să nu fie posibil decît pentru persoanele care au primit aprobare, potrivit prevederilor art. 32, 34 şi 35.

ART. 25. Accesul ocazional pentru intervenţii tehnice, reparaţii şi alte asemenea activităţi, în locurile prevăzute la art. 32, este permis pe baza unui bilet de acces nominal, eliberat de şeful sectorului unde se execută lucrarea.

ART. 26. Pentru a distinge salariaţii care au acces în diferite locuri de muncă sau sectoare de producţie, aceştia vor purta, după caz, diferenţiate pe sectoare de muncă sau specialităţi, insigne, ecusoane, banderole, bonete sau echipamentul de protecţie ori de lucru în culori diferite.

Pe echipamentul de protecţie ori de lucru, salariaţii vor avea cusut ecusonul pe care este menţionat numele şi prenumele acestuia, precum şi locul de muncă.

Salariaţii care nu au dreptul la echipament de protecţie sau de lucru vor purta, pe ţinuta de serviciu, insigne, banderole sau, în mod vizibil, legitimaţia de serviciu.

Determinarea locurilor de muncă sau sectoarelor de producţie, modelul insignelor, ecusoanelor, banderolelor, culoarea echipamentului de protecţie sau de lucru, repartizarea şi modul de purtare a acestora se vor stabili prin regulamente de ordine interioară.

ART. 27. Pătrunderea sau facilitarea pătrunderii unui salariat într-un sector pentru care nu are aprobare de acces, nepurtarea echipamentului specific sectorului

de muncă sau, după caz, a insignei ori a altor semne distinctive ce au fost stabilite prin regulamentele de ordine interioară, sînt considerate abateri de la disciplina muncii, aplicîndu-se, în raport cu gravitatea faptelor, sancţiuni potrivit legii.

ART. 28. În cazurile în care din cercetările administrative rezultă că salariaţii în cauză — prin nerespectarea regulilor de acces menţionate în prezenta secţiune — au urmărit sau înlesnesc săvîrşirea unor infracţiuni, conducerea organizaţiei socialiste va informa de îndată organele Ministerului de Interne.

ART. 29. Salariatul care îşi pierde echipamentul, legitimaţia, insigna sau un alt semn distinctiv este obligat să anunţe de îndată pe şeful său ierarhic.

Cazurile de înstrăinare a echipamentului, a legitimaţiei, insignei ori a altor semne distinctive, sau de pierdere a acestora vor fi cercetate de către şefii sectoarelor în care lucrează cei ce le-au avut în primire, informînd de îndată şefii lor ierarhici şi organele Ministerului de Interne.

Evidenţa legitimaţiilor pierdute sau furate va fi ţinută la organul ce le-a emis. Acesta va comunica personalului însărcinat cu controlul la intrările în incinta organizaţiilor socialiste care sînt legitimaţiile pierdute sau furate, pentru a se preveni folosirea lor de către alte persoane.

A. *Accesul salariaţilor proprii*

ART. 30. Accesul fiecărui salariat în incinta organizaţiei socialiste în care lucrează este admis pe baza legitimaţiei de serviciu, prevăzută cu fotografie şi semnată de conducătorul acesteia sau de către alte per-

Permisul se eliberează cu valabilitate pe întreaga durată a executării lucrărilor și se vizează trimestrial. La terminarea lucrărilor, el se restituie emitentului.

ART. 35. Aprobarea accesului salariaților altor organizații socialiste, în interes de serviciu, în locurile unde se află informații, date și documente ce constituie secrete de stat sau se execută lucrări cu un astfel de caracter, se dă de către conducătorul organizației socialiste căreia i se solicită accesul sau locțiitorul acestuia, pe baza unei delegații semnate de conducătorul organizației socialiste din care face parte salariatul delegat. Pe delegație se vor menționa datele și documentele ce vor fi consultate ori locurile unde urmează să aibă acces.

ART. 36. În unitățile și locurile de muncă de importanță deosebită, accesul salariaților altor organizații socialiste în interes de serviciu este permis numai pe baza aprobării conducătorului organului central sau înlocuitorului acestuia.

ART. 37. Aprobarea prevăzută la art. 35 și 36 se poate acorda pentru a avea acces o singură dată sau pentru o perioadă care să nu depășească o lună.

ART. 38. Salariații organizațiilor socialiste care, potrivit legii, au sarcini permanente de control, vor avea acces în unitățile și locurile de muncă în care se află secrete de stat sau se execută lucrări cu un asemenea caracter pe baza legitimației sau delegației speciale semnată de conducătorul organului cu sarcini de control din care face parte salariatul.

Pentru accesul în unitățile și locurile de muncă de importanță deosebită, legitimațiile sau delegațiile speciale de control vor fi semnate de conducătorul organului central în subordinea căruia se află organul de control și vor fi valabile timp de un an.

C. *Accesul altor persoane*

ART. 39. Persoanele aflate la practică în organizațiile socialiste, precum și îndrumătorii și supraveghetorii acestora din afara unității au acces numai în sectorul în care sînt repartizați, pe baza permisului de intrare eliberat cu respectarea prevederilor din prezentul capitol.

ART. 40. Persoanele din afara organizațiilor socialiste care vin pentru angajări, audiențe, cereri, reclamații, sesizări și propuneri, nu au acces în incinta organizației. Acestea pot avea acces numai în pavilioanele administrative, pe baza biletului de intrare, eliberat cu aprobarea șefului compartimentului competent și vor fi primite, de regulă, în încăperi special amenajate.

Primirea în audiență la conducerea organizațiilor socialiste se poate face și în birourile de lucru ale acesteia. În asemenea cazuri, cei care vin în audiență vor fi însoțiți atît la venire, cît și la plecare.

ART. 41. Vizitarea unor unități sau sectoare de producție, altele decît cele de importanță deosebită, se poate face numai cu aprobarea conducătorilor organizațiilor socialiste respective, care vor stabili în acest scop traseele de acces și persoanele care vor însoți pe vizitatori.

CAPITOLUL IV

CONDIȚII DE FOTOGRAFIERE, FILMARE ȘI EXECUTARE A UNOR LUCRĂRI DE ARTE PLASTICE

ART. 42. Fotografierea, filmarea sau executarea de lucrări de arte plastice pe teritoriul Republicii Socialiste România, fără autorizație specială eliberată de

către Ministerul de Interne, este interzisă dacă privește:

a) întreprinderile industriale sau secțiile acestora unde se execută produse interesînd apărarea națională, ori încep sau se experimentează tehnologii de producție cu elemente considerate noutăți tehnico-științifice, precum și stațiile pilot;

b) armamentul militar și tehnica de luptă, cu excepția celor scoase la paradele militare;

c) construcțiile militare de orice natură, poligoanele, aerodromurile și porturile militare, cu excepția celor ce se vor stabili de Ministerul Forțelor Armate și Ministerul de Interne.

Aceste dispoziții se aplică și în cazul în care obiectivele enumerate la alineatul precedent sînt în curs de construire.

Obiectivele și mijloacele prevăzute la literele a, b și c pot fi filmate și fotografiate de către personalul militar, pentru nevoile interne ale Ministerului Forțelor Armate și Ministerului de Interne, pe baza unei aprobări; aceasta poate fi dată de către ministrul forțelor armate și ministrul de interne sau de împuterniciții lor, fiecare pentru mijloacele din dotarea ori obiectivele din administrarea organului central respectiv.

ART. 43. Trupele Ministerului Forțelor Armate sau ale Ministerului de Interne, aflate pe cîmpul de instrucție sau de aplicații, pot fi fotografiate sau filmate în scopuri educative și de pregătire militară cu aprobarea miniștrilor sau a adjuncților acestora, fără autorizație specială.

ART. 44. Se interzice, indiferent de obiectiv, fotografierea și filmarea din avion.

Astfel de operații se pot executa numai în interes de serviciu de persoane ce posedă autorizații speciale eliberate de organele competente ale Ministerului de Interne.

Militarii de specialitate pot executa misiuni de serviciu de aerofotogrammetrie pe baza ordinului de serviciu eliberat de către organele militare.

ART. 45. Cererea adresată Ministerului de Interne pentru eliberarea unei autorizații de filmare, fotografiere sau de executare a lucrărilor de arte plastice va cuprinde obligatoriu menționarea obiectului acestora, data sau perioada de timp în care urmează a se executa, numele persoanei care o va efectua, precum și avizul organizației socialiste în a cărei administrare operativă se află obiectul respectiv.

Titularii autorizațiilor emise în baza prezentei legi sînt obligați a se prezenta, înainte de începerea lucrărilor, la conducătorii organizațiilor socialiste unde vor executa lucrările, pentru a se pune de acord cu aceștia.

ART. 46.*) Fotografierea ori filmarea sau executarea de lucrări de arte plastice în incinta organizațiilor socialiste ce nu sînt prevăzute în art. 42 este permisă numai cu încuviințarea conducătorilor organizațiilor socialiste respective.

Personalul organelor centrale și locale de presă, radioteleviziune și cinematografie, în exercitarea atribuțiilor ce îi revin și în raport cu raza lor de activitate, poate efectua filmări și fotografieri în incinta organizațiilor socialiste menționate la alineatul precedent pe

---

*) Alineatul 2 al art. 46 a fost introdus prin Decretul nr. 304/1972.

baza legitimației de serviciu prevăzută cu fotografie și a delegației semnate de conducătorul instituției din care face parte personalul respectiv.

ART. 47. Obiectivele, părțile din obiective și zonele în care accesul, precum și fotografierea, filmarea sau executarea de lucrări de arte plastice sînt interzise, vor fi marcate cu indicatoare de interdicție în acest sens.

Indicatoarele vor fi instalate prin grija organizațiilor socialiste, respectiv a consiliilor populare în a căror administrare operativă se află obiectivele sau zonele prevăzute la alineatul precedent.

CAPITOLUL V

REGULI PRIVITOARE LA STRĂINI

ART. 48. Străinii care desfășoară activități pe bază de contracte au acces în organizațiile socialiste beneficiare cu aprobarea scrisă a conducătorilor organizațiilor socialiste respective sau a înlocuitorilor acestora, numai în secțiile sau sectoarele de producție în care prezența lor este legată de îndeplinirea obligațiilor contractuale, precum și în pavilioanele administrative.

ART. 49. Străinii care vin în organizațiile socialiste în scopul efectuării unor tranzacții comerciale au acces numai în pavilioanele administrative și în expoziții. În cazuri justificate, accesul acestora va putea fi admis și în secțiile de producție al căror proces tehnologic nu constituie secret de stat sau de fabricație, cu aprobarea conducătorului organului central căruia îi este subordonată organizația socialistă.

ART. 50. Accesul străinilor în organizațiile socialiste, în scopul documentării tehnico-științifice, este

admis numai cu aprobarea scrisă a conducerii organului central în a cărui subordine se află organizația respectivă și este limitat la compartimentele strict necesare documentării pentru care au primit aprobare și unde nu se găsesc date și documente ce constituie secret de stat.

ART. 51. *) Unitățile și locurile de muncă de importanță deosebită pentru apărarea secretului de stat, în care accesul străinilor este admis în mod excepțional, se stabilesc de președintele Consiliului de Stat, la propunerea ministrului de interne.

Accesul străinilor în unitățile și locurile de muncă prevăzute la alineatul precedent se aprobă de conducătorul organului central căruia îi sînt subordonate, cu acordul ministrului de interne.

ART. 52. Străinii prevăzuți la art. 48—51, pe timpul cît se află în sediul organizației socialiste, vor purta semne distinctive, diferite de cele folosite de salariații proprii, puse la dispoziție de această organizație.

Pe timpul vizitei, străinii vor fi însoțiți de persoane anume desemnate de conducerea organizației socialiste.

ART. 53. Este interzis accesul cetățenilor străini și persoanelor fără cetățenie la informații, date și documente ce constituie secrete de stat.

ART. 54. Dispozițiile art. 53 nu se aplică străinilor care vin în țară pentru a coopera la executarea unor lucrări sau pentru schimb de experiență, în baza convențiilor, protocoalelor, contractelor și a altor asemenea înțelegeri încheiate de către statul român sau

---

*) Art. 51 este reprodus astfel cum a fost modificat prin Decretul nr. 304/1972.

organizațiile socialiste române în ce privește informațiile, datele și documentele în legătură cu obiectul cooperării ori al schimbului de experiență. În acest caz, aprobarea de acces va fi dată de către conducătorul organului central tutelar, cu avizul Ministerului de Interne.

ART. 55. Străinii, inclusiv membrii misiunilor diplomatice acreditate în Republica Socialistă România, pot fotografia, filma sau executa lucrări de arte plastice pe teritoriul Republicii Socialiste România avînd ca subiecte edificii, monumente și obiective de interes cultural și artistic, precum și valori din orașe și peisaje dacă acestea nu privesc obiectivele arătate la art. 42 și 43 sau obiective situate în zonele în care străinii nu au acces.

Străinii pot executa lucrări de fotografiere, filmare sau de arte plastice privind obiectivele indicate la art. 42, precum și acelea situate în zonele în care nu au acces, numai dacă posedă autorizații speciale eliberate de către Ministerul de Interne.

De asemenea, străinii pot executa lucrări de fotografiere, filmare sau de arte plastice în timpul deplasării cu avionul numai dacă posedă autorizații speciale eliberate de către Ministerul de Interne.

CAPITOLUL VI

TRANSPORTUL DATELOR ȘI DOCUMENTELOR SECRETE DE STAT

ART. 56. Ministerul de Interne organizează și răspunde, potrivit dispozițiilor legale, de colectarea, transportul și distribuirea corespondenței cu caracter secret de stat.

ART. 57. Documentele care constituie secrete de stat, precum și cele care nu sînt destinate publicității, nu pot fi transportate în străinătate de către delegațiile sau salariații organizațiilor socialiste decît cu aprobarea ministrului sau conducătorului organului central, respectîndu-se și normele legale stabilite cu privire la transportul și păstrarea corespondenței diplomatice.

Documentele strict secrete de importanță deosebită nu pot fi transportate în străinătate de către delegațiile sau salariații organizațiilor socialiste fără aprobarea președintelui Consiliului de Miniștri.

Aprobările prevăzute la alineatele precedente se vor da numai pentru acele documente care sînt strict necesare și numai dacă în exterior există condiții pentru păstrarea secretului lor.

ART. 58. Documentele ce constituie secrete de stat care se transportă în străinătate vor fi predate șefului delegației sau salariatului ce pleacă în străinătate numai prin compartimentul special pentru evidența, păstrarea și manipularea documentelor secrete, pe bază de proces-verbal.

La înapoierea din străinătate, documentele respective vor fi restituite compartimentului special tot pe bază de proces-verbal.

CAPITOLUL VII

SANCȚIUNI

ART. 59. Nerespectarea dispozițiilor legale privind apărarea secretului de stat constituie o faptă deosebit de gravă și se pedepsește potrivit legii penale, dacă sînt întrunite elementele vreunei infracțiuni.

Faptele de încălcare a normelor privind apărarea secretului de stat care nu întrunesc elementele infracţiunii atrag, după caz, răspunderea administrativă ori disciplinară, materială sau civilă.

ART. 60. Constituie contravenţii la normele privind apărarea secretului de stat următoarele fapte, dacă nu au fost săvîrşite în astfel de condiţii încît, potrivit legii penale, sînt considerate infracţiuni:

a) nerespectarea dispoziţiilor prevăzute la art. 12, 23, 24, 29 alin. 1 şi art. 35, de către cei cărora, potrivit legii, le revin astfel de obligaţii;

b) nerespectarea dispoziţiilor prevăzute la art. 30, 31, 33, 34 şi 39—41, de către cei cărora, potrivit legii, le revin astfel de obligaţii;

c) nerespectarea dispoziţiilor prevăzute la art. 7, 18 alin. 4, art. 19 alin. 1 şi 2, art. 20, 21, 25, 32, 48—53, 57 şi 58, de către cei cărora, potrivit legii, le revin astfel de obligaţii;

d) nerespectarea dispoziţiilor prevăzute la art. 42—46, 55 alin. 2 şi 3, de către cei cărora, potrivit legii, le revin astfel de obligaţii;

e) nerespectarea dispoziţiilor art. 2 alin. 3, art. 4, 5, 11, 13, 14, 15, 36 şi 38 şi neglijenţa care a dat posibilitatea unei persoane neautorizate să cunoască sau să posede date şi documente secrete de stat, precum şi divulgarea secretului de stat atunci cînd nu constituie o infracţiune, ori divulgarea de informaţii sau date care, deşi nu constituie secrete de stat, nu sînt destinate publicităţii;

f) nerespectarea normelor cu privire la evidenţa, întocmirea, multiplicarea, manipularea şi păstrarea datelor şi documentelor cu caracter secret de stat.

Contravenţiile prevăzute la literele a, b şi f se sancţionează cu amendă de la 200 la 400 lei, cele prevăzute la literele c şi d cu amendă de la 400 la 1000 lei, iar cele prevăzute la litera e cu amendă de la 1000 la 5000 lei.

ART. 61. Contravenţiile prevăzute la art. 60 se constată de ofiţeri de securitate, iar cele de la art. 60 litera b, şi de ofiţerii şi subofiţerii de miliţie.

Contravenţiile prevăzute la art. 60 litera d se constată şi de ofiţerii anume împuterniciţi de Ministerul Forţelor Armate sau Ministerul de Interne.

Contravenţiile prevăzute la art. 60 literele a, b, c, d şi f, săvîrşite de angajaţii organizaţiilor socialiste la locul de muncă sau de alte persoane în incinta organizaţiilor socialiste, se constată şi de către conducătorul compartimentului din care face parte contravenientul sau al celui unde s-a produs contravenţia.

ART. 62. Împotriva procesului-verbal de constatare a contravenţiilor se poate face plîngere, în termen de 15 zile de la data comunicării; aceasta se rezolvă după cum urmează:

a) în cazul contravenţiilor prevăzute la art. 60 litera e, constatate de ofiţerii de securitate — de către ministrul de interne, primul adjunct sau adjuncţii ministrului;

b) în cazul contravenţiilor prevăzute la art. 60 literele a, b, c, d şi f, constatate de ofiţeri sau subofiţeri — de către comandantul unităţii din care face parte ofiţerul sau subofiţerul constatator;

c) în cazul contravenţiilor constatate de conducătorul compartimentului din care face parte contravenientul — de către conducătorul organizaţiei socialiste respective.

ART. 63. Dispozițiile art. 60—62 se completează cu prevederile Legii nr. 32/1968 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor, în măsura în care prezenta lege nu dispune altfel.

CAPITOLUL VIII

DISPOZIȚII FINALE

ART. 64. În unele organizații socialiste de importanță deosebită se vor organiza servicii, secții sau birouri subordonate conducătorilor acestora, care vor avea următoarele atribuții:

a) controlează aplicarea și respectarea de către toți salariații a normelor privind apărarea secretului de stat;

b) asigură paza și securitatea invențiilor și inovațiilor din obiective;

c) îndrumă și controlează activitatea tuturor salariaților în problemele de relații și protocol;

d) organizează accesul și circulația în interiorul obiectivelor și asigură respectarea regulilor de ordine interioară;

e) elaborează planurile de pază și securitate a obiectivelor și controlează modul de aplicare a lor;

f) organizează și controlează paza contra incendiilor.

Înființarea serviciilor, secțiilor sau birourilor prevăzute în prezentul articol se aprobă de către organul central respectiv, cu acordul Ministerului de Interne, în limita numărului de posturi și a fondurilor de salarii existente la data prezentei legi.

ART. 65. Organizațiile obștești de orice fel sînt obligate să aplice normele prevăzute în prezenta lege cu privire la apărarea secretului de stat.

ART. 66. Organizarea, inventarierea, expertizarea și predarea documentelor secrete de stat la fondul arhivistic se fac în conformitate cu normele privind evidența, păstrarea și folosirea Fondului arhivistic național al Republicii Socialiste România.

ART. 67. *) Nomenclatura funcțiilor, condițiile de studii și vechime, precum și salariile tarifare ale personalului însărcinat cu evidența, păstrarea și manipularea datelor și documentelor ce constituie secrete de stat, precum și ale personalului din serviciile, secțiile sau birourile prevăzute în art. 64, se stabilesc de Ministerul Muncii, prin asimilare cu salariile tarifare în vigoare ale funcțiilor corespunzătoare din compartimentele de personal și administrativ.

ART. 68. În cadrul Ministerului Forțelor Armate și Ministerului de Interne aprobările prevăzute la art. 21, 34 și 41 se dau de către comandanții (șefii) de unități, respectiv de locțiitorii acestora.

ART. 69. Consiliul de Miniștri va emite norme cu privire la evidența, întocmirea, multiplicarea, manipularea și păstrarea datelor și documentelor cu caracter secret de stat și a celor care constituie secrete de serviciu, în înțelesul prezentei legi.

ART. 70. Prezenta lege intră în vigoare în termen de 60 zile de la publicare.

ART. 71. Decretul nr. 430/1969 privind apărarea secretului de stat, devenit Legea nr. 29/1969, Decretul nr. 332/1958 privind reglementarea condițiilor de executare a unor lucrări de fotografiere, filmare și

*) Art. 67 este reprodus astfel cum a fost modificat prin Decretul nr. 304/1972.

de arte plastice pe teritoriul Republicii Socialiste România, Hotărîrea Consiliului de Miniştri nr. 2293/1969 pentru stabilirea şi sancţionarea contravenţiilor la normele privind executarea unor lucrări de fotografiere, filmare şi de arte plastice pe teritoriul Republicii Socialiste România, prevederile art. 15—23 din Instrucţiunile privind organizarea şi funcţionarea pazei civile la instituţii, întreprinderi, organizaţii economice de stat şi cooperatiste, modul de acces în aceste unităţi, precum şi condiţiile de angajare a paznicilor civili şi a personalului care controlează accesul în instituţii, întreprinderi, organizaţii economice de stat şi cooperatiste, aprobate prin Hotărîrea Consiliului de Miniştri nr. 1270/1958 şi prevederile art. 1 lit. c din Hotărîrea Consiliului de Miniştri nr. 2286/1969 pentru stabilirea şi sancţionarea contravenţiilor la normele privind paza civilă la organizaţiile socialiste, paza obştească în comune şi paza de cîmp, precum şi orice alte dispoziţii contrare, se abrogă.

HOTĂRÎREA CONSILIULUI DE MINIŞTRI
Nr. 19

din 14 ianuarie 1972

privind unele măsuri în legătură cu apărarea secretului de stat

Publicată în B. Of. nr. 5 din 14 ianuarie 1972

Consiliul de Miniştri al Republicii Socialiste România hotărăşte :

CAPITOLUL I

CLASIFICAREA DOCUMENTELOR SECRETE DE STAT

ART. 1. Informaţii, date şi documente strict secrete de importanţă deosebită sînt cele care se referă la :

a) planurile economice anuale şi de perspectivă privind dezvoltarea economiei naţionale pe ansamblu, cuprinzînd totalitatea datelor de ordin tehnic, economic, financiar şi valutar ;

b) rezervele și centrele de depozitare a metalelor prețioase, pietrelor prețioase și metalelor radioactive ;

c) relațiile internaționale ale statului în domeniul economic, tehnico-științific, comercial, de credit, valutar, militar și politic, cu excepția celor publicate sau difuzate prin presă, radio, televiziune, ori prin alte mijloace legale ;

d) planurile de export-import și balanțele de credit și de plăți centralizate ale statului, precum și modul lor de îndeplinire ;

e) descoperirile și invențiile care prezintă importanță deosebită pentru economia națională, precum și cele din domeniul tehnicii militare ;

f) organizarea și asigurarea apărării frontierelor de stat ale Republicii Socialiste România, la nivelul Ministerului Forțelor Armate ;

g) cifrul de stat ;

h) organizarea pazei și apărării obiectivelor de importanță deosebită ;

i) organizarea, compunerea, efectivele, dotarea și dislocarea marilor unități, unităților și formațiunilor militare ale Ministerului Forțelor Armate și Ministerului de Interne, centralizate la nivelul acestor organe centrale, comandamente de armată sau de armă ;

j) planurile de mobilizare pe ansamblu ale forțelor armate, comandamentelor de armată și de armă, ale tuturor organelor centrale ale administrației de stat, precum și necesarul de război, volumul total al producției speciale destinate apărării, volumul stocurilor rezervelor de stat și de mobilizare, la nivelul acestor organe, inclusiv planurile, schițele, desenele, hărțile,

fotografiile asamblate la scara economiei naționale, precum și documentele importante de apărare ;

k) ansamblul construcțiilor speciale de apărare existente sau proiectate care conțin date centralizate asupra amplasării instalațiilor și a capacității lor ;

l) caracteristicile tehnico-tactice ale noilor tipuri de armament și ale mijloacelor tehnice speciale de luptă stabilite de organele competente ;

m) necesarul, existentul și starea tehnică a armamentului, muniției și tehnicii de luptă sau dislocarea, capacitatea și conținutul depozitelor de armament, muniții și explozivi, centralizate la nivelul ministerelor, comandamentelor de armată sau de armă ;

n) planurile operative care conțin date de ansamblu privitoare la pregătirea acțiunilor militare ;

o) munca operativă a organelor de securitate, dacă prin divulgare, pierdere, alterare, distrugere ori sustragere ar putea aduce prejudicii grave intereselor securității statului ;

p) planurile centralizate privind sistemul de apărare antiaeriană a teritoriului și apărarea locală antiaeriană ;

r) planurile anuale și de perspectivă centralizate pe întregul sector de apărare și pe beneficiarii de plan : Ministerul Forțelor Armate și Ministerul de Interne ;

s) efectivele, starea de pregătire de luptă, înzestrarea cu armament și tehnică de luptă, precum și planurile operative de acțiune ale gărzilor patriotice, centralizate pe Comandamentul Central.

Sînt strict secrete de importanță deosebită și toate proiectele și anteproiectele planurilor și lucrărilor care fac parte din una dintre categoriile prevăzute în prezentul articol.

ART. 2. Informaţii, date şi documente strict secrete sînt cele care se referă la :

a) cifre sintetice cu privire la ansamblul planului de stat, precum şi anumite secţiuni de plan ;

b) planurile de import şi export, centralizate pe organe centrale şi pe unităţi cu stătut de centrală, precum şi îndeplinirea lor ;

c) stadiul tratativelor pentru importuri şi exporturi (ofertele concurenţei, studiul comparativ al ofertelor, nota sinteză, avizele de contractare, nota comună, preţuri şi altele asemenea) pînă la încheierea contractelor, la nivelul ministerelor, întreprinderilor de comerţ exterior şi unităţilor economice cu statut de centrală ;

d) descoperirile şi invenţiile de importanţă ştiinţifică sau economică pînă la brevetarea şi publicarea lor. Titlul acestora se va înregistra în registrul public şi se va publica în Buletinul pentru invenţii şi mărci ;

e) emiterea şi circulaţia banilor, imprimarea bancnotelor şi metodele de apărare împotriva falsificării acestora ;

f) planurile economice financiare privind producţia, extracţia şi concentraţia de metale preţioase, rare şi radioactive pe ramuri şi rapoartele asupra îndeplinirii lor ;

g) balanţa de venituri şi cheltuieli băneşti ale populaţiei, centralizată pe întreaga ţară ;

h) capacitatea de tranzit a întregii reţele feroviare cu toate elementele ei constructive, schemele de ansamblu ale sistemului de telecomunicaţii, inclusiv centrele de radio-emisie şi staţiile de radio-releu, cu excepţia celor care sînt cuprinse în convenţiile internaţionale, la nivel central şi în cadrul aceleiaşi lucrări ;

i) reţelele astronomo-geodezice sau gravimetrice naţionale, cataloagele, tabelele sau alte documente care cuprind toate punctele geodezice, astronomice, gravimetrice sau magnetice de pe întreg teritoriul ţării, cu indicarea coordonatelor, valorii acceleraţiei greutăţii, valorii anomaliei gravimetrice sau a declinaţiei magnetice, precum şi hărţile şi planurile topografice ce conţin dispozitive de luptă şi lucrări de apărare pînă la regiment şi similare inclusiv ;

j) schemele de ansamblu ale conductelor de petrol şi gaze, ale magistralelor electrice, precum şi cele ale conductelor de apă şi planurile generale ale construcţiilor hidrotehnice care alimentează oraşele capitale de judeţ, municipiile şi complexele de mare importanţă pentru economia naţională ;

k) pregătirea de luptă şi starea disciplinară a efectivelor Ministerului Forţelor Armate şi Ministerului de Interne ;

l) amplasarea, construcţia, profilul şi capacitatea de producţie şi reparaţii ale întreprinderilor destinate producţiei de apărare ;

m) utilizarea pentru nevoi de mobilizare sau pentru acţiuni cu totul speciale a parcului de vagoane şi locomotive, de autovehicule, de nave şi avioane, a porturilor şi aeroporturilor, precum şi a alimentelor, echipamentului, carburanţilor, lubrifianţilor şi materialelor sanitare ;

n) planurile de mobilizare sau de întrebuinţare în luptă a marilor unităţi, unităţilor şi formaţiunilor, precum şi organizarea, dislocarea şi efectivele marilor unităţi, unităţilor şi formaţiunilor militare ;

o) planurile de mobilizare ale consiliilor populare județene și al municipiului București, precum și cele ale întreprinderilor cu sarcini de mobilizare ;

p) munca operativă a organelor de securitate, dacă divulgarea, pierderea, alterarea, distrugerea ori sustragerea documentelor respective ar putea aduce prejudicii intereselor securității statului ;

r) efectivele, starea de pregătire de luptă, înzestrarea cu armament și tehnică de luptă, precum și planurile de acțiune ale gărzilor patriotice, centralizate pe comandamente județene.

Sînt strict secrete și toate proiectele și anteproiectele planurilor și lucrărilor care fac parte din una dintre categoriile prevăzute în prezentul articol.

ART. 3.*) Informații, date și documente secrete sînt cele care se referă la :

a) secțiunile de plan economic privind producția industrială, investiții, preț de cost, cercetare științifică, aprovizionare, muncă și salarii, la nivel de minister sau pe o întreprindere cu producție de apărare ;

b) fondul de stat al producției agricole pe țară ;

c) rezervele de minereuri de metale rare și disperse (molibden, beriliu, bor, niobiu, tantal, litiu) conturate sau estimate, pe categorii de cunoaștere, exprimate cantitativ și calitativ, centralizate pe întreg teritoriul Republicii Socialiste România ;

d) rezervele de petrol și gaze naturale, conturate sau estimate pe categorii de cunoaștere, exprimate cantitativ și calitativ, centralizate pe regiuni petrogazeifere, grupuri industriale sau pe județe ;

*) Art. 3 lit. y a fost abrogată prin H.C.M. nr. 771/1972, publicată în B. Of. nr. 75 din 12 iulie 1972.

e) rezervele de minereuri auroargintifere, conturate sau estimate, pe categorii de cunoaștere, exprimate cantitativ și calitativ pe zăcăminte, exploatări miniere, întreprinderi și centralizate pe județe ;

f) producția specială în unități naturale, exprimată cifrat ;

g) hărțile, planurile, documentațiile și alte lucrări ce cuprind date parțiale ale lucrărilor de investiții cu caracter de apărare ;

h) mobilizarea la locul de muncă pe timp de război a salariaților, centralizat pe unități subordonate ministerelor și celorlalte organe centrale ;

i) livrările la rezerva de stat a produselor, materiilor prime și materialelor, centralizate pe un minister ;

j) balanța de venituri și cheltuieli bănești ale populației, centralizată pe un județ ;

k) numărul și starea tehnică a locomotivelor sau vagoanelor ori ale parcului auto, centralizate pe țară ;

l) temele de cercetare aplicativă care prezintă importanță economică, științifică sau militară ;

m) cheltuielile neproductive, pierderile și pagubele înregistrate, centralizate pe organe centrale sau unități cu statut de centrală ;

n) stabilirea și avizarea prețurilor și tarifelor pentru produsele și serviciile necesare sectorului de apărare, exprimate cifrat ;

o) planul valutar și rapoartele asupra îndeplinirii lui, centralizate pe organe centrale sau unități cu statut de centrală ;

p) venitul național realizat sau utilizat ;

r) caracteristicile tehnico-tactice ale mijloacelor clasice de luptă cu care sînt dotate efectivele Ministerului

Forțelor Armate și Ministerului de Interne, centralizate pe aceste organe centrale, comandamente de armată și de armă, direcții centrale, mari unități și unități;

s) efectivele, starea de pregătire și de luptă, înzestrarea cu armament, tehnică de luptă și planurile de acțiune ale gărzilor patriotice, centralizate pe organizații socialiste;

ș) cataloage, tabele sau alte documente cu puncte geodezice, astronomice, gravimetrice sau magnetice din rețelele naționale care conțin: coordonatele; valorile accelerației greutății, anomaliilor gravimetrice sau declinațiilor magnetice ale acestor puncte, cuprinzînd o suprafață compactă din teritoriul Republicii Socialiste România mai mică de 1 500 km²;

t) asamblaje de hărți topografice la scara 1 : 500 000 și mai mari, care cuprind porțiuni de teren din suprafața țării, după cum urmează:

— hărțile la scara 1 : 25 000 și mai mari, care cuprind o suprafață de peste 5 000 km²;

— hărțile la scara 1 : 50 000 și 1 : 100 000, care cuprind o suprafață mai mare de 10 000 km²;

— hărțile la scara 1 : 200 000 — 1 : 500 000, care cuprind întreg teritoriul țării;

ț) planurile topografice la scările 1 : 2 000 — 1 : 25 000, care cuprind parțial sau total suprafața orașelor reședințe de județe sau a municipiilor și care reprezintă în totalitate detaliile de planimetrie, relief, construcții și instalații de sol și subsol;

u) planul anual de constituire a rezervei de mobilizare de materii prime și materiale, la nivelul întreprinderilor; planurile de funcționare în regim special de lucru al întreprinderilor;

v) planurile economice anuale și de perspectivă la nivel de centrală, unități cu statut de centrală și întreprindere; planurile economice anuale și de perspectivă ale fiecărui județ în parte sau al municipiului București;

z) munca operativă a organelor Ministerului de Interne, dacă divulgarea, pierderea, alterarea, distrugerea ori sustragerea documentelor respective ar putea aduce prejudicii intereselor statului;

x) organizarea pazei și apărarea instituțiilor și întreprinderilor.

Sînt de asemenea secrete toate proiectele și anteproiectele planurilor și lucrărilor care fac parte din una dintre categoriile prevăzute în prezentul articol.

ART. 4. Ministerele, celelalte organe centrale și comitetele executive ale consiliilor populare județene și al municipiului București vor întocmi, atît la nivelul lor propriu cît și pentru unitățile subordonate, listele cuprinzînd informațiile, datele și documentele ce constituie secrete de stat, încadrate în categoriile prevăzute în art. 1—3.

Anual sau ori de cîte ori este necesar aceste liste vor fi reactualizate.

Întocmirea și reactualizarea lor se vor face cu acordul Ministerului de Interne.

CAPITOLUL II

EVIDENȚA, ÎNTOCMIREA, MULTIPLICAREA, MANIPULAREA ȘI PĂSTRAREA DOCUMENTELOR SECRETE DE STAT

ART. 5. Evidența documentelor secrete de stat se ține în registre special destinate în acest scop, întocmite potrivit modelului prevăzut în anexa nr. 1.

Numerele de înregistrare vor fi precedate de un zero la documentele secrete, de două zerouri la documentele strict secrete şi de trei zerouri la documentele strict secrete de importanţă deosebită şi se vor înscrie pe toate exemplarele documentului, precum şi pe anexele acestuia.

Pentru fiecare document strict secret de importanţă deosebită şi exemplar de pe acest document se întocmeşte cîte o fişă însoţitoare, potrivit modelului prevăzut în anexa nr. 2. Această fişă se completează de fiecare dată cînd documentul respectiv este dat spre consultare.

ART. 6. Categoria de secret a lucrării se menţionează de salariatul care o întocmeşte, potrivit dispoziţiilor legale şi în raport cu listele informaţiilor, datelor şi documentelor cu caracter secret de stat prevăzute în art. 4 şi se înscrie în mod obligatoriu pe ciorna acesteia, şeful ierarhic fiind obligat să verifice dacă documentul a fost just categorisit.

ART. 7. Întocmirea documentelor cu caracter secret de stat se face în caiete de ciornă, pe coli de hîrtie sau formulare, a căror evidenţă se ţine într-un registru întocmit potrivit modelului prevăzut în anexa nr. 3.

Dispoziţiile şi indicaţiile de serviciu date de şefi, care au caracter secret de stat sau se referă la probleme ce trebuie avute în vedere la întocmirea lucrărilor cu caracter secret de stat, se notează de către salariaţi numai în caietul de ciornă.

Caietele de ciornă, colile de hîrtie, matriţele, formularele şi reprezentările grafice, care conţin informaţii sau date cu caracter secret de stat, sînt supuse aceluiaşi regim de păstrare şi manipulare ca şi celelalte documente cu caracter secret de stat.

Evidenţa caietelor de ciornă, a colilor de hîrtie şi a diferitelor formulare pe care se întocmesc documentele secrete de stat, precum şi a matriţelor şi a hîrtiei carbon folosite pentru multiplicarea acestora, se ţine în cadrul compartimentului special sau de către persoana însărcinată cu evidenţa, păstrarea şi manipularea documentelor secrete.

Materialele prevăzute la alineatele precedente vor fi ştampilate sau ştanţate înainte de a fi date în lucru.

ART. 8. Documentele cu caracter secret de stat reprezentînd variante sau exemplare în plus vor fi distruse de către comisii formate din cel puţin doi salariaţi, dintre care unul va fi de la compartimentul special, iar celălalt dintre persoanele care au acces la informaţii, date şi documente cu caracter secret de stat, întocmindu-se pentru aceasta un proces-verbal, potrivit modelului prevăzut în anexa nr. 4. Procesul-verbal de distrugere va fi aprobat de şeful compartimentului în care s-a întocmit lucrarea şi va fi înregistrat în registrul prevăzut în art. 5.

Caietele de ciornă, colile de hîrtie, formularele, matriţele, precum şi hîrtia carbon consumate, vor fi restituite compartimentului special sau persoanei de la care au fost primite, care le va distruge în condiţiile prevăzute la alineatul precedent.

ART. 9. Multiplicarea documentelor cu caracter secret de stat se face prin dactilografiere sau alte mij-

loace, de către persoane ce au aprobare să lucreze cu astfel de documente, asigurîndu-se ca despre conținutul lucrării să nu ia cunoștință persoane neautorizate.

ART. 10. Multiplicarea documentelor cu caracter secret de stat prin alte mijloace decît dactilografiere se face în prezența unui salariat al compartimentului special sau a salariatului însărcinat cu evidența, păstrarea și manipularea documentelor secrete.

Toate exemplarele ce au rezultat de la aparatele de multiplicare vor fi luate în evidență într-un registru întocmit potrivit modelului prevăzut în anexa nr. 5.

În cazul cînd un document multiplicat se reface parțial, filele înlocuite vor fi distruse în condițiile prevăzute în art. 8.

Cînd din anumite motive un document multiplicat trebuie refăcut în întregime, noul document se înregistrează la un alt număr în registrul prevăzut în art. 5 alin. 1 și în registrul prevăzut în alineatul 2 din prezentul articol.

Multiplicarea documentelor strict secrete de importanță deosebită, primite de la alte organizații socialiste, este interzisă.

ART. 11. Operațiunile de traducere a documentelor cu caracter secret de stat și de multiplicare a acestora se execută în condițiile de redactare și multiplicare prevăzute în art. 7—9. Evidența lor se ține în registrul de traduceri întocmit potrivit modelului prevăzut în anexa nr. 6.

ART. 12. Dactilografa, primind pentru dactilografiere documentele cu caracter secret de stat, înscrie

ciorna respectivă în registrul întocmit potrivit modelului prevăzut în anexa nr. 7, în prezența persoanei care a redactat-o, după care semnează de primire.

Cînd dactilografierea s-a făcut prin dictare fără a se folosi o ciornă sau alt document, se va face mențiune despre aceasta în registrul de dactilografiere, la rubrica „observații".

Registrul de dactilografiere se va repartiza fiecărei dactilografe în parte.

ART. 13. Forma de dactilografiere a documentelor cu caracter secret de stat va fi cea prevăzută în anexa nr. 8.

ART. 14. Lucrările strict secrete de importanță deosebită se dactilografiază în cadrul compartimentului special sau în locuri anume stabilite de conducerea organizației socialiste.

ART. 15. Manipularea tuturor documentelor secrete de stat se face numai prin compartimentul special sau de către persoana însărcinată cu evidența, păstrarea și manipularea documentelor secrete.

ART. 16. La primirea corespondenței cu caracter secret de stat se verifică integritatea plicului sau coletului, a sigiliilor și dacă numerele de pe plicuri sau colete corespund numerelor înscrise în opisul curierului poștei speciale sau în condica de predare.

În cazul cînd plicul sau coletul ori sigiliile au fost violate, se întocmește un proces-verbal în prezența celui care predă și se raportează imediat conducătorului organizației socialiste. O copie de pe procesul-verbal se trimite expeditorului și Ministerului de Interne care

este obligat să verifice împrejurările în care s-a produs violarea.

ART. 17. La deschiderea corespondenței se controlează dacă numerele de pe documente corespund numerelor înscrise pe plic și dacă există toate anexele înscrise în aceste documente, după care corespondența se înregistrează și se îndrumează persoanelor cărora le este adresată.

ART. 18. Corespondența cu caracter secret de stat, cu mențiunile speciale „confidențial-personal" sau „a se deschide personal", va fi deschisă de persoana căreia i-a fost adresată și care va dispune de urmare, după ce în prealabil a fost luată în evidență.

Predarea documentelor cu caracter secret de stat în interiorul organizației socialiste se face pe baza unei condici întocmite potrivit modelului prevăzut în anexa nr. 9.

ART. 19. Conducătorii organizațiilor socialiste pot aproba ca transportul documentelor cu caracter secret de stat la alte organizații socialiste situate în aceeași localitate să se facă de salariați anume desemnați. În acest caz documentele vor fi luate de la compartimentul special, sigilate, asigurîndu-se totodată măsurile necesare pentru securitatea lor pe timpul transportului și vor fi predate pe baza condicii prevăzute la art. 18.

ART. 20. Compartimentul special sau salariatul care are și atribuții cu privire la evidența, păstrarea și manipularea documentelor secrete va repartiza fiecăruia dintre salariații care lucrează cu documente secrete de stat cîte o mapă tip servietă, un sigiliu metalic și plastilină, întocmind pentru fiecare dintre acești salariați o fișă imprimată cu seria corespunzătoare sigiliului încredințat.

Documentele secrete de stat, date spre rezolvare salariaților care au fost aprobați să lucreze cu astfel de documente, se păstrează, atît în timpul programului cînd nu se lucrează cu ele cît și în afara programului, în mape speciale tip servietă, sigilate cu plastilină.

În mapă trebuie să existe în permanență opisul tuturor documentelor pe care le conține, întocmit potrivit modelului prevăzut în anexa nr. 10, pe baza căruia să se poată verifica integritatea conținutului acesteia.

La terminarea zilei de muncă salariații predau mapele cu documentele secrete de stat sigilate cu plastilină, compartimentului special sau salariatului care are și atribuții cu privire la evidența, păstrarea și manipularea documentelor secrete și primesc în schimb fișele.

La începerea zilei de muncă, salariații primesc mapele sigilate de la compartimentul special sau salariatul care are și atribuții cu privire la evidența, păstrarea și manipularea documentelor secrete și predau în schimb fișele. Deschiderea mapei se face numai de către persoana care are în primire lucrările cuprinse în ea.

În cazuri speciale, cînd nevoile muncii impun, mapa cu documente secrete de stat se va deschide și în lipsa celui care are în primire lucrările cuprinse în ea, cu aprobarea șefului ierarhic și în prezența unui salariat al compartimentului special sau a salariatului care are și atribuții cu privire la evidența, păstrarea și manipularea documentelor secrete. Cu această ocazie se va

întocmi o notă în care se va specifica ce document a fost ridicat, numărul de înregistrare și numărul de file. Această notă, semnată de cei care au deschis mapa, va fi pusă în locul documentului ridicat.

După terminarea operațiunilor menționate la alineatul precedent, mapa se va sigila cu sigiliul celui care a deschis.

ART. 21. Încăperile unde se păstrează documente secrete de stat și cele destinate arhivei documentelor secrete de stat trebuie să fie amenajate în mod special, cu gratii la ferestre, cu uși prevăzute cu grile metalice și încuietori sigure și să fie asigurate împotriva incendiilor.

În raport cu volumul muncii, trebuie să se asigure încăperile necesare pentru păstrarea documentelor, primirea și expedierea corespondenței, pentru consultarea documentelor de către persoanele care au acces la aceste documente, pentru multiplicare și dactilografiere.

În încăperile unde se păstrează documentele ce constituie secrete de stat au acces numai salariații compartimentului special și persoanele care au dreptul să controleze munca acestora.

ART. 22. După terminarea zilei de muncă, casele de fier și dulapurile metalice în care se păstrează documentele secrete de stat se sigilează cu plastilină. Locul unde se păstrează cheile caselor și dulapurilor metalice se va stabili de conducătorul organizației socialiste. În cazul pierderii unor chei, se va schimba

sistemul de închidere și se vor efectua cercetări pentru stabilirea împrejurărilor care au dus la pierderea acestora, precum și a celor vinovați.

În afara programului de lucru, paza și securitatea încăperilor în care se păstrează documentele secrete de stat se asigură prin personalul de serviciu sau de pază, acolo unde există, ori cu mijloace tehnice speciale. Ușile acestor încăperi se închid cu cheia și se sigilează.

CAPITOLUL III

INFORMAȚIILE, DATELE ȘI DOCUMENTELE SECRETE DE SERVICIU

ART. 23. Listele cuprinzînd informații, date și documente care constituie secrete de serviciu se stabilesc de conducătorii organizațiilor socialiste.

În listele prevăzute la alineatul precedent vor fi incluse acele informații, date și documente care se referă la activitatea unității și care fără a constitui, în înțelesul legii, secrete de stat, nu trebuie cunoscute decît de persoanele cărora le sînt necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, divulgarea acestora putînd prejudicia un interes obștesc.

Informațiile, datele și documentele secrete de serviciu își pierd acest caracter fie prin darea lor publicității, cu aprobarea organelor competente, fie prin scoaterea acestora din listele prevăzute la alineatul 1 cu ocazia reactualizării lor care se va face anual și ori de cîte ori nevoile impun.

ART. 24. Evidența informațiilor, datelor și documentelor care constituie secrete de serviciu se ține de către compartimentele de secretariat. Aceste documente se înregistrează separat de documentele nesecrete, fiecare document purtînd înaintea numărului de înregistrare inițiala „S", iar pe prima pagină se va scrie „Secret de serviciu".

ART. 25. Documentele ce conțin informații sau date secrete de serviciu se păstrează și după terminarea programului de lucru de către salariat, în case de fier sau dulapuri metalice.

CAPITOLUL IV

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

ART. 26. Compartimentele de personal au obligația să încunoștințeze, potrivit art. 21 din Legea nr. 23/1971, persoana care se angajează și urmează să-și desfășoare activitatea într-un loc de muncă unde se execută lucrări cu caracter secret de stat, despre specificul activității și să-i ceară să scrie un angajament cu privire la păstrarea secretului de stat, avînd forma și conținutul prevăzute în anexa nr. 11.

În cazul celor care sînt angajați și primesc sarcina de a lucra în aceeași organizație socialistă dar într-un loc de muncă unde se execută lucrări cu caracter secret de stat, încunoștințarea despre specificul activității se va face, la organele centrale de către șeful direcției sau persoana care îndeplinește o funcție asimilată acestuia, iar la celelalte organe și organizații socialiste de către

șeful de serviciu sau sector, în prezența șefului compartimentului special sau a salariatului care are și atribuții cu privire la evidența, păstrarea și manipularea documentelor secrete, care vor lua și angajamentul scris al salariatului.

Angajamentele salariaților cu privire la păstrarea secretului de stat se păstrează la compartimentul special sau la salariatul care exercită și atribuții cu privire la evidența, păstrarea și manipularea documentelor secrete de stat.

ART. 27. Evidența persoanelor care au aprobare de acces la informații, date sau documente ori în locurile în care se execută lucrări cu caracter secret de stat se ține de compartimentul de personal. Această evidență se păstrează și după încetarea angajării, timp de 3 ani.

ART. 28. Compartimentele de personal vor face mențiune pe ordinele de transfer ale salariaților despre categoria de secret de stat la care aceștia au avut aprobare de acces.

Salariații transferați și care urmează să lucreze într-un loc de muncă unde se execută lucrări cu caracter secret de stat își vor lua un nou angajament scris cu privire la păstrarea secretului de stat, chiar dacă la organizația socialistă de unde au venit prin transfer și-au mai luat un asemenea angajament, acesta rămînînd în evidență timp de 3 ani de la încetarea angajării.

ART. 29. Ministerul Forțelor Armate, Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul de Interne, Secretariatul General al Consiliului de Miniștri și Direcția Centrală de Statistică vor organiza evidența, întocmirea, multiplicarea, manipularea și păstrarea documentelor ce constituie secrete de stat potrivit prevederilor prezentei

hotărîri și instrucțiunilor de detaliu ce vor fi emise de aceste organe în funcție de specificul activității lor. Instrucțiunile vor fi avizate de Ministerul de Interne.

ART. 30. În vederea aplicării art. 22 alin. 2 din Legea nr. 23/1971, conducătorii organelor și organizațiilor centrale vor nominaliza, fiecare în sectorul său de activitate, compartimentele care prestează servicii publice.

ART. 31. Biletul de intrare ce se eliberează persoanelor care au aprobare de acces în organizațiile socialiste va conține: numele și prenumele, unitatea de unde vine cel care are acces, precum și seria, numărul și emitentul buletinului său de identitate.

Cu biletul de intrare este admis accesul numai în ziua emiterii, o singură dată și numai în locurile indicate pe bilet.

La plecare, biletul de intrare va fi vizat de către salariatul la care s-a permis accesul, precizîndu-se ora sosirii și plecării din locul respectiv.

Biletul de intrare se reține la ieșire și se păstrează în arhiva unității, potrivit dispozițiilor legale.

ART. 32. Conducătorii organizațiilor socialiste vor lua măsuri ca dispozițiile prezentei hotărîri să fie aduse la cunoștința tuturor salariaților care au acces la informații, date și documente ce constituie secrete de stat.

ART. 33. Prezenta hotărîre se aplică începînd cu data intrării în vigoare a Legii nr. 23/1971 privind apărarea secretului de stat în Republica Socialistă România.

ART. 34. Hotărîrea Consiliului de Miniștri nr. 1009/1969 privind unele măsuri în legătură cu apărarea secretului de stat se abrogă.

ANEXA nr. 1

REGISTRUL DE EVIDENȚĂ
a documentelor secrete de stat

INTRARE

Nr. de înregistrare	Data înregistrării anul		Nr. și data documentului	Nr. de exemplare	Nr. filelor	Nr. anexelor	De la cine provine documentul	Conținutul pe scurt al documentului	Caracterul documentului	Direcția, secția, serviciul sau compartimentul căruia i s-a repartizat documentul
	luna	ziua								

IEȘIRE

Data expedierii anul		Modul rezolvării	Nr. de exemplare	Nr. filelor	Nr. anexelor	Către cine se expediază	Nr. borderoului prin care s-a făcut expedierea	Nr. dosarului și paginii unde a fost clasată copia documentului	Observații
luna	ziua								

ANEXA nr. 2

FIŞA DE CONSULTARE

a documentului nr.. . . . . din . . . .

privind . . . .

Nr. crt.	Numele, prenumele, funcţia şi semnătura celor care au luat cunoştinţă de conţinutul documentului	Data şi ora primirii documentului	Semnătura celui care a primit documentul spre consultare	Cine a dat aprobare pentru consultarea documentului	Data şi ora restituirii documentului	Semnătura celui care a primit documentul după consultare

ANEXA nr. 3

REGISTRUL DE EVIDENŢĂ

a caietelor de ciornă şi a colilor de hîrtie

Seria caietului	Nr. filelor	Cui a fost distribuit	Data distribuirii			Semnătura de primire	Data înapoierii			Semnătura de primire la scădere
			anul	luna	ziua		anul	luna	ziua	

ANEXA nr. 4

SE APROBĂ

. . . .

PROCES-VERBAL

încheiat astăzi . . . .

Subsemnaţii . . . .

am asistat la distrugerea (tocarea, topirea) următoarelor documente secrete de stat :

Nr. crt.	Nr. de înregistrare	Denumirea documentului	Nr. exemplarului sau seria	Nr. filelor	Observaţii

Documentele menţionate mai sus au fost scăzute din evidenţă, pentru care am încheiat prezentul proces-verbal.

Semnătura,

. . . .

. . . .

ANEXA nr. 5

REGISTRUL DE EVIDENŢĂ
a documentelor secrete de stat multiplicate

Nr. crt.	Data			Denumirea documentului	Nr. de înregistrare a documentului	Caracterul documentului			Nr. filelor documentului	Semnătura de primire a documentelor la multiplicare	Multiplicat		Semnătura de primire a lucrării multiplicate
	ziua	luna	anul			Secret	S.S.	S.S.I.D.			Nr. exemplarelor	Nr. filelor exemplare	

ANEXA nr. 6

REGISTRUL DE TRADUCERI

Nr. crt.	Denumirea şi caracterul documentului	Numele şi prenumele celui care a predat documentul pentru traducere	Semnătura traducătorului de primire a documentului	Data traducerii			Numărul filelor traduse	Semnătura celui care a primit documentul tradus
				anul	luna	ziua		

ANEXA nr. 7

REGISTRUL DE DACTILOGRAFIERE

Nr. crt.	Denumirea şi caracterul documentului	Numele şi prenumele celui care a predat documentul pentru dactilografiere	Data dactilografierii			Nr. exemplare dactilografiate	Totalul filelor unui exemplar	Semnătura celui care a primit documentul dactilografiat	Observaţii
			anul	luna	ziua				

Denumirea (antetul)
organizaţiei socialiste
Direcţia (compartimentul)
care a întocmit documentul
Nr. de înregistrare şi data

Caracterul documentului :
(strict secret de importanţă deosebită, strict secret sau secret)
Exemplarul nr. (pe fiecare exemplar se va scrie numărul exemplarului ; originalul este exemplarul nr. 1)

Către
MINISTERUL . . . .
DIRECŢIA . . . .
tov. director . . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .

Director,

. . . .

— redactat : (iniţialele numelui şi prenumelui salariatului care a redactat lucrarea)
— nr. : (nr. de ordine din registrul de dactilografiere)
— dactilografiat : (iniţialele numelui şi prenumelui dactilografei)
— numărul exemplarelor : (în cîte exemplare a fost dactilografiat documentul)

Notă : aceste menţiuni se fac la sfîrşitul ultimei pagini a exemplarului ce rămîne la dosar, în partea stîngă sau pe verso.

Condica de predare-primire

Nr. crt.	Compunerea documentului					Cui a fost predat documentul (serviciul şi numele funcţionarului)	Anul			Semnătura de primire *)	Semnătura de restituire **)
	Nr. de înregistrare	Denumirea documentului	Exemplarul nr.	Nr. de exemplare	Nr. de dosare, mape sau file		luna	ziua	ora		

*) Semnătura salariatului căruia i s-a repartizat lucrarea sau a şefului în cazul lucrărilor cu menţiuni speciale „a se deschide personal" etc.

**) Semnătura salariatului de la compartimentul special.

OPISUL

documentelor secrete de stat aflate în mapă

Nr. crt.	Nr. de înregistrare	Data			Documentul şi cuprinsul pe scurt	Nr. filelor	Observaţii
		ziua	luna	anul			

ANGAJAMENT

Subsemnatul . . . .
născut în . . . . județul . . . .
la data de . . . . fiul lui . . . .
și al . . . . salariat la . . . .
în funcția de . . . . cu domiciliul în . . . . . .
strada . . . . nr. . . . . . județul . . . . .

Am fost informat de specificul activității pe care urmează să o desfășor la locul de muncă și am luat cunoștință de dispozițiile legale cu privire la apărarea secretului de stat și la modul de stabilire a relațiilor cu străinii.

Mă angajez să păstrez cu strictețe secretul de stat și de serviciu, să respect întocmai normele legale cu privire la evidența, manipularea și păstrarea informațiilor, datelor și documentelor secrete de stat ce mi-au fost încredințate.

De asemenea, mă angajez să respect normele privind relațiile cu organizațiile străine precum și cu cetățenii străini și să informez în termenul legal pe șeful meu ierarhic despre problemele rezultate din relațiile cu aceștia.

Sînt conștient că în cazul cînd voi încălca dispozițiile legale privind apărarea secretului de stat și stabilirea de relații cu străinii voi răspunde, potrivit legii, administrativ, disciplinar, material, civil ori penal, în raport cu gravitatea faptei.

Data . . . .

Semnătura,

. . . .

DECRETUL Nr. 544

din 29 iulie 1969

privind organizarea evidenței stațiilor de radio-emisie

Publicat în B. Of. nr. 81 din 29 iulie 1969

ART. 1. Construirea, instalarea, experimentarea sau folosirea posturilor ori stațiilor de radio-emisie este admisă numai pe baza autorizației eliberate de Ministerul Poștelor și Telecomunicațiilor în condițiile prevăzute de lege.

ART. 2. Ministerul Poștelor și Telecomunicațiilor este obligat să comunice Consiliului Securității Statului caracteristicile de lucru ale stațiilor de radio-emisie potrivit datelor prevăzute în anexa nr. 1, pentru a fi luate în evidență. Comunicarea se va face cu cel puțin 5 zile înainte de eliberarea autorizației de funcționare a stației de radio-emisie.

Modificările caracteristicilor de lucru ale stațiilor de radio-emisie, survenite ulterior obținerii autorizației, se

vor comunica Consiliului Securității Statului de către Ministerul Poștelor și Telecomunicațiilor, în termen de 5 zile de la data cînd a luat cunoștință despre acestea.

ART. 3. Organizațiile socialiste de stat și obștești, precum și unitățile militare, care, potrivit legii, au dreptul să folosească stații de radio-emisie fără a fi necesară autorizarea Ministerului Poștelor și Telecomunicațiilor, sînt obligate să depună spre înregistrare în evidența Consiliului Securității Statului, cu cel puțin 5 zile înainte de punerea în funcțiune, caracteristicile de lucru ale stațiilor de radio-emisie, astfel cum sînt prevăzute în anexa nr. 2. În același termen se vor comunica și modificările survenite la aceste caracteristici.

În cazuri de extremă urgență și numai cu aprobarea ministrului forțelor armate sau a șefului Marelui Stat Major, se pot înregistra în evidența Consiliului Securității Statului unele stații de radio-emisie și caracteristicile de lucru ale acestora, cu mai puțin de 5 zile înainte de punerea lor în funcțiune și chiar în decurs de 24 ore de la începerea funcționării lor.

ART. 4. Construirea, instalarea, experimentarea sau folosirea fără autorizație a unui post ori a unei stații de radio-emisie se pedepsește cu închisoare de la 1 la 5 ani.

ART. 5. Persoanele vinovate de a nu fi comunicat Consiliului Securității Statului caracteristicile de lucru ale stațiilor de radio-emisie, precum și modificarea acestora, în condițiile prevăzute de art. 3 alin. 1 din prezentul decret, se sancționează cu închisoare de la 3 luni la 3 ani sau cu amendă.

ART. 6. Faptele care constituie contravenții la prezentul decret și sancțiunile ce urmează a se aplica se stabilesc prin hotărîre a Consiliului de Miniștri.

ART. 7. Decretul nr. 193/1957 pentru organizarea evidenței stațiilor de radio-emisie din Republica Populară Română, art. 32 și art. 36 din Decretul nr. 216/1949 pentru organizarea radioficării și radiodifuziunii din Republica Populară Română, precum și orice alte dispoziții contrare, se abrogă.

ANEXA nr. 1

T A B E L

privind caracteristicile stațiilor de radio-emisie care trebuie înregistrate în evidența Consiliului Securității Statului

Nr. crt.	Indicative de apel	Frecvențe		Puterea stației	Programul de emisiune	Caracterul cifrului și codurilor folosite	Forma preambulului	Amplasamentul stației	Perioada valabilității acestor date
		de bază	de rezervă						
1	2	3		4	5	6	7	8	9

Explicații asupra completării rubricilor :

1. Fiecare punct se referă exclusiv la o singură stație de radio-emisie.
2. Vor fi trecute toate indicativele (în ordinea folosirii) aparținînd stației în cauză.
3. Vor fi trecute toate frecvențele (în ordinea folosirii).
4. Se va arăta puterea în wați a stației.
5. Vor fi arătate orele, durata sau periodicitatea emisiunilor.
6. Se va preciza dacă textul este cifrat, criptat sau combinat (eventual convenit), precum și numărul semnelor din grupe. De asemenea, se va arăta ce coduri sînt folosite și dacă prescurtările au interpretarea convenită sau internațională.
7. Se va arăta concret aspectul preambulului.
8. La stațiile fixe se va preciza localitatea, strada și numărul, iar la cele mobile — ruta de deplasare raportată la programul emisiunilor.
9. Se va indica perioada de timp în care aceste date sînt valabile pentru stația respectivă.

S E C R E T

(După completare)

A N E X A nr. 2

T A B E L

cu caracteristicile de lucru ale unor stații radio-militare, valabile pe perioada . . . .

Nr. crt.	Amplasamentul	Puterea stației (wați)	Frecvențe (KHz sau MHz)	Indicative de apel	
				telegrafice	fonice
1	2	3	4	5	6

N o t ă :

1. Caracteristicile de lucru sînt date pentru stațiile radio care lucrează izolat și pentru grupurile de stații radio întrunite în nodurile de transmisiuni.
2. Amplasamentul va fi dat prin indicarea județului (județelor) în care vor lucra stațiile radio în cauză.
3. Se vor arăta puterile stației (stațiilor) radio care lucrează.
4. Vor fi trecute toate frecvențele (de bază și de rezervă) în ordinea folosirii.

5 și 6. Vor fi trecute toate indicativele (telegrafice și fonice) aparținînd stației radio sau grupurilor de stații radio.

HOTĂRÎREA CONSILIULUI DE MINIŞTRI

Nr. 2284

din 15 decembrie 1969

pentru stabilirea şi sancţionarea contravenţiilor la normele privind evidenţa staţiilor de radio-emisie

Publicată în B. Of. nr. 150 din 24 decembrie 1969

Consiliul de Miniştri al Republicii Socialiste România hotărăşte :

ART. 1. Constituie contravenţie la normele privind evidenţa staţiilor de radio-emisie şi se sancţionează cu amendă de la 500 la 1000 lei următoarele fapte :

a) necomunicarea, potrivit dispoziţiilor legale, către Consiliul Securităţii Statului, a caracteristicilor de lucru ale staţiilor de radio-emisie supuse autorizării sau comunicarea, din culpă, a unor date inexacte cu privire la aceste staţii ;

b) necomunicarea, potrivit dispoziţiilor legale, către Consiliul Securităţii Statului, a modificărilor, survenite ulterior eliberării autorizaţiei, la caracteristicile de lucru ale staţiilor de radio-emisie ;

c) schimbarea caracteristicilor de lucru ale staţiilor de radio-emisie sau schimbarea amplasamentului staţiilor fixe de radio-emisie, după eliberarea autorizaţiei de funcţionare, fără acordul Ministerului Poştelor şi Telecomunicaţiilor ;

d) comunicarea, din culpă, către Consiliul Securităţii Statului, a unor date inexacte sau incomplete privind caracteristicile de lucru ale staţiilor de radio-emisie care, potrivit dispoziţiilor legii, nu sînt supuse autorizării, sau privind modificările intervenite la aceste caracteristici.

ART. 2. Contravenţiile prevăzute în art. 1 lit. a—c, precum şi cele prevăzute în art. 1 lit. d dacă sînt săvîrşite de angajaţi ai organizaţiilor socialiste de stat şi obşteşti în cadrul exercitării atribuţiilor de serviciu, se constată de ofiţerii de securitate.

Contravenţiile prevăzute în art. 1 lit. d, săvîrşite în cadrul unităţilor militare, se constată de către persoanele desemnate de Ministerul Forţelor Armate sau, după caz, de Ministerul Afacerilor Interne.

Aplicarea sancţiunii se face de agentul constatator.

În cazul contravenţiilor prevăzute în art. 1 lit. a şi b, sancţiunea se aplică angajaţilor Ministerului Poştelor şi Telecomunicaţiilor, care, potrivit îndatoririlor de serviciu, au obligaţia de a face comunicările.

ART. 3. Staţiile de radio-emisie care au servit la săvîrşirea contravenţiei prevăzute în art. 1 lit. c vor fi sigilate pînă la obţinerea acordului Ministerului Poşte-

lor și Telecomunicațiilor pentru schimbarea caracteristicilor de lucru ori a amplasamentului.

ART. 4. Împotriva procesului-verbal de constatare a contravenției se poate face plîngere în termen de 15 zile de la data comunicării acestuia.

Plîngerea se depune la unitatea militară din care face parte agentul constatator și se soluționează :

a) în cazul contravențiilor constatate de ofițerii de securitate, de către comandantul unității din care face parte agentul constatator ;

b) în cazul contravențiilor prevăzute în art. 1 lit. d, săvîrșite în cadrul unităților militare, de către persoanele desemnate în acest scop de Ministerul Forțelor Armate sau, după caz, de Ministerul Afacerilor Interne.

ART. 5. În măsura în care prezenta hotărîre nu dispune, contravențiilor prevăzute la art. 1 le sînt aplicabile dispozițiile Legii nr. 32/1968 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor.

LEGEA Nr. 25

din 17 decembrie 1969

privind regimul străinilor în Republica Socialistă România

Publicată în B. Of. nr. 146 din 17 decembrie 1969
Republicată în B. Of. nr. 57 din 18 mai 1972 *)

CAPITOLUL I

DISPOZIȚII GENERALE

ART. 1. În România străinii au, în condițiile legii, drepturile fundamentale ale cetățenilor români — cu excepția drepturilor politice —, drepturile civile ale acestora, precum și orice alte drepturi recunoscute prin lege sau prin acorduri internaționale la care România este parte.

Pe timpul șederii în România străinii sînt datori să respecte legile române.

---

*) Republicată în temeiul art. III din Decretul nr. 131/1972, publicat în B. Of. nr. 40 din 23 aprilie 1972.

ART. 2. Sînt străini, în sensul prezentei legi, persoanele care nu au cetățenia română — fie că au o cetățenie străină, fie că nu au nici o cetățenie.

CAPITOLUL II

INTRAREA STRĂINILOR ÎN ROMÂNIA

ART. 3. Străinii pot intra pe teritoriul României în baza actelor pentru trecerea frontierei de stat române, prevăzute de lege.

Actele pentru trecerea frontierei de stat române trebuie să fie prevăzute cu viza română, care se acordă de către misiunile diplomatice și oficiile consulare ale Republicii Socialiste România. Străinii care doresc să viziteze România ca turiști pot intra în țară pe baza vizei turistice ce se acordă, la cerere, și de către punctele de control pentru trecerea frontierei de stat române.

Sînt scutite de viza română actele pentru trecerea frontierei de stat române, eliberate de organele competente ale altui stat, în conformitate cu înțelegerile internaționale la care România este parte.

ART. 4. Străinului i se poate refuza intrarea în România, dacă :

a) a acționat împotriva intereselor României sau există indicii temeinice că venind în țară ar putea acționa împotriva intereselor statului român ;

b) sînt indicii temeinice că intenționează să intre în țară pentru a comite infracțiuni ;

c) a încălcat normele referitoare la regimul străinilor în România sau legile vamale, valutare ori cele cu privire la trecerea frontierei de stat române ;

d) i s-a ridicat dreptul de ședere în România, a fost expulzat ori este indezirabil ;

e) nu face dovadă că are posibilități de întreținere pe timpul șederii în România.

CAPITOLUL III

ȘEDEREA STRĂINILOR ÎN ROMÂNIA

ART. 5. Dispozițiile legale cu privire la domiciliu și reședință stabilite pentru cetățenii români se aplică în mod corespunzător și străinilor.

Străinul care intră în România pentru a se stabili cu domiciliul sau pentru a-și stabili reședința pe o durată mai mare de 120 zile își va anunța sosirea la organul Ministerului de Interne din localitatea unde urmează a domicilia sau a avea reședința, în termen de 3 zile de la trecerea frontierei de stat române, în vederea luării în evidență și a obținerii actului român de identitate. Aceeași obligație o au și străinii care au intrat în țară, în mod repetat, în interes personal, pe o durată totală mai mare de 120 zile într-un an.

Pentru copilul sub 14 ani, obligația de anunțare revine părintelui sau altui reprezentant legal ori însoțitorului lui.

Străinii veniți în România pentru o ședere mai mică de 120 zile nu sînt obligați să se prezinte la organele Ministerului de Interne pentru a-și declara reședința.

ART. 6. Străinilor care au împlinit vîrsta de 14 ani li se eliberează următoarele acte române de identitate :

a) carnet de identitate, pentru străinii care își stabilesc domiciliul în România ;

b) legitimaţie provizorie, pentru străinii care îşi stabilesc reşedinţa în România pe o durată mai mare de 120 zile.

Copilul sub 14 ani se trece în actul de identitate al părintelui sau altui reprezentant legal ori al însoţitorului lui.

La împlinirea vîrstei de 14 ani, străinii sînt obligaţi să se prezinte cu actele necesare la organul local al Ministerului de Interne, în vederea obţinerii actului român de identitate.

ART. 7. Carnetul de identitate se eliberează pe baza actului de trecere a frontierei de stat şi a actelor de stare civilă.

Legitimaţia provizorie se eliberează pe baza actului de trecere a frontierei de stat.

ART. 8. Carnetul de identitate se eliberează cu termen de valabilitate de 10 ani şi se vizează anual.

Legitimaţia provizorie se eliberează cu termen de valabilitate pe perioada pentru care s-a aprobat şederea în România.

ART. 9. Cu cel puţin 5 zile înainte de expirarea vizei anuale sau a valabilităţii carnetului de identitate, străinii se vor prezenta la organul local al Ministerului de Interne în evidenţa căruia figurează, pentru viza anuală sau eliberarea unui nou carnet.

Posesorul legitimaţiei provizorii, care doreşte să obţină prelungirea termenului de şedere în România, se va prezenta cu cel puţin 24 ore înainte de expirarea valabilităţii acesteia la organul prevăzut la alineatul precedent, pentru eliberarea unei noi legitimaţii sau prelungirea valabilităţii legitimaţiei.

ART. 10. Orice modificare, adăugire sau menţiune făcută pe carnetul de identitate sau pe legitimaţia provizorie de către alte organe decît cele ale Ministerului de Interne este interzisă şi atrage nulitatea acestor acte.

ART. 11. Se eliberează un nou carnet de identitate sau o nouă legitimaţie provizorie :

a) la expirarea termenului de valabilitate pentru care au fost eliberate ;

b) la schimbarea numelui ;

c) în caz de anulare ;

d) în caz de distrugere, deteriorare, furt sau pierdere.

ART. 12. În termen de 48 ore de la constatarea lipsei carnetului de identitate sau a legitimaţiei provizorii, titularul actului va anunţa cel mai apropiat organ al Ministerului de Interne.

Persoana care găseşte un act de identitate pentru străini îl va preda celui mai apropiat organ al Ministerului de Interne.

ART. 13. Actele române de identitate ce au fost eliberate străinilor vor fi predate, în cel mult 3 zile de la ridicarea lor, organului competent al Ministerului de Interne, de către :

a) organul care a dispus arestarea ; în cazul cînd măsura a fost luată de instanţa judecătorească, obligaţia de a preda actele revine organului care a executat arestarea ;

b) organul de stare civilă, pentru morţi.

ART. 14. Darea sau primirea spre păstrare în orice scop a actelor de identitate ale străinilor, în afară de cazurile prevăzute la art. 13, este interzisă. Organul

de urmărire penală poate păstra actele persoanelor reținute, pe timpul cît durează reținerea.

ART. 15. Actele române de identitate eliberate străinului se retrag de către organele competente ale Ministerului de Interne, dacă acesta :

a) părăsește teritoriul țării ;

b) i s-a ridicat dreptul de ședere în țară sau este expulzat ;

c) a dobîndit cetățenia română.

ART. 16. Persoana fizică sau juridică care pune la dispoziția unui străin locuință pentru găzduire sau teren pentru instalarea mijloacelor de cazare mobile este obligată să anunțe despre sosirea și plecarea acestuia organului local al Ministerului de Interne, în termen de 24 ore.

Pentru anunțare se va cere străinului să completeze o fișă de evidență tip, al cărei conținut va fi stabilit de Ministerul de Interne.

În cazul cînd se constată că străinul nu are pașaport ori alt act de trecere a frontierei de stat, carnet de identitate sau legitimație provizorie, cel căruia i se solicită găzduirea este obligat să anunțe de îndată organul local al Ministerului de Interne.

ART. 17. Străinul domiciliat în România va anunța organului Ministerului de Interne, în evidența căruia se află, orice act sau fapt de stare civilă privind persoana sa, în termenele prevăzute de lege pentru cetățenii români. Actul sau faptul de stare civilă intervenit în străinătate se va anunța la data cînd străinul a aflat despre aceasta, respectiv la data cînd s-a reîntors în România.

ART. 18. Pentru considerații ce interesează ordinea publică sau securitatea statului, Ministerul de Interne poate limita deplasarea străinilor, precum și stabilirea domiciliului sau reședinței acestora în anumite zone sau localități.

Străinul cu domiciliul sau reședința într-o zonă sau localitate din cele prevăzute în alineatul precedent este obligat ca, în termenul stabilit în comunicarea ce i se face de către organul Ministerului de Interne, să-și schimbe domiciliul sau reședința în altă localitate.

ART. 19. Străinul venit în România pentru o ședere temporară este obligat să părăsească țara la expirarea termenului de ședere.

Șederea în România poate fi prelungită de către organul competent al Ministerului de Interne. Cererea de prelungire se va face cu cel puțin 24 ore înainte de expirarea termenului de ședere ; în caz de forță majoră, ea poate fi făcută și după expirarea termenului de ședere, dar nu mai tîrziu de 24 ore de la încetarea forței majore.

ART. 20. Ministrul de interne poate ridica sau limita dreptul de ședere în România străinului care a încălcat legea română, precum și aceluia care prin atitudinea sau comportarea sa a adus prejudicii intereselor statului român.

ART. 21 Străinul aflat temporar în România căruia i s-a ridicat dreptul de ședere este obligat să părăsească țara în termen de 48 ore de la data cînd aceasta i s-a adus la cunoștință, iar dacă dreptul de ședere i-a fost limitat, este obligat să părăsească țara la data fixată.

Străinul cu domiciliul în România căruia i s-a ridicat dreptul de a rămîne în ţară este obligat să părăsească teritoriul României în termen de 60 zile de la data cînd i s-a adus la cunoştinţă aceasta.

În cazul cînd nu se conformează prevederilor alineatelor precedente, străinul poate fi expulzat prin ordinul ministrului de interne. Dacă străinului nu i se permite accesul pe teritoriul statului în care urmează să intre sau prin care urmează să treacă, prin ordinul ministrului de interne i se va stabili obligaţia de şedere într-o localitate determinată, pînă cînd plecarea din ţară va fi posibilă.

Străinul căruia i s-a stabilit obligaţia şederii într-o anumită localitate nu se poate deplasa în afara acesteia decît cu aprobarea organelor competente ale Ministerului de Interne.

ART. 22. Străinul este obligat să se prezinte de îndată la invitaţia ce i se face de orice organ de stat. De asemenea, atunci cînd i se cere de către un organ de stat, el trebuie să-şi declare calitatea de străin.

CAPITOLUL IV

ANGAJAREA ÎN MUNCĂ A STRĂINILOR SAU DOBÎNDIREA DE CĂTRE ACEŞTIA A CALITĂŢII DE MEMBRI AI ORGANIZAŢIILOR OBŞTEŞTI

ART. 23. Străinii nu pot fi angajaţi în aparatul organelor puterii de stat, în unităţile Ministerului Forţelor Armate, Ministerului de Interne şi nici în celelalte organe ale administraţiei de stat; de asemenea, ei nu pot fi aleşi sau angajaţi în organele judecătoreşti sau ale procuraturii.

Străinii pot fi angajaţi, fără a putea ocupa funcţii de conducere, în instituţii, în întreprinderi sau organizaţii economice, de stat ori obşteşti, cu excepţia acelora care prin specificul activităţii lor prezintă importanţă pentru apărarea şi securitatea statului. Ministerele şi celelalte organe centrale de stat şi obşteşti vor stabili instituţiile, întreprinderile şi organizaţiile economice în care nu pot fi angajaţi străinii.

Străinii pot dobîndi calitatea de membri ai organizaţiilor obşteşti dacă statutul acestor organizaţii nu le interzice dobîndirea acestei calităţi.

Pentru angajarea străinilor potrivit prevederilor alineatului 2, cît şi pentru dobîndirea calităţii de membri ai unei organizaţii obşteşti, este necesar acordul Ministerului de Interne.

Acordul prevăzut la alineatul precedent nu se cere la angajarea în muncă a cetăţenilor străini care vin în România pentru desfăşurarea unei activităţi pe o durată determinată, în baza unor contracte sau a unor angajamente internaţionale încheiate de organizaţiile socialiste.

ART. 24. Angajarea, transferarea şi încetarea angajării străinilor se anunţă în termen de 5 zile de către cel care angajează, la organul local al Ministerului de Interne. Aceeaşi obligaţie revine, în mod corespunzător, organizaţiilor obşteşti, în ce priveşte pe străinii care devin membri ai acestor organizaţii.

ART. 25. Străinii veniţi în România pentru o şedere temporară în scop personal ori aflaţi în tranzit pe teritoriul român nu pot fi angajaţi în muncă şi nici nu pot desfăşura pe cont propriu vreo activitate lucrativă.

CAPITOLUL V

IEŞIREA STRĂINILOR DIN ROMÂNIA

ART. 26. Străinii pot ieşi din România în baza actelor prevăzute de lege pentru trecerea frontierei de stat române.

ART. 27. Străinul învinuit sau inculpat într-o cauză penală nu poate părăsi ţara decît numai după scoaterea de sub urmărire, încetarea urmăririi penale, încetarea procesului penal sau achitare, iar în caz de condamnare, numai după executarea pedepsei.

În cazul în care condamnarea a fost pronunţată cu suspendarea condiţionată a executării pedepsei, străinul poate părăsi ţara după ce hotărîrea a rămas definitivă.

Străinul care nu are domiciliul în România şi este învinuit sau inculpat într-o cauză penală poate părăsi ţara chiar şi fără îndeplinirea condiţiilor prevăzute în alineatul 1, dacă a depus cauţiunea prevăzută de lege.

Străinul care a săvîrşit o contravenţie sancţionată cu închisoare contravenţională ori alternativ cu închisoare contravenţională sau cu amendă nu poate părăsi ţara, dacă procesul-verbal de constatare a fost înaintat judecătoriei pentru aplicarea sancţiunii, decît numai după soluţionarea definitivă a cauzei, iar în caz de aplicare a sancţiunii închisorii contravenţionale, numai după executarea sancţiunii.

ART. 28. Străinului care are de îndeplinit o obligaţie de întreţinere, o obligaţie rezultată din prestarea unor servicii publice ori o obligaţie de despăgubiri către stat sau organizaţii socialiste pentru daune cauzate prin fapte prevăzute de legea penală i se poate

permite ieşirea din ţară, dacă există garanţii corespunzătoare că acestea vor fi îndeplinite.

În cazul obligaţiilor prevăzute în alineatul precedent, străinului i se poate permite ieşirea din ţară şi în situaţia în care se constată, potrivit legii, că nu există posibilităţi efective de executare a creanţei în România.

Executarea despăgubirilor civile cuvenite statului sau organizaţiilor socialiste pentru daune cauzate prin fapte prevăzute de legea penală, precum şi a amenzilor penale şi contravenţionale datorate de către un străin care nu are domiciliul în România, se face atunci cînd străinul posedă bunuri urmăribile indisponibilizate, de către organul financiar al comitetului executiv al consiliului popular al oraşului, municipiului sau sectorului din municipiul Bucureşti pe raza căruia se găsesc bunurile în cauză, ori de organul financiar al comitetului executiv al consiliului popular judeţean, dacă bunurile se găsesc pe raza teritorială a unei comune.

Dacă străinul nu are bunuri urmăribile, despăgubirile civile sau amenzile stabilite se trec în evidenţa organului financiar al Comitetului executiv al Consiliului popular al sectorului 1 din municipiul Bucureşti. Aceluiaşi organ financiar i se trece în evidenţă şi partea din debit neacoperită prin valorificarea bunurilor indisponibilizate, de către organele financiare în evidenţa cărora se află acele debite.

Organul financiar arătat în alineatul precedent va sesiza de îndată comisia prevăzută în art. 30 cu privire la despăgubirile civile.

În cazul obligaţiilor de despăgubiri, altele decît cele prevăzute în alin. 1, străinului i se permite ieşirea din

România, executarea acestora urmînd a se face potrivit legii civile.

ART. 29. În cauzele penale în care este învinuit sau inculpat un străin care nu are domiciliul în România, dacă s-a adus o pagubă statului sau unei organizaţii socialiste, organul de urmărire penală sau, după caz, instanţa de judecată va lua în mod obligatoriu măsuri asigurătorii în vederea reparării pagubei şi va comunica de îndată o copie de pe actul de indisponibilizare organului financiar arătat în art. 28 alin. 3.

În cazul în care constată că bunurile indisponibilizate nu acoperă valoarea probabilă a pagubei, organul care a luat măsurile asigurătorii va pune în vedere străinului obligat la despăgubiri să prezinte adeverinţă cu privire la situaţia sa materială ori alt act cu privire la veniturile sau averea sa, eliberate de organul fiscal sau de altă autoritate competentă din ţara de domiciliu, acte care se vor trimite organului financiar arătat în alineatul precedent.

Instanţa la care a rămas definitivă hotărîrea de obligare la despăgubiri civile a unui străin care nu are domiciliul în România comunică organelor financiare arătate în art. 28, în termen de 48 ore de la pronunţare, copie de pe dispozitivul hotărîrii.

ART. 30. *) În cazul despăgubirilor civile datorate statului sau organizaţiilor socialiste de către un străin care nu are domiciliul în România, pentru daune cauzate prin fapte prevăzute de legea penală, constatarea că nu există posibilităţi efective de executare a acestor creanţe în România se face de o comisie formată din delegaţi ai Ministerului Finanţelor, Ministerului Justiţiei, Procuraturii Generale şi Ministerului de Interne. Comisia hotărăşte, în ce priveşte despăgubirile, îndeplinirea formelor pentru executarea creanţei la domiciliul din străinătate al debitorului. Dacă comisia apreciază, în raport cu situaţia personală şi materială a debitorului, precum şi cu natura sau cuantumul creanţei, că nu este cazul să hotărască îndeplinirea formelor pentru executarea creanţei în străinătate, dispune trecerea acesteia în evidenţa separată de debitori insolvabili pînă la împlinirea prescripţiei. Această măsură se comunică organului financiar al Comitetului executiv al Consiliului popular al sectorului 1 din municipiul Bucureşti.

Constatarea situaţiei arătate la alineatul precedent se face în cursul executării pedepsei sau în termen de cel mult 30 zile de la primirea de către organul financiar a copiei de pe dispozitivul hotărîrii în cazul în care s-a aplicat pedeapsa amenzii ori s-a suspendat condiţionat executarea pedepsei sau aceasta nu se mai execută ca urmare a amnistiei ori graţierii.

Darea la scădere a amenzilor contravenţionale se hotărăşte de către organul financiar la care s-a înregistrat debitul în măsura în care nu se pot acoperi prin valorificarea bunurilor urmăribile indisponibilizate.

Amenzile penale pentru care nu există posibilităţi de încasare se dau la scădere la împlinirea termenului de executare a pedepsei.

ART. 31. În cazurile prevăzute în art. 27, 28 şi 30, organele competente sau persoanele interesate, după

---

*) În conformitate cu dispoziţiile art. II din Decretul nr. 131/1972, constatarea situaţiei prevăzute în art. 30 din legea de faţă, în cazul în care pedeapsa a fost executată, se va face în termen de 30 zile de la publicarea acestui decret.

caz, vor înştiinţa de îndată Ministerul de Interne despre obligaţiile ce revin străinului, precum şi despre luarea şi încetarea măsurilor cu privire la acesta, comunicînd şi actele doveditoare.

CAPITOLUL VI

CONTRAVENŢII

ART. 32. Încălcarea dispoziţiilor din prezenta lege, arătate mai jos, constituie contravenţii şi se sancţionează după cum urmează :

a) cu amendă de la 80 la 200 lei, contravenţiile la dispoziţiile art. 5, 6 alin. 3, art. 9, 17, 22 şi 41 ;

b) cu amendă de la 160 la 300 lei, contravenţiile la dispoziţiile art. 10, 12 alin. 1, art. 14 şi art. 16 alin. 1 şi 2 ;

c) cu amendă de la 200 la 500 lei, contravenţiile la dispoziţiile art. 16 alin. 3, art. 19, 24 şi 42 ;

d) cu amendă de la 300 la 1000 lei, contravenţiile la dispoziţiile art. 18 alin. 2, art. 21 alin. 4, art. 23 alin. 1, 2 şi 4 şi art. 25 ;

e) cu închisoare contravenţională de la 10 la 20 zile sau cu amendă de la 400 la 1.200 lei, contravenţia la dispoziţiile art. 21 alin. 1.

ART. 33. Constatarea contravenţiilor se face prin proces-verbal încheiat de ofiţerii şi subofiţerii de miliţie care, în cazul contravenţiilor arătate în art. 32 lit. a—d, aplică şi sancţiunea.

Aplicarea sancţiunii, executarea acesteia şi exercitarea căilor de atac în cazul contravenţiei prevăzute la art. 32 lit. e se fac potrivit dispoziţiilor Decretului nr. 153/1970 pentru stabilirea şi sancţionarea unor

contravenţii privind regulile de convieţuire socială, ordinea şi liniştea publică.

ART. 34. *) Împotriva procesului-verbal de constatare a contravenţiilor prevăzute în art. 32 lita a—d se poate face plîngere în termen de 15 zile de la comunicare, după caz, la şeful Miliţiei municipiului Bucureşti, la şeful miliţiei judeţene sau adjuncţii acestora, la şeful miliţiei municipiului sau oraşului.

Plîngerea se soluţionează, prin încheiere motivată, în termen de cel mult 30 zile de la data înregistrării ei.

Încheierea prin care s-a soluţionat plîngerea este definitivă şi executorie.

ART. 35. Ori de cîte ori faptele considerate contravenţii prin prezenta lege se săvîrşesc în astfel de condiţii încît, potrivit legii penale, constituie infracţiuni, acestea vor fi urmărite, judecate şi sancţionate potrivit legii penale.

CAPITOLUL VII

DISPOZIŢII FINALE ŞI TRANZITORII

ART. 36. *) În înţelesul prezentei legi, organe ale Ministerului de Interne sînt : Direcţia pentru paşapoarte, evidenţa străinilor şi controlul trecerii frontierei, Miliţia municipiului Bucureşti, miliţia judeţului, municipiului, oraşului sau comunei.

---

*) La art. 34 şi 36 s-au avut în vedere măsurile organizatorice care au fost luate ca urmare a Decretului nr. 130/1972 privind înfiinţarea, organizarea şi funcţionarea Ministerului de Interne.

ART. 37. Evidenţa străinilor se ţine de către organele Ministerului de Interne.

Ministerul de Interne va asigura tipărirea fişelor de evidenţă necesare, pe care le va pune la dispoziţia persoanelor juridice şi fizice care acordă găzduire străinilor.

De la prevederile alineatului 1 se exceptează următoarele categorii de străini, a căror evidenţă se ţine de către Ministerul Afacerilor Externe :

a) membrii misiunilor diplomatice, reprezentanţelor permanente, oficiilor consulare şi reprezentanţelor consular-comerciale, precum şi membrii familiilor lor ;

b) pe bază de reciprocitate, invitaţii membrilor misiunilor diplomatice, reprezentanţelor permanente, oficiilor consulare şi reprezentanţelor consular-comerciale ;

c) străinii veniţi în misiuni oficiale la organizaţiile şi organismele internaţionale guvernamentale sau la secţiile acestora, precum şi membrii familiilor lor ;

d) corespondenţii publicaţiilor agenţiilor de ştiri şi ai radio-televiziunilor străine, precum şi membrii lor de familie, pe bază de reciprocitate.

ART. 38. Prin hotărîre a Consiliului de Miniştri se vor stabili norme speciale privind evidenţa şi deplasarea străinilor menţionaţi în art. 37 alin. 3.

ART. 39. Străinii cărora li se acordă dreptul de azil pot fi scutiţi, de către ministrul de interne, de unele obligaţii ce le revin conform dispoziţiilor prezentei legi.

ART. 40. Dispoziţiile prezentei legi se aplică şi străinilor cetăţeni ai statelor cu care România a încheiat acorduri internaţionale, în măsura în care prin acestea nu se dispune altfel.

ART. 41. Străinii care vin în Republica Socialistă România şi utilizează mijloace de cazare proprii nu se pot stabili cu acestea decît pe terenuri special amenajate sau care se pot închiria în acest scop.

ART. 42. Organizaţiile socialiste care au angajaţi străini sînt obligate ca, în termen de 60 zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, să înainteze propunerile lor organelor Ministerului de Interne, în vederea obţinerii acordului prevăzut la art. 23 alin. 4. În cazul cînd organele Ministerului de Interne nu sînt de acord cu menţinerea străinului în locul de muncă în care se află, sau străinul, potrivit prevederilor art. 23, nu poate rămîne în funcţie, cel care l-a angajat îl va transfera în alt loc de muncă, în condiţiile Codului muncii, cu respectarea prevederilor art. 23 din prezenta lege.

ART. 43. Decretul nr. 260/1957 privind reglementarea intrării, şederii şi ieşirii străinilor din Republica Socialistă România, publicat în Buletinul Oficial, nr. 15 din 15 iunie 1957, cu modificările ulterioare, precum şi orice alte dispoziţii contrare prezentei legi, se abrogă.

HOTĂRÎREA CONSILIULUI DE MINIȘTRI Nr. 2373

din 22 decembrie 1969

cu privire la evidența, deplasarea și circulația pe teritoriul Republicii Socialiste România a membrilor misiunilor diplomatice, reprezentanțelor permanente, oficiilor consulare, reprezentanțelor consular-comerciale, precum și a altor categorii de străini

Publicată în B. Of. nr. 149 din 23 decembrie 1969

ART. 1. Deplasarea și circulația pe teritoriul Republicii Socialiste România este liberă cu respectarea principiului reciprocității, pentru următoarele categorii de străini :

— membrii misiunilor diplomatice, reprezentanțelor permanente, oficiilor consulare, reprezentanțelor consular-comerciale, precum și membrii lor de familie ;

— invitații membrilor misiunilor diplomatice, reprezentanțelor permanente, oficiilor consulare, reprezentanțelor consular-comerciale ;

— străinii veniți în misiuni oficiale la organizațiile și organismele internaționale guvernamentale sau secțiile acestora, precum și membrii lor de familie ;

— corespondenții publicațiilor, agențiilor de știri și radio-televiziunilor străine, precum și membrii lor de familie.

Din motive de securitate, accesul în anumite zone sau pe anumite itinerarii poate fi interzis sau reglementat altfel.

ART. 2. În termen de 90 de zile de la publicare, Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Forțelor Armate și Consiliul Securității Statului, împreună cu alte ministere și organe centrale interesate, vor stabili zonele și itinerariile în care accesul străinilor din categoriile menționate la articolul 1 este interzis sau reglementat altfel și vor emite instrucțiuni de aplicare a prezentei hotărîri.

Organele menționate la alineatul precedent vor analiza periodic utilitatea menținerii restricțiilor pentru zonele și itinerariile stabilite ; ele vor putea hotărî ridicarea restricțiilor pentru unele zone sau itinerarii, precum și stabilirea altora, în care accesul va fi interzis sau reglementat altfel.

ART. 3. Accesul străinilor din categoriile prevăzute la art. 1, în zonele și pe itinerariile interzise este permis, în scopul vizitării unor obiective economice sau social-culturale, numai cu aprobarea, de la caz la caz, a Ministerului Afacerilor Externe, dată pe baza acordului prealabil al Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Forțelor Armate și Consiliului Securității Statului.

ART. 4. Comitetele executive ale consiliilor populare județene și al municipiului București vor asigura mar-

carea în teren a zonelor în care accesul este interzis sau reglementat altfel, potrivit instrucţiunilor de aplicare a prezentei hotărîri.

ART. 5. Evidenţa străinilor din categoriile prevăzute la articolul 1 se ţine de Ministerul Afacerilor Externe, în condiţiile articolului 34 al Legii nr. 25/1969 privind regimul străinilor în Republica Socialistă România.

Ministerul Afacerilor Externe eliberează acestor persoane, în vederea legitimării lor, carnete de identitate, valabile pe teritoriul Republicii Socialiste România.

Carnetele de identitate eliberate potrivit prevederilor prezentei hotărîri vor fi restituite Ministerului Afacerilor Externe, la părăsirea definitivă a teritoriului Republicii Socialiste România sau la încetarea, în orice mod, a calităţii respective.

ART. 6. Prevederile prezentei hotărîri se aplică tuturor categoriilor de străini prevăzute la articolul 1, cu condiţia ca aceştia să nu aibă domiciliul pe teritoriul Republicii Socialiste România.

ART. 7. Dispoziţiile prezentei hotărîri se aplică şi membrilor misiunilor diplomatice, reprezentanţelor permanente, oficiilor consulare şi reprezentanţelor consular-comerciale ale statelor cu care Republica Socialistă România a încheiat tratate internaţionale, în măsura în care prin acestea nu se prevede altfel.

ART. 8. Prezenta hotărîre intră în vigoare la 90 de zile de la publicare.

Pe aceeaşi dată Hotărîrea Consiliului de Miniştri nr. 542/1963 cu privire la deplasarea membrilor misiunilor diplomatice acreditate în Republica Socialistă România, astfel cum a fost modificată prin Hotărîrea Consiliului de Miniştri nr. 501/1965, precum şi orice alte dispoziţii contrare prevederilor prezentei hotărîri, se abrogă.

LEGEA Nr. 4
din 18 martie 1971
privind extrădarea

Publicată în B. Of. nr. 35 din 18 martie 1971

CAPITOLUL I
DISPOZIŢII PRELIMINARE

ART. 1. Extrădarea unei persoane poate fi admisă la cererea unui stat străin sau poate fi cerută unui alt stat de Republica Socialistă România.

Extrădarea poate fi admisă sau cerută în vederea urmăririi sau judecării într-o cauză penală ori în vederea executării pedepsei.

ART. 2. Dispoziţiile prezentei legi se aplică în măsura în care nu se stabileşte altfel prin convenţii internaţionale sau pe bază de reciprocitate.

CAPITOLUL II
CONDIŢIILE EXTRĂDĂRII

ART. 3. Extrădarea poate fi admisă numai dacă fapta pentru care este învinuită sau pentru care a fost condamnată persoana a cărei extrădare se cere este prevăzută ca infracţiune şi de legea penală română.

Extrădarea cerută în vederea urmăririi penale sau judecării poate fi admisă numai dacă, potrivit legii statului solicitant cît şi legii penale române, fapta atrage o pedeapsă privativă de libertate mai mare de 2 ani sau o pedeapsă mai grea, iar dacă este cerută în vederea executării pedepsei, numai dacă pedeapsa pronunţată este mai mare de un an sau mai grea.

ART. 4. Nu pot fi extrădaţi :

a) cetăţenii români ;

b) persoanele fără cetăţenie domiciliate în Republica Socialistă România ;

c) persoanele care au obţinut drept de azil în Republica Socialistă România.

ART. 5. Extrădarea nu se admite dacă :

a) fapta a fost săvîrşită pe teritoriul Republicii Socialiste România sau legea penală română este aplicabilă potrivit art. 5 din codul penal ;

b) potrivit legii statului solicitant cît şi legii penale române, acţiunea penală nu poate fi pusă în mişcare decît la plîngerea prealabilă a persoanei vătămate ;

c) fapta pentru care se cere extrădarea este, potrivit legii statului solicitant ori legii penale române, prescrisă sau amnistiată ori există o altă cauză legală care înlătură răspunderea penală sau consecinţele condamnării ;

d) faţă de persoana a cărei extrădare se cere, s-a pronunţat o hotărîre definitivă de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal ori s-a dat o ordonanţă de scoatere de sub urmărire sau de încetare a urmăririi penale, pentru aceeaşi faptă, de organele judecătoreşti ori de organele de urmărire penală din Republica Socialistă România, după caz.

ART. 6. Extrădarea poate fi amînată dacă persoana a cărei extrădare se cere este învinuită sau inculpată

în faţa organelor de urmărire penală ori a organelor judecătoreşti din Republica Socialistă România, ori are de executat o pedeapsă privativă de libertate pronunţată de o instanţă română. În caz de amînare, extrădarea se poate face numai după ce procesul penal a luat sfîrşit. Cînd s-a pronunţat o hotărîre de condamnare, extrădarea se poate face numai după ce pedeapsa a fost executată sau considerată ca executată.

În cazul în care amînarea extrădării ar putea atrage după sine împlinirea termenului de prescripţie a acţiunii sau ar putea crea mari greutăţi pentru stabilirea faptelor, se poate admite extrădarea temporară, sub condiţia expresă că persoana a cărei extrădare se cere va fi înapoiată îndată după efectuarea actelor procesuale pentru care s-a admis extrădarea.

ART. 7. Persoana extrădată nu poate fi obligată să se înfăţişeze la urmărire sau judecată pentru o altă infracţiune decît aceea pentru care s-a obţinut extrădarea.

De asemenea, persoana extrădată nu poate fi supusă la executarea altei pedepse decît aceea pentru care extrădarea a fost obţinută.

Dispoziţiile alineatelor precedente nu se aplică dacă există acordul prealabil al statului român sau dacă persoana extrădată, deşi a avut posibilitate, nu a părăsit teritoriul statului solicitant în termen de o lună de la sfîrşitul procesului penal ori de la executarea pedepsei sau dacă, părăsind acel teritoriu, a revenit ulterior.

ART. 8. Persoana care a fost extrădată unui stat nu poate fi extrădată de acesta altui stat, în afară de cazurile prevăzute în art. 7 alin. 3.

ART. 9. La cererea de extrădare ce se adresează statului român este necesar să se anexeze :

a) copie certificată a mandatului de arestare, iar cînd extrădarea se cere pentru executarea pedepsei, copia certificată a hotărîrii de condamnare, rămasă definitivă. În cazul în care în mandatul de arestare nu este menţionată fapta cu indicarea locului şi timpului săvîrşirii, precum şi calificarea ei juridică, aceste date vor fi arătate într-o anexă certificată ;

b) copie a textelor de lege aplicabile în cauză ;

c) date privind durata pedepsei neexecutate, în cazul cererii de extrădare a unei persoane condamnate care a executat numai o parte din pedeapsă ;

d) orice date care ar putea servi pentru identificarea persoanei a cărei extrădare se cere ;

e) o declaraţie din partea statului solicitant prin care îşi ia obligaţia să soluţioneze favorabil o eventuală cerere de extrădare de acelaşi fel, formulată de statul român.

ART. 10. Cererea de extrădare adresată de statul român unui stat străin se face potrivit dispoziţiilor art. 3 şi 5 care se aplică în mod corespunzător.

În cazul extrădării cerute de statul român, se aplică dispoziţiile art. 7 şi 8 privitoare la efectele extrădării.

ART. 11. Cererile de extrădare se transmit şi se primesc pe cale diplomatică.

CAPITOLUL III

PROCEDURA EXTRĂDĂRII

ART. 12. Cererea de extrădare adresată statului român este transmisă de Ministerul Afacerilor Externe Procuraturii Generale care o trimite procurorului şef al procuraturii judeţene în a cărei rază teritorială îşi are domiciliul persoana a cărei extrădare se cere sau, în

cazul cînd nu are domiciliul cunoscut, procurorului şef al Procuraturii municipiului Bucureşti.

ART. 13. Cînd procurorul constată din actele primite că sînt îndeplinite condiţiile prevăzute în art. 9 poate dispune arestarea persoanei a cărei extrădare se cere, afară de cazul în care din cuprinsul acestor acte rezultă în mod neîndoios că extrădarea nu este admisibilă.

Mandatul de arestare emis de procuror se comunică de îndată persoanei arestate.

ART. 14. Cînd din actele care însoţesc cererea statului străin nu rezultă cu suficienţă datele prevăzute în art. 9, procurorul poate dispune, de asemenea, arestarea, cerînd totodată completarea actelor şi fixînd termenul pînă la care acestea trebuie trimise. Termenul nu va putea depăşi 2 luni, dar se va putea prelungi de procuror cu 15 zile, la cererea motivată a statului solicitant.

ART. 15. Cînd cererea de extrădare scrisă nu este însoţită de acte sau cererea este făcută telefonic ori telegrafic, procurorul poate dispune arestarea persoanei a cărei extrădare se solicită dacă în cerere se arată, după caz, mandatul de arestare sau hotărîrea rămasă definitivă, pe baza cărora se cere extrădarea şi se dau asigurări că ulterior vor fi trimise copii certificate de pe aceste acte, precum şi celelalte acte prevăzute în dispoziţiile art. 9.

Cînd procurorul a dispus arestarea în condiţiile alineatului precedent, măsura nu poate dura mai mult de o lună. Acest termen se va putea prelungi de procuror cu 15 zile, la cererea motivată a statului solicitant.

În cazul cînd cererea de extrădare a fost făcută telefonic sau telegrafic, la actele pe care se sprijină cererea

de extrădare, trimise ulterior, se va ataşa şi cererea de extrădare formulată în scris.

ART. 16. Procurorul strînge datele necesare pentru a stabili dacă sînt îndeplinite condiţiile extrădării şi dispune să fie ridicate obiectele care în mod vădit provin din infracţiune ori au servit la săvîrşirea acesteia.

ART. 17. Persoana a cărei extrădare se solicită este chemată de îndată înaintea procurorului pentru a fi ascultată. Declaraţia acesteia se consemnează într-un proces-verbal.

Procurorul este obligat să administreze probele care sînt în ţară, dacă acestea pot servi la verificarea condiţiilor prevăzute în art. 3, 4 şi 5 sau dacă persoana a cărei extrădare se solicită are motive temeinice să ceară administrarea acestora.

Dispoziţiile din codul de procedură penală privitoare la conţinutul ordonanţelor, mandatului de arestare şi proceselor-verbale, precum şi dispoziţiile privitoare la administrarea de probe, conservarea sau valorificarea obiectelor ridicate, se aplică în mod corespunzător şi în procedura extrădării.

ART. 18. Procurorul dispune punerea în libertate a persoanei arestate cînd constată că nu s-au primit în termen actele suplimentare prevăzute în art. 14 ori actele care trebuie trimise potrivit art. 15. Totodată, procurorul, dacă apreciază că în lipsa acestor acte cercetările nu mai pot continua, dă ordonanţă de încetare a procedurii de extrădare.

Procurorul dă ordonanţă de încetare a procedurii de extrădare şi atunci cînd constată, potrivit art. 13, că extrădarea nu este admisibilă, caz în care dispune şi

punerea în libertate a persoanei arestate, precum şi atunci cînd constată că persoana a cărei extrădare se cere nu a fost găsită.

Ordonanţa de încetare a procedurii de extrădare prevăzută în alineatele 1 şi 2 se înaintează procurorului general care, în cazul cînd constată că cercetările nu sînt complete, o infirmă şi restituie lucrările procurorului, indicîndu-i completările ce urmează a fi făcute.

Dispoziţia privitoare la punerea în libertate a persoanei arestate în cazul arătat în alin. 1 se execută de îndată, iar în cazul prevăzut în alin. 2, se execută după confirmarea ordonanţei de către procurorul general.

Cînd procurorul general confirmă ordonanţa procurorului, ea va fi trimisă Ministerului Afacerilor Externe pentru ca acesta să comunice statului solicitant cauzele care au determinat încetarea procedurii de extrădare.

Dacă actele ce trebuie să însoţească cererea de extrădare sau actele suplimentare sînt primite după încetarea procedurii de extrădare ori dacă persoana a cărei extrădare se cere este găsită ulterior, procedura de extrădare este reluată, iar persoana a cărei extrădare se cere poate fi arestată. În cazul cînd s-a făcut Ministerului Afacerilor Externe comunicarea prevăzută în alineatul precedent, i se va aduce la cunoştinţă că procedura de extrădare a fost reluată.

ART. 19. Procurorul, pe baza actelor pe care se sprijină cererea de extrădare, a declaraţiei persoanei a cărei extrădare se solicită şi a probelor adunate potrivit art. 17 alin. 2, dă o ordonanţă motivată, prin care constată că lucrările efectuate în vederea soluţionării cererii de extrădare au fost terminate şi înaintează dosarul cauzei, după caz, tribunalului judeţean sau al

municipiului Bucureşti, pentru a constata dacă condiţiile extrădării sînt îndeplinite.

ART. 20. Normele de procedură penală privind judecata sînt aplicabile şi în procedura de extrădare, în măsura în care prin prezenta lege nu se dispune altfel.

ART. 21. Tribunalul fixează termen de urgenţă şi ia măsuri să se desemneze un apărător din oficiu persoanei a cărei extrădare se cere, dacă aceasta nu are apărător ales.

La termenul fixat, în şedinţă secretă, tribunalul ascultă persoana a cărei extrădare se cere şi, după concluziile procurorului şi ale apărătorului, constată prin hotărîre dacă sînt sau nu întrunite condiţiile extrădării.

Cînd instanţa constată că sînt îndeplinite condiţiile extrădării, dispune arestarea persoanei a cărei extrădare se cere, dacă măsura arestării nu a fost luată de procuror.

Hotărîrea instanţei nu este supusă recursului.

ART. 22. În cazul cînd instanţa constată că nu sînt îndeplinite condiţiile extrădării, dispune punerea în libertate a persoanei arestate.

Hotărîrea instanţei este înaintată Ministerului Justiţiei pentru a fi trimisă Ministerului Afacerilor Externe, care comunică statului solicitant cauzele pentru care cererea de extrădare nu a fost admisă.

ART. 23. Hotărîrea instanţei prin care se constată că sînt îndeplinite condiţiile extrădării are caracterul unui aviz. Hotărîrea se înaintează Consiliului de Miniştri prin Ministerul Justiţiei.

Consiliul de Miniştri hotărăşte asupra admiterii sau respingerii cererii de extrădare. În cazul admiterii

cererii, Consiliul de Miniştri hotărăşte şi asupra amînării extrădării sau extrădării temporare, în situaţiile prevăzute în art. 6 din prezenta lege.

Cînd Consiliul de Miniştri a hotărît că nu este cazul a se admite extrădarea, persoana arestată este pusă în libertate.

Ministerul Afacerilor Externe comunică statului solicitant rezultatul cererii.

În cazul admiterii cererii de extrădare, se comunică data la care se va face extrădarea şi locul unde aceasta se va efectua.

Predarea persoanei a cărei extrădare s-a dispus şi a obiectelor ridicate se efectuează prin organele Ministerului Afacerilor Interne.

În cazul cînd reprezentantul statului solicitant nu se prezintă la data şi locul indicat, pentru a i se preda persoana a cărei extrădare a fost admisă şi nici nu s-a solicitat o amînare a predării, persoana arestată va fi pusă în libertate. În acest caz, dacă cererea de extrădare este repetată, poate fi refuzată.

Amînarea prevăzută în alineatul precedent nu poate depăşi 15 zile.

ART. 24. Dacă extrădarea aceleiaşi persoane este cerută de mai multe state şi Consiliul de Miniştri apreciază că cererile sînt admisibile, el decide, pe baza elementelor ce rezultă din lucrările primite, căruia dintre statele solicitante i se dă preferinţă.

În lipsa unor elemente de apreciere, ordinea de preferinţă se stabileşte după următoarele criterii :

a) statul pe teritoriul căruia s-a săvîrşit infracţiunea;

b) statul în contra intereselor căruia infracţiunea a fost îndreptată;

c) statul al cărui cetăţean este infractorul.

Cînd cererile de extrădare se încadrează în aceeaşi dispoziţie prevăzută la una din literele a—c, se dă preferinţă statului care a solicitat mai întîi extrădarea.

ART. 25. Dacă persoana extrădată se sustrage de la urmărirea penală, de la judecată ori de la executarea pedepsei şi se întoarce pe teritoriul statului român, ea va putea fi din nou extrădată. În acest caz, la cerere nu se mai anexează actele prevăzute în art. 9, cu excepţia declaraţiei prevăzute la lit. e.

ART. 26. Solicitarea extrădării se face de către statul român unui stat străin la propunerea motivată a procurorului în faza de urmărire penală, iar în faza de judecată sau de punere în executare a hotărîrii, la propunerea motivată a instanţei.

Ordonanţa procurorului ori încheierea instanţei prin care se propune a se cere extrădarea, însoţită de actele arătate în art. 9, precum şi de orice alte acte necesare pentru obţinerea extrădării, este înaintată, după caz, procurorului general sau ministrului justiţiei, care, dacă socoteşte că extrădarea propusă a fi cerută este necesară, întocmeşte cererea de extrădare şi intervine prin Ministerul Afacerilor Externe pentru obţinerea acesteia.

Dacă statul solicitat cere un supliment de acte, acestea se vor trimite pe aceeaşi cale.

Primirea persoanei extrădate se face prin organele Ministerului Afacerilor Interne.

ART. 27. Condiţiile extrădării precum şi procedura prevăzută în prezenta lege se aplică în mod corespunzător şi în cazul tranzitului pe teritoriul Republicii Socialiste România al unei persoane extrădate unui stat de către un alt stat.

ART. 28. Cheltuielile de extrădare se suportă de statul român, dacă s-au efectuat pe teritoriul său şi există reciprocitate.

Cheltuielile de tranzit se suportă de statul solicitant.

LEGEA Nr. 23

din 18 noiembrie 1969

privind executarea pedepselor

Publicată în B. Of. nr. 132 din 18 noiembrie 1969
Republicată în B. Of. nr. 62 din 2 mai 1973 *)

CAPITOLUL I

EXECUTAREA PEDEPSEI ÎNCHISORII

Secţiunea I

Dispoziţii generale

ART. 1. Pedeapsa închisorii se execută în temeiul mandatului de executare, emis în baza unei hotărîri judecătoreşti definitive de condamnare.

Executarea pedepsei închisorii se face în locuri de deţinere denumite penitenciare, înfiinţate prin ordinul ministrului în subordinea căruia se găsesc, iar în cazurile prevăzute de art. 62 cod penal, în unităţi militare disciplinare.

*) Republicare în temeiul art. III din Legea nr. 8/1973, publicată în B. Of. nr. 49 din 6 aprilie 1973.

ART. 2. Condamnaţii sînt primiţi în penitenciare după ce li se stabileşte identitatea.

La primire, condamnaţilor li se aduc la cunoştinţă obligaţiile şi drepturile pe care le au, măsurile disciplinare ce li se pot aplica şi recompensele ce li se pot acorda pe timpul executării pedepsei.

Atît la primire, cît şi în timpul executării pedepsei, condamnaţii sînt supuşi percheziţiei, precum şi măsurilor sanitare şi de igienă.

ART. 3. Condamnaţii se repartizează la locurile de deţinere, ţinîndu-se seama de natura infracţiunii, durata pedepsei şi starea de recidivă, de comportarea şi receptivitatea acestora la acţiunea de reeducare.

Deţinerea femeilor se face separat de bărbaţi, iar a minorilor separat de majori sau în locuri de deţinere speciale.

ART. 4. Mijloacele materiale şi financiare necesare deţinerii, întreţinerii şi reeducării condamnaţilor, precum şi asistenţa medicală, sînt asigurate de stat.

Secţiunea a II-a

Reeducarea condamnaţilor

ART. 5. Reeducarea condamnaţilor se realizează prin muncă. Condamnaţii sînt obligaţi să presteze o muncă utilă pentru care sînt apţi.

De asemenea, reeducarea condamnaţilor se realizează prin calificarea sau recalificarea într-o meserie, desfăşurarea unor activităţi cultural-educative, precum şi

prin stimularea şi recompensarea celor care sînt stăruitori în muncă şi dau dovezi temeinice de îndreptare.

ART. 6. Minorii condamnaţi vor fi supuşi, în timpul executării pedepsei, unei acţiuni de educare deosebite, spre a putea deveni cetăţeni utili societăţii.

Minorii care de la primirea în locul de deţinere mai au de executat cel puţin 6 luni închisoare vor continua învăţămîntul general obligatoriu şi li se va asigura posibilitatea de a dobîndi o pregătire profesională potrivit cu gradul de şcolarizare şi cu aptitudinile lor. Dacă minorii nu îndeplinesc condiţiile prevăzute de lege pentru a urma cursurile profesionale, ei vor fi ajutaţi să obţină o calificare într-o meserie sau să şi-o completeze, în conformitate cu normele de calificare la locul de muncă. Cadrele didactice, manualele şi rechizitele vor fi puse la dispoziţie de către Ministerul Educaţiei şi Învăţămîntului *), iar personalul şi utilajul necesar pentru calificarea într-o meserie se vor asigura de penitenciare.

Minorilor condamnaţi la închisoare pe o durată pînă la 6 luni inclusiv li se asigură posibilitatea de a-şi completa cunoştinţele de cultură generală, ţinîndu-se seama de gradul lor de şcolarizare.

ART. 6[1]. Condamnaţii minori, la împlinirea vîrstei de 18 ani, pot fi menţinuţi în locurile de deţinere pentru executarea în continuare a pedepsei în regimul prevăzut pentru minori, dacă aceasta este necesar pentru desăvîrşirea pregătirii lor şcolare sau profesionale, dar nu mai mult de doi ani **).

---

*) Potrivit Decretului nr. 469/1971, denumirea „Ministerul Educaţiei şi Învăţămîntului" a înlocuit denumirea „Ministerul Învăţămîntului".

**) Art. 6[1] a fost introdus prin Legea nr. 8/1973.

Munca condamnaţilor şi remunerarea ei

ART. 7. Munca condamnaţilor se organizează potrivit programului de lucru stabilit de comandantul penitenciarului şi se desfăşoară cu respectarea normelor referitoare la protecţia muncii.

Femeile gravide nu vor fi folosite la muncă în perioada stabilită de normele legale cu privire la concediul ce se acordă angajatelor înainte şi după naştere şi nici la muncă în mediul toxic sau vătămător. De asemenea, cele care au născut şi au copii mai mici de un an la locul de deţinere, precum şi minorii, nu pot fi folosiţi la muncă în mediul toxic sau vătămător.

Folosirea la muncă a fiecărui condamnat se face cu avizul medicului penitenciarului.

ART. 8. Durata zilei de muncă nu poate depăşi 12 ore şi se stabileşte în raport cu nevoile procesului de producţie.

Femeilor gravide, celor care au născut şi au copii mai mici de un an la locul de deţinere, minorilor, precum şi condamnaţilor care muncesc în mediul toxic sau vătămător, nu li se poate prelungi durata zilei de muncă peste 8 ore.

ART. 9. Folosirea la muncă a condamnaţilor se face în raport cu calificarea profesională pe care o au. În cazul cînd nevoile de braţe de muncă calificate au fost satisfăcute, cei care au o calificare profesională vor putea fi folosiţi şi la munci necalificate.

ART. 10. Condamnaţii care dau dovezi temeinice de îndreptare, fiind stăruitori în muncă şi disciplinaţi, pot presta muncă fără pază în afara penitenciarului sau

pot fi folosiţi pentru supravegherea altor condamnaţi la locurile de muncă, după ce au executat cel puţin 1/5 din pedeapsă, fracţiune în care se include şi timpul considerat ca executat, ca urmare a muncii prestate.

De prevederile alineatului precedent nu beneficiază cei care au fost condamnaţi pentru infracţiunea de omor sau pentru infracţiuni contra păcii şi omenirii, ori pentru infracţiuni contra securităţii statului, sau pentru infracţiuni prin care s-a produs o pagubă importantă economiei naţionale, şi nici cei aflaţi în stare de recidivă.

ART. 11. Munca prestată de condamnaţi este remunerată potrivit normelor şi tarifelor de salarizare stabilite în ramura de activitate în care aceştia sînt folosiţi.

Munca condamnaţilor folosiţi pentru supravegherea la locul de muncă a altor condamnaţi este remunerată cu salariul minim tarifar stabilit pe economie.

Din remuneraţia muncii condamnatului o cotă de 10% revine acestuia, iar cealaltă parte revine administraţiei penitenciarului, făcîndu-se venit la stat.

Din sumele încasate drept recompensă pentru invenţii, inovaţii şi raţionalizări create de condamnaţi în timpul deţinerii, li se acordă acestora o cotă de 50%, diferenţa făcîndu-se venit la stat.

ART. 12. Muncile prestate de condamnaţi în interesul unităţilor care aparţin Direcţiei generale a penitenciarelor, precum şi muncile prestate în atelierele locurilor de deţinere finanţate de la buget, se remunerează cu 10% din salariul minim tarifar stabilit pe economie pentru lucrările ce se execută în regie, ori din salariul realizat pe baza tarifelor de salarizare în vigoare pentru lucrările ce se execută în acord. Această remuneraţie revine în întregime condamnatului.

Muncile cu caracter gospodăresc necesare penitenciarului nu se remunerează.

Cotele prevăzute în alin. 3 şi 4 din art. 11, precum şi remuneraţia prevăzută în alin. 1 din prezentul articol, cuvenite condamnatului, se consemnează la Casa de Economii şi Consemnaţiuni; din acestea o treime se pune la dispoziţia condamnatului pentru a o folosi pe timpul executării pedepsei, iar două treimi i se înmînează la punerea în libertate.

Contribuţia pentru asigurări sociale se suportă de către unitatea la care condamnatul a prestat munca, sumele respective urmînd a se încasa de administraţia penitenciarului, care le face venit la stat.

ART. 13. Condamnaţii răspund de pagubele provocate din vina lor la locurile de deţinere sau de muncă. Ei nu răspund pentru pagubele provocate din uzura normală a bunurilor încredinţate spre folosinţă şi nici pentru acelea provenite din riscul normal al muncii.

Cînd condamnaţii au cauzat pagube la locul de deţinere sau de muncă, sumele reprezentînd despăgubirile se reţin, atunci cînd este posibil, în primul rînd din sumele ce le aparţin, consemnate la Casa de Economii şi Consemnaţiuni, lăsîndu-li-se, în acest caz, o sumă reprezentînd echivalentul unui salariu minim tarifar stabilit pe economie, care li se înmînează la punerea în libertate.

Sumele reprezentînd despăgubirile, care nu au putut fi recuperate pînă la liberarea condamnatului, se urmăresc prin organele financiare ale comitetelor executive ale consiliilor populare, potrivit normelor legale.

Pagubele se recuperează de la condamnaţi pe baza ordinului de imputare emis de comandantul penitenciarului, care constituie titlu executor.

Împotriva ordinului de imputare, condamnatul poate face contestație la organul ierarhic superior în termen de 30 de zile de la data luării la cunoștință sub semnătură.

ART. 14. Condamnatul care și-a executat pedeapsa, după punerea în libertate va fi încadrat în muncă prin grija organelor Ministerului Muncii și a direcțiilor județene pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale de pe lîngă comitetele executive ale consiliilor populare județene sau al municipiului București.

Condamnatul care, în timpul executării pedepsei, a devenit incapabil total de muncă în urma unui accident de muncă sau unei boli profesionale, va primi după liberare un ajutor lunar după distincțiile și în cuantumul prevăzute de dispozițiile legale referitoare la beneficiarii de pensie de invaliditate în cadrul asigurărilor sociale de stat, care nu au avut mai înainte calitatea de angajat.

De ajutorul lunar în condițiile și procentele prevăzute în legislația pensiilor beneficiază și urmașii celor care au decedat datorită unui accident de muncă ori unei boli profesionale survenite în timpul executării pedepsei.

De asemenea, poate primi un ajutor lunar condamnatul care la data liberării este invalid gradul I sau II din cauza unui accident în afară de muncă, dacă a avut o activitate remunerată în orice mod de cel puțin 3 ani înainte de începerea executării pedepsei. Cuantumul acestui ajutor se stabilește între limitele de 50 și 100% din ajutorul social corespunzător, prevăzut de dispozițiile legale referitoare la beneficiarii de ajutor social în cadrul asigurărilor sociale de stat. Pentru cei domiciliați în mediul rural, cuantumul ajutorului lunar nu poate depăși pensia ce se acordă membrilor cooperativelor agricole de producție.

Ajutorul lunar se acordă numai în situația în care cel în cauză nu îndeplinește condițiile pentru a obține pensie sau ajutor social în cadrul asigurărilor sociale de stat ori al altor sectoare de activitate cu sisteme proprii de asigurări sociale și nu are mijloace de existență.

Ajutorul lunar se stabilește de către comitetul executiv al consiliului popular al județului în care domiciliază fostul condamnat, pe baza adeverinței eliberate de către administrația locului de deținere, din care să rezulte împrejurările în care s-a produs accidentul sau s-a contractat boala. Gradul de invaliditate se stabilește de către comisia de expertizare a capacității de muncă din județul în care fostul condamnat își are domiciliul, iar faptul că este lipsit de mijloace de existență se constată de către organele de asistență socială.

Plata ajutorului lunar se face din fondurile alocate în acest scop la bugetul comitetului executiv al consiliului popular județean sau al municipiului București.

Secțiunea a IV-a

Obligațiile și drepturile condamnaților

ART. 15. În timpul executării pedepsei, condamnații sînt obligați să respecte programul zilnic, disciplina și ordinea interioară, să execute dispozițiile date de personalul penitenciarului, să se supună percheziției, să poarte costumul penitenciarului, să respecte regulile de igienă și prescripțiile medicului locului de deținere.

De asemenea, condamnații sînt obligați să se comporte cu grijă față de bunurile proprietate socialistă aflate în penitenciar sau la organizația socialistă unde muncesc.

ART. 16. Condamnaţii au dreptul la hrana necesară, ţinîndu-se seama şi de munca pe care o prestează, precum şi de starea sănătăţii lor, potrivit normelor legale.

Femeilor gravide sau celor care au născut în timpul executării pedepsei, cît timp copilul rămîne cu mama, copiilor născuţi la penitenciar, pînă la vîrsta de un an, precum şi minorilor, li se asigură hrană în mod diferenţiat, potrivit normelor legale stabilite pentru aceste categorii.

ART. 17. Condamnaţii au dreptul la odihnă, plimbare, asistenţă medicală, dreptul de a petiţiona, de a primi vizite, pachete cu alimente sau îmbrăcăminte ori medicamente, cărţi, ziare şi reviste, ţigări, de a primi şi trimite corespondenţă şi sume de bani.

ART. 18. Drepturile condamnaţilor de a primi vizite, pachete şi ţigări, de a primi şi trimite corespondenţă, se acordă în raport cu natura infracţiunii, durata pedepsei, existenţa stării de recidivă, folosirea la muncă, comportarea şi receptivitatea la acţiunea de reeducare.

Sumele de bani aflate asupra condamnaţilor la primirea în penitenciar, precum şi cele primite prin mandat poştal, se consemnează la Casa de Economii şi Consemnaţiuni şi pot fi folosite de aceştia în condiţiile stabilite prin regulament.

Condamnaţii străini pot fi vizitaţi de către funcţionarii consulari ai misiunilor diplomatice sau ai oficiilor consulare străine, pe baza autorizaţiei ministerului în subordinea căruia se află locul de deţinere, afară de cazul cînd prin convenţii internaţionale se dispune altfel.

ART. 19. În timpul vizitării condamnaţilor, convorbirea se desfăşoară în limba română. Dacă condamnatul sau vizitatorul nu cunoaşte limba română, convorbirea se desfăşoară în limba pe care o cunosc, conducerea penitenciarului asigurînd, în acest caz, ca discuţia să fie înţeleasă de personalul care execută supravegherea vizitei.

ART. 20. Corespondenţa, cărţile, ziarele şi revistele, al căror conţinut este apreciat de comandantul penitenciarului ca necorespunzător procesului de reeducare a condamnatului, se reţin şi se păstrează la locul de deţinere, predîndu-i-se acestuia la punerea în libertate.

Corespondenţa cu conţinut necorespunzător se înaintează, dacă este cazul, organelor competente.

Secţiunea a V-a

Măsuri disciplinare şi recompense

ART. 21. Pentru încălcarea regulilor de disciplină se poate lua împotriva condamnaţilor una din următoarele măsuri disciplinare :

a) mustrarea ;

b) retragerea unuia, a mai multora, sau a tuturor drepturilor de a primi vizite, pachete, de a primi şi trimite corespondenţă, pentru perioada la care au dreptul ;

c) izolarea simplă, pînă la 15 zile ;

d) izolarea severă, pînă la 10 zile, numai cu avizul medicului penitenciarului ;

e) transferarea pe o durată de 3 pînă la 12 luni pentru executarea pedepsei la un penitenciar unde se aplică un regim restrictiv.

Măsurile prevăzute la literele a—d se iau de către comandantul penitenciarului. Izolarea severă poate fi prelungită, cu avizul medicului locului de deţinere,

peste 10 zile, numai cu aprobarea directorului general al Direcției generale a penitenciarelor, fără a depăși în total 20 de zile. Transferarea la un penitenciar cu regim restrictiv se dispune de către directorul general al Direcției generale a penitenciarelor, la propunerea comandantului.

ART. 22. Împotriva condamnaților minori nu se poate lua măsura retragerii dreptului la corespondență, izolării severe și a transferării la un penitenciar cu regim restrictiv, iar măsura izolării simple nu poate fi luată pe o durată mai mare de 10 zile.

Femeilor gravide nu li se pot aplica măsurile prevăzute în art. 21 lit. c, d și e.

ART. 23. Condamnaților care dau dovezi temeinice de îndreptare, sînt disciplinați, muncesc conștiincios, îndeplinesc sau depășesc în mod obișnuit normele de producție, ori ale căror propuneri de invenții, inovații și raționalizări sînt însușite de organele competente, li se pot acorda de comandantul penitenciarului următoarele recompense:

a) suplimentarea drepturilor la pachete, vizite și corespondență;

b) ridicarea unei măsuri disciplinare luate anterior.

ART. 23[1]. În cazuri excepționale, ministrul de interne, la propunerea comandantului, poate acorda învoire din penitenciar pe o durată de cel mult 5 zile condamnaților care îndeplinesc condițiile prevăzute în art. 23, pentru rezolvarea unor situații grave, familiale sau de altă natură *).

---

*) Art. 23[1] a fost introdus prin Legea nr. 8/1973.

ART. 24. Comisia de propuneri pentru liberarea condiționată poate propune pentru grațiere pe condamnații care îndeplinesc condițiile prevăzute în art. 23, precum și pe cei care se află în una din următoarele situații:

a) au salvat ori și-au pus în pericol viața pentru a salva persoane sau bunuri proprietate socialistă de la incendii, inundații ori alte calamități;

b) au elaborat lucrări științifice, recunoscute de organele competente și care, prin aplicarea lor în practică, contribuie la dezvoltarea economiei naționale ori a științei;

c) au adus o contribuție însemnată la activitatea de reeducare a celorlalți condamnați;

d) au prevenit sau zădărnicit acțiuni ostile din partea unor condamnați, evadări, atacuri asupra personalului de pază sau alte asemenea fapte.

Secțiunea a VI-a

Liberarea condiționată

ART. 25. Condamnații care sînt stăruitori în muncă, disciplinați și dau dovezi temeinice de îndreptare, precum și condamnații care nu au fost folosiți niciodată la muncă ori nu mai sînt folosiți, dar dau dovezi temeinice de disciplină și îndreptare, ținîndu-se seama și de antecedentele lor penale, pot fi liberați condiționat înainte de executarea în întregime a pedepsei, în condițiile art. 59 și 60 din codul penal.

Pentru determinarea părții din pedeapsă care poate fi considerată ca executată pe baza muncii prestate se ține seama de starea de minoritate și de procentele de îndeplinire a normelor de muncă.

În vederea acordării liberării condiționate se ține seama și de munca prestată în timpul arestării preventive.

ART. 26. Pedeapsa ce poate fi considerată ca executată pe baza muncii prestate, în vederea acordării liberării condiționate, se calculează astfel :

a) pentru depășirea normei cu pînă la 5%, 6 zile executate pentru 5 zile muncite ; pentru depășirea normei cu peste 5% pînă la 10%, 5 zile executate pentru 4 zile muncite ; pentru depășirea normei cu peste 10%, 4 zile executate pentru 3 zile muncite ; *)

b) în cazul condamnaților minori, pentru realizarea a 80—90% din normă, 4 zile executate pentru 3 zile muncite ; pentru realizarea a peste 90% pînă la 100% a normei, 3 zile executate pentru 2 zile muncite ; pentru depășirea normei, 2 zile executate pentru o zi muncită ; *)

c) pentru muncile productive care nu se pot norma, 6 zile executate pentru 5 zile muncite, iar în cazul condamnaților minori, 4 zile executate pentru 3 zile muncite ;

d) pentru muncile gospodărești cu caracter permanent, necesare penitenciarului, precum și pentru supravegherea altor condamnați, 5 zile executate pentru 4 zile muncite, iar în cazul condamnaților minori, 3 zile executate pentru 2 zile muncite ;

e) pentru condamnații care au elaborat lucrări științifice, sau ale căror propuneri de invenții, inovații și raționalizări au fost însușite de organele competente,

*) Art. 26 lit. a și b sînt reproduse astfel cum au fost modificate prin Legea nr. 8/1973.

ori care au desfășurat alte activități deosebite, 3 zile executate pentru 2 zile muncite, pe timpul afectat acestor activități.

ART. 27. În vederea liberării condiționate, funcționează la fiecare penitenciar o comisie de propuneri.

Comisia este alcătuită din președinte și patru membri.

Președintele comisiei este procurorul delegat al procuraturii județene în a cărui rază teritorială se află penitenciarul.

Comandantul penitenciarului este membru de drept în comisie. Ceilalți membri se desemnează de către comandant, din rîndul personalului subordonat care ocupă funcțiile prevăzute în regulament. Comisia are un secretar, care este șeful evidenței condamnaților.

ART. 28. Comisia prevăzută la art. 27 examinează situația fiecărui condamnat, pentru a constata dacă sînt îndeplinite condițiile prevăzute în art. 59 și 60 din codul penal, întocmind un proces-verbal în care se consemnează modul de comportare a condamnatului în penitenciar și la locul de muncă, date cu privire la munca prestată și, cînd este cazul, propunerea pentru liberare condiționată.

Procesul-verbal prin care se constată că sînt întrunite condițiile cerute pentru liberarea condiționată se înaintează judecătoriei în a cărei rază teritorială se află penitenciarul, în vederea aplicării dispozițiilor art. 450 din codul de procedură penală.

În cazul în care comisia constată că cel condamnat nu întrunește condițiile pentru a fi liberat, fixează un termen pentru reexaminarea situației acestuia, termen care nu poate fi mai mare de un an. Totodată, pune în vedere condamnatului că se poate adresa direct instanței.

Cînd condamnatul se adresează direct instanței cerînd liberarea condiționată, odată cu cererea se trimite și procesul-verbal al comisiei de propuneri.

Secțiunea a VII-a

Paza condamnaților și accesul în locurile de deținere

ART. 29. Paza exterioară a penitenciarelor, supravegherea și escortarea condamnaților se fac cu personal anume instruit, luîndu-se măsuri pentru preîntîmpinarea sustragerii condamnaților de la executarea pedepsei închisorii.

ART. 30. În exercitarea atribuțiilor de supraveghere, au acces în locurile de deținere și de muncă președintele tribunalului sau judecătorul delegat de acesta și procurorul competent potrivit legii. De asemenea, au acces delegații organelor cu atribuții de control, precum și persoanele autorizate de ministerul în a cărui subordine se găsesc locurile de deținere.

*) CAPITOLUL I[1]

EXECUTAREA PEDEPSEI ÎNCHISORII CU OBLIGAREA LA MUNCA CORECȚIONALĂ

ART. 30[1]. Munca corecțională se prestează la o organizație socialistă, prin desfășurarea unei activități productive sau de specialitate, în temeiul mandatului de executare emis în baza unei hotărîri judecătorești definitive de condamnare.

Condamnatul este obligat să îndeplinească în timpul prestării muncii toate îndatoririle ce revin la locul de muncă, după caz, salariaților sau membrilor cooperatori, avînd drepturile ce revin acestora, cu limitările prevăzute în art. 86[4] din Codul penal.

*) Capitolul I[1] a fost introdus prin Legea nr. 8/1973.

ART. 30[2]. În cazul în care prin hotărîrea de condamnare s-a dispus ca munca corecțională să se presteze la o altă organizație socialistă decît aceea în care lucra condamnatul la data aplicării pedepsei, precum și în cazul condamnatului neîncadrat într-o organizație socialistă, indicarea organizației și locului de muncă în care urmează să se presteze munca corecțională se face de judecătorul delegat cu executarea, pe baza comunicării făcute de direcția județeană sau a municipiului București pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale. Dispozițiile art. 9 sînt aplicabile în mod corespunzător, ținîndu-se seama, în primul rînd, de nevoile organizațiilor socialiste din județ, respectiv din municipiul București.

În cazul în care munca corecțională urmează să fie prestată în aceeași organizație socialistă, dar într-un alt loc de muncă, indicarea acestuia se face de judecătorul delegat cu executarea, pe baza comunicării făcute de organizația socialistă.

ART. 30[3]. Condamnatul este obligat să se prezinte la organizația socialistă la care urmează să presteze munca corecțională în termen de 5 zile de la primirea mandatului de executare.

Organizația socialistă este obligată să-l primească pe condamnat, luînd măsuri ca acesta să înceapă de îndată munca corecțională la locul indicat în mandatul de executare.

Organizația socialistă comunică instanței de executare data prezentării condamnatului la muncă.

ART. 30⁴. Condamnatul prestează munca în temeiul mandatului de executare.

Pentru munca prestată organizaţia socialistă plăteşte condamnatului remuneraţia cuvenită potrivit normelor legale, din care reţine şi varsă la bugetul de stat o cotă pe care o stabileşte în raport cu remuneraţia netă, în felul următor:

a) 20% pentru remuneraţia netă pînă la 1 000 lei;

b) 35% pentru partea din remuneraţia netă cuprinsă între 1 001 şi 2 000 lei;

c) 45% pentru partea din remuneraţia netă cuprinsă între 2 001 şi 3 000 lei;

d) 50% pentru partea din remuneraţia netă ce depăşeşte 3 000 lei.

Dacă cel condamnat este minor, cotele se reduc la jumătate.

În cazul condamnaţilor care au, potrivit legii, persoane în întreţinere, cotele prevăzute la lit. a, b şi c se reduc la 15%, 30% şi respectiv 40%.

Conducerea organizaţiei se îngrijeşte să creeze condamnatului condiţii de muncă pentru a-şi putea îndeplini obligaţiile ce-i revin şi desemnează un colectiv care va supraveghea conduita condamnatului, sprijinindu-l în vederea îndreptării sale.

Dacă cu prilejul punerii în executare a hotărîrii sau în cursul executării se ivesc situaţii care, independent de voinţa condamnatului, impun schimbarea locului de prestare a muncii corecţionale, organizaţia socialistă înştiinţează pe judecătorul delegat cu executarea.

Primind înştiinţarea, judecătorul delegat verifică motivele invocate şi, după caz, ia măsuri de punere în executare sau de continuare a executării ori sesizează

instanţa de executare, dacă rezolvarea situaţiei implică schimbarea dispozitivului hotărîrii.

ART. 30⁵. Condamnatul are următoarele obligaţii:

a) să se prezinte la organul miliţiei din localitatea în care se află locul de executare a pedepsei, în termen de 24 de ore de la data prezentării la locul de muncă.

În actul de identitate al condamnatului organul miliţiei face menţiunea că acesta nu poate părăsi localitatea în care execută pedeapsa;

b) să respecte dispoziţiile legale privitoare la organizarea şi disciplina muncii;

c) să nu părăsească localitatea fără aprobarea organului local al miliţiei.

Aprobarea este obligatorie dacă cel condamnat este chemat ca învinuit sau inculpat la un organ de urmărire penală sau la o instanţă de judecată, ori cînd prezenţa sa este necesară la o instanţă de executare, în caz de boală dacă necesitatea deplasării condamnatului în altă localitate rezultă dintr-un aviz medical, precum şi cînd procesul de producţie al organizaţiei socialiste impune folosirea temporară a condamnatului la muncă într-o altă localitate.

Aprobarea poate fi dată, cu acordul conducătorului organizaţiei socialiste, în caz de îmbolnăviri grave sau decese în familie, ori pentru alte motive temeinice.

ART. 30⁶. Organizaţia socialistă ţine evidenţa timpului cît condamnatul lipseşte de la locul de muncă, în vederea asigurării executării integrale a pedepsei închisorii cu obligarea la muncă corecţională.

ART. 30⁷. Dacă se iveşte o cauză de revocare sau anulare a obligării la muncă corecţională, organizaţia socialistă sau, după caz, organul miliţiei ori procurorul

sesizează de îndată instanța competentă potrivit art. 447[1] din Codul de procedură penală.

ART. 30[8]. La expirarea duratei muncii corecționale, organizația socialistă eliberează condamnatului o adeverință de executare a pedepsei și înștiințează instanța de executare și organul local al miliției. Actul de identitate al condamnatului se preschimbă.

Dispozițiile art. 14 alin. 1 se aplică și în cazul condamnaților al căror loc de muncă a fost stabilit potrivit prevederilor art. 30[2].

CAPITOLUL II

EXECUTAREA PEDEPSEI CU MOARTEA

ART. 31. Comandantul penitenciarului, primind mandatul de executare a pedepsei cu moartea, pune în vedere de îndată condamnatului, în prezența procurorului, că are dreptul să facă cerere de grațiere în termen de 5 zile libere, consemnînd aceasta într-un proces-verbal.

Cererea de grațiere împreună cu copiile de pe hotărîrile pronunțate în primă instanță și în recurs se înaintează de președintele instanței prevăzute în art. 424 din codul de procedură penală, Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, prin Ministerul Justiției.

ART. 32. Pedeapsa cu moartea se execută pe baza dispoziției scrise date de președintele instanței prevăzute în art. 31 alineatul ultim.

Dacă condamnarea la moarte privește o femeie, președintele dă dispoziție de executare numai după ce s-a constatat că persoana condamnată nu se află în vreuna dintre situațiile prevăzute în art. 55 alin. 1 din codul penal.

La locul de executare vor fi prezenți președintele tribunalului în a cărui rază teritorială se află penitenciarul, procurorul șef al procuraturii județene sau, după caz, al procuraturii militare, ori delegații acestora, comandantul penitenciarului și un medic legist.

Președintele tribunalului poate încuviința prezența și a altor persoane.

Executarea pedepsei cu moartea se face prin împușcare.

CAPITOLUL III

EXECUTAREA AMENZII

ART. 33. *) Executarea amenzii penale în cazul nerespectării termenului de achitare integrală a acesteia, ori a unei rate cînd plata amenzii a fost eșalonată se face prin :

a) reținerea și vărsarea la bugetul statului a unei treimi din venitul net realizat de condamnat pentru munca prestată ori din pensia acestuia ; sumele destinate acoperirii altor datorii pe care le-ar avea condamnatul se calculează, în cotele prevăzute de lege, asupra celorlalte două treimi din venitul net ;

b) urmărirea silită a bunurilor condamnatului, potrivit dispozițiilor legale care reglementează executarea creanțelor statului.

În cazul prevăzut la lit. a amenda se execută de către unitatea care face plata salariului sau a oricărui

*) Art. 33 este reprodus astfel cum a fost modificat prin Legea nr. 8/1973.

alt venit din muncă ori de către organul care dispune efectuarea plății pensiei.

În cazul prevăzut la lit. b amenda se execută de către organul financiar al comitetului executiv al consiliului popular din localitatea în care domiciliază condamnatul.

ART. 34. *) Organele prevăzute în art. 33 alin. 2 și 3 sînt obligate să comunice instanței de executare, la data achitării integrale a amenzii, executarea acesteia.

Aceleași organe sînt obligate să înștiințeze instanța despre orice împrejurare care împiedică executarea.

CAPITOLUL IV

EXECUTAREA PEDEPSELOR COMPLIMENTARE

ART. 35. Comitetul executiv al consiliului popular din unitatea administrativ-teritorială în cuprinsul căreia își are domiciliul condamnatul, primind copia de pe dispozitivul hotărîrii prin care s-a aplicat pedeapsa complimentară a interzicerii unuia dintre drepturile prevăzute în art. 64 lit. a, d și e din codul penal, va aduce aceasta la cunoștința serviciilor competente, pentru luarea în evidență.

ART. 36. Orice organ chemat să efectueze un act care implică pentru persoana interesată exercițiul unuia dintre drepturile prevăzute în art. 64 din codul penal va cere acelei persoane să dea o declarație că nu a suferit vreo condamnare prin care i s-a interzis exercițiul acelui drept.

*) Art. 34 este reprodus astfel cum a fost modificat prin Legea nr. 8/1973.

Organul prevăzut la alineatul precedent, dacă socotește necesar, va cere relații de la instituția care ține evidența persoanelor condamnate.

ART. 37. Pedeapsa complimentară a degradării militare se execută potrivit dispozițiilor legale speciale.

ART. 38. Executarea pedepsei complimentare a confiscării averii se face potrivit prevederilor legale care reglementează executarea creanțelor statului și confiscarea.

CAPITOLUL V

EXECUTAREA MĂSURII ARESTĂRII PREVENTIVE

ART. 39. Măsura arestării preventive se execută în penitenciare sau în locuri anume înființate prin ordinul, după caz, al ministrului apărării naționale *), ministrului de interne sau procurorului general.

Ministerul Apărării Naționale *) asigură locurile de deținere pentru militarii arestați preventiv, cercetați de organele prevăzute în art. 208 lit. a și b din codul de procedură penală.

Cei arestați preventiv vor fi ținuți separat de condamnați.

Deținerea femeilor se face în condițiile art. 3 alin. 2 din prezenta lege.

Deținerea minorilor se face separat de majori.

*) Potrivit Decretului nr. 444/1972, denumirea „ministrul apărării naționale" a înlocuit denumirea „ministrul forțelor armate", iar denumirea „Ministerul Apărării Naționale" a înlocuit denumirea „Ministerul Forțelor Armate".

La cererea organului de urmărire penală, arestații preventiv în aceeași cauză sînt ținuți separat unii de alții.

Paza și supravegherea deținuților aflați în locurile de deținere preventivă înființate prin ordinul procurorului general se fac cu personal specializat.

ART. 40. Arestații preventiv aflați în curs de urmărire penală pot primi vizite, pachete, pot trimite și primi corespondență, cu aprobarea organelor de urmărire penală. Eu au dreptul să trimită scrisori închise organului care efectuează urmărirea penală, procurorului care supraveghează activitatea de urmărire penală, procurorului șef al unității de procuratură, procurorului ierarhic superior al acestuia, precum și altor organe.

Deținuții aflați în curs de judecată pot primi vizite, pachete, bani și pot trimite și primi corespondență. Ei pot să-și procure cărți, ziare și reviste, cu aprobarea comandantului locului de deținere, și să participe la acțiunile cultural-educative.

Arestații preventiv pot fi folosiți la muncă numai în cazul cînd consimt la aceasta și cu avizul medicului locului de deținere, cu excepția muncilor cu caracter gospodăresc efectuate prin rotație, pentru care consimțămîntul nu este necesar. Cei care se găsesc în curs de urmărire penală pot fi folosiți la muncă, în aceleași condiții, numai cu avizul organului de urmărire.

Deținuții aflați în curs de urmărire penală sau de judecată vor purta îmbrăcăminte personală. Pentru motive temeinice, ei vor trebui să poarte costumul locului de deținere.

ART. 41. Dispozițiile art. 2—4, 6—9, 11—23, 26, 29, 30, 42 și 43 se aplică în mod corespunzător.

CAPITOLUL VI

DISPOZIȚII SPECIALE, TRANZITORII ȘI FINALE

ART. 42. În caz de moarte a unui condamnat, lucrurile, actele și banii acestuia aflate la penitenciar se predau familiei. Dacă aceste bunuri nu au fost reclamate în termen de un an de la încunoștințarea familiei sau, în cazul cînd nu se cunoaște nici un membru al familiei, după împlinirea unui an de la deces, trec în proprietatea statului.

ART. 43. Actele necesare pentru stabilirea unui drept, despre care se afirmă că a luat naștere în legătură cu executarea pedepsei închisorii, se eliberează de către locul de deținere numai organelor competente să stabilească existența sau inexistența acestui drept.

ART. 44. Modul de executare a pedepsei închisorii, a pedepsei cu moartea și a măsurii arestării preventive se stabilește prin regulament aprobat de Consiliul de Miniștri.

ART. 45. Ministrul apărării naționale va emite instrucțiuni cu privire la executarea pedepsei închisorii în unitățile militare disciplinare, potrivit dispozițiilor art. 62 din codul penal și dispozițiilor prezentei legi, aplicate în mod corespunzător specificului acestor unități, precum și cu privire la modul de executare a arestării preventive de către militarii cercetați de organele de cercetare penală prevăzute în art. 208 lit. a și b din codul de procedură penală.

ART. 46. Pentru timpul de la 1 ianuarie 1969 pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi, condamnații care

execută pedepse pînă la 5 ani închisoare vor primi o cotă de 5% din remunerația muncii prestate, iar cei care execută pedepse mai mari de 5 ani vor primi o cotă de 3%.

ART. 47. Pentru perioada anterioară intrării în vigoare a prezentei legi, calcularea părții din pedeapsă care poate fi considerată ca executată pe baza muncii prestate, în vederea aplicării art. 59 și 60 din codul penal, se face potrivit dispozițiilor Decretului nr. 720/1956.

ART. 48. Prezenta lege intră în vigoare la data de 1 ianuarie 1970. Pe aceeași dată Decretul nr. 104/1951 pentru stabilirea modului de executare în unitățile disciplinare de către militarii în termen a unor pedepse privative de libertate, Decretul nr. 720/1956 pentru reglementarea punerii în libertate înainte de termen, pe baza muncii prestate și bunei comportări, publicat în Buletinul Oficial nr. 2 din 16 ianuarie 1957, Decretul nr. 126/1958 privind regimul unor condamnați la pedepse privative de libertate, Decretul nr. 500/1958 pentru aprobarea Regulamentului privind executarea hotărîrilor judecătorești prin care s-a pronunțat pedeapsa cu moartea, precum și Decretul nr. 292/1961 privind stabilirea și recuperarea pagubelor materiale produse Ministerului Afacerilor Interne de către deținuții din locurile de deținere, se abrogă.

NOTA:

Potrivit art. II din Legea nr. 8/1973, executarea pedepsei amenzii pronunțată printr-o hotărîre rămasă definitivă anterior intrării în vigoare a acestei legi se face potrivit dispozițiilor aplicabile la data pronunțării hotărîrii.

DECRETUL Nr. 24

din 30 ianuarie 1970

privind urmărirea și judecarea unor infracțiuni, depunerea unei cauțiuni și înlocuirea, în anumite cazuri, a executării pedepsei închisorii prin obligarea la plata unei amenzi

Republicat *) în B. Of. nr. 116 din 1 octombrie 1971

ART. 1. În procesul penal în care este învinuit sau inculpat un străin care nu are domiciliul în România, pentru o infracțiune săvîrșită pe teritoriul țării și pedepsită de lege cu închisoare de cel mult 10 ani, cu excepția infracțiunilor contra securității statului și a infracțiunilor de ucidere din culpă, loviri sau vătămări cauzatoare de moarte, urmărirea penală se va efectua în cel mult 10 zile, organul de cercetare fiind obligat să înainteze dosarul procurorului în acest termen.

Procurorul procedează la verificarea lucrărilor urmăririi penale și se pronunță în cel mult 2 zile de la pri-

*) Republicare în temeiul art. III din Decretul nr. 309/1971, publicat în B. Of. nr. 112 din 27 septembrie 1971.

mirea dosarului, iar în cazul în care dispune trimiterea în judecată înaintează dosarul, în acelaşi termen, instanţei de judecată.

Efectuarea urmăririi penale poate fi prelungită de procurorul general cu cel mult 5 zile.

ART. 2. Preşedintele instanţei fixează termenul de judecată, care nu poate depăşi 5 zile de la data primirii dosarului, şi ia toate măsurile pentru ca judecata să se facă în cel mult 10 zile de la aceeaşi dată. Instanţa este obligată să se pronunţe asupra cauzei în ziua în care s-au încheiat dezbaterile şi să redacteze hotărîrea în cel mult 24 de ore de la pronunţare.

ART. 3. În caz de declarare a recursului, dosarul cauzei se înaintează instanţei de recurs în următoarele 24 ore de la expirarea termenului de recurs.

Judecarea recursului se face în termen de cel mult 3 zile de la primirea dosarului.

ART. 4. Inculpatul arestat preventiv este adus la judecată şi la pronunţarea hotărîrii. În celelalte cazuri, citaţia trebuie să fie înmînată inculpatului cu cel puţin 24 de ore înaintea termenului de judecată fixat, iar copia de pe dispozitivul hotărîrii în cel mult 24 de ore de la pronunţare.

ART. 5. Termenele de judecată prevăzute în art. 2 alin. 1 şi art. 3 alin. 2 pot fi prelungite de ministrul justiţiei cu cîte cel mult 5 zile.

ART. 6. Dacă pentru punerea în mişcare a acţiunii penale este necesară plîngerea prealabilă, aceasta se adresează organului de urmărire penală.

În caz de indivizibilitate sau conexitate, dacă procedura prevăzută în prezentul decret se aplică numai unora dintre fapte ori unora dintre infractori, iar disjungerea nu este posibilă, urmărirea şi judecata se efectuează potrivit dispoziţiilor codului de procedură penală.

ART. 7. Dispoziţiile art. 1—6 se completează cu prevederile codului de procedură penală.

ART. 8. În cazul în care învinuitul sau inculpatul cere, urmărirea şi judecata se efectuează numai potrivit dispoziţiilor codului de procedură penală.

Cererea poate fi făcută oricînd în faţa organului de urmărire penală. Asupra acestei cereri se poate reveni în faţa primei instanţe pînă la primul termen la care părţile sînt legal citate şi procedura este îndeplinită.

Dacă urmărirea penală s-a efectuat după procedura prevăzută în prezentul decret, inculpatul poate cere în faţa primei instanţe, pînă la termenul prevăzut în alin. 2, ca judecata să se efectueze numai potrivit dispoziţiilor codului de procedură penală. Asupra acestei cereri nu se poate reveni.

Organul de urmărire penală şi instanţa de judecată sînt obligate să aducă la cunoştinţă învinuitului sau, după caz, inculpatului, prevederile alineatelor precedente.

ART. 9. În procesul penal în care este învinuit sau inculpat o persoană dintre acelea prevăzute în art. 1, pentru o infracţiune săvîrşită pe teritoriul României şi pedepsită de lege cu închisoare de cel mult 10 ani, procurorul în faza urmăririi penale sau judecătoria ori tribunalul care judecă în primă instanţă poate încuviinţa, la cererea învinuitului sau inculpatului, depunerea unei cauţiuni care să asigure, în caz de condamnare, executarea pedepsei, plata despăgubirilor civile şi a cheltuielilor judiciare.

Cauţiunea pentru asigurarea executării pedepsei se stabileşte prin apreciere, în raport cu pedeapsa prevă-

zută de lege pentru infracţiunea săvîrşită şi cu periculozitatea acesteia, fixîndu-se ca echivalent al unei zile de închisoare o sumă de la 25 la 300 lei. Cauţiunea pentru asigurarea plăţii despăgubirilor civile şi a cheltuielilor judiciare se stabileşte în raport cu datele aflate în dosarul cauzei.

Dacă străinul a contractat o asigurare de răspundere civilă, garantarea plăţii despăgubirilor civile şi a cheltuielilor judiciare, stabilite în condiţiile alineatului precedent, se poate face printr-o declaraţie a Administraţiei Asigurărilor de Stat, în nume propriu sau în calitate de mandatară a unei organizaţii de asigurare din străinătate cu privire la plata acestor sume, în acest din urmă caz cu obligaţia de a urmări executarea garanţiei.

ART. 10. Împotriva ordonanţei date de procuror se poate face plîngere. Plîngerea se rezolvă de procurorul şef al unităţii, iar în cazul cînd ordonanţa este dată de procurorul şef, plîngerea se rezolvă de procurorul ierarhic superior.

Încheierea instanţei poate fi atacată separat cu recurs.

Cererile prevăzute în alineatele de mai sus se soluţionează cu precădere.

ART. 11. Dacă împotriva învinuitului sau inculpatului căruia i s-a încuviinţat depunerea cauţiunii au fost luate măsuri preventive, procurorul sau instanţa va dispune, prin ordonanţă ori încheiere, după caz, revocarea acestor măsuri după primirea chitanţei de depunere a cauţiunii şi, dacă este cazul, a declaraţiei asigurătorului.

ART. 12. În cazul condamnării la pedeapsa închisorii de cel mult 10 ani a unui străin care nu are domiciliul

în România şi a săvîrşit infracţiuni pe teritoriul ţării, instanţa poate dispune înlocuirea executării pedepsei prin obligarea la plata unei amenzi.

Amenda care înlocuieşte executarea pedepsei se stabileşte fixîndu-se ca echivalent al unei zile de închisoare o sumă de la 25 la 300 lei. Cuantumul amenzii se stabileşte, după caz, pentru întreaga pedeapsă pronunţată sau pentru restul pedepsei de executat.

ART. 13. Înlocuirea executării pedepsei închisorii poate fi dispusă, la cererea inculpatului, de judecătoria sau tribunalul care judecă pricina în primă instanţă, prin sentinţa de condamnare.

În caz de neîndeplinire a obligaţiei de plată a amenzii care înlocuieşte executarea pedepsei ori a despăgubirilor civile sau a cheltuielilor judiciare, instanţa de executare procedează la punerea în executare a pedepsei închisorii, precum şi a celorlalte dispoziţii din hotărîrea de condamnare, în condiţiile prevăzute de lege.

Dispoziţiile art. 9 alin. 3 se aplică în mod corespunzător.

ART. 14. Înlocuirea executării pedepsei închisorii poate fi dispusă şi după rămînerea definitivă a hotărîrii de condamnare, înainte de a se fi început executarea pedepsei sau în timpul executării acesteia, de instanţa de executare sau, după caz, de instanţa în a cărei rază teritorială se află locul de deţinere, corespunzătoare în grad instanţei de executare.

Sesizarea instanţei se face prin cererea condamnatului, care trebuie să facă dovada că a plătit integral despăgubirile civile şi cheltuielile judiciare la care a fost obligat prin hotărîrea de condamnare. Dispoziţiile art. 9 alin. 3 se aplică în mod corespunzător.

Condamnatul se citează cînd instanța consideră necesar. Condamnatul arestat este citat în toate cazurile și este adus la judecată cînd instanța consideră necesară prezența acestuia.

Sentința este supusă recursului.

În cazul în care cererea condamnatului a fost introdusă înainte de începerea executării pedepsei, instanța de executare poate dispune suspendarea executării pedepsei pînă la soluționarea definitivă a cererii.

Dacă s-a dispus înlocuirea executării pedepsei, dispozițiile art. 13 alin. 2 se aplică în mod corespunzător.

Dacă înlocuirea executării pedepsei a fost dispusă în timpul executării pedepsei, condamnatul este pus în libertate după depunerea la instanță a chitanței de achitare a amenzii.

ART. 15. În cazul în care s-a depus o cauțiune, iar hotărîrea de condamnare prin care s-a pronunțat pedeapsa închisorii nu poate fi pusă în executare deoarece condamnatul a părăsit țara, instanța de executare dispune din oficiu, fără citarea condamnatului, înlocuirea executării pedepsei.

Sentința este supusă recursului.

ART. 16. În toate cazurile, la rezolvarea cererii de către instanță, precum și atunci cînd instanța dispune din oficiu înlocuirea executării pedepsei, participarea procurorului este obligatorie.

ART. 17. În cazul în care s-a depus o cauțiune și ulterior s-a dispus scoaterea de sub urmărire sau încetarea urmăririi penale, ori s-a pronunțat încetarea procesului penal sau achitarea, ori condamnatul a început executarea pedepsei, iar cel care a depus cauțiunea nu a fost obligat să plătească despăgubiri civile și cheltuieli judiciare, procurorul sau instanța, prin ordonanță sau hotărîre, dispune restituirea cauțiunii.

Dacă cel care a depus cauțiunea a fost condamnat la amendă penală sau obligat la plata amenzii care înlocuiește executarea pedepsei închisorii, la despăgubiri civile ori cheltuieli judiciare, iar suma depusă drept cauțiune depășește cuantumul acestora, procurorul sau instanța, prin ordonanță sau hotărîre, dispune ca diferența să se restituie celui în drept.

ART. 18. Sumele datorate drept cauțiune sau amendă care înlocuiește executarea pedepsei se depun la Banca Română de Comerț Exterior în lei proveniți din schimb de valută făcut în acest scop la cursurile în vigoare pentru operațiunile necomerciale. Tot astfel se va proceda și privitor la sumele datorate drept despăgubiri civile și cheltuieli judiciare, afară de cazul în care Administrația Asigurărilor de Stat a garantat plata în nume propriu.

Restituirea sumelor, în cazurile prevăzute de art. 17, se va face în valută la cursul la care s-a efectuat schimbul în lei pentru depunerea lor.

ART. 19. În cazul în care executarea pedepsei închisorii a fost înlocuită cu obligarea la plata unei amenzi, termenul de reabilitare curge de la data achitării amenzii.

ART. 20. Sînt considerați străini în sensul prezentului decret cetățenii străini și persoanele fără cetățenie.

ART. 21. Dispozițiile prezentului decret se aplică și în cauzele care se află în curs de urmărire sau judecată, precum și în cele soluționate prin hotărîri definitive.

ART. 22. Decretul nr. 330/1966 privind înlocuirea executării unor pedepse privative de libertate se abrogă.

LEGEA Nr. 7

din 21 aprilie 1972

privind cazierul judiciar

Publicată în B. Of. nr. 43 din 29 aprilie 1972

În Republica Socialistă România transformările profunde care au avut loc în economia națională și în structura socială, ridicarea nivelului general de cultură și educație socialistă a maselor, au dus la crearea cadrului material și spiritual necesar procesului de făurire a omului nou.

Pătrunși de spiritul responsabilității sociale, oamenii muncii manifestă tot mai multă combativitate împotriva celor care săvîrșesc acte ostile construcției socialiste, încălcînd legile statului nostru.

Cunoașterea permanentă a celor cu manifestări antisociale apare ca o cerință esențială în procesul de influențare social-politică, menit a determina încadrarea acestora în disciplina muncii și respectarea normelor de conviețuire socială.

Marea Adunare Națională a Republicii Socialiste România adoptă prezenta lege.

CAPITOLUL I

DISPOZIȚII GENERALE

ART. 1. În scopul prevenirii și combaterii faptelor prevăzute de legea penală, incompatibile cu etica, echitatea și ordinea de drept socialiste, se organizează cazierul judiciar ca un mijloc de cunoaștere și descoperire operativă a persoanelor care atentează la proprietatea socialistă, la drepturile, demnitatea și viața cetățenilor, la celelalte valori materiale și spirituale ocrotite de lege.

ART. 2. În cazierul judiciar se ține evidența persoanelor condamnate ori împotriva cărora s-au luat alte măsuri cu caracter penal.

ART. 3. Organele de stat, organizațiile socialiste, orice organizații obștești, precum și persoanele fizice, au dreptul să obțină, după caz, copii și extrase de pe datele înscrise în cazierul judiciar sau certificate de cazier, în condițiile prezentei legi.

CAPITOLUL II

ORGANIZAREA CAZIERULUI JUDICIAR

ART. 4. Cazierul judiciar se organizează de Ministerul de Interne și se ține de organele miliției.

ART. 5. La organele miliției județene funcționează cazierul judiciar local, în care se ține evidența persoanelor născute în raza administrativ-teritorială a județului.

ART. 6. La Inspectoratul general al miliției funcționează cazierul judiciar central, în care se ține evidența

persoanelor de pe întregul teritoriu al Republicii Socialiste România, condamnate la pedepse privative de libertate, precum și a celor aflate în una dintre situațiile prevăzute în art. 11 alin. 2.

În cazierul judiciar central se ține, de asemenea, evidența pentru persoanele :

a) născute în municipiul București și în raza administrativ-teritorială a județului Ilfov ;

b) născute în străinătate ;

c) despre care s-au primit comunicări de luare în evidență din partea organelor competente ale altor state.

ART. 7. Înregistrarea în cazierul judiciar se face nominal, prin înscrierea datelor personale și judiciare, și dactiloscopic, în cazurile prevăzute în prezenta lege, prin luarea impresiunilor digitale, necesare pentru identificarea operativă a persoanelor înregistrate și cunoașterea exactă a situației lor juridice.

CAPITOLUL III

ÎNSCRIEREA DATELOR ÎN CAZIERUL JUDICIAR ȘI PROCEDURA DE SCOATERE DIN EVIDENȚĂ

ART. 8. În cazierul judiciar se înscriu date privind:

a) pedepsele și măsurile de siguranță, măsura educativă a internării într-un institut special de reeducare sau medical-educativ, pronunțate prin hotărîri penale definitive ;

b) începerea, întreruperea și încetarea executării pedepsei închisorii, a măsurilor de siguranță și educative prevăzute la lit. a, liberarea condiționată și revocarea acesteia, executarea pedepsei cu moartea ;

c) amnistia, grațierea, prescripția, reabilitarea ;

d) pedepsele și măsurile pronunțate prin hotărîri penale definitive de instanțele judecătorești din străinătate, precum și măsurile luate prin actele efectuate de organele judiciare penale din străinătate, dacă aceste hotărîri sau acte au fost recunoscute de organele române competente ;

e) hotărîrile definitive care impun modificări în cazier ;

f) extrădarea.

ART. 9. În evidența organelor miliției arătate în art. 5 și 6 se notează în mod provizoriu, pînă la soluționarea definitivă a cauzei, cînd se șterg din evidență, date privind persoanele față de care s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale sau arestarea preventivă.

Notările provizorii pentru care nu s-au primit comunicări de soluționare definitivă timp de 5 ani de la înregistrare se șterg din evidență la împlinirea acestui termen.

ART. 10. Înscrierea datelor prevăzute în art. 8 sau notările provizorii menționate în art. 9 se fac în baza :

a) extraselor de pe hotărîrile judecătorești definitive, precum și de pe încheierile de extindere a procesului penal, trimise de instanța judecătorească ;

b) comunicărilor de începere, întrerupere ori încetare a executării pedepsei închisorii, a măsurii arestării preventive, de executare a măsurilor de siguranță și a celor educative, a pedepsei cu moartea, trimise de organul unde acestea se execută sau de organul local al miliției în cazurile prevăzute în art. 11 alin. ultim ;

c) comunicării privind aducerea la îndeplinire a hotărîrii de extrădare, trimisă de organul care a pus în executare această măsură ;

d) comunicărilor de punere în mişcare a acţiunii penale, a extraselor de pe ordonanţele de scoatere de sub urmărire penală sau de încetare a acesteia, trimise de organul de urmărire penală care a luat măsura.

ART. 11. Comunicările, extrasele şi celelalte acte prevăzute în art. 10 se trimit organelor miliţiei competente potrivit art. 5 şi 6 alin. 2, în termen de cel mult 7 zile de la data luării măsurii, pronunţării soluţiei sau intervenirii faptului ce trebuie luat în evidenţă.

În cazurile de începere a executării pedepsei închisorii, a arestării preventive, a internării în institute medicale de specialitate, precum şi a internării minorilor în institute speciale de reeducare sau medical-educative, comunicările vor fi însoţite de fişa dactiloscopică. Aceste comunicări se trimit şi Inspectoratului general al miliţiei.

În situaţiile prevăzute în art. 6 alin. 2, comunicările prevăzute la alineatul precedent se trimit numai Inspectoratului general al miliţiei.

Pentru cei internaţi în institute medicale de specialitate sau în institute medical-educative, fişa dactiloscopică se întocmeşte de organul local al miliţiei, care trimite şi comunicarea.

ART. 12. Persoanele înscrise în cazierul judiciar sau cu privire la care s-au făcut notări provizorii se scot din evidenţă dacă se află în una dintre următoarele situaţii :

a) faptele pe care le-au săvîrşit nu mai sînt prevăzute de lege ca infracţiuni ;

b) au fost reabilitate. Pentru cei reabilitaţi de drept în cazul suspendării condiţionate a executării pedepsei, scoaterea din evidenţă se face după ce au trecut 2 ani de la expirarea termenului de încercare ;

c) au trecut 2 ani de la data intervenirii amnistiei ;

d) au fost condamnate la pedeapsa amenzii sau la o pedeapsă privativă de libertate de cel mult 3 ani şi au trecut 28 de ani de la data condamnării ;

e) au decedat ;

f) au fost scoase de sub urmărire, s-a dispus faţă de ele încetarea urmăririi penale ori s-a pronunţat o hotărîre definitivă de achitare sau de încetare a procesului penal.

În cazul cînd în cazierul judiciar al persoanelor prevăzute la lit. a—d şi f există şi alte menţiuni, se şterg numai menţiunile care impun scoaterea din evidenţă.

CAPITOLUL IV

COMUNICAREA DATELOR DIN CAZIERUL JUDICIAR

ART. 13. Organele de urmărire penală şi instanţele judecătoreşti pot cere, ori de cîte ori este necesar, copie de pe cazierul judiciar al persoanei aflate în curs de urmărire penală sau de judecată. De asemenea, organele militare pot cere copie de pe cazierul persoanei supuse obligaţiilor militare.

Persoanele fizice care au un interes legitim pot obţine certificat de cazierul lor judiciar.

Organizaţiile socialiste pot cere extras de pe cazierul judiciar al unei persoane, dacă cunoaşterea datelor cu privire la aceasta le este necesară.

ART. 14. Cererea pentru obținerea copiilor sau extraselor de pe cazierul judiciar trebuie să fie motivată și să cuprindă datele complete de stare civilă ale persoanei în cauză. Organizațiile socialiste vor menționa în cererea pentru eliberarea extrasului de pe cazierul judiciar și motivul pentru care este necesar acesta și nu certificatul de cazier judiciar.

Cererea se adresează organului miliției județene în a cărui rază administrativ-teritorială s-a născut persoana pentru care se cere copia sau extrasul, iar în cazurile prevăzute în art. 6 alin. 2, Inspectoratului general al miliției.

Organele miliției vor trimite în termen de 24 de ore copia de pe cazierul judiciar al persoanei față de care s-a dispus începerea urmăririi penale pentru infracțiuni flagrante ori măsura arestării preventive, iar în celelalte cazuri copia se va trimite în termen de cel mult 7 zile de la primirea cererii.

Extrasul de pe cazierul judiciar se trimite în termen de cel mult 30 de zile de la primirea cererii.

ART. 15. Trimiterea în străinătate a extraselor de pe cazierul judiciar se face potrivit înțelegerilor internaționale la care Republica Socialistă România este parte.

În statele față de care Republica Socialistă România nu are angajamente rezultate din înțelegerile internaționale la care este parte, comunicarea extraselor de pe cazierul judiciar se face, pe bază de reciprocitate, de către Ministerul de Interne, prin intermediul Ministerului Afacerilor Externe, la cererea acestor state transmisă pe cale diplomatică.

ART. 16. Certificatul de cazier judiciar, eliberat persoanelor fizice, este valabil 3 luni de la data înmînării și numai în scopul pentru care a fost eliberat.

Cererea, cu datele complete de stare civilă și motivată, se depune la organul miliției de la locul de naștere sau de domiciliu. La depunerea cererii se iau impresiunile digitale.

Eliberarea certificatului se face în cel mult 10 zile, în cazul cînd cererea se depune la organul miliției de la locul de naștere și în cel mult 30 de zile, în cazul cînd cererea se depune la organul miliției de la locul de domiciliu.

Pentru eliberarea certificatului de cazier judiciar se percepe o taxă de 20 lei, prin aplicare de timbre fiscale.

Persoanele domiciliate în străinătate pot solicita certificat de cazier judiciar prin misiunile diplomatice sau oficiile consulare române.

ART. 17. În certificatul, copia și extrasul de pe cazierul judiciar se trec datele înscrise în cazier și notările provizorii care nu au fost șterse.

ART. 18. În certificatul și extrasul de pe cazierul judiciar nu se înscriu :

a) condamnările pronunțate pentru fapte săvîrșite în timpul minorității ;

b) măsurile de siguranță luate fără aplicarea unei pedepse, cu excepția celor prevăzute în art. 112 lit. b, c și e din Codul penal.

ART. 19. Organul de urmărire penală și instanța de judecată pot dispune efectuarea verificării dactiloscopice a unei persoane în cazurile în care nu prezintă un act de identitate sau există suspiciuni asupra auten-

ticităţii actului prezentat, uzează de nume sau acte de identitate false ori există indicii temeinice că a săvîrşit o faptă prevăzută de legea penală.

Identificarea se face la cazierul judiciar central.

CAPITOLUL V

RECTIFICAREA ÎNSCRIERILOR SAU A NOTĂRILOR DIN CAZIERUL JUDICIAR

ART. 20. Persoana care figurează în evidenţa cazierului judiciar poate cere rectificarea datelor înscrise sau a notărilor provizorii dacă acestea nu corespund situaţiei reale ori înregistrarea lor nu s-a făcut cu respectarea dispoziţiilor legale.

Cererea de rectificare va fi motivată şi va fi însoţită de actele doveditoare ; ea se adresează organului miliţiei care a emis certificatul, copia ori extrasul de pe cazierul judiciar.

Organul miliţiei este obligat să verifice susţinerile petiţionarului şi, dacă constată că în cazierul judiciar s-a făcut o înregistrare greşită, ia măsuri de rectificare a datelor şi comunică sau eliberează un nou act în locul celui contestat.

Certificatul de cazier judiciar eliberat în condiţiile alineatului precedent este scutit de taxa de timbru.

Organul miliţiei va comunica petiţionarului modul de soluţionare a cererii, în termen de 20 de zile de la depunerea acesteia.

ART. 21. Persoana căreia i s-a respins cererea de rectificare poate introduce contestaţie în termen de 30 de zile de la comunicare. Contestaţie se poate introduce

şi în cazul în care eroarea înregistrării în cazierul judiciar nu se datoreşte organului miliţiei.

Contestaţia se soluţionează de către judecătoria în a cărei rază teritorială domiciliază petiţionarul.

Contestaţia este scutită de taxa de timbru.

Hotărîrea prin care se soluţionează contestaţia este definitivă.

În caz de admitere a contestaţiei, instanţa va trimite copie de pe hotărîre organului miliţiei care a eliberat actul contestat, în vederea rectificării cazierului judiciar.

CAPITOLUL VI

DISPOZIŢII SPECIALE ŞI FINALE

ART. 22. Evidenţa persoanelor obligate prin hotărîre judecătorească definitivă la plata impozitului asupra bunurilor a căror provenienţă nu se justifică se ţine, separat de cazierul judiciar, de către organele miliţiei potrivit competenţei stabilite în art. 5 şi 6 alin. 2, pe baza comunicărilor făcute de instanţele judecătoreşti.

Dacă cunoaşterea hotărîrilor judecătoreşti prevăzute la alineatul precedent este necesară potrivit legii, comunicarea cît şi rectificarea datelor din evidenţă se fac în conformitate cu dispoziţiile prezentei legi.

ART. 23. Comunicările cu privire la datele ce urmează a fi înscrise în cazierul judiciar sau notate provizoriu în evidenţa organelor miliţiei, precum şi cererile pentru obţinerea certificatelor, copiilor şi extraselor de pe cazierul judiciar, se vor face pe formulare tip stabilite de Consiliul de Miniştri.

ART. 24. Prezenta lege intră în vigoare pe data de 1 noiembrie 1972. Pe aceeaşi dată se abrogă Decretul nr. 956/1962 privind înregistrarea persoanelor puse sub învinuire, precum şi a celor condamnate, Hotărîrea Consiliului de Miniştri nr. 545/1963 pentru aprobarea regulamentului de aplicare a acestui decret, precum şi orice alte dispoziţii contrare prezentei legi.

HOTĂRÎREA CONSILIULUI DE MINIŞTRI

Nr. 455

din 26 aprilie 1972

privind formularele folosite în activitatea de cazier judiciar

Publicată în B. Of. nr. 43 din 29 aprilie 1972

Consiliul de Miniştri al Republicii Socialiste România hotărăşte :

ARTICOL UNIC. Modelele formularelor tip pentru comunicările cu privire la datele ce urmează a fi înscrise în cazierul judiciar sau notate provizoriu în evidenţa organelor miliţiei, precum şi pentru cererile de obţinere a certificatelor, copiilor şi extraselor de pe cazierul judiciar, sînt cele prevăzute în anexele 1—9 care fac parte integrantă din prezenta hotărîre.

Nr. . . din . . .

Comunicare cu privire la punerea în mişcare a acţiunii penale

(data şi nr. înregistrării de primire)

Către
INSPECTORATUL . . . .
— cazierul judiciar —

În conformitate cu art. 10 din Legea nr. 7/1972 vă comunicăm următoarele privind pe:
Numele de familie . . . . . prenumele . . . . . .
Numele avut anterior . . . .
Porecle şi nume false . . . .
fiul/fiica lui . . . . şi al (a) . . . .
născut (ă) în anul . . . . luna . . . . ziua . . .
în . . . . judeţul . . . .
domiciliat (ă) în . . . . . . judeţul . . . . . .
str. . . . . nr. . . . de profesie . . . .
Identitatea s-a stabilit prin . . . . seria . . . .
nr. . . . eliberat de . . . . cu nr. . . . .
din . . . .
S-a pus în mişcare acţiunea penală în dosarul nr. . . . din . . . . pentru faptul prevăzut şi pedepsit de art. . . . .
săvîrşit prin aceea că . . . .
. . . .

. . . .
L.S.

Luat în evidenţă
Data . . . .
Semnătura . . . . .

Nr. . . din . . .

Extrase de pe:
— hotărîrile judecătoreşti definitive;
— ordonanţele de scoatere de sub urmărire ori încetare a urmăririi penale.

(nr. şi data înregistrării de primire la inspectoratul judeţean al Ministerului de Interne)

(nr. şi data înregistrării de primire la I.G.M.)

Către
INSPECTORATUL . . . .
— cazierul judiciar —

În conformitate cu art. 10 din Legea nr. 7/1972 vă comunicăm următoarele privind pe:
Numele de familie . . . . . prenumele . . . . .
Numele avut anterior . . . .
Porecle şi nume false . . . .
fiul/fiica lui . . . . şi al (a) . . . .
născut (ă) în anul . . . . luna . . . . ziua . . .
în . . . . judeţul . . . .
domiciliat (ă) în . . . . judeţul . . . . . .
str. . . . . nr. . . . de profesie . . . .
. . . .

Identitatea s-a stabilit prin . . . . seria . . . .
nr. . . . eliberat de . . . . cu nr. . . . .
din . . . .

Prin $\frac{\text{ordonanta}}{\text{sentința penală}}$ nr. . . . ./. . . . dată în dosarul
nr. . . . . ./. . . . . al . . . . rămasă
definitivă prin $\frac{\text{decizia penală}}{\text{nerecurare}}$ nr. . . . din . . . . .
a Tribunalului . . . .
în baza art. . . . .
s-a dispus . . . .
deoarece [1]) . . . .
. . . .
conform art. . . . .
se face vinovat (ă) de . . . .

S-a $\frac{\text{dispus}}{\text{anulat}}$ arestarea în baza mandatului nr. . . . .
din . . . . emis de . . . . . .
. . . .

. . . .

L.S.

. . . .

---

*) Indicații sumare asupra faptului.

Nr. . . . din . . .

Comunicare cu privire la:
— arestarea preventivă;
— începerea executării pedepsei închisorii.

(data și nr. înregistrării de primire)

Către
INSPECTORATUL . . . .
— cazierul judiciar —

În conformitate cu art. 10 și 11 din Legea nr. 7/1972 vă comunicăm că a fost arestat (ă):
Numele de familie . . . . . prenumele . . . . .
Numele avut anterior . . . .
Porecle și nume false . . . .
$\frac{\text{fiul}}{\text{fiica}}$ lui . . . . și al (a) . . . .
născut (ă) în anul . . . . luna . . . . ziua . . .
în . . . . județul . . . .
domiciliat (ă) în . . . . județul . . . . . .
str. . . . . nr. . . . de profesie . . . .
. . . .

Identitatea s-a stabilit prin . . . . seria . . . .
nr. . . . eliberat de . . . . cu nr. . . . .
din . . . .

La data de . . . . a fost arestat (ă) în baza mandatului de arestare preventivă / de executare a pedepsei nr. . . . . din . . . . emis de . . . .

[1]) fiind inculpat (ă) / învinuit (ă) în dosarul de urmărire penală nr. . . . . al . . . .

[2]) prin sentința / decizia penală nr. . . . . din . . . . . . a . . . . a fost condamnat (ă) la . . . . . .

Conform art. . . . . se face vinovat (ă) de . . . .

[3]) . . . . [4]) . . . .

. . . .

L.S.

FORMULA DACTILOSCOPICĂ

Luat în evid. D.	Luat în evid. N.
Data	Data . . . . . .
Semnătura . . .	Semnătura . . .

[1]) Se completează numai în cazul arestării preventive.
[2]) Se completează numai în cazul arestării în vederea executării pedepsei.
[3]) Șeful unității unde este depusă persoana.
[4]) Șeful evidenței.

Nr. . . din . . .

Comunicare cu privire la:
— internarea în institute speciale de reeducare sau medical-educative;
— internarea în institute medicale de specialitate.

(data și nr. înregistrării de primire)

Către
INSPECTORATUL . . . .
— cazierul judiciar —

În conformitate cu art. 10 și 11 din Legea nr. 7/1972 vă comunicăm că la data de . . . . a fost internat (ă) în . . . .
Numele de familie . . . . . prenumele . . . . .
Numele avut anterior . . . .
Porecle și nume false . . . .
fiul / fiica lui . . . . și al (a) . . . .
născut (ă) în anul . . . . luna . . . . ziua . . .
în . . . . județul . . . .
domiciliat (ă) în . . . . județul . . . . . .
str. . . . . nr. . . . de profesie . . . .
Identitatea s-a stabilit prin . . . . seria . . . .
nr. . . . eliberat de . . . . cu nr. . . . .
din . . . .

Prin $\frac{\text{sentința}}{\text{decizia}}$ penală nr. . . . . . . din . . . . .
a . . . . s-a hotărît internarea pe timp de
. . . .

Conform art. . . . . se face vinovat (ă) de . . . .
. . . .

[1]) . . . . [2]) . . . .

. . . .

L.S.

FORMULA DACTILOSCOPICA

Luat în evid. D. Data . . . . . Semnătura . . .	Luat în evid. N. Data . . . . . Semnătura . . .

[1]) Șeful institutului unde este internată persoana.
[2]) Șeful evidenței.

Nr. . . din . . .

Comunicare cu privire la întreruperea ori încetarea executării pedepsei sau a măsurii de siguranță

(nr. și data înregistrării de primire)

Către
INSPECTORATUL . . . .
— cazierul judiciar —

În conformitate cu art. 10 din Legea nr. 7/1972 vă comunicăm că în ziua de . . . . a . . . .
. . . .
(a fost pus în libertate, evadat, decedat etc.)
Numele de familie . . . . . prenumele . . . . .
Numele avut anterior . . . .
Porecle și nume false . . . .
$\frac{\text{fiul}}{\text{fiica}}$ lui . . . . și al (a) . . . .
născut (ă) în anul . . . . luna . . . . ziua . . .
în . . . . județul . . . .
de profesie . . . .

A fost $\frac{\text{arestat (ă)}}{\text{internat (ă)}}$ la data de . . . .
în baza mandatului de arestare nr. . . . .
emis de . . . .

Prin $\frac{\text{sentința}}{\text{decizia}}$ penală nr. . . . . . . / . . . . . . a
. . . . s-a hotărît

$\frac{\text{condamnarea la}}{\text{internarea pe timp de}}$ . . . .

pentru . . . .
(infracțiunea comisă și textul de lege în baza căruia a fost condamnat sau internat)

S-a liberat . . . .
(motivul liberării și textul de lege pe care se întemeiază)

A declarat că își va stabili domiciliul în . . . . .
județul . . . . . . str. . . . . nr. . . .

Comandant, *Șeful evidenței,*

Degetul arătător drept	Degetul arătător stîng

(MODEL ANEXA nr. 5 — VERSO)

NOTĂ:

1) Mandatul de arestare nr. . . . . . ./. . . . . emis
de . . . . a fost înlocuit cu
mandatul de arestare nr. . . . . . ./. . . . . emis
de . . . . fiind condamnat . . . . .
pentru . . . .
art. . . . .
prin $\frac{\text{sentința}}{\text{decizia}}$ penală nr. . . . ./. . . . . . a
. . . .

2) A mai executat:

Mandatul de arestare nr. . . . . . ./. . . . . emis
de . . . . fiind condamnat . . . .
pentru . . . .
art. . . . .
prin $\frac{\text{sentința}}{\text{decizia}}$ penală nr. . . . ./. . . . . . a
. . . .

Mandatul de arestare nr. . . . . . ./. . . . . emis
de . . . . fiind condamnat . . . .
pentru . . . .
art. . . . .
prin $\frac{\text{sentința}}{\text{decizia}}$ penală nr. . . . ./. . . . . . a
. . . .

3) Prin sentința penală nr. . . . . . . a . . . . . .
s-au contopit pedepsele date prin:
$\frac{\text{sentința}}{\text{decizia}}$ penală nr. . . . ./. . . . .
a . . . . . condamnat . . . .
pentru . . . .
art. . . . .
$\frac{\text{sentința}}{\text{decizia}}$ penală nr. . . . ./. . . . .
a . . . . . condamnat . . . .
pentru . . . .
art. . . . .

Cerere pentru eliberarea copiei sau extrasului de pe cazierul judiciar

Nr. . . din . . .

(nr. şi data înregistrării de primire)

Către
INSPECTORATUL . . . .
— cazierul judiciar —

În conformitate cu art. 13 din Legea nr. 7/1972 rugăm dispuneţi verificarea şi eliberarea $\frac{\text{copiei}}{\text{extrasului}}$ de pe cazierul judiciar privind pe :
Numele de familie . . . . . prenumele . . . . .
Numele avut anterior . . . .
Porecle şi nume false . . . .
$\frac{\text{fiul}}{\text{fiica}}$ lui . . . . şi al (a) . . . .
născut (ă) în anul . . . . luna . . . . ziua . . .
în . . . . judeţul . . . .
domiciliat (ă) în . . . . judeţul . . . . . .
str. . . . . nr. . . . de profesie . . . .
. . . .
Identitatea s-a stabilit prin . . . . . seria . . . .
nr. . . . . eliberat de . . . . cu nr. . . . .
din . . . .
Motivul verificării [1] . . . .
. . . .
. . . .

L.S.

[1] În cazul cînd se cere extras de pe cazierul judiciar se va arăta şi motivul pentru care este necesar acesta şi nu certificatul de cazier judiciar.

(data şi nr. de înregistrare la organul care primeşte cererea)

Cerere pentru eliberarea certificatului de cazier judiciar

(data şi nr. de înregistrare la organul competent a elibera certificatul)

Timbru fiscal de 20 lei

TOVARĂŞE INSPECTOR ŞEF,

Subsemnatul, numele de familie . . . .
. . . . prenumele . . . .
Numele avut anterior . . . .
Porecle şi nume false . . . .
$\frac{\text{fiul}}{\text{fiica}}$ lui . . . . şi al (a) . . . .
născut (ă) în anul . . . . luna . . . . ziua . . .
în . . . . judeţul . . . .
cu domiciliul în . . . . judeţul . . . . . .
str. . . . . nr. . . . . .
de profesie . . . .
Posed actul de identitate . . . . seria . . .
nr. . . . . . . eliberat de . . . .
cu nr. . . . . . . din . . . .

Rog a-mi elibera un certificat de cazier judiciar, fiindu-mi necesar pentru . . . .

. . . .

Subsemnatul . . . . declar pe a mea răspundere că nu am avut şi nici nu am folosit alte nume şi date de stare civilă în afară de cele înscrise în prezenta cerere, cunoscînd că, în cazul dovedirii inexactităţii celor declarate, mă fac vinovat (ă) de săvîrşirea infracţiunii de fals privind identitatea, faptă prevăzută şi pedepsită de art. 293 din Codul penal.

Data . . . . .

Semnătura,

Eliberat certificatul de cazier judiciar la data de . . . .

Semnătura,

. . . .

TOV. ŞEF AL INSPECTORATULUI . . . . . .

FIŞA DE IDENTIFICARE

întocmită de organele miliţiei pentru obţinerea certificatului de cazier judiciar

Numele de familie . . . . . prenumele . . . . . .
Numele avut anterior . . . .
Porecle şi nume false . . . .
fiul / fiica lui . . . . şi al (a) . . . .
născut (ă) în anul . . . . luna . . . . ziua . . .
în . . . . judeţul . . . .
domiciliat (ă) în . . . . judeţul . . . .
str. . . . . nr. . . . de profesie . . . .
Identificat prin . . . . seria . . . .
nr. . . . eliberat de . . . . cu nr. . . . . .
din . . . .

(data şi nr. de înregistrare la organul care primeşte cererea)	(data şi nr. de înregistrare la organul competent a elibera certificatul)

Luată la . . .
data . . . .
de . . . . .

Formula dactiloscopică

Clasificată şi verificată la
. . . .
data . . . .
de . . . . .

IMPRESIUNI DE CONTROL
MÎNA DREAPTĂ

MARE	ARĂTĂTOR	MIJLOCIU	INELAR	MIC

MÎNA STÎNGĂ

MARE	ARĂTĂTOR	MIJLOCIU	INELAR	MIC

dimensiuni : 165/175 mm

MODEL ANEXA nr. 9

Cerere pentru identificarea dactiloscopică

Nr. . . din . . .

(data şi nr. înregistrării de primire)

Către
INSPECTORATUL . . . .
— cazierul judiciar —

În conformitate cu art. 19 din Legea nr. 7/1972 rugăm a dispune identificarea dactiloscopică privind pe :
Numele de familie . . . . . prenumele . . . . .
Numele avut anterior . . . .
Porecle şi nume false . . . .
fiul/fiica lui . . . . şi al (a) . . . .
născut (ă) în anul . . . . luna . . . . ziua . . .
în . . . . judeţul . . . .
domiciliat (ă) în . . . . judeţul . . . . .
str. . . . . nr. . . . de profesie . . . .
Identitatea s-a stabilit prin . . . . seria . . . .
nr. . . . eliberat de . . . . cu nr. . . . .
din . . . .
Motivul identificării dactiloscopice . . . .

. . . .

L.S.

Identificat sub numele . . .
. . . .
fiul/fiica lui . . . şi al (a) . . .
născut (ă) în anul . . luna . .
ziua . . . . în . . . . . .
judeţul . . . .
Data . . . .

(MODEL ANEXA nr. 9 — VERSO)

Luată la . . . Data . . . . de	Formula dactiloscopică	Clasificat și verificat la . . . . Data . . . . de . . . . .

IMPRESIUNI DE CONTROL
MÎNA DREAPTĂ

MARE	ARĂTĂTOR	MIJLOCIU	INELAR	MIC

MÎNA STÎNGĂ

MARE	ARĂTĂTOR	MIJLOCIU	INELAR	MIC

DECRETUL Nr. 724

din 23 octombrie 1969

privind protejarea și păstrarea bunurilor de interes național ce reprezintă valori artistice, istorice sau documentare, precum și a unor obiecte conținînd metale prețioase și pietre prețioase de valoare deosebită

Publicat în B. Of. nr. 115 din 23 octombrie 1969

ART. 1. În scopul protejării și păstrării bunurilor de interes național ce reprezintă valori artistice, istorice sau documentare și a obiectelor conținînd metale prețioase și pietre prețioase de valoare deosebită, aparținînd muzeelor și colecțiilor instituțiilor cultural-artistice sau altor instituții de stat, precum și a celor aparținînd organizațiilor obștești sau cultelor religioase, se constituie fondul centralizat al acestor bunuri.

Evidența generală a bunurilor din fondul centralizat, care reprezintă valori artistice, istorice sau documentare, se asigură de către Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă.

Bunurile din fondul centralizat, conținînd metale prețioase și pietre prețioase cu valoare intrinsecă sau cu valoare artistică, istorică ori documentară deosebită, se încredințează în custodie Băncii Naționale a Republicii Socialiste România. Obiectele reprezentative de acest fel, de interes public, vor fi expuse într-un muzeu destinat special acestui scop, care să asigure conservarea și securitatea deplină a exponatelor.

Celelalte bunuri, altele decît cele prevăzute la alineatul 3, se încredințează în custodie Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă.

ART. 2. Banca Națională a Republicii Socialiste România este singura instituție de stat autorizată să cumpere bunuri din metale prețioase și pietre prețioase, care formează obiectul prezentului decret, aflate în proprietatea persoanelor fizice, în vederea dezvoltării fondului centralizat al acestor bunuri.

ART. 3. Bunurile care fac parte din fondul centralizat nu pot fi înstrăinate din acest fond sub nici o formă.

ART. 4. Scoaterea peste graniță a bunurilor de interes național ce reprezintă valori artistice, istorice sau documentare și a obiectelor conținînd metale prețioase și pietre prețioase de valoare deosebită, indiferent de titularul acestor bunuri, este interzisă.

De asemenea, este interzisă înstrăinarea lor către cetățenii străini sau către persoanele juridice străine.

ART. 5. Trimiterea peste graniță a obiectelor prevăzute în acest decret, în vederea organizării unor expoziții, se poate face numai cu aprobarea Consiliului de Stat.

ART. 6. Determinarea bunurilor care fac obiectul prezentului decret, modul de constituire a fondului centralizat, sistemul de evidență, condițiile și mijloacele necesare de conservare, expunere și pază se vor stabili prin hotărîre a Consiliului de Miniștri.

ART. 7. Încălcarea prevederilor art. 3 sau 4 constituie infracțiuni și se pedepsesc cu închisoare de la 2 la 7 ani.

DECRETUL Nr. 472
din 20 decembrie 1971
privind Fondul Arhivistic Național al Republicii Socialiste România

Publicat în B. Of. nr. 164 din 30 decembrie 1971

CAPITOLUL I

DISPOZIȚII GENERALE

ART. 1. Documentele create în decursul vremii de organele de stat, de alte organizații socialiste, de celelalte organizații sau de persoanele fizice care au îndeplinit funcții sau misiuni de răspundere în stat sau au avut un rol deosebit în viața politică, socială, economică, științifică, culturală sau artistică a țării, constituie izvor de cunoaștere a istoriei patriei, a dezvoltării politice, economice, sociale și culturale a țării, a luptei poporului român pentru cucerirea și apărarea libertății naționale și sociale, a eforturilor depuse pentru edificarea societății socialiste. Aceste documente, oricare ar fi deținătorul lor, sînt bunuri de interes național cărora statul le acordă, în condițiile prezentului decret, protecție specială și alcătuiesc Fondul Arhivistic Național al Republicii Socialiste România.

ART. 2. Prin documentele care fac parte din Fondul Arhivistic Național, în sensul prezentului decret, se înțeleg : acte, corespondență oficială și particulară, memorii, manuscrise ale lucrărilor științifice, literare și artistice, planuri, hărți, filme, diapozitive, plăci fotografice, fotografii, înregistrări fonice și video, jurnale, chemări, proclamații, afișe, schițe, desene, tot felul de proiecte, stampe, sigilii, ștampile și alte asemenea documente cu caracter istoric sau documentar.

ART. 3. Organizațiile socialiste și celelalte organizații răspund de evidența, selecționarea, păstrarea și folosirea documentelor proprii și ale unităților subordonate.

Persoanele fizice care dețin, cu orice titlu, documente ce fac parte din Fondul Arhivistic Național sînt obligate să le păstreze în bune condiții.

ART. 4. Ministerul Afacerilor Interne îndrumă, coordonează și controlează activitatea privind evidența, selecționarea, păstrarea și folosirea documentelor din Fondul Arhivistic Național deținute și create de organizațiile socialiste și celelalte organizații.

CAPITOLUL II

ORGANELE CARE ÎNDEPLINESC ATRIBUȚII SPECIALE CU PRIVIRE LA FONDUL ARHIVISTIC NAȚIONAL

ART. 5. Îndeplinesc atribuții speciale cu privire la documentele ce alcătuiesc Fondul Arhivistic Național, în raport de natura acestora, următoarele organe :

a) Direcția generală a Arhivelor Statului din Ministerul Afacerilor Interne, pentru : documentele scrise, tipărite, fotografice, precum și pentru sigilii și ștampile ;

b) Arhiva națională de filme din subordinea Consiliului Culturii și Educației Socialiste, pentru documentele cinematografice ;

c) Comitetul de Stat al Radioteleviziunii Române, pentru documentele fonice și video și filmele de televiziune.

ART. 6. Organele prevăzute la art. 5 îndeplinesc următoarele atribuții principale :

a) elaborează norme tehnice pentru desfășurarea activității arhivistice în conformitate cu prevederile prezentului decret ; îndrumă și controlează aplicarea acestora ;

b) preiau de la organizațiile socialiste și celelalte organizații documentele care se păstrează permanent, în condițiile și termenele prevăzute în prezentul decret, și asigură condițiile necesare conservării lor.

Pentru documentele de importanță deosebită, organizează un fond de asigurare pe bază de microfilme și alte forme de reproducere adecvate ;

c) informează instituțiile științifice și cultural-educative din țară asupra documentelor pe care le dețin și care conțin date privind domeniul lor de activitate ;

d) editează publicații de specialitate ;

e) întrețin și dezvoltă relații cu organizații din străinătate, în vederea schimbului de informații în domeniul arhivistic și al schimbului de documente și reproduceri de pe acestea ; asigură aplicarea convențiilor și acordurilor internaționale privind domeniul arhivistic și iau parte la congrese și conferințe arhivistice internaționale din sfera lor de activitate.

ART. 7. Pentru desfășurarea și dezvoltarea activității arhivistice la nivelul cerințelor activității de cercetare științifică și al muncii cultural-educative, în cadrul Ministerului Afacerilor Interne funcționează Comisia științifică pentru probleme arhivistice, formată din specialiști din Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Educației și Învățămîntului, Ministerul Forțelor Armate, Ministerul Minelor, Petrolului și Geologiei, Ministerul Afacerilor Externe, Consiliul Culturii și Educației Socialiste, Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie, Comitetul de Stat al Radioteleviziunii Române, Academia Republicii Socialiste România, Academia de Științe Sociale și Politice a Republicii Socialiste România, Academia de Științe Medicale, Academia de Științe Agricole și Silvice și Departamentul Cultelor. Comisia științifică pentru probleme arhivistice are caracter consultativ.

Modul de organizare și funcționare, precum și componența Comisiei științifice pentru probleme arhivistice, se stabilesc de Colegiul Ministerului Afacerilor Interne ; angajații celorlalte organe centrale vor fi desemnați cu acordul conducerii acestor organe.

CAPITOLUL III

EVIDENȚA, SELECȚIONAREA ȘI PĂSTRAREA DOCUMENTELOR CREATE ȘI DEȚINUTE DE ORGANIZAȚIILE SOCIALISTE ȘI CELELALTE ORGANIZAȚII

Secțiunea I

Evidența documentelor

ART. 8. Organizațiile socialiste și celelalte organizații sînt obligate să înregistreze toate documentele primite, expediate sau întocmite pentru uz intern, folo-

sind în acest scop registrul de intrare-ieşire, conform modelului prevăzut în anexa nr. 1.

ART. 9. Organizaţiile socialiste şi celelalte organizaţii, după ce înregistrează şi rezolvă documentele, le grupează în dosare.

Organele centrale întocmesc indicatorul termenelor de păstrare pentru documentele proprii şi ale unităţilor pe care le îndrumă şi controlează, potrivit modelului prevăzut în anexa nr. 2, care se confirmă de Direcţia generală a Arhivelor Statului.

Fiecare organizaţie întocmeşte nomenclatorul dosarelor potrivit modelului prevăzut în anexa nr. 3.

Gruparea documentelor în dosare se face în raport cu problemele la care se referă şi cu termenele de păstrare, stabilite prin nomenclatorul dosarelor şi indicatorul termenelor de păstrare.

Coperta dosarului şi a materialelor preconstituite, cum sînt : registrele, condicile şi alte asemenea documente, se completează potrivit modelului prevăzut în anexa nr. 4.

ART. 10. Dosarele şi materialele preconstituite se încheie anual şi se depun la arhiva unităţii în al doilea an de la crearea lor, pe bază de inventare întocmite potrivit modelului prevăzut în anexa nr. 5 ; inventarele se întocmesc separat în raport cu termenele de păstrare ale documentelor, prevăzute în indicator.

ART. 11. Evidenţa documentelor la arhivă se ţine în „Registrul de evidenţă curentă" întocmit potrivit modelului prevăzut în anexa nr. 6. În registru se trec toate inventarele documentelor primite de la unităţile

din componenţa organizaţiei socialiste, precum şi mişcarea documentelor în decursul timpului.

ART. 12. Scoaterea documentelor din evidenţa arhivei se face numai dacă au fost selecţionate şi înlăturate ca nefolositoare, au fost găsite deteriorate total, fără putinţă de recondiţionare, s-a constatat că lipsesc sau au fost depuse definitiv la altă arhivă.

Pentru fiecare dintre cazurile menţionate la alineatul precedent se va întocmi de către şeful arhivei un proces-verbal care se supune aprobării conducerii organizaţiei şi confirmării Direcţiei generale a Arhivelor Statului sau filialelor sale.

ART. 13. Sigiliile şi ştampilele se iau în evidenţă într-un registru separat întocmit potrivit modelului prevăzut în anexa nr. 7.

Înregistrarea lor se face în ordinea dării în uz.

Secţiunea a II-a

Selecţionarea documentelor

ART. 14. Organizaţiile socialiste şi celelalte organizaţii selecţionează periodic documentele, în vederea stabilirii celor care se păstrează permanent şi a celor care urmează a fi eliminate, avînd termenul de păstrare expirat şi neprezentînd importanţă pentru cercetarea ştiinţifică ori activitatea practică.

Selecţionarea se efectuează de către comisii de selecţionare, desemnate de conducerile organizaţiilor socialiste şi ale celorlalte organizaţii.

ART. 15. Inventarele documentelor stabilite de comisia de selecţionare a fi eliminate, însoţite de un proces-

verbal întocmit potrivit modelului prevăzut în anexa nr. 8, se înaintează pentru confirmare la Direcţia generală a Arhivelor Statului sau filialele sale.

După primirea confirmării, documentele se predau, potrivit dispoziţiilor legale, unităţilor de colectare a deşeurilor.

Secţiunea a III-a

Păstrarea documentelor de către organizaţiile socialiste şi celelalte organizaţii

ART. 16. Organizaţiile socialiste şi celelalte organizaţii sînt obligate să păstreze documentele, asigurîndu-le împotriva degradării, distrugerii sau sustragerii.

ART. 17. Documentele se păstrează în depozite construite special pentru arhivă sau în încăperi amenajate în acest scop.

Depozitele de arhivă trebuie să fie dotate cu mijloace adecvate de păstrare şi prevenire a incendiilor.

Secţiunea a IV-a

Depunerea documentelor spre păstrare permanentă

ART. 18. Organizaţiile socialiste şi celelalte organizaţii vor depune, după caz, la Direcţia generală a Arhivelor Statului sau la filialele sale documentele scrise, tipărite, fotografice, sigiliile şi ştampilele prevăzute la art. 2 al prezentului decret, rămase după selecţionare, după cum urmează:

— documentele scrise, tipărite, sigiliile şi ştampilele, după 30 de ani de la crearea lor, în cazul organizaţiilor

socialiste şi celorlalte organizaţii centrale şi după 20 de ani în cazul celorlalte organizaţii;

— documentele fotografice, după 15 ani de la crearea lor;

— actele de stare civilă, după 100 de ani de la întocmirea lor.

ART. 19. Filmele cinematografice, precum şi celelalte documente care se referă la activitatea cinematografică, se depun la Arhiva naţională de filme din subordinea Consiliului Culturii şi Educaţiei Socialiste în condiţiile prevăzute la art. 40.

ART. 20. Filmele de televiziune, înregistrările fonice şi video, precum şi celelalte documente care se referă la activitatea de radiodifuziune şi televiziune, se depun la Comitetul de Stat al Radioteleviziunii Române în condiţiile prevăzute la art. 46.

ART. 21. Ministerul Afacerilor Interne, Consiliul Culturii şi Educaţiei Socialiste şi Comitetul de Stat al Radioteleviziunii Române, după caz, pot aproba ca documentele care se păstrează permanent să fie deţinute de organizaţiile socialiste şi după expirarea termenului de depunere, în cazul cînd documentele sînt necesare în desfăşurarea activităţii acestora sau nu pot fi preluate din cauza lipsei spaţiului de depozitare necesar.

Organele supreme ale puterii şi administraţiei de stat vor putea păstra, fără aprobările prevăzute la alineatul precedent, documentele pe care le deţin şi le creează.

Ministerul Afacerilor Externe va putea păstra, fără aprobările prevăzute la alineatul 1, documentele diplo-

matice şi consulare atît timp cît acestea sînt necesare activităţii practice de documentare şi informare.

ART. 22. Cultele, organizaţiile şi părţile componente ale acestora sînt exceptate de la obligaţia depunerii documentelor care provin din activitatea proprie. Ele au obligaţia să respecte dispoziţiile prezentului decret în ce priveşte evidenţa, selecţionarea, păstrarea şi folosirea documentelor.

Cultele, organizaţiile şi părţile componente ale acestora pot depune la Direcţia generală a Arhivelor Statului sau la filialele sale şi documentele care provin din activitatea proprie.

ART. 23. Cultele, organizaţiile şi părţile componente ale acestora, care deţin documente de altă provenienţă decît cele din activitatea proprie, sînt obligate să le declare la Direcţia generală a Arhivelor Statului sau la filialele sale, în vederea stabilirii şi preluării celor de valoare istorică şi documentară. Documentele stabilite a fi preluate trebuie depuse de cei care le deţin la Direcţia generală a Arhivelor Statului în termenele precizate de aceasta.

ART. 24. Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România, Biblioteca Centrală de Stat a Republicii Socialiste România, bibliotecile centrale universitare, Muzeul de istorie a Republicii Socialiste România, Muzeul literaturii române, precum şi alte muzee istorice şi memoriale stabilite de Consiliul Culturii şi Educaţiei Socialiste şi Ministerul Afacerilor Interne, pot deţine documente din Fondul Arhivistic Naţional

care se păstrează permanent, necesare desfăşurării activităţii lor.

Organizaţiile socialiste şi celelalte organizaţii care deţin documente dobîndite prin donaţii pînă la data emiterii prezentului decret, le pot păstra.

Organizaţiile prevăzute în prezentul articol sînt obligate să depună la Direcţia generală a Arhivelor Statului inventarul documentelor din Fondul Arhivistic Naţional care se păstrează permanent şi pe care le deţin potrivit alineatelor 1 şi 2.

ART. 25. Organizaţiile socialiste şi celelalte organizaţii care deţin documente ce se păstrează permanent vor constitui pentru acestea un fond de asigurare, pe bază de microfilmare sau alte forme de reproducere.

ART. 26. Persoanele fizice care deţin documente din Fondul Arhivistic Naţional le pot depune la Direcţia generală a Arhivelor Statului spre păstrare şi folosire.

Documentele din Fondul Arhivistic Naţional aparţinînd persoanelor fizice pot fi donate sau vîndute numai organizaţiilor prevăzute la art. 5 şi art. 24 alineatul 1.

ART. 27. Sigiliile şi ştampilele scoase din uz, confecţionate din metal, care au stemă şi denumirea completă a organizaţiei, se depun la Direcţia generală a Arhivelor Statului sau, după caz, la filialele sale, într-un singur exemplar. Celelalte exemplare, precum şi alte sigilii şi ştampile din metal scoase din uz, se depun la Monetăria Statului ; sigiliile şi ştampilele din cauciuc scoase din uz se depun la organul ierarhic superior.

ART. 28. Organizațiile socialiste și celelalte organizații, precum și persoanele trimise de acestea pentru a face studii și cercetări în străinătate, în cazul în care obțin copii de pe documente cu caracter istoric, aflate în arhivele din alte țări, sînt obligate să le pună la dispoziția Direcției generale a Arhivelor Statului pentru recopiere sau să depună spre păstrare copiile aduse.

CAPITOLUL IV

FOLOSIREA DOCUMENTELOR DIN ARHIVELE ORGANIZAȚIILOR SOCIALISTE ȘI CELORLALTE ORGANIZAȚII

ART. 29. Documentele din arhiva organizațiilor socialiste și celorlalte organizații pot fi folosite pentru rezolvarea unor lucrări administrative, cercetări științifice, documentare, informare, activitate cultural-educativă, întocmirea de publicații, eliberarea de copii, extrase și certificate, precum și în alte scopuri asemănătoare.

ART. 30. Documentele pot fi consultate de persoane de cetățenie română, din afara organizațiilor socialiste sau celorlalte organizații deținătoare, numai după trecerea a 30 de ani de la crearea lor și cu aprobarea conducerii acestora. În cazuri justificate, documentele pot fi date spre consultare și înainte de expirarea acestui termen, însă numai cu aprobarea conducerii organizației deținătoare.

Străinilor li se pot da spre consultare documentele numai cu aprobarea organului central în subordinea căruia se găsește organizația care deține documentele sau, după caz, a președintelui comitetului executiv al consiliului popular județean sau al municipiului București, în condițiile prevăzute de convențiile internaționale la care România este parte, precum și de alte dispoziții legale.

În aceleași condiții se pot elibera copii, fotocopii, microfilme și xerografii de pe documente.

Consultarea documentelor și eliberarea de copii de orice fel de pe acestea se fac cu respectarea dispozițiilor legale care reglementează secretul de stat.

ART. 31. Împrumuturi de documente între organizațiile socialiste ori între alte organizații, sau între organizațiile socialiste și celelalte organizații, se pot face, în cazuri motivate, cu aprobarea conducerii organizației care deține documentele și pe bază de proces-verbal de predare-primire.

ART. 32. Organizațiile socialiste și celelalte organizații sînt obligate să elibereze certificate, copii și extrase de pe documentele pe care le dețin, chiar dacă nu au trecut 30 de ani de la întocmirea acestora, în cazul cînd documentele se referă la situații și drepturi privind pe solicitant, cum sînt vechimea în muncă, studii, drepturi patrimoniale și altele asemenea.

Certificatul trebuie să cuprindă, în mod obligatoriu, denumirile documentelor pe baza cărora a fost întocmit.

Copiile și extrasele se certifică sau, după caz, se legalizează de organizațiile socialiste sau celelalte organizații care le eliberează.

Copiile și extrasele de pe documentele aflate la Direcția generală a Arhivelor Statului și filialele sale au aceeași valabilitate ca și originalele.

Diplomele sau certificatele de studii, actele de stare civilă sau alte acte originale personale, depuse la organizațiile socialiste sau celelalte organizații se restituie titularului sub semnătură, reținîndu-se la dosar o copie certificată de șeful arhivei.

Cererile organizațiilor din străinătate, ale străinilor, precum și ale cetățenilor români domiciliați în străinătate, pentru obținerea de certificate, extrase sau copii de pe acte, se primesc și se rezolvă de organizațiile socialiste și celelalte organizații care dețin actele respective. Trimiterea și taxarea certificatelor, extraselor, copiilor și fotocopiilor se fac potrivit legii.

ART. 33. Documentele de valoare deosebită nu se expun în original în expoziții, muzee etc., ci sub formă de mulaje grafice sau alte forme de reproducere.

CAPITOLUL V

DISPOZIȚII SPECIALE REFERITOARE LA DOCUMENTELE FOTOGRAFICE, CINEMATOGRAFICE FONICE ȘI VIDEO

Secțiunea I

Documente fotografice

ART. 34. Documentele fotografice se compun din plăci și filme fotografice, diapozitive și fotografii.

ART. 35. Evidența documentelor fotografice create și deținute de organizațiile socialiste și celelalte organizații se ține în registrul de evidența documentelor fotografice, întocmit potrivit modelului prevăzut în anexa nr. 9.

ART. 36. Termenele de păstrare a documentelor fotografice se stabilesc de organizațiile socialiste sau celelalte organizații deținătoare și se consemnează într-un indicator de termene de păstrare confirmat de Direcția generală a Arhivelor Statului sau filialele sale.

ART. 37. Documentele fotografice care se păstrează permanent se depun la Direcția generală a Arhivelor Statului sau filialele sale după trecerea a 15 ani de la crearea lor, pe bază de inventar întocmit potrivit modelului prevăzut în anexa nr. 10.

Secțiunea a II-a

Documente cinematografice

ART. 38. Documentele cinematografice se compun din filme artistice, documentare, jurnale de actualități și orice alte filme produse de studiourile cinematografice și alte organizații din țară, precum și filme importate.

ART. 39. Studiourile cinematografice și celelalte organizații care produc sau importă filme cinematografice au obligația să țină evidența acestora, pe genuri, titluri, acte și metraj, într-un registru special, întocmit potrivit modelului prevăzut în anexa nr. 11.

ART. 40. Filmele sau materialele care fac parte din completul unui film cinematografic se depun la Arhiva națională de filme din subordinea Consiliului Culturii și Educației Socialiste, în următoarele condiții :

a) studiourile cinematografice depun negativele imagine și negativele sunet, pentru copii standard, precum

și copiile etalon, cel mai tîrziu după 3 ani de la terminarea producției ; la filmele reclamă, realizate sub metrajul normal al unui act (280 m) studiourile cinematografice vor asigura ordonarea lor pe grupaje de cîte un act pentru fiecare material ce urmează a fi depus ;

b) Direcția rețelei cinematografice și difuzării filmelor depune cîte un exemplar din materialele de multiplicare realizate și cîte o copie pozitivă în starea a III-a tehnică, pentru toate filmele din producția națională, inclusiv pentru filmele fonograme multiplicate, pentru rețeaua cinematografică, cel mai tîrziu după 3 ani de la premieră ; pentru filmele din producția națională după care Direcția rețelei cinematografice și difuzării filmelor execută copii pozitive sau materiale de reproducere, dublete sau subtitrate în limbi străine, pentru nevoile de export sau pentru participare la manifestări peste hotare, copiile disponibile se vor depune cel mai tîrziu după 7 ani de la realizare.

Filmele importate se depun în starea a III-a sau a IV-a, potrivit dispozițiilor prevăzute în prezentul articol, în raport cu condițiile în care au fost achiziționate.

ART. 41. Depunerea filmelor se face cu evidențierea lor valorică, în funcție de gradul de uzură și scoaterea lor din evidența contabilă a unităților respective, însoțite de materialele documentare auxiliare, cum sînt accesoriile regizorale, schițele de decoruri, listele de montaj, listele de titluri, afișele, fotografiile, materialele de prezentare și reclamă, extrasele din presă.

ART. 42. Organizațiile socialiste și celelalte organizații care împrumută documente cinematografice de la Arhiva națională de filme poartă întreaga răspundere

pentru securitatea lor, precum și pentru respectarea normelor legale care reglementează regimul de folosire a filmelor de arhivă.

ART. 43. Arhiva națională de filme poate face schimburi și împrumuturi de filme cinematografice pe care le deține, potrivit acordurilor încheiate cu instituțiile sau întreprinderile din alte țări, în condițiile legii.

Secțiunea a III-a

Documente fonice și video

ART. 44. Prin documente fonice și video, se înțeleg înregistrările de acest fel, indiferent de forma de execuție.

ART. 45. Organizațiile socialiste și celelalte organizații care creează și dețin documente fonice și video sînt obligate să țină evidența acestora într-un registru special, întocmit potrivit modelului prevăzut în anexa nr. 12.

ART. 46. Documentele fonice și video care se păstrează permanent se stabilesc de Comitetul de Stat al Radioteleviziunii Române și se depun la acesta după 3 ani de la crearea lor.

Depunerea documentelor fonice și video se face pe bază de inventar întocmit potrivit modelului prevăzut în anexa nr. 13.

La Comitetul de Stat al Radioteleviziunii Române se depun și filmele produse de studiourile de televiziune sau utilizate de televiziune, în condițiile în care se predau filmele cinematografice.

CAPITOLUL VI

SANCȚIUNI

ART. 47. Scoaterea peste graniță fără autorizație legală a documentelor din Fondul Arhivistic Național, indiferent de deținătorul lor, sau înstrăinarea acestora către persoane fizice sau juridice străine constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani.

Tentativa se pedepsește.

CAPITOLUL VII

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

ART. 48. Autorizarea prevăzută la art. 47 alin. 1 se eliberează, pentru documentele proprietate personală, de către Direcția generală a Arhivelor Statului, iar pentru documentele din fondul organizațiilor socialiste și celorlalte organizații, de către organul central în subordinea căruia se află organizația respectivă.

ART. 49. La cererea organelor de urmărire penală, a instanțelor de judecată sau a persoanelor interesate, Direcția generală a Arhivelor Statului atestă dacă documentul ce i se prezintă face sau nu parte din Fondul Arhivistic Național.

ART. 50. Ministerul Afacerilor Interne prin Direcția generală a Arhivelor Statului, Comitetul de Stat al Radioteleviziunii Române, Arhiva națională de filme din subordinea Consiliului Culturii și Educației Socialiste și organizațiile prevăzute la art. 24 alin. 1 au

dreptul să cumpere documente de la persoane fizice și juridice, în scopul completării bazei documentare.

Cultele, organizațiile și părțile componente ale acestora pot cumpăra documente sau accepta donații de documente care se referă la activitatea proprie.

ART. 51. Protejarea și păstrarea documentelor din Fondul Arhivistic Național, care potrivit Decretului nr. 724/1969 fac parte din fondul centralizat al valorilor artistice, istorice și documentare, se reglementează potrivit acelui decret.

ART. 52. În termen de 6 luni de la publicarea prezentului decret, cultele, organizațiile și părțile lor componente, care dețin documente de altă proveniență decît cele din activitatea proprie, sînt obligate să le declare organelor prevăzute la art. 23.

ART. 53. Anexele nr. 1—13 fac parte integrantă din prezentul decret.

ART. 54. Decretul nr. 353/1957 pentru înființarea Fondului Arhivistic de Stat, Hotărîrea Consiliului de Miniștri nr. 1119/1957 privind organizarea și funcționarea Direcției generale a Arhivelor Statului și administrarea Fondului Arhivistic de Stat, precum și orice alte dispoziții contrare prevederilor prezentului decret, se abrogă.

ANEXA nr. 1

.... [1])

.... [2])

REGISTRU DE INTRARE—IEŞIRE

Nr. de înregistrare	Data înregistrării (anul, luna, ziua)	Nr. şi data documentului	Nr. anexelor	De la cine provine documentul	Conţinutul documentului	Direcţia, secţia, serviciul sau compartimentul căruia i s-a repartizat documentul	Data expedierii (anul, luna, ziua)	Modul rezolvării	Către cine se expediază	Nr. de înregistrare a documentului la care se conexează	Indicativul dosarului	Observaţii
a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m

[1]) Denumirea organizaţiei.
[2]) Denumirea compartimentului.

ANEXA nr. 2

.... [1])

Se aprobă

.... [2])

DIRECŢIA GENERALĂ
A ARHIVELOR STATULUI
Se confirmă
Director general,

....

Data ....

INDICATORUL TERMENELOR DE PĂSTRARE
pentru organizaţia sau ramura de activitate .... [3])

Denumirea grupelor de documente	Termenul de păstrare		Observaţii
	La organizaţia centrală	La organizaţia subordonată	

[1]) Denumirea organizaţiei centrale.
[2]) Semnătura celui care aprobă indicatorul.
[3]) Denumirea organizaţiei sau a ramurii de activitate pentru care se emite indicatorul respectiv.

ANEXA nr. 3

.... [1])

DIRECȚIA GENERALĂ ....

NOMENCLATORUL DOSARELOR

aprobat prin ordinul (decizia) nr. ..... din .....

Direcțiile	Serviciile	Denumirea dosarului (conținutul pe scurt al problemei la care se referă documentul)	Termenul de păstrare	Observații
I. Direcția secretariat și administrativă	A. Serviciul secretariat	1.	P.	
		2.	10	
		3.	15	
		4.	5	
		5.	P.	
		6.	10	
	B. Serviciul administrativ	1.	P.	
		2.	5	
		3.	15	
		4.	15	
		5.	3	
		6.	10	
		7.	3	
II. Direcția contabilității	A. Serviciul ordonanțări	1.	P.	
		2.	15	
		3.	15	
		4.	5	
	B. Serviciul plăți	1.		
		2.		
	C.	....		
		....		

[1]) Denumirea organizației.

NOTĂ : Cifra romană, litera majusculă și cifra arabă reprezintă „Indi-
cativul dosarului" (ex. I A 5), care se trece pe coperta acestuia și pe fiecare
document din dosar în momentul clasării documentelor. Indicativul dosarului
se trece și în registrul de intrare-ieșire la încheierea și expedierea lucrării
la care se referă documentele. Indicativul poate fi format numai din
majusculă și cifra arabă sau numai din cifra arabă, cînd este întocmit pe
întreaga organizație socialistă.

ANEXA nr. 4

COPERTA DOSARULUI

.... [1])

.... [2])

DOSAR Nr. .... / .... [3])

referitor la ....

....

....

....

....

....

....

Data începerii : ....

Data încheierii : ....

File : ....

Vol. ....

Termen de păstrare

.... ani

[1]) Denumirea organizației.

[2]) Denumirea compartimentului.

[3]) Se va menționa indicativul din nomenclator.

.... [1])

.... [2])

INVENTAR PE ANUL ....

pentru documentele care se păstrează .... [3])

Nr. crt.	Indicativul dosarului după nomenclator	Conținutul pe scurt al dosarului, registrului etc.	Datele extreme	Nr. filelor	Obs.

Prezentul inventar format din .... file conține .... dosare, registre, condici, cartoteci etc.
Numerele .... au fost lăsate la ....
.... nefiind încheiate.
(denumirea serviciului)
La preluare au lipsit dosarele de la nr. ....
Astăzi .... s-au preluat .... dosare.
(data)

Am predat,
....

Am preluat,
....

---

[1]) Denumirea organizației.
[2]) Denumirea compartimentului.
[3]) Permanent sau numărul anilor de păstrare temporară.

Denumirea fondului ....

REGISTRU DE EVIDENȚA CURENTĂ

Preluări								Ieșiri				
Nr. de ordine al inventarului		Denumirea inventarului (denumirea compartimentului ale cărui documente sînt cuprinse în inventarul respectiv)	Datele extreme ale documentelor					Data ieșirii	Unde s-a predat	Denumirea documentului pe baza căruia s-a făcut predarea	Nr. și data documentului	Totalul documentelor ieșite
a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m

---

b) Data preluării documentelor după inventarul respectiv.
e) Totalul dosarelor, registrelor etc. după inventar.
f) Totalul dosarelor, registrelor etc. primite efectiv în arhivă după inventarul respectiv.
g) Numărul dosarelor, registrelor etc. din cele lăsate diverselor părți structurale și depuse ulterior.
h) Totalul dosarelor existente efectiv din toate inventarele.

ANEXA nr. 7

.... [1])

.... [2])

REGISTRU

pentru evidența sigiliilor și ștampilelor

Nr. crt.	Imprimarea în tuș a sigiliului și ștampilei și transcrierea legendei de pe sigiliu sau ștampilă	Data dării în folosire	Data scoaterii din uz	Obs.
...	...	...	...	...
...	...	...	...	...
...	...	...	...	...

[1]) Denumirea organizației.
[2]) Denumirea compartimentului

ANEXA nr. 8

.... [1])

.... [2])

Se aprobă,

....

....

....

PROCES-VERBAL Nr. ....

....

Comisia de selecționare compusă din .... președinte, ... membri și .... secretar-raportor, numită prin ordinul nr. .... din .... selecționînd în ședințele din .... documentele din anii .... [3]) avizează ca dosarele din inventarele anexate să fie înlăturate ca nefolositoare, expirîndu-le termenele de păstrare prevăzute în indicatorul acestei organizații.

Președinte,

Membri,

Secretar-raportor,

[1]) Denumirea organizației.
[2]) Sediul.
[3]) Anii extremi.

.... [1])
.... [2])

REGISTRU DE EVIDENȚA DOCUMENTELOR FOTOGRAFICE

Nr. crt.	Felul documentului negativ, negativ-reproducere, pozitiv, album, diapozitiv	Tehnica (alb-negru, color ; sticlă sau peliculă)	Cuprinsul documentului	Data fotografierii	Locul fotografierii	Autorul fotografierii	Observații
1	2	3	4	5	6	7	8

[1]) Denumirea organizației.
[2]) Denumirea compartimentului.

.... [1])
.... [2])

I N V E N T A R
de documentele fotografice predate la Arhivele Statului

Nr. crt.	Nr. crt. din registrul de evidență al instituției care predă	Felul documentului (negativ, pozitiv, diapozitiv, fotografie)	Tehnica (alb-negru, color ; sticlă sau peliculă)	Cuprinsul documentului	Locul și data fotografierii	Observații
1	2	3	4	5	6	7

[1]) Denumirea organizației.
[2]) Denumirea compartimentului.

.... [1]

.... [2]

ANEXA nr. 11

REGISTRU DE EVIDENȚĂ

Nr. crt.	Nr. de producție sau nr. de indicativ al arhivei de unde provine filmul	Titlul filmului	De la cine și cînd a fost preluat filmul	Data producției	Lățimea filmului	Formatul imaginii (ecran lat, normal, panoramic)	Suport peliculă (flamabil, nonflamabil)	Sonor		Mut	A/N sau în culori	Numărul unităților de păstrare										Metrajul						Regizor cinematografic sau operator cinematografic	Observații
								Cu citire optică	Cu citire magnetică			A/N neg.	Neg. colorat	Fonogramă	Lavandă	A/N poz.	Col. poz.	Bandă magnetică	Contratip A/N.	Dup pozitiv color	Dup negativ color	Neg. A/N	Neg. în culori	Fonogramă	Lavandă	Poz. A/N	Poz. în culori		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30

[1] Denumirea organizației.
[2] Denumirea compartimentului.

ANEXA nr. 12

.... [1])

.... [2])

REGISTRU DE EVIDENȚA

.... [3])

Nr. crt.	Nr. de producție	Data preluării	Denumirea părții structurale a org. soc. etc. care predă	Doc. pe baza căruia s-a făcut preluarea	Titlul	Alte mențiuni	Numărul u.p.		Cine a produs fotodocumentul, locul și data	Dimensiunea și materialul	Viteza de înregistrare	Durata	Proveniența	Observații
							Originale	Copii						
a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o

[1]) Denumirea organizației.
[2]) Denumirea compartimentului.
[3]) Cilindri, discuri, benzi magnetice.

ANEXA nr. 13

.... [1])

.... [2])

INVENTAR [3])

de documentele fonice și video ce se predau Arhivei de documente fonice și video

Nr. crt.	Cota	Denumirea documentului	Anul și locul înregistrării	Dimensiunea	Observații

Predat,
Șeful Fonotecii,

....
(semnătura)

Data ....

[1]) Denumirea organizației.
[2]) Denumirea compartimentului.
[3]) Inventarul se întocmește separat pentru cilindri, discuri, microsioane, benzi magnetice.

DECRETUL Nr. 534

din 23 iunie 1966

cu privire la primirea, examinarea şi rezolvarea cererilor, reclamaţiilor, sesizărilor şi propunerilor cetăţenilor

Publicat în B. Of. nr. 38 din 24 iunie 1966

În scopul îmbunătăţirii continue a activităţii de rezolvare a cererilor şi reclamaţiilor privind drepturi şi interese personale ale cetăţenilor, precum şi a sesizărilor şi propunerilor referitoare la interese obşteşti, al întăririi răspunderii conducerilor organelor de stat în asigurarea respectării drepturilor şi intereselor legitime ale cetăţenilor şi al stimulării iniţiativei acestora în rezolvarea problemelor economice, sociale şi culturale:

Consiliul de Stat al Republicii Socialiste România decretează :

CAPITOLUL I

DISPOZIŢII GENERALE

ART. 1. În Republica Socialistă România dreptul de petiţionare al cetăţenilor, garantat de Constituţie, se exercită prin cereri, reclamaţii, sesizări şi propuneri adresate organelor puterii de stat, ale administraţiei de stat, organelor judecătoreşti, organelor procuraturii, instituţiilor, întreprinderilor şi oricăror organizaţii economice de stat, denumite în cuprinsul prezentului decret organe de stat.

ART. 2. Cererile, reclamaţiile, sesizările şi propunerile adresate organelor de stat se rezolvă potrivit prevederilor prezentului decret, în măsura în care prin dispoziţii legale nu este stabilită o altă reglementare.

ART. 3. Răspunderea pentru organizarea, îndrumarea şi controlul modului de primire, examinare şi rezolvare a cererilor, reclamaţiilor, sesizărilor şi propunerilor revine conducerii fiecărui organ de stat.

CAPITOLUL II

REZOLVAREA CERERILOR, RECLAMAŢIILOR, SESIZĂRILOR ŞI PROPUNERILOR

ART. 4. Organele de stat sînt obligate să primească şi, în limita competenţei lor, să rezolve cererile, reclamaţiile, sesizările şi propunerile cetăţenilor.

Organul de stat în atribuţia căruia nu intră în mod direct rezolvarea cererii, reclamaţiei, sesizării sau propunerii ce-i este adresată, o va transmite în original, în termen de cel mult 3 zile, organului care, potrivit

atribuțiilor sale, trebuia s-o rezolve, fiind obligat să înștiințeze despre aceasta pe petiționar în același termen.

ART. 5. Organele de stat sînt obligate să aducă la cunoștință celor interesați condițiile legale ce trebuie să îndeplinească cererile a căror rezolvare intră în competența lor.

Cererile vor fi însoțite de actele necesare rezolvării lor.

ART. 6. Cererile, reclamațiile, sesizările și propunerile vor fi rezolvate și răspunsul se va comunica petiționarului în cel mai scurt timp, de către organul de stat în atribuțiile căruia intră în mod direct rezolvarea acestora, fără a se depăși de la înregistrare următoarele termene:

1) pentru cereri, 20 zile, de către toate organele de stat;

2) pentru reclamații, sesizări și propuneri:

a) 40 zile, de către organele centrale de stat;

b) 30 zile, de către comitetele executive ale consiliilor populare județene și al municipiului București, precum și de către celelalte organe de stat cu competență județeană;

c) 20 zile, de către toate celelalte comitete executive ale consiliilor populare, precum și de către organele de stat, altele decît cele prevăzute la literele a și b.

Pentru cazuri deosebite care necesită o cercetare mai îndelungată, termenele prevăzute mai sus vor putea fi prelungite cu cel mult 20 zile, cu aprobarea conducerii organului care le rezolvă. În cazul în care cererea, reclamația, sesizarea sau propunerea este primită spre rezolvare de la organul ierarhic superior, se va comunica acestuia motivul prelungirii termenului.

În mod excepțional, pentru anumite cereri și reclamații ce nu pot fi rezolvate în cadrul termenelor prevăzute în prezentul articol, conducătorii organelor centrale de stat pot aproba termene mai mari, în funcție de timpul efectiv necesar rezolvării.

ART. 7. Reclamațiile, sesizările și propunerile care se referă la probleme de importanță deosebită se vor examina și rezolva direct de către conducerea organului de stat competent. În același mod se va proceda și în cazurile cînd s-au primit mai multe reclamații, sesizări sau propuneri cu privire la aceeași problemă și din același loc de muncă.

ART. 8. Reclamațiile și sesizările referitoare la activitatea celor ce fac parte din conducerea unui organ de stat se cercetează și se rezolvă de către organul ierarhic superior acestuia. Este interzisă cercetarea reclamațiilor și sesizărilor de către persoane a căror activitate formează obiectul reclamației sau sesizării, ori de către cei aflați în subordinea acestora.

ART. 9. Persoanele cărora li s-au încredințat spre cercetare cereri, reclamații sau sesizări, vor invita, ori de cîte ori va fi necesar, pe petiționar pentru a da lămuriri. Atunci cînd cercetările se fac la fața locului, petiționarul va fi invitat în mod obligatoriu.

ART. 10. Conducerile organelor de stat sînt obligate să asigure aducerea la îndeplinire a măsurilor stabilite ca urmare a constatărilor făcute cu ocazia cercetării cererilor, reclamațiilor, sesizărilor și propunerilor.

ART. 11. Conducerile organelor de stat vor lua măsuri pentru dezbaterea în adunări sau consfătuiri cu salariații din acele organe, a problemelor deosebite rezultate din cercetarea reclamațiilor, sesizărilor și pro-

punerilor, în scopul de a se trage concluzii care să ducă la îmbunătăţirea muncii.

ART. 12. Organele de stat sînt obligate să examineze, cu respectarea prevederilor prezentului decret, reclamaţiile, sesizările şi propunerile făcute prin presă, comunicînd redacţiilor respective în timpul cel mai scurt rezultatul cercetărilor şi măsurile luate.

ART. 13. Conducerile organelor de stat vor analiza semestrial activitatea de rezolvare a cererilor, reclamaţiilor, sesizărilor şi propunerilor cetăţenilor, principalele probleme ridicate prin acestea, precum şi cauzele care au determinat reclamaţii şi sesizări, luînd măsurile necesare şi informînd totodată organele ierarhic superioare.

Conducerile organelor centrale de stat, precum şi comitetele executive ale consiliilor populare, vor exercita un control sistematic asupra activităţii de rezolvare a cererilor, reclamaţiilor, sesizărilor şi propunerilor, desfăşurate de către organele pe care le îndrumă.

CAPITOLUL III

PRIMIREA CETĂŢENILOR ÎN AUDIENŢĂ

ART. 14. Conducerile organelor de stat sînt obligate să organizeze şi să asigure primirea în audienţă, la zile şi ore precise, a cetăţenilor care doresc să prezinte personal, verbal sau în scris, cereri, reclamaţii, sesizări sau propuneri.

Organele centrale de stat vor organiza audienţele, înlesnind primirea unui număr cît mai mare de cetăţeni de către persoane din conducerea acestor organe.

Comitetele executive ale consiliilor populare vor organiza primirea în audienţă de către preşedinţi, vicepreşedinţi şi secretari, asigurîndu-se accesul zilnic al cetăţenilor care vor să prezinte personal cererile, reclamaţiile, sesizările sau propunerile lor.

Conducătorii instituţiilor, întreprinderilor şi oricăror organizaţii economice de stat vor ţine seama ca primirea în audienţă să se facă, pe cît posibil, în timpul liber al cetăţenilor.

Conducerile organelor de stat sînt obligate să invite în audienţă pe cetăţenii care au ridicat probleme deosebite prin petiţiile lor, pentru a se informa asupra tuturor aspectelor problemei, în vederea unei rezolvări temeinice a acesteia.

ART. 15. Normele privitoare la primirea, examinarea şi rezolvarea cererilor, reclamaţiilor, sesizărilor şi propunerilor se aplică şi în cazurile cînd acestea au fost făcute cu prilejul primirii cetăţenilor în audienţă.

CAPITOLUL IV

ORGANIZAREA PRIMIRII, EVIDENŢEI ŞI URMĂRIRII REZOLVĂRII CERERILOR, RECLAMAŢIILOR, SESIZĂRILOR ŞI PROPUNERILOR

ART. 16. Organele de stat au obligaţia de a asigura, prin aparatul de specialitate, primirea, evidenţa şi urmărirea rezolvării cererilor ce le sînt adresate, precum şi comunicarea rezolvării ce li s-a dat.

ART. 17. În cadrul organelor centrale de stat, al comitetelor executive ale consiliilor populare judeţene, al municipiului Bucureşti, ale municipiilor, oraşelor şi

sectoarelor municipale, va funcţiona, în raport cu volumul activităţii lor, cîte un oficiu sau birou pentru primirea, evidenţa şi urmărirea rezolvării reclamaţiilor, sesizărilor şi propunerilor. Oficiul sau biroul este subordonat direct conducerii organului de stat în cadrul căruia funcţionează.

Prin exercitarea atribuţiilor lor, birourile şi oficiile trebuie să contribuie la rezolvarea justă şi la timp a reclamaţiilor, sesizărilor şi propunerilor.

Birourile şi oficiile pentru primirea, evidenţa şi urmărirea rezolvării reclamaţiilor, sesizărilor şi propunerilor vor fi încadrate cu personal calificat, în vederea îndeplinirii în bune condiţii a sarcinilor ce le revin.

La organele de stat unde nu se organizează oficii şi birouri, reclamaţiile, sesizările şi propunerile se primesc de conducerea fiecărui organ sau de persoanele desemnate de către aceasta.

ART. 18. În cadrul Secretariatului General al Consiliului de Miniştri se organizează o direcţie pentru scrisori şi audienţe, în vederea primirii, examinării, îndrumării şi urmăririi rezolvării cererilor, reclamaţiilor, sesizărilor şi propunerilor cetăţenilor.

CAPITOLUL V

DISPOZIŢII FINALE

ART. 19. Se recomandă organelor centrale ale organizaţiilor cooperatiste şi celorlalte organizaţii obşteşti să organizeze, corespunzător specificului activităţii lor, primirea, examinarea şi rezolvarea cererilor, reclamaţiilor, sesizărilor şi propunerilor, orientîndu-se şi după prevederile prezentului decret.

ART. 20. Cei vinovaţi de întîrzieri nejustificate, de atitudine neatentă, birocratică, de încălcare a legilor ori de rea intenţie în rezolvarea cererilor, reclamaţiilor, sesizărilor şi propunerilor, sau care vor lua măsuri împotriva petiţionarilor, înăbuşind astfel critica de jos, vor răspunde, după caz, disciplinar, material sau penal, potrivit dispoziţiilor legale.

DECRETUL Nr. 468

din 20 decembrie 1971

privind unele măsuri de îmbunătăţire a activităţii de aplicare şi de popularizare a legislaţiei

Publicat în B. Of. nr. 165 din 30 decembrie 1971

CAPITOLUL I

DISPOZIŢII GENERALE

ART. 1. Ministerele şi celelalte organe centrale, consiliile populare şi comitetele lor executive, toate unităţile socialiste sînt obligate să asigure, fiecare în domeniul, ramura sau raza lor de activitate şi potrivit competenţei ce le revine, luarea măsurilor corespunzătoare pentru pregătirea temeinică a personalului în atribuţiile căruia intră aplicarea legilor şi celorlalte acte normative, precum şi pentru asigurarea cunoaşterii, de către întregul personal al organelor şi organizaţiilor socialiste, a prevederilor legale ce îi sînt aplicabile.

Totodată, consiliile populare judeţene, municipale, orăşeneşti şi comunale, precum şi comitetele lor executive, sînt obligate să organizeze şi să coordoneze acţiunile pentru popularizarea legislaţiei de interes general în rîndul maselor largi de cetăţeni din fiecare unitate administrativ-teritorială.

ART. 2. În funcţie de natura acţiunilor ce urmează a fi întreprinse pentru îndeplinirea sarcinilor care le revin în conformitate cu prevederile prezentului decret, ministerele, celelalte organe centrale, consiliile populare şi comitetele lor executive, unităţile socialiste vor cere sprijinul organelor şi organizaţiilor de partid, precum şi al organizaţiilor sindicale, de tineret şi al celorlalte organizaţii de masă şi obşteşti.

CAPITOLUL II

SARCINILE CE REVIN ORGANELOR ŞI ORGANIZAŢIILOR SOCIALISTE ÎN VEDEREA APLICĂRII LEGISLAŢIEI

ART. 3. Organele de conducere ale ministerelor, celorlalte organe centrale şi locale, conducerile unităţilor socialiste vor lua, îndată după publicarea fiecărei legi sau a altui act normativ care interesează domeniul, ramura sau raza lor de activitate, următoarele măsuri :

a) organizarea, în formele cele mai potrivite, a studierii temeinice a prevederilor legale, de către personalul care are atribuţii în aplicarea acestor prevederi ;

b) asigurarea condiţiilor materiale şi luarea tuturor măsurilor tehnice şi organizatorice necesare pentru aplicarea imediată a prevederilor legale în toate unităţile socialiste ;

c) asigurarea controlului permanent asupra modului în care se realizează, în aparatul propriu și în unitățile în subordine, aplicarea prevederilor legale și pregătirea personalului care are atribuții în acest domeniu;

d) orice alte măsuri privind aplicarea corectă a legislației în domeniul lor de activitate.

ART. 4. Organele și organizațiile socialiste vor înscrie în planurile de perfecționare a cadrelor, întocmite în temeiul Legii nr. 2/1971 privind perfecționarea pregătirii profesionale a lucrătorilor din unitățile socialiste, teme privind cunoașterea legislației, asigurînd totodată verificarea periodică a modului în care acești lucrători și-au însușit prevederile legale.

În menținerea sau promovarea în funcție a personalului, organele de conducere ale unităților socialiste vor avea în vedere, pe lîngă celelalte criterii prevăzute de lege, și rezultatele verificării menționate în alineatul precedent.

ART. 5. Ministerele, celelalte organe centrale, consiliile populare și comitetele lor executive, organele de inspecție și control vor analiza, cu prilejul controlului efectuat în unitățile socialiste, potrivit competenței lor, modul în care a fost asigurată cunoașterea legislației de către cei chemați a o aplica, precum și rezultatele obținute, luînd măsurile corespunzătoare pentru înlăturarea deficiențelor constatate.

ART. 6. Comisiile economice județene, municipale și orășenești, precum și comisiile economice din ministere, centrale și întreprinderi vor sprijini organizarea acțiunilor de studiere a legislației economice și vor urmări modul de aplicare a prevederilor legale de către cei ce au sarcini în acest domeniu.

CAPITOLUL III

SARCINILE ORGANELOR ȘI ORGANIZAȚIILOR SOCIALISTE PRIVIND POPULARIZAREA LEGISLAȚIEI

ART. 7. În exercitarea atribuțiilor ce le revin privind menținerea ordinii publice și educația cetățenească, întărirea legalității socialiste, consiliile populare și comitetele lor executive sînt direct răspunzătoare de asigurarea unei activități continue și susținute de popularizare a legislației de interes general în rîndurile populației din raza teritorială a fiecărui județ, municipiu, oraș sau comună, precum și de coordonarea pe plan local a tuturor acțiunilor de popularizare a acestei legislații.

În acest scop, cerînd sprijinul organelor și organizațiilor de partid, consiliile populare și comitetele lor executive vor orienta activitatea de popularizare a legislației, stabilind sarcinile ce revin organelor și organizațiilor socialiste în realizarea pe plan local a acestei activități.

O atenție deosebită se va acorda întîlnirilor deputaților cu alegătorii, sporirii rolului comisiilor permanente ale consiliilor populare prin intensificarea acțiunilor de control și de popularizare a legislației, precum și folosirii mai eficiente în aceste acțiuni a adunărilor cetățenești, adunărilor comitetelor de cetățeni, ale asociațiilor de locatari, ale comitetelor de părinți, precum și ale altor asemenea forme organizatorice prin care consiliile populare atrag masele de cetățeni la îndeplinirea sarcinilor obștești, pe plan local.

În județele în care, alături de populația română, există populație aparținînd naționalităților conlocuitoare

se va acorda o atenţie deosebită popularizării legislaţiei în limbile naţionalităţilor respective.

Consiliile populare şi comitetele lor executive vor examina periodic modul în care se desfăşoară activitatea de popularizare a legislaţiei, în fiecare unitate administrativ-teritorială, şi vor lua măsurile necesare pentru îmbunătăţirea activităţii în acest domeniu.

ART. 8. Consiliile şi comitetele oamenilor muncii, ca organe de conducere ale unităţilor socialiste de stat, precum şi organele de conducere colectivă ale organizaţiilor cooperatiste şi ale celorlalte organizaţii obşteşti, cerînd sprijinul organizaţiilor de partid, sindicale, de tineret şi de femei, vor organiza acţiuni de popularizare a legislaţiei în rîndurile oamenilor muncii din aceste unităţi, pentru asigurarea cunoaşterii de către aceştia a tuturor drepturilor şi îndatoririlor care le revin în calitatea de membri ai colectivelor de muncă şi de cetăţeni ai Republicii Socialiste România.

ART. 9. O atenţie deosebită se va acorda cunoaşterii legilor şi celorlalte acte normative ce le sînt aplicabile, de către membrii cooperativelor agricole de producţie şi de către ceilalţi oameni ai muncii de la sate.

În acest scop, consiliile populare, comitetele lor executive şi conducerile cooperativelor agricole de producţie, cerînd sprijinul comitetelor de partid locale, se vor preocupa de informarea sistematică a oamenilor muncii de la sate, cu privire la prevederile legale care le sînt aplicabile.

ART. 10. În cadrul atribuţiilor ce-i revin referitoare la educarea oamenilor muncii, Consiliul Culturii şi Educaţiei Socialiste, în conformitate cu legea sa de organizare, va orienta activitatea radioteleviziunii, cinematografiei, editurilor, a diferitelor publicaţii, pentru o participare susţinută la acţiunile de popularizare a legislaţiei.

În acelaşi sens vor fi îndrumate şi comitetele de cultură şi educaţie socialistă din judeţe, municipiul Bucureşti, municipii şi oraşe, precum şi universităţile populare şi aşezămintele de cultură — fără deosebire de subordonarea lor.

ART. 11. Pentru a se asigura cunoaşterea prevederilor legale şi a se preveni încălcarea lor, Ministerul Justiţiei, Ministerul Afacerilor Interne, Consiliul Securităţii Statului, Procuratura Generală şi Tribunalul Suprem vor lua măsuri în domeniile lor de activitate pentru îmbunătăţirea acţiunilor de popularizare a legislaţiei în rîndurile cetăţenilor.

În acest scop, se vor organiza, cel puţin o dată pe trimestru, prin instanţele judecătoreşti, organele procuraturii şi organele miliţiei, de comun acord cu comitetele executive ale consiliilor populare, întîlniri cu populaţia, în care se vor dezbate principalele aspecte privind conţinutul legilor şi celorlalte acte normative şi abaterile mai frecvente de la prevederile acestora, explicîndu-se conţinutul dispoziţiilor legale care au fost încălcate.

Ministerul Justiţiei va lua măsuri pentru extinderea judecării unor procese la faţa locului în organizaţii socialiste, comune sau cartiere.

ART. 12. Ministerul Învăţămîntului, instituţiile de învăţămînt superior şi instituţiile şcolare de orice fel, cerînd sprijinul organizaţiilor de partid şi de tineret, vor lua măsuri pentru îmbunătăţirea procesului de educaţie a tineretului în spiritul respectării neabătute a prevederilor legale.

În acest scop, se vor lua măsuri pentru îmbunătățirea activității de educație cetățenească a elevilor și studenților, prin introducerea în programele școlare a unor cunoștințe privind conținutul principalelor legi și altor acte normative, prin organizarea, cu caracter permanent, a unor dezbateri temeinice în legătură cu legislația de interes general și cu îndatorirea ce revine fiecărui cetățean de a respecta prevederile legale.

ART. 13. Ministerul Forțelor Armate, Ministerul Afacerilor Interne și Consiliul Securității Statului vor organiza, în cadrul orelor de pregătire a militarilor, prezentarea cu regularitate a legislației de interes general, urmărindu-se cunoașterea și respectarea de către militari a prevederilor acesteia.

ART. 14. Se recomandă organizațiilor sindicale, de tineret, de femei, celorlalte organizații de masă și obștești să sprijine acțiunile de popularizare a legislației și să organizeze, potrivit statutelor lor, acțiuni proprii destinate a asigura cunoașterea și respectarea de către toți membrii lor a prevederilor legale.

ART. 15. Se recomandă Asociației juriștilor din Republica Socialistă România ca, în îndeplinirea sarcinilor sale statutare, să-și intensifice activitatea de popularizare a legislației atît pe plan central cît și prin organizațiile sale județene.

Totodată se recomandă Asociației juriștilor să sprijine acțiunile organizate de organele și organizațiile de stat, precum și de organizațiile obștești, în îndeplinirea sarcinilor ce le revin prin prezentul decret, punînd la dispoziția acestora activiști obștești și materialul documentar necesar desfășurării în bune condiții și cu eficiență sporită a acestor acțiuni.

ART. 16. Se recomandă organelor de presă centrale și locale să sprijine acțiunile de popularizare a legislației, prin organizarea unor rubrici permanente privind legislația, prin publicarea unor dezbateri, comentarii, sinteze și altele asemenea, menite a face cunoscute principalele prevederi ale legislației de interes general.

CAPITOLUL IV

DISPOZIȚII FINALE

ART. 17. În vederea asigurării condițiilor necesare pentru cunoașterea și aplicarea legislației, Consiliul de Stat, prin Consiliul Legislativ și Colegiul redacțional al Buletinului Oficial, va coordona întreaga activitate de publicare și difuzare a legislației și va asigura publicarea în tiraje corespunzătoare a acesteia, în colecții, broșuri și alte forme potrivite.

Ministerele, celelalte organe centrale, consiliile populare și comitetele lor executive, unitățile socialiste de orice fel sînt obligate să-și asigure procurarea, prin abonamente, a publicațiilor legislative — Buletinul Oficial, colecțiile legislative, repertoriile legislative, buletinele de informare legislativă și alte asemenea publicații.

ART. 18. Consiliul de Miniștri va îndruma direct ministerele, celelalte organe centrale, precum și organele locale ale administrației de stat, în îndeplinirea sarcinilor ce le revin în conformitate cu prezentul decret.

În rapoartele anuale ce vor fi prezentate Consiliului de Miniștri de ministere și celelalte organe centrale ale

administrației de stat se va examina și modul în care a fost asigurată aplicarea legislației în domeniul de activitate al fiecărui minister sau organ central.

ART. 19. În îndeplinirea atribuțiilor constituționale ce-i revin privind controlul aplicării legilor, Consiliul de Stat va controla, direct sau pe baza analizelor efectuate de către comisiile permanente ale Marii Adunări Naționale, modul în care organele centrale și locale asigură aplicarea strictă a legislației în domeniile lor de activitate și aduc la îndeplinire sarcinile prevăzute în prezentul decret.

Responsabil de carte : mr. VASILE LĂPĂDUȘI
Tehnoredactor : a. c. RADU STOIAN

Comanda nr. 11/503 240. Dat la cules : 04.05.1973.
Cenz. nr. 507/21.04.1973. Bun de tipar : 04.08.1973.
Lucrarea conține 464 pagini.

Lucrarea executată sub comanda nr. 994 la Oficiul Economic Central „Carpați", Intreprinderea poligrafică „Bucureștii-Noi", str. Hrisovului nr. 18 A, sectorul 8, București